

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Elmquist, Adolph Frederik.; af A. F. Elmquist.
Titel Title:	<u>Læsefrugter, samlede paa Litteraturens Mark</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	1818; Vol. 3
Udgivet år og sted Publication time and place:	Aarhus, 1818-1833
Fysiske størrelse Physical extent:	60 bd.

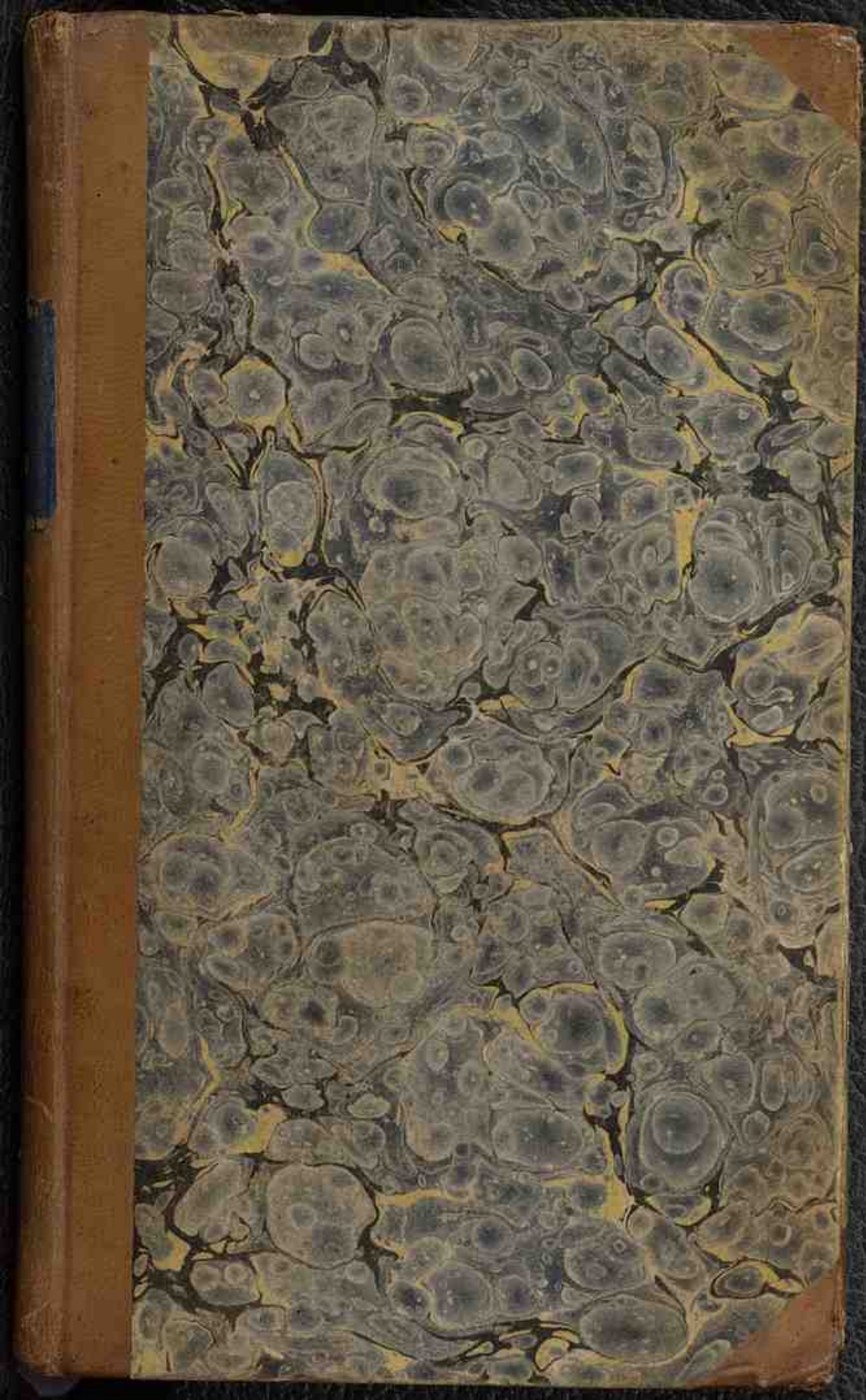
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

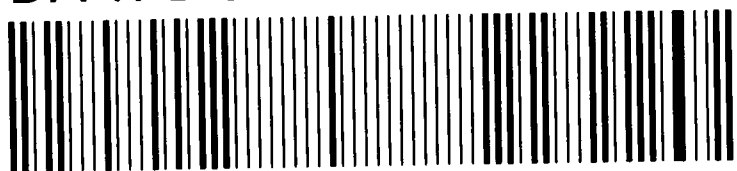
UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

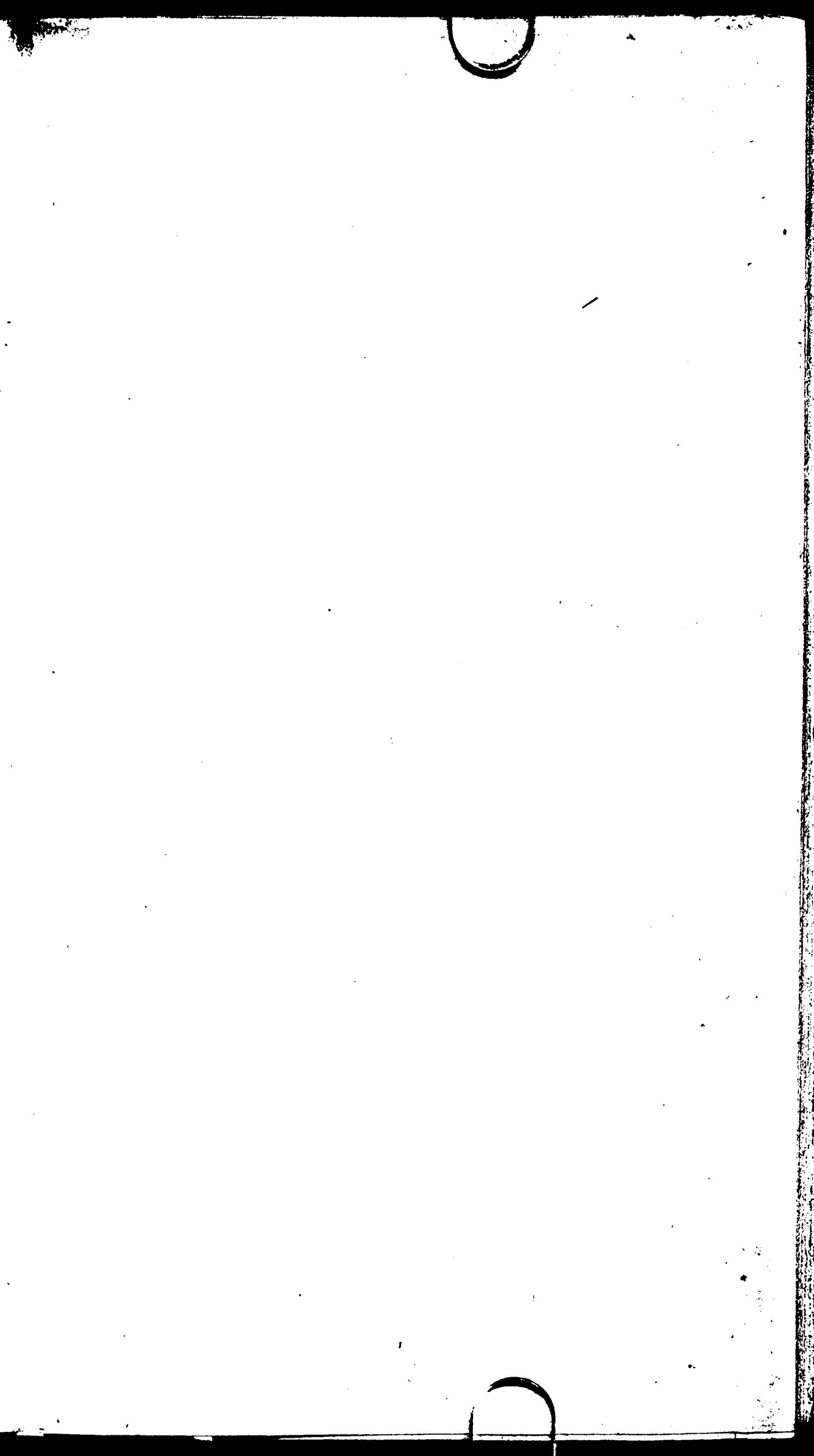
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

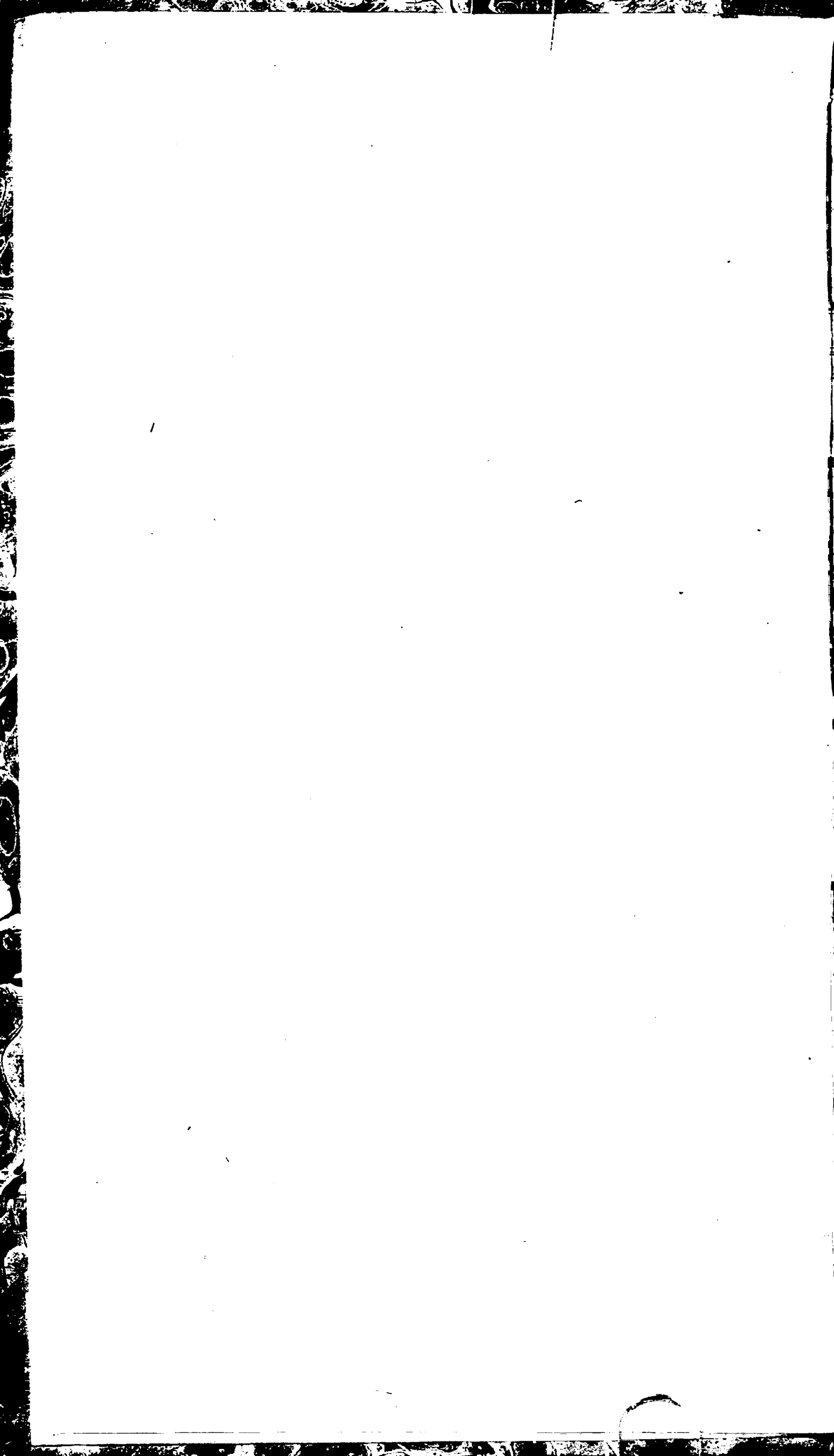

1 1 57 0 8 00073 0

Handwritten mark

Læsefrugter,

samlede paa Litteraturens Mark

af

N. J. Elmquist.

Tredie Bind.

Aarhuus 1819.

Trykt i Udgiverens Officin.

I n d h o l d.

	Side
Marie Louise, Napoleons anden Gemalinde	1
Lucian' Buonapartes hemmelige Memoirer	7
Mærkværdige Forholdsordrer af Napoleon fra Moskva, den 16de September 1812	43
Den oprindelige Censur over Napoleon Buonaparte paa Militærskolen i Paris	51
Reisen til Nordpolen	54
Erovereren Montbars, Ferdarvarens Søn. (sluttet)	66
Kapelmeister Himmel i Landsbykirken	99
Anekdoter fra Napoleons Hof, fortalte af Madame de Montesquieu	102
:	
Keiser Julians Krigstog imod Persien	113
Marstall Neys mærkværdige og farlige Tilbage- tog med sit Korps fra Smolensk til Descha	120
Udtog af Verdenssejleren Otto v. Kogebues Dagbog Hans Heilings Rippe. Et Følk.sagn, fort. af Rødner.	128
Jordstjælvbet i Caraccas	162
Sandt Billed af Don Carlos. (Uddraget af Florentes Inquisitionens-Historie)	166
De sidste Timer af Theodor Rødners Fælle Liv	177
Vondepropheten Adam Müller. (fortalt af en Rejsende)	181
Madame Boudons jammerfulde Livnet og Død	183
Løttens Yndling	193
En sælsom Historie. (fortalt af von Bretschneider)	198
Indsigelsen	202

Regererforsten og den Danske	204
Knechtote af Wittrenbergs Beleiringshistorie i den sidste Frieidskrig	205
Nattevandrerem	207
Kan Jorden forgaae og hvorledes? (et Fragment) af Prof. Dr. Larsen	209
Stjernernes Beboelighed og Beboere	231
Louise Besang (Brudkytte af Napoleons Ungdomshist.)	244
Josephine, Napoleons første Gemalinde	248
Dronning Marie Antoinettes Testament	256
Angelika Catalani	259
Grifflytten (et tydsk Fokkesagn)	260
Selvlynet (et Bidrag til Troen paa Manden)	295
Peaks = Hulm	298
Skifsel i det adriatiske Hav	303
Slaget ved Eplingen. (fortalt af Feltapo heferen de Gassicourt)	304
Den tappre franste Hund	307
Drindetroffel	309
Grundaarsagerne til Prindsen af Pontocervo's Oplofs- telse paa Sverrigs Throne	310
Knechtoter om Napoleon	312
Fædrelandet. (efter Claus Harms)	316

Marie Louise, Napoleons anden Gemalinde.

Marie Louise var i sit nittende Aar, da Frankerlands dets mægtige Keiser beilede om hendes Haand. Denne Fyrstinde, hvem Napoleon tvendegange havde tvunget til at flygte fra sin Fødestad, fandt sig smigret ved at have fængslet Helten, og snart hang hun ved ham med den første Kiærligheds inderlige Varme, og gjorde hans Lykke fuldkommen. Marie Louises Væxt var majestætist, hendes Udvortes saare blomstrende, hendes Haar blond, hendes Dine blaae og levende. Usigelig elskværdig var hun iblandt sine Fortroelige, men i den store Verden gav hendes Blyhed hende en vis Forlegenhed, Mange urigtigen ansaae for Stolthed. Hun havde havt en saare omhyggelig Opdragelse, hendes Smag var bygget paa den ædleste Simplicitet; god og blid besad hun alle behagelige Talenter. — Napoleon var ikke skinsyg og dog syntes det saa, naar man saa, hvorledes han havde omgivet sin Gemalinde ligesom

med Mure og Bolde. Men han kiendte sit Hof's Sæder og vilde, at end ikke den ringeste Mistanke skulde hvile paa Keiserinden. Sex Damer vare stedse til Hds. Majestæts Tieneste. Under dem stode sex Kammerfruer, der kun kom naar hun ringede. Hine derimod vare hos hende før hun endnu var opstaaet, omgave hende hele Dagen og forlode hende ei, før hun atter var tilfængs. Da bleve alle Døre til hendes Sovegemak tillaaede, een eneste undtagen, der førte til et Værelse, hvor en af Damerne sov, saa at selv Keiseren maatte derigienem. Lægerne undtagen, var det enhver Mandsperson forbudt, at komme til Keiserinden, naar ikke Napoleon udtrykkelig havde befalet at indlade ham. En af Damerne fulgte Keiserinden overalt, selv naar hun tog Musiktimer, tegnede eller broderede. Hvem der ogsaa var hos hende, befandt en Dame sig dog stedse i samme Værelse. Men ogsaa ethvert Skridt, disse Damer gjorde, blev bevogtet, ethvert Ord de talte, erfoer Keiseren. Selv paa Keiser iagttoges samme Etikette. I Haag havde den vagthavende Dame Løbet sætte sin Seng saaledes, at Keiseren uden Hinder kunde komme til sin Gemalinde. Han kom, Damen lod som hun sov; af nogle Ord, som Keiseren lod falde, mærkede hun, at han holdt Tilgangen slet bevogtet: næste Nat lod hun to Matradser lægge tværs for Døren, saa Napoleon havde ondt nok for at komme over dem; med denne Indretning syntes han saare vel tilfreds, og be-

falede at iagttage den for Fremtiden. — Under Felttoget i Rusland havde Keiseren ofte skrevet til sin Gemalinde, men Intet meldt hende om sin Tilbagekomst. Han forsa ogsaa gandske uventet. Marie Louise, paa den senere Tid sorgfuld og skræmt, var just gaaet tilfængs. Den Dame, der skulde sove i næste Værelse, vilde netop gjøre det samme, da hun hørte Stemmer paa Trappen, og to i Rapper indsvøbte Mænd traadte ind. Damen styrtede til Keiserindens Værelse, for at spærre Indgangen, da den Ene slog sin Rappe tilside, og hun gienkjendte Napoleon. Ved Damens Skrig var Keiserinden sprunget op af Sengen, og i samme Dieblik sluttede Keiseren hende i sine Arme. Han og Caulincourt vare ankomne i en simpel Kalesche og havde haft Vanskelighed nok for at komme ind paa Slottet; saa langt var man fra at ahne Keiserens Ankomst.

Marie Louise havde en svær Nedkomst. Fødselsbjielperen Dubois meldte Keiseren, hvorlunde han tvivlede om at kunne redde baade Moder og Barn. „Red mig kun Moderen!“ raabte Napoleon, iilte ind til Keiserinden, omfavnede hende med Omhed og indgiød hende Trøst og Mod. Barnet kom først frem med Fødderne; Dubois maatte bruge Instrumenter; det varede sex og tyve Minuter. Længere end fem Minuter kunde Napoleon ikke udholde det. Bleg som Døden slap han Keiserindens Haand, han hidtil havde holdt,

og styrtede ind i sit Bærelse. Endelig blev Barnet født; øieblikligen fløi Keiseren ind til Moderen og sluttede hende atter i sine Arme. I syv Minuter var Barnet uden Livstegn og næsten fulsort i Ansigtet. Napoleon kastede et Blik derpaa, troede at det var dødt, sagde ikke et Ord, men syslede blot om Keiserinden. Man hældte Barnet nogle Draaber Brændeviin i Munden, man indsvøbte det i varme Servietter — endelig udstødte det det første Skrig, og nu omfavnede Napoleon sin Søn. Alt dette skeete i to og tyve Personers Overværelse. Det i Thuilleriernes Have talrigt forsamlede Folk vidste, at der paa en Prindsesses Fødsel vilde følge 21 Kanonskud, paa en Prindses 101. Da nu det første Skud lod, blev det med eet gandske stille i den larmende Hob, og alle Munde talte sagte Skudene efter. Men ved det 22de Skud overbøvede Jubelen næsten Kanontordenen. Napoleon syntes dybt bevæget.

Efter Marie Louises Komme til Frankrige blev Tonen mere anstændig og mindre fri. Det maatte den berømte Modehandler le Roy bekiende. En Dag bragte han Keiserinden en ny Robe: hun vilde prøve den, og viiste ham derfor ind i et Sideværelse. Allerede dette var ham meget paafaldende, thi at betiene Damer af Stand ved saadan Leilighed var ham intet Nyt. Endelig blev han kaldet ind igien, og Keiserinden sagde ham, Roben var for langt nedskiaaren. „Desbedre“,

svarte den Uforstammede, „desbedre vil man see Deres Majestæts smukke Skuldre.“ — „Kast ham ud af Døren!“ sagde Keiserinden koldt. Det skeete, og Modeskongen (saa kaldtes han almindeligviis) torde aldrig mere lade lade sig see for hendes Dine. — En Dag var der stor Cirkel ved Hove, og Keiserinden forlangte sine Diamanter. Den Dame, som havde dem i Forvaring, kunde paa ingen Maade finde Nøglen. „Nu“, sagde Marie Louise, lidt misfornøiet, „saa giv mig da mine Perler.“ Neppe var dette skeet, før Keiseren kom og strax spurgte hvorfor hun ikke havde sine Diamanter paa? Istedetfor at sige ham Aarsagen, svarte hun: „behager jeg Dem da ikke saadan?“ — „De behager mig nu og evig!“ svarte Napoleon og talte om noget Andet. Hun kiendte sin Gemals heftige Karakter, og vidste, at det vilde bekomme Damen ilde, hvis han havde erfaret den sande Grund. Det er et Træk, som gjør Marie Louises Hierte Ure.

Det er bekiendt, at Napoleon, naar han var i godt Lune, drev allehaande Løier med de Personer, han godt kunde lide; han trak dem i Dreene, kneb dem i Kinderne, gav dem smaae Dresfigen og alleflags Skiemtenavne. Duroc, Berthier og Savary næde især dette Fortrin. Til Marie Louise kom Keiseren ofte ved Toilettet, og kunde daielden afholde sig fra at give hende flige Tegne paa sin Yndest. Engang havde han knebet hende saa stærkt i Armen, at hun sprang op og skreg

høit. Dog Napoleon blev ved saalænge med Spøg, tog hende i Favn og kierteignede hende, indtil hun blev mild igien og Huusfreden atter var tilveiebragt. Hertuginde af Montebello var den eneste Person ved Hoffet, som dristede sig til at støde Keiseren fra sig, naar han paa denne Maade vilde spøge med hende. — Napoleons Tronkrasigelse saavel som alt øvrigt der foregik i Paris, dulgetes for Keiserinden (der opholdt sig i Bleis) lige indtil den 7de April; strax vilde hun til sin Gemal, men man snakkede hende derfra. Napoleon forudsaae, at man vilde skille ham fra hans Gemalinde, og lod derfor et talrigt Detaschement af sin Garde bryde op, og fulgte selv strax efter. I Etampes erfoer man, at Keiserinden var reist derigiennem, for at begive sig til sin Fader i Ramboillet. Nu kunde man ikke tænke paa at følge hende længere, da hele Omegnen var besat af fiendtlige Tropper. Napoleon vendte tilbage til Fontainebleau, stolende paa sin Gemalindes Hjerte, og overbevist om, at hun var tvungen til denne Reise. Hun blev syg i Ramboillet og siden i Grosbois, hvorfra hun reiste giennem Tyrol til Wien. Sørgmodig og stille lever hun nu ene for sin Søn, der alt skænker hende megen Glæde. Sin Gemal mindes hun endnu stedse med Ærbødighed og Hengivenhed.

Lucian Buonapartes hemmelige Memoirer.

(3 udtog.)

Carl Buonaparte, Lætitia Ramolini's Mand og Napoleons Fader, var een af hine tre Deputerede, den korsikanske Adels i Aaret 1778 sendte til Frankrige for at hylde Ludvig XVI. Faa Aar før Revolutionen døde Carl Buonaparte, 36 Aar gammel, af Brystsyge i Montpellier. Han efterlod en talrig Familie, tre Døttre: Elise, Pauline og Caroline, og fem Sønner: Joseph, Napoleon, Lucian, Ludvig og Hieronymus. Lucian blev født 1779. Hans Skole- og Ungdomsaar udmærke sig ikke ved noget Ualmindeligt: i en Hast giennemløb han nogle Klasser, uden dog at gjøre betydelige Fremskridt.

Korsikaneren Paoli, der i Europa har vundet et Slags Celebritæt, antog sig, ved sin Tilbagekomst til Den, i Revolutionens første Aar, de unge Buonaparter, især Lucian, som han kaldte sin lille Philosoph. I disse Unglingers Siæle spirede allerede hiin Uergierighed, der i Fremtiden skulde udmærke dem fremfor alle deres Samtidige. Lucian var endnu for ung til at tage Deel i Revolutionens første Bevægelser. Dg. saa Korsika havde sendt Deputerede til Rigsstænderne. — Den Uergierighed og brændende Iver, hvormed Korsikanerne gjorde sig de revolutionaire Ideer egne,

bevægede dem til, imod den da i Korsika almægtige Paoli, at erklære sig for Nationalkonventet. Napoleon og Lucian viste sig meget virksomme. Den Første blev deskaarsag landsforviist og maatte 1793 med hele sin talrige Familie, blottet for Alt, forlade Den og flygte til Provence. Joseph, Lucian og Ludvig vare forviste med ham og uden Ansættelse. Napoleon indtraadte nu i det Artillerieregiment, hvori han dengang var Lieutenant.

Den landflygtige Familie gik til Marseille, hvor den af Hr. Clary, en riig Sæbefabrikant, erholdt den af Konventet for patriotiske Flygtninge bevilgede Understøttelse. Det sydlige Frankrige, i særdeleshed Marseille, der havde modsat sig Folkestrømmen, var ved Deputerede fra Nationalkonventet bragt under Naget. Blandt disse udmærkede sig Salicetti, en Korsikaner, der tog sig meget af den Buonapartiske Familie. Han forestillede Napoleon for Barras og bevirkede hans Avancement. — Lucian, ligesaa ivrig Revolutionair som Napoleon, blev Forstander for Krigsforraads-Magasinet i Saint-Maximin, og nu udvikledes i ham de Lidenskaber, der skulde beherske ham hans hele Liv. Hefstig, fyrig, lystig, forliebt af Temperament, overlod han sig snart til sin Tilbøielighed for det smukke Kien, snart til sin patriotiske Iver. Hver Dag besteg han Talestolen i Folkeforsamlingen, og oppustede uophørligt Revolutionens endnu ulmende Ild. Die-

blikket efter skrev han, begejstret af Kierlighed, Sonetter og sentimentale Epistler.

Hans Embede som Magasinforsstander havde bragt ham i Forkindelse med Familien Boyer. — Boyer var en velhavende Gæstgiver, Fader til to Børn, en Søn og en Pige: denne hedte Christine, havde en interessant Dannelse, var ualmindelig blid, men tillige yderst frygtsom og kly. Lucian elskede hende og blev elsket igien. Daglig voxte denne Kierlighed i Styrke og maatte tilsidst i en lille Provincialstad giøre Opsigt. Da derfor Lucian en Dag i en offentlig Tale med sin sædvanlige stormende Varme havde yttret sig om Standsliighed, traadte Boyer, der stedse beundrede ham som Folketaler, fortrolig hen til ham med de Ord: „Du har fortreffeligt bevist, at vi alle ere liige: mener Du noget med det, hvorfor ægter Du da ikke min Datter; Du gjør Cour til hende og skader derved hendes Rygte; er Du en ærlig Karl, tøver Du ikke længere.“ Denne Tiltale i saa mange Patriots Overbærelse, dekontenancerte Lucian paa en Maade: da han imidlertid maatte have sit gode Navn og følge den Moral, han selv prædikede, greb han Boyers Haand og sagde: „Godt, jeg vil ægte Din Datter.“

Familien Buonapartes eneste Haab beroede dengang paa Napoleons hurtige Avancement, men Robespierre faldt og med ham sammenstyrtede dens hele Lykkesbygning. Nationalkonventet havde sendt Repræ-

sentanterne Serres og Anguis til det sydlige Frankrige, for at undertrykke de der endnu frygteligt rasende Terrorister. De fik et stort Antal Denunciationer mod Lucian Buonaparte, der blev skildret dem som den lille Robespierre i Saint-Maximin, men da han i Byen havde et stort Partie, maatte han angribes med Klogskab og Forsigtighed. Hvorvel nu Anguis meente, han blot behøvede at holde en heftig Tale imod ham i Folkeforsamlingen, for atter at styrte ham tilbage i sit Intet, lod dog Lucian sig ikke forvirre, betraadte Talestolen, da hans Anklager var nedstegen, og tordnede saaledes imod ham, at hans Anseelse hos Terroristerne steg istedetfor at synke; da imidlertid disse i Hovedstaden havde tabt Overvægten, maatte de ogsaa i det sydlige Frankrige følge Reactionens Strøm.

Nødt til at flye fra Saint-Maximin, hvor hans Liv svævede i Fare, var Lucian nær bleven et Offer for Medsableren (sabreur) August Rey, hvis Familie man beskyldte ham for at have styrtet og som havde svoret, at dræbe ham med egen Haand. Denne Mand, der var vorden en Skræk for alle Sydfrankrigs Terrorister, oppassede, harniskklædt fra Isse til Godsaaale, Lucian paa Landeveien, for at opoffre ham, for sin Hævn. Lucian kommer ridende henad Veien, bemærker Faren, fortsætter dristig sin Reise og Morderen vover ikke at udføre sin Plan. Uden Penge og Patroner kommer Lucian til Paris, ligesom sine Brødre.

Det er bekiendt, i hvilken Nød Buonaparterne dengang befandt sig. Denne steg indtil den 13 Vendémiaire, da Napoleon af Barras stilledes i Spidsen for den væbnede Magt, og, bedækt med Parisernes Blod, nødtes til at forfølge sin nye Bane. Imidlertid havde Konventet selv gjort Ende paa sin sørgelige Eksistens. Freron sendtes mod Syden for at undertrykke Reactionen. Regieringskommissionen, hvis Chef han var, tog sit Sæde i Marseille, hvorhen nu ogsaa Lucian med sin Moder og sine Søstre begav sig, foregende Antallet af Prokonsulens Clienter. Madame Lætitia understøttedes rigeligt af ham. Paa samme Tid begyndte man ogsaa at tale om General Buonaparte og hans Fordringer paa Konventets Taknemlighed. Denne sin Families stigende Kredit gjorde Lucian gieldende: af Regieringskommissionen i Marseille og strax efter af selve Direktoriet udnævntes han til Krigskommissair.

Uafhængigere end før, vendte nu Lucian tilbage og ægtede Tomfrue Boyer, mod sin Families Villie, skiondt der aldeles Intet var at udsætte paa hendes Sæder, hvilket neppe lod sig sige om Mad. Lætitias Døttre, der allerede dengang havde gjort sig bekiendte ved deres Galanterier. Den ældste havde over Hals og Hoved ægtet Bacciochi, forhen Officeer i italiensk Tjeneste, og Pauline stod paa en ret fortrolig Fod med Generaladjutant Leclerc, dengang Kommandant i Mar-

feille. Lucians Kone vedblev at være sygelig, sørgmodig og indgetogen: derfor kunde hun siden, ved Lucians stedse stigende Glands, ikke glimre i Verden. — Kort efter begyndte Lucians høiere politiske Løbebane. Napoleons glimrende Seire opflammede hans Vergierighed. 1798 blev han valgt til Medlem af de Femhundredes Raad. Han sluttede sig til Abbé Sieyès og hans Partie, og var Een af dem, som styrkede Directoriet. Indviklet i alle hiin Tids Intriguer, banede han endelig sin Broder Beien til den øverste Magt og den XVIII Brumaire kronede, efter Napoleons Tilbagekomst fra Egypten, Antijakobinernes Triumph. Lucian havde dengang atter forladt Sieyès og hvervet et eget Partie for sin Broder. I Madame Recamiers Huus holdt de Sammensvoerne deres hemmelige Møder. Directoriet blev styrtet og Frankrige underlagtes hine tre saakaldte provisoriske Konsuler, hvoraf Napoleon var den Eene. Til Løn for sin kraftige Medvirkning beholdt Lucian Portefeullen, som Minister for de indre Anliggender.

Den endnu vaklende Konsularregiering kunde kun vinde Fasthed ved Fred eller nye Seire. Freden mislykkedes og Napoleon forfulgte den Vane, hvorpaa han alt havde høstet saa mange Laurbær. Alles Blikke vare vendte mod Rhinen og Alperne. Den første Konsuls Dphøielse til despotisk Monark befordrede Lucian meget ivrigt. Da han imidlertid saae sit Haab, at dele den

øverste Magt med sin Broder, aldeles skuffet, kom det omsider til et formeligt Brud mellem Begge. — To Familiepartier beilede dengang til Napoleons Gunst, hans Brødre nemlig, i hvis Spidse Lucian stod, og Familien Beauharnois, hvis Siæl Josephine var; dette havde Overvægten. Fouché, der offentligen opponerede mod Lucian, understøttede det kraftigt. Madridters Ambassaden, hvortil Napoleon kort efter udnævnte Lucian, var i Grunden ikke andet end en glimrende Forviisning.

Da Brødrene vare blevne adskilte, udfønedes de snart med hinanden, Man veed, hvor høit Carl IV. beundrede Napoleon. Et Exempel kun: Da Napoleon i Maret 1800 sendte Kongen nogle skønne Raceheste til Foræring, sagde Carl til Staldmesteren, der bragte dem: „Du er ret lykkelig, at Du kan være Verdens største Mand saa nær; jeg vilde gierne give en af mine Fingre for at kunne nyde denne Lykke.“ Han var gandske henrykt over, at have en Broder til den første Konsul som Ambassadeur ved sit Hof, og aldrig var nogen fransk Minister i Madrid saa anseet som Lucian. Han vandt Deres katholske Majestæters aldeles uindkrænkede Gunst. Især beilede han til en høi Prindsesses Naade, og det lykkedes ham at vinde den. Sa han var endogsaa saa forfængelig, efter sin Tilbagekomst fra dette Gesandtskab, i en Guldkæde at bære Prindsessens Portrait om sin Hals.

Lucian havde vidst at erhverve sig det kongelige Ægyptens Tillid i den Grad, at han ikke tog i Betænkning allerede 1801 at gjøre det for den første Konsul, som Keiseren først 9 Aar efter, da hele Europa skiald under hans Scepter, vovede at udføre. Josephine var ufrugtbar, Napoleon behøvede en Arving for at grundfæste sin Magt. Lucian tænkte derfor paa, at istandbringe en Forening mellem sin Broder og en spansk Infantinde af Bourbonnernes durchlauchtige Blod, for at han paa den kunde grunde sine Fordringer paa det nye Dynastie. Denne Prindsesse var Isabelle, Kongens anden Datter, sexten Aar gammel; Lucian meddeelte Napoleon sin Plan, den fandt Bifald, og han fik formelig det Hverv, at aabne Underhandlingen. Kongen og Dronningen grebe til med begge Hænder, og alting var i Rigstighed, da Josephine, som man havde skialt det for, man veed ei hvorlunde, kom efter Sagen. Det er bekendt, hvilken Indflydelse hun havde paa Napoleon. Nu fordoblede hun sine Kiærtegn, hun græd, bad og seirede. Koureren fik, istedetfor den endelige Underskrift, bestemt Ordre til aldeles at afbryde Underhandlingen. Ude af sig selv af Brede fløi Lucian med alle i dette vigtige Anliggende verlede Breve til det kongelige Pallads, hvor han indelukkede sig med Kongen og Dronningen, forelagde dem Alt og retfærdiggjorde sig selv. Deres hele Uvillie traf nu Førstekonsulen allene. Efter Lucians Tilbagekomst til Paris, sagde Madame

Buonaparte til ham: „Nu, Broder, De vilde have mig bort?“ — „Ja“, svarte han, „jeg vilde opoffre vor Kiærlighed for Statens.“ De bleve aldrig Venner mere.

Nogle Maaneder tilforn var Portugal bleven tvungen til at aftræde Spanien nogle Landstrækninger, for derved at undgaae en fransk Armees Indfald, der allerede stod paa Grændsen. I Kraft af en hemmelig Betingelse udbetalte Prindsen af Brasilien tredive Millioner Franker; denne Sum blev lige deelt imellem Spanien og Frankrig. — Efter at Lucian havde overdraget sin Værdighed i Madrid til General Souvion St. Cyr, forlod han Spanien i Novbr. 1801. I Marts 1802 udnævntes han til Medlem af Tribunalet, blev siden Storofficeer af Greslegionen og Een af Sammes Forvaltningsraads syv Medlemmer.

Lucians Gemalinde var død i det Hotel, han som Minister i Paris beboede. Lucian syntes utrøstelig ved hendes Død, thi med alle sine Udsvævelser elskede han hende høit og lod hendes gode Hierte vederfares fuldkommen Bletfærdighed. Han lod opreise et hans Smerte værdigt Mindesmærke paa hendes Grav. Det var af Marmor og Bronze og havde denne Indskrift: „Som Pige, Kone, Moder, uden Dadel. Christina Boyer, født i St. Maximin.“ Hendes i Marmor udførte Buste stod paa en Søile, omgivet med Genier

og Basreliefs, der fremstillede denne hæderværdige Qvindes Dyder og Egenskaber. Hun døde i sin Alders Blomster.

Efter Lucians Hjemkomst fra Spanien, førte Madame Elise Bacciochi hans Huusholdning. Begges Sovestue stødte til hinanden. Det var endogsaa bekiendt, at Broder og Søster badede sig i samme Bærelse paa een Gang. De gik altid sammen og vare længere end een Maaned uadskillelige. Men Søsteren var ligesaa ubeständig som Broderen. Fontanes saae hende i Thuilleries Have og fulgte hende i Hælene overalt, i det han halv høit mere end een Gang sagde til sin Ledfager: „Gud, hvor hun er deilig! Paa hendes Alter gad jeg nok frøet nogle Korn Virak. Madame Bacciochi havde stedse været en Elskerinde af bredskuldrede Mænd, hun erkjendte sig om hans Navn, og man sagde hende, det var Digteren Fontanes. Snart var Venstabsbaandet knyttet; Bacciochi mærkede Intet. Saasnart Madame Elisa havde gjort sin nye Erobring, forlod hun Broderens Huus og fløttede til Forstaden St. Honorée. Fontanes blev siden udnævnt til Præsident for det longivende Korps, Stormester for Universitetet, Senator og Medlem af adskillige Ordener.

Lucian forelskede sig blandt Glere i en ret vakker Kone, Madame Jouberteau; hun var født i St. Malo, hvor hendes Fader, Bleschamp, en saare retskaffen Mand, Fader til otte Børn, hvoraf hun var det ældste,

var Marinekommissair. Han havde i Paris en Søster, der var Modehandlerinde. Da hans ældste Datter var tretten Aar gammel, sendte han hende til denne, at hun skulde lære at gjøre Pynt. En vis Jouberteau, Epiller af Profession, blev opmærksom paa hendes sig udfoldende Yndigheder; han besluttede at vinde hende, for engang i Tiden at aagre med hendes Skionhed, had om hendes Haand og fik den. Mere forlangte han ikke. Han boede for sig selv, og lod hver Morgen høfligt spørge hvorledes Fruen havde passeret Natten. Aldrig saasnart var hun kommet i Forbindelse med Lucian, før hun fik sit Hotel ved Siden af hans; hans Kiærlighed til hende var saa heftig, at han lovede hende Ægteskab. Napoleon plagede ham uophørligt, han skulde ægte Dronningen af Estrurien; dette gav siden Anledning til en bitter Ordveksel mellem Begge. „Hvorledes?“ sagde Napoleon. „Jeg vil give Dig en Infantinde med et Kongerige, og Du foretrækker en Skjøge?“ — „Det kan være,“ svarte Lucian sarkastisk, „men indvillig maa Du mig dog, at jeg, i det jeg fulgte Dit Exempel, i det mindste har valgt Een, der er ung og smuk.“ — „Og Du bliver ikke ved at sammenligne Frankrigs ædleste Qvinde med Dit elendige Kreatur?“ udbrod Napoleon i Bredde. „Min Gemalinde har gjort min Lykke, i det hun gjorde sin egen. Ved min Daad har jeg løftet mine Frænder af det Stov, de vare sunkne i.

Jeg vilde gjøre min Broder til Konge og han vil kun sin Skændsel." Begge skiltes Uvenner ad. Lucian meddeelte Madame Jouberteau den Samtale han havde havt med sin Broder hende angaaende. Han talte om Hævn og hun undlod naturligviis ikke, at nære dens Flamme i hans Bryst. Man maae imidlertid vide, at Hr. Jouberteau, denne fredelige og fortræffelige Egtemand, endnu levede. Lucian havde et par Maaneder tilforn tilskillet ham en Sum Penge, at begynde en Handel med, og dermed sendt ham til Amerika, hvor han siden døde af den gule Feber.

Mairen for det andet Arrondissement, Hr. Duquesnoi, fik nu af Lucian Ordre til at indfinde sig i hans Hotel med Civil-Statens Registre, for at slutte et Egtekab. Man anbefalte ham den dybeste Tausshed, men Forskelsen kom, al Forsigtighed uagtet, efter sin Broders Hensigt, og Duquesnoi fik formelig Ordre til den fastsatte Aften at holde sig hjemme. Saa snart det lod sig gjøre, meddeelte Mairen Lucian den erholdte høiere Kontraordre. Man tænke sig Virkningerne af denne Esterretning! Lucian larmede og raste. Endelig lader han spænde for, og alle Gæsterne føre til hans Landgods Plessis-Chamant. Om Aftenen Kl. II kom man did, Mairen og Præsten fik Ordre uforøvet at komme paa Slottet, og Egtekabet blev sluttet. Morgenen efter erfoer Napoleon alt dette. Intet

ligner hans Forbittrelse. Efter saa Dages Forløb vendte de nygifte Folk tilbage til Paris. — Mere behagelig end smukt udmærker Madame Touberteau sig ved et fyrigt Die, en hvid Teint, ret fienne Former og et af hine udtryksfulde Physiognomier, der imponere mere end de interessere. Siden sit Giftermaal med Lucian har hun viist sig som troe Kone, men som uretfærdig og avindsyg Stedmoder.

Lucian søgte, i sin Familie selv at tilveiebringe en Faction mod Napoleon; det var ham, der opmuntrede Hieronymus til at trodse ham; ogsaa paa Joseph, der efter hans Raad afflog Vicekongeriget Italien, som siden Eugene Beauharnois fik, havde han megen Indflydelse. Han havde forbudet Enhver i sit Hotel at tale om Napoleon og om Alt, hvad der foregik ved Hoffet. Dette Forbud var saa strængt, at han nær havde affkediget en af sine Secretairer, fordi han, paa begge sine Døttres Bønner, havde kjøbt nogle Kobberstykker, der fremstillede Scener af Napoleons Krigerliv. Efter at han havde brudt med Konsulen, bleve alle hans Sødsændes Portraiter nedtagne og kastede ind paa et Pulsterkammer.

Napoleon hvilede ikke: Lucian fik Ordre til at forlade Frankrige. I April 1814 gik han til Mailand. Madame Lætitia saae med tungt Hierte sin Yndling

Afreise. *) I hans Fraværelse begyndte man at nego-
ciere om hans Tilbagekomst, og Kardinal Fesch med-

*) Siemme spillede Madame Lætitia en latterlig Rolle. Klædt som en Pige paa sytten Aar, bar hun Klæder af Mousselin, Cambrids eller Pattsif, og Blemmer paa Hovedet. Hun havde været en deilig Kone, endnu bærer hun umiskjendelige Spor af fordums Skønhed. Napoleon havde bedt Madame Baccicchi at gaae med hende til den berømte Galanteriehandler Lenormand, for hos ham at udsøge Tøi, der passede bedre for hendes Alder og hendes Rang. Hun besluttede sig endelig til at gaae med, men fandt alting alt for kræftelig dyrt, og vilde virkelig gaaet bort uden at købe Noget, da Madame Elise udtog Silketøi til hende for tusinde Franker, og overtalte hende til at beholde det. Den gode Kone tog sig denne Udgift saa nær, at hun maatte holde sengen fiorten Dage efter. — Efter Lucians Afreise fra Paris, flyttede hun ind i hans Hotel, men beholdt dog sin gamle Vandbærer fra Forstaden St. Honoré, fordi han leverede hende Dragten for fem Centimes og desuden pompede saameget Vand, som Koffepigen behøvede til at vaske op i. Hun gav ikke sine Gøll nogen egentlig Kost, men overlod dem blot Levningerne fra sit eget Bord. Spurgte man hende, hvorfor hun var saa økonomisk, svarte hun: „da jeg havde ni Børn at forsørge, lærte jeg at spare: jeg bliver ved min gamle Orden, man veed ikke, hvordan det endnu kan gaae.“ Efter Ruslandstoget fortalte man Napoleon, at hans Moder bag et vist Malerie havde skult en Sum af fem Millioner. Han sagde

deelte ham omstændeligen de Samtaler, han desangaaende havde med Napoleon. Denne blev derved, at han skulde skille sig fra sin Kone, og lovede i dette Tilfælde Lucians Søn af andet Ægteskab Parma. Lucian afslug Alt. Eugene Beauharnois blev Stats-Erkekantsler, en Værdighed, der syntes at have været bestemt

derfor en Dag til hende, da hun just var hos ham i Thuillerierne: „Moder, jeg veed De har Penge liggende, jeg behøver dem, og de vilde uendelig forbinde mig Dem, hvis De vilde laane mig dem.“ — „D, Sire! Man har bedraget Dem; jeg har ikke en Skilling tilovers“ — „Jeg gientager det, det er en Tjeneste, jeg venter af Dem.“ — „Jeg forfikkret Dem endnu engang, Sire, jeg har hverken Hvid eller Skilling.“ — „Jeg troer Dem, Moder.“ — Nu faldt Samtalen paa noget Andet. Men Napoleon vidste ret godt, hvad han skulde tænke. To Dage efter kom han umeldt til sin Moder, og bad sig til Siæst hos hende. Efter Middag besøgte han Malerierne, standsede ved det, Pengene vare skjulte bagved, og sagde: „De vilde ret glæde mig, ved at overlade mig dette Malerie.“ — „Gierne, min Søn, jeg vil sende det til Thuillerierne.“ — Nu ringede han, og befalte den indtrædende Betjent, at tage Maleriet ned. Madame Estitia vil ikke tillade det, men Napoleon fordrer sieblifelig Endighed, og aldrig saasnart er Maleriet ned, før han seer Chatollet; han lader det bære i sin Vogn og følger selv efter, uden at sige et eneste Ord til sin Moder, der var færdig at briste af Uergrelse.

for Lucian, hvis han havde givet efter, og Hertugdømmet Parma fik Prinds Borgheses Gemalinde Pauline.

Da Napoleon i Mailand vilde lade sig krone til Konge af Italien, forlod Lucian denne Stad, og syntes endelig at ville ned sætte sig i Rom. Her førte han et glimrende Liv, og Paven saae ham gierne i sine Stater. Man viiste ham al den Agtelse, man troede at skulde en stor Souverains Broder, uden at bekymre sig om den tvetydige Rang, han havde blandt sine egne Brødre. Madame Lucian modtog Statens første Herrer ret venstabeligt, men dog med en vis Protectionsmine; ikke var Lucian heller gandske fri for at affekttere et Slags Superioritet; dog tillod han ikke, at man titulerede ham anderledes end Senator. — Det er Skik i Rom, at Gouverneuren, den Aften Theatret, efter om Sommeren at have været lukket, igien aabnes, lader servere Is i Logerne, hvorhos der toges strengt Hensyn paa Rangen. Nu hændte det sig, at Isen først blev bragt i Hertugen af Chablais's Loge. Lucian, som den umiddelbart næst efter tilbødes, viste den tilbage og lod hente Forfriskninger fra sit Pallais. Gouverneuren troede at maatte undskylde sig, og tilregnede sine Folk denne Forseelse mod Etiketten. — Hertuginde af Chablais og Enkeprindsessen Borghese vare de eneste Damer, Madame Lucian fulgte til Salsdøren. Den samme Opmærksomhed viste Senatoren alle Personer af souveraine Familier. I de store Assembler,

han paa bestemte Dage gav, tillode kun saare Faa sig, at sætte sig ned; kort — den frivde Pariser-Etikette indførtes gandske af de Napoleoniske Høiheber. Kun de fremmede Prindsen, der vare komne til ham, aflagde Lucian et Kontrabesøg, og kun høist sielden besøgte han noget romersk Huus. Paa bestemte Dage om Aaret bevidnede han Paven sin Høiagtelse, og kun da saae man ham i fransk Dragt med Kaarde, ellers bar han en Frakke, selv ved de Fæter han gav og ved offentlige Høitideligheder, som han dog aldrig bivaanede uden paa særskilte for ham bestemte Rangpladser.

Efterat Joseph havde bestegit Neapels Trone, korresponderede han uafbrudt med Lucian. Joseph ilte Napoleon imøde, da han paa sin Vældes Høidepunkt, kort efter Freden ved Tilsit, igjen kom Italien. Lucian havde forinden havt en Sammenkomst med Joseph, hvori det afgjortes, at denne skulde foranstalte en Sammenkomst mellem Lucian og Napoleon. Nogle Dage efter reiste Lucian til Keiseren i Mantua. Samtalen var meget heftig og varede i flere Timer; det blev ved det Gamle. Dog lovede Napoleon at antage sig hans Børn. Lucian skulde strax sende begge sine Døttre af første Egteskab til sin Brøders Hof. Han vilde saasnart mueligt gifte dem bort, og havde allerede bestemt den Ældste for Prindsen af Asturien. Mademoiselle Charlotte var dengang femten Aar, besad en udmærket Dannelselse, en smuk Væxt og Tournure. Hun skulde

til Napoleons Hof, for der at gjøre sig fortrolig med den Rolle, der ventede hende i Madrid. Da imidlertid nye Hindringer indtraadte, syntes den projekteerte Forbindelse at gaae ind igien: Man talte ikke mere om Reisen, og Katastrophen i Spanien begyndte..

Sammenkomsten med Napoleon i Mantua var bleven Gienstanden for alle Samtaler. Bestemt vidste man Intet af dens Resultater, uden Mademoiselle Lucians Giftermaalsprojekt, og man troede, at den, der var bestemt til at blive Kronprindsen af Spaniens Svigerfader, ogsaa selv med det første vilde optage en Plads blandt de kronede Hoveder. Saaledes forklarede man sig Hans katholske Majestæts givne Minde til Dronningen af Etruziens Afsettelse. Hele Italien var overbevist om, at dette skionne Land vilde blive Lucian til Deel. Toskanere og offentlige Autoriteter begyndte allerede at beile til hans Gunst, skiondt han reent ud erklærede, at Toscana aldrig vilde blive hans. Han havde Ret, thi hans Søsters, Elisa Bacciocchi's hele Ergierighed var rettet paa Besiddelsen af dette de skionne Kunstlers klassiske Land. — Da siden Paven's Jammerperiode for Alvor begyndte, ønskede man Lucian bortsernet, at han ikke skulde understøtte Hans Hellighed med Naad: med Daad kunde det da ikke skee. Han befandt sig just i April 1808 paa sin Villa i Frascati, den samme, der havde tilhørt Cicero og af ham giennerholdt sit gamle Navn Tusculum, da Kong Joseph

indbød ham til at forlade de romerske Stater, fordi de ikke længer vare noget passende Asyl for ham, og for sig og sin Familie vælge et roligere Opholdssted. Sine Stater foreslog Joseph ham ikke, hvilket skulde siges saameget som at han ikke kjøttede om ham, thi han vilde have været tvivlsraadig om Maaden, han skulde have behandlet ham paa, da han ikke torde behandle ham som anerkjendt Prinds, og ikke vilde behandle ham som en i Unaade falden Broder. Lucian valgte Toscana til sit Opholdssted. Toskanerne troede, i Lucian at see deres nye Fyrste. Hans Navn som Statsmand, hans luttrede Smag for de skionne Kunster, den Gavnildhed, hvormed han understøttede dem, og selv de italienske Skikke, han i sit Privatliv havde optaget, talte for ham til Folkets Hjerte. Endelig kom dette ud af Drømmen, og Glæden havde en Ende. — Josephs Valg til spanske Konge indgød ham nyt Haab. Madame Lucian havde endelig overbevist sig om, at hendes Mand maatte give efter, hvis han vilde gjøre sine Familierettigheder gjeldende, og besluttet, om ikke at give sit Minde til formelig Skilsmisse, saa dog at leve i Tronens Glands som ikke-kronet, dog anerkjendt, Gemalinde. Hvem skulde være Konge i Neapel efter Joseph? Ludvig og Hieronymus havde hver sin Krone, og man meente, at Storhertugdømmet Berg var Grændsen for Murats Stigen. Man træde altsaa almindeligt, at Lucians Tid var kommen nu; Alles Dine

vare henvendte paa ham, Hoffet og Armeen i Neapel ventebe hver Dag hans Komme. Disse glimrende Udsigter maatte snart vige for Madame Murats Vergierighed. Hun var utilfreds med sin Hertugskrone, især naar hun sammenlignede den med Kongekronerne, der smykkede hendes Svigerinders Hoveder. Hun greb altsaa Leiligheden, iilte til Bajonne og naaede sit Meed.

Efterat Lucian i nogle Maaneder havde opholdt sig i Florenz, fik han Tilladelse til at reise til sit Gods Canino, 25 Mile fra Rom. Medens han i Vinteren 1810 opholdt sig her, opfordredes han atter til at sende begge sine Døttre af første Egteskab til Paris, hvortil han gav sit Minde under den Betingelse, at den Ældste skulde staae under Madame Lætitias Opsigt. Allerede havde Rygtet om den store Skilsmisse udbredt sig. Lætitia og flere med hende meente, at den unge Niece nok vilde kunne behage den almægtige Onkel. Man talte derom i Paris, man skrev derom til Neapel og Rom. Lucian taug vel, men man mærkede tydeligt, at ogsaa han haabede. Egteskabet syntes ikke upolitisk. Det for Europa saa frygtelige Frankrig, der tre Gange havde bragt Østerrige til at skælve, trængte ikke til en Familiealliances stedse dog kun precaire Fordele, for at grundfæste sin Overvægt. Keiseren maatte troe, at den Potentat, han vilde tvinge til at give sig sin Datter, kun gav efter for Omstændighedernes Magt, uden derfor at blive ham hengivnere; at tværtimod en

saadan Forbindelse kun maatte forøge Smerten over lidte Tab og Tølelsen af tilføjet Uret. Giftede han sig med en ung Pige af sin egen Familie, vakte han ingen Mistroe hos de europæiske Magter; han vedblev at hævde sin Overmagt over dem, uden at sætte Noget af dem i den Nødvendighed, at tage sin Tilflugt til Contraalliancer, for at jevne hvad et Ægteskab vilde have lagt til hans Kræfters uhyre Masse. I Frankrig var man isvrigt fortrolig med Buonaparternes Dphsielse og en Keiserinde af deres Blod vilde have været agtet ligesaa høit som en Kuden. Men denne maasske flogte Politik fyldestgjorde ikke Napoleon. "Kongtet tabte sig snart; nu gjaaldt det en russisk Storfyrstinde, nu en sachsisk Prindsesse, og endelig Østerrige.

Mademoiselle Charlotte Buonaparte, i hvis Dine Keisertronen nogle Dieblikke havde blinket, var dog bleven forestillet Napoleons Hof. Ved den første Sammenkomst bøiede hun Kneet, og Keiseren sagde til hende, „staae op, Prindsesse, og omfavn Deres Dnkel!“ Hun var altsaa anerkiendt. — Ikke længe efter læste Publikum med overordentlig Forbauselse, at Kong Ferdinand VII søgte om at blive adopteret af Napoleon og om at ægte en Prindsesse af fransk Blod. Josefs Døttre vare endnu for unge; Mdselle Lucian var altsaa Prindsessen. Det nye Ægtepar skulde for det første boe i Paris. Man skrev til Lucian: han nægtebe Ferdinand sin Datters Haand, og fordrede

hende tilbage. „Inden fire og tyve Timer skal hun være ude af Paris!“ sagde Napoleon, og hans Ordre blev punktlig fulgt. Marie Louise vidste Intet af alt dette. Da Mdsfelle Lucian forestiltes hende, bad hun om hendes Venfkab.

Intet Brud mellem begge Brødre var betegnet med et saa bittert Fiendfkab, som dette. Lucian forlangte Pas til Nordamerika og fik det. Diebliffelig gjorde han Anstalter til sin Afreise. Effecter, Statuer og Malerier lod han indpakke og sendte Alting til Civita-Vecchia. Han skrev til sin Svoger Murat og bad ham overlade sig et af de amerikanske Skibe, hvorpaa der i Neapels Havn, efter Napoleons Ordre, var gjort Beslag. Joachim tilstod ham sit Forlangende og gav Capiteinen paa det skionne Tremastfrib Herkules dette tilbage, under den Betingelse, at han skulde føre Senatoren til Amerika. Kongen lod selv 10,000 Dukater udbetale til Skibets Udrustning. Lucian frygtede vel, at blive opbragt af engelske Krydsere, men forandrede dog ikke sit Forsæt, at flye, thi han frygtede sin Brøders Vrede. Dog vilde han ikke udsætte sin smukke Maleriefamling for Fare, og leverede den til nogle romerske Bankører, der laante ham betydelige Summer derpaa. For at kunne gjøre sig en Forestilling om disse Kunstfagers Værdie, maa man vide, at hans Brøder Ludvig for to Aar siden, da en lignende Reise var i Gænge, havde budt ham 1,500,000 Francker for Males-

riefsamlingen allene, der dengang blot bestod af 120 Stykker og nogle antike Statuer. — Den 5te August gif Herkules med gunstig Vind under Seil.

Lucians Følge var meget talrigt. Hans Familie bestod af to Døttre af første Ægteskab, Charlotte og Amalia, og fire Børn af andet Ægteskab, nemlig Carl, en yderst interessant Dreng, født før Eiftermaalet; Lætitia, opkaldt efter sin Bedstemoder og født i Mailand; Johanne, født i Rom og af Pius VII selv holdt over Daaben, og endelig Paul, der i Canino havde seet Verdens Lys. Til Familien hørte desuden Anna Touberteau, hans Kones Datter, og det øvrige Følge bestod af 40 til 50 Personer. — Om Natten reiste der sig en heftig Storm; hele Familien blev søesyg og man besluttede, at løbe ind ved Cagliari. Paa Rheden skrev Lucian til Kongen af Sardinien og bad om Tilladelse til at udhvile sig lidt i hans Hovedstad. Først efter fire og tyve Timers Forløb svarte Kongens Minister ham: „det gjorde Hs. Majestæt ondt, at han maatte afslaae Hr. Lucian Buonapartes Forlangende.“ Senatoren bad nu blot, at hans Familie maatte gaae i Land, han selv vilde blive ombord. Kongen afflog ogsaa dette og ønskede, at Skibet vilde forlade Cagliari's Havn jo før jo heller. Lucian onnodede nu den engelske Gesandt om et Pas; Lorden svarte, han torde Intet give ham, og at den brittiske Minister ved det sardiniske Hof, langt fra at torde sikke hans Reise til

Amerika, havde maattet beordre de engelske Krydsere paa Stationen selv til at anholde hans Skib og bringe det, enten tilbage til Italien, eller, hvis han foretrak det, til en brittisk Havn. Med svagt Haab om at undkomme forlod Lucian Cagliari, og neppe var Byen af Sigte, før Skibet stødte paa to engelske Fregatter. En Lieutenant fra den ene kom ombord. Han loe haanligt da man sagde ham, at Herkules havde Signor Fabricio's, en til Philadelphia reisende Rishmands Familie ombord, og hilste strax Lucian ved sit Navn. Lucian fik Valget mellem Engelland og Malta, og foretrak det sidste. Den 24de Aug. ginede de trætte Reisende Den. Gouverneuren havde ingen Forholdsregler fra sin Regiering, troede derfor ikke at kunne bevogte sin vigtige Fange forsigtigt nok, og lod hele Familien indespærre i Nicasoli, et af la Valetta's fem Forter. Lucian var yderst opbragt over denne Behandling, og holdt en skarp Tale til den engelske Gouverneur, General Dix, der først aflagde sit Besøg hos Lucian syv Timer efter hans Ankomst. Generalen erklærede derimod tørt, det maatte blive som det nu var, til han fik nærmere Forholdsregler. Fire Uger efter indløb endelig disse, og nu tilbød Gouverneuren Lucian San Antonio, de forrige Stormesteres Landsted, til Opholdssted, fik en Vagt af 50 Mand med to Officerer, og torde ikke gaae ud uden Opsigt.

Efter to Maaneders Forløb forlangte den brittiske Regiering, at han skulde komme til Engelland og der leve som Krigsfange paa sit Hærsord. Admiralitetet fik Ordre til at lade ham afhente, og i November kom en af de skønneste engelske Fregatter, Præsidenten, til Malta. Den 29de Novbr. gik Familien ombord og den 28de Decbr. kastedes Anker ved Plymouth. Derfra førtes Lucian til Ludlow, Hovedstaden i Fyrstendømmet Wales, hvor han sattes under streng Opsigt. Denne den engelske Regierings Forsigtighed havde sin Grund i et Rygte, der ved Lucians Afreise fra Italien havde udbredt sig fra Frankrig af. Man meente nemlig, Bruddet mellem begge Brødre kun var forstilt, og havde store Hensigter til Grund. Lucian skulde, efter deres Mening, virkelig begive sig til de forenede Stater, der forstærke det franske Partie og tilintetgøre det engelske, indlade sig i hemmelige Forbindelser midt i de brittiske Besiddelser i Amerika, og ophidse Amerikanerne til Krig. Ved denne Diverfion kunde Napoleon haabe at erholde store Fordele i Spanien og Portugal, da Engellænderne vilde vorde nødte til at kalde deres Tropper tilbage. Alt dette lod sig høre, men var dog uden al Grund, og Fiendskabet mellem Lucian og Napoleon var ved Kiendsgierninger noksom beviist. Medens sit Ophold i Engelland fuldendte han sit store episke Digt „Carl den Store“, hvortil allene Kobberpladerne til Pragtudgaven kostede ham 120,000 Franker.

Den Mistroe, hvormed Lucian i Engelland blev behandlet, vorte med Napoleons Bælde. Katastrophen ved Moskow og Slaget ved Leipzig bebudede ham hans Families nære Undergang. Hans Kongsteligbed for-
doblede sig under Felttoget 1814, og hans Stemning blev endnu sorgeligere, naar han betænkte, at han kun havde den at takke for sin Frihed. Da han ved Parisfreden erholdt denne, udbad han sig Tilladelse til giennem Frankrige at begive sig til Rom, men det afsløges ham. Lucian maatte altsaa reise giennem Tydskland og Schweiz, og lod sin Familie blive tilbage i Engelland, indtil han havde erfaret, hvorlunde Paven var findet imod ham. Den 27 Mai kom han til Rom, hvor han endnu samme Aften fik Audients hos Hs. Hellighed. Man kiender den overordentlige Deeltagelse, hvormed Paven modtog ham og strax ophsiede ham til en romersk Fyrste af Canino samt Greve af Apollino, Herre til Memori og flere Steder. Hele Europa syntes dog, denne Hs. Helligheds Høimodighed gik lidt for vidt. Madame Lucian var ude af sig selv af Glæde, da hun erfoer den overvætted Værd, Paven havde viist ham. I October kom hun med Sine til Rom. Lucians Lykkesstjerne straalte nu ret, medens hans Broders uylig saa kæmpemæssige Bælde var nedstunken til Besiddelsen af en lille ubetydelig De, han snarere maatte ansee for et Fængsel end for et frivilligt Forviisningssted. Lucian begyndte nu ved Mæglere at nærme sig ham. Ma-

dame Lætitia og hendes Datter Pauline gjorde hyppige Reiser fra Elba til Rom. Napoleon selv syntes i sin betrængte Tilstand at nærme sig sin Broder. Denne troede ved sin Families politiske Opstandelse at kunne hævde sin egen Ære og fyldestgjøre sin Egenkiærlighed. Frankrig havde vægret sig ved at imodtage ham, Frankrig havde ladet haant om hans Heltedigt — nok til at ophidse ham mod Restaurationen af det gamle Monarchie. Fouché havde sendt Emisfaiet til Rom og Neapel for at sondere Lucian og Murat: han smigrede sig med, at de vilde gaae ind i hans Plan: uforsøvet at bringe alle revolutionaire Hoveder i en Coalition mod Frankrigs Souverain. Begge Brødrene vare allerede udfønde med hinanden. Lucian ventede dennegang at komme til at dele Napoleons Magt. I Rom raadsløg han med Napoleons, Murats og Fouchés Agenter om de sikreste Midler til at bringe Frankrig og Italien i Oprør, men Maaden, hvorpaa den skulde udføres, og Tiden, hvorpaa Napoleon skulde lande i Frankrig, bestemtes først i en Samtale med Bertrand. Lucian meente, Revolutionen skulde begynde forfra igien, Napoleon skulde gandske overgive sig til Friheds- og Uafhængighedspartiet, ingen Hævn tage, Ingen proskribere. Nu var Sammensværgelsen i fuld Gang. Dens Hoveder vekslede ideligt Breve med Elbaneserfyrsten, og ofte landede endogjaa dennes Agenter paa Kysten af

Provence og gik fra Station til Station ligetil Paris. De fornemste Sammensvorne vare høie Militair- og Civilpersoner, første Committerede, Statsraader, for-
dums Ministre. Mod Slutningen af December havde de sammensvorne Generaler deres første hemmelige Sammenkomst i Paris. Nu gjorde Sammensværgelsen stærke Skridt til sit Hovedmaal, Napoleons Landgang; den skulde bringe Armeen i Oprør, ophidse Gemytterne og bevirke en almindelig Omvæltning. Man veed, hvorlunde denne Plan begunstigeedes ved Hoffets Sikkerhed, Ministrenes Uerfarenhed og den offentlige Stemme.

Det Detaillerede om disse Begivenheder og Napoleons Lynmarsch mod Paris hører ikke hid, da Lucian ingen virksom Deel tog i disse første saa afgjørende Bevægelser. Hidtil havde han været yderst forsigtig i sine Ytringer, nu tog han Masken af og dulgte ikke længere, hvormeget Udfaldet af hans Broders Tid interesserede ham. At han var indviet i alle dens Mysterier, beviste han, da han ved et Besøg, han aflagde hos Prindsessen af Wallis paa hendes Reise giennem Rom, meddeelte hende hele Napoleons Reiseroute: „Den 6te Marts,” sagde han, „er han i Grenoble, den 8de i Lyon og den 15de i Paris med 80,000 Mand under sin Kommando. — Da han saae, hvormeget Paven frygtede Napoleons Vældes Gienfødselse, trøstede han ham med, at han (Lucian) i Fremtiden vilde

faae ska megen Indflydelse paa den franſke Politik, at han kunde beskytte den hellige Stoel mod enhver Krænſe. Paven troede ham, og ſaaledes fik han uden Noie de Paſſe, han behøvede til ſin Reife til Frankrig giennem Italien. Mod Slutningen af April kom han incognito til Paris. Strax efter ſin Ankomſt havde han en lang Samtale med Napoleon: han overtog en Ambaſſade til den engeliſke Regiering, ſom der ikke blev noget af. Allerede havde han begivet ſig til Kyſterne, for her at vente Paſſene fra Engelland, men da diſſe bleve afſlagne, vendte han tilbage til Paris og reiſte kort efter til Schweiz, hvor han aflagde ſit Incognito og opholdt ſig ved Verſois, hvorhen hans Familie ſkulde komme efter, men ikke kunde. Denne Reife til Schweiz var aftalt med Napoleon; men Lucian torde ikke lade ſig mærke med Noget, af Frygt for, at man ſkulde hindre hans Families Afreiſe fra de pavelige Etater.

Nu afløſte den ene Begivenhed den anden i utrolig Haſt. Da ethvert Haab om at erholde Fred eller dele Koalitionten var forſvundet, maatte man tænke paa at aabne Felttogtet. Lucian kaldtes offentligt til Paris, hvor Palais Royal anvistes ham til Beboeſe. — Tyrſten af Canino ſtræbte efter en tredobbelt Celebritæt: ſom Prinds, Statsmand og Digter. Alle Autoriteter kappedes om at gjøre Cour til Hs. keiſerlige Høihed. Hans Noes lod fra Alles Læber, hans Heltedigt opløſe

tedes til Skyerne. Han bivaaned alle hemmelige Konferentser. Journal de l'empire stillede under hans Direction.

Da Napoleon den 12te Juni ved Felttogets Aabning, hvis Udfald var Slaget ved Waterloo, afreiste fra Paris, indsatte her under Josephs Forsæde et Regieringsraad. Lucian var ligeledes Medlem. Saa meget end denne bar Lid til Napoleons Lykke og Troppernes Tapperhed, saa gjorde ham dog Katastrophen ved Waterloo i nogle Dieklikke vaklende. Smidlertid antog han snart sin forrige, ham som Revolutionair egne Energie, vilde worde Herre over sit Mismod, vilde kæmpe imod Ulykken. Uden Schaansel dadlede han sin Broder, fordi han havde forladt Hæren, og raadede ham til, ei at vise sig i Paris, men iilsomt at vende tilbage, for at udvirke en Gienforening af Hærens Levninger. I Regieringsraadet og hos de meest betyvende Personer af begge Kamrene bestræbte han sig for, at vække Modet paany: „Hvad er det da videre,” sagde han, „end et tabt Slag? at 30,000 Mennesker ere svundne i Kampen, det afgjør endnu ikke Frankrigs Skæbne.”

Det syntes ham muligt, at forene med Nordarmeens Ruiner en Deel af Rhinarmeen, der endnu havde været ubeskæftiget, og at modstille det trüende Indfald en ny af de Forbundne fuldstændiggjort Hær. Men Napoleon syntes allerede at være vorden gandske udnygtig til energiske Beslutninger, og et vigtigt Partie havde

allerede Dørvægten over hans varmeste Tilhængere. Natten imellem den 21de og 22de holdt man i hans Nærværelse i Palaiet i de elysæiske Marker en stor Konferents. Han selv var Hoved-Taleren. Napoleon gav sit Minde til, at give Folket en Erklæring angaaende Ulykken ved Waterloo, og at prøve derved dets Stemning og Monarkiets Forfatning. Dette var Forhandlingens Hovedgjenstand. Fremdeles vilde man raadslaae om de Redningsmidler og Hielpeskilder, der endnu vare levnede Frankrig. Fleertallet stemmede for, at en Gienforening af Hæren maatte udvirkes og hver kraftig Forholdsregel gribes, for at hemme den fiendtlige Hærs Fremtrængen. Et af Medlemmerne havde, idet han gik over til denne Mening, først det Mod, at tale om Muligheden af en Regieringsforandring, ja endog om sammes Nødvendighed. Det følger jo af sig selv, sagde dette Medlem, at man ei kan betragte Nationens Friheder og Rettigheder, da man nu vil forsøre disse, som Hiernespind og noget, der ingen Betydning har. Dette, Republikanisme aandende, Sprog hørtes af Nogle med Bifald, af Andre med stor Misbilligelse. Napoleon saae man flere Gange, medens Hiin talte, at lee paa en haanlig Maade.

Den følgende Dag, den 22de Juni, henimod Aften kommer Lucian, der nys havde confereret med de fornemste Lemmer af begge Kamrene, og sandsynligviis ikke var meget tilfreds med dem, førende ind i Elysæ-

um, springer hastig ud af Bognen, og op søger Napoleon i Haven. Napoleon, der seer ham komme, vorder bleg af Uergrelse og rød af Skam. "Eh bien!" raaber han til ham i sin hidfige Maneer. Lucian draager ham hen i en mørk Allee og begynder en raft Samtale med ham. En til Napoleons daglige Dmgivelses hørende Person, hører Enden paa Samtalen. Efter Sammes Forsikkring var den ordret følgende:

Lucian. Hvor er Din Fasthed? Forlad denne raadvilde Baklen! Du veed, hvad nu gaaer tabt, naar man ikke vover!

Napoleon. Jeg har kun vovet for meget.

L. For meget og for lidet. Lov kun for sidste Gang!

N. En 18de Brumaire?

L. Aldeles ikke! Kun et konstitutionelt Decret! Konstitutionen giver Dig Ret dertil!

N. Man respekterer ikke denne Konstitution! Og hvad da, naar man modsætter sig Decretet?

L. Da ere de Dprøvere, da opløses de desto hurtigere.

N. Nationalgarden kommer dem tilhielp.

L. Nationalgarden har ikkun Modstandskraft! kommer det til Handling, saa ere Kræmmerne, hvoraf den bestaaer, bekymrede for deres Koner og deres Gods.

N. En forulykket 18de Brumaire kan flaffe en 17te Vendemiaire!

L. Du overveier, hvor Handling er høist fornøden! Men de hist, de handle og overveie ikke!

N. Hvad er deres Handling? Sladdren!

L. Meningen er for dem. De ville sige: man maa falde fra ham!

N. Falde fra! De ville ikke vove det!

L. De ville vove Alt, naar Du ikke vover!

N. Lad os tale med Davoust!

Forladende i Dieblicket Haven, ledsaget af sin Broder, gaaer Napoleon op paa sit Bærelse. Han bliver der, nedstunken i Naadvildhed og Drømmeri, trods Lucians glødende Tiltale, der heftig bevæget og hidfig forlader ham, og endnu ved Udgangen siger til Secretair la M..., som ikke kan dølge sin Urolighed: Krudtdampen fra St. Johannishierget (Mont Saint Jean) har forskruet hans Hoved! Det er ude med ham! Han stiger igien i sin Vogn, og med sorgnedtynget Siæl, knap endnu bevarende et Glimt af Haab, iler han tilbage til Palais Royal.

Napoleon havde aftakket. Lucian indsaæ, at hans Familie blot kunde reddes derved, at Napoleons Magt gik over paa hans Søn. Selv haabede han, derved at vinde en udmærket Indflydelse paa Statsbestyrelsen. Han forlangte derfor, at Pairerne uden videre Bestænkning skulde kaare Napoleon II til Keiser, og adskillige Stemmer understøttede hans Forslag. En af Medlemmerne, Pontecoulant, modsatte sig ivrigt:

„I hvilken Egenkab — sagde han — foreslaaer Fyrsten af Canino det franske Folk en Souverain? Er Fyrsten en Franskmand? Hvem har erklæret ham for saadan? Ingen anden anerkjendt Titel har han, end en romersk Fyrst.“ — „Her er ikke Stedet — svarte Lucian i en skjærende Tone, — at besvare personlige Angreb. Hr. Montecoulant siger, jeg er ingen Franskmand. En Buonaparte er jeg, det er vel nok til at borge for min gode Mening. Den Eed, vi sværge Napoleon II skal ikke være Gienstanden for nogen Raadslagning, men for en Erklæring, der ikke kan gøres hastigt nok, for at redde Frankrig fra en Borgerkrigs Rædselsscener.“ Herom strebes nu ret levende paa begge Sider, og da det buonapartiske Partie prolongeerte Lucians Forslag, fik, under Fouchés umiddelbare Indflydelse, Forslaget, at udnævne en provisorisk Regjering, Dørvægten, og alle Lucians Planer gik op i Røg. Han vilde nu, at Napoleon uførtøvet skulde flye til de forenede Stater, hvorhen alle hans Brødre vilde følge ham. Efterat dette den 25 Juni var aftalt imellem dem, tilskrev Lucian, der havde begivet sig til Neuilly, hans Søster Paulines Landsted, denne følgende Brev, der blev opsnappet og bekiendtgjort:

Neuilly den 26 Juni 1815.

„Du har vel erfaret det nye Uheld, der har rammet Keiseren, som har aftakket i Faveur af sin Son. Han reiser til Nordamerika, og vi følge ham Alle.

Hans Mod og Sielstyrke svigter ham ikke i Ulyk-
ken. Jeg vil see at komme tilbage til Rom til
min Familie og da med denne gaae til Amerika.
Mama, Joseph, Hieronymus og jeg omfavne Dig
hierteligt. Din Dig elskende Broder

Lucian."

Fra Dag til Dag blev Buonaparternes Fare mere
truende. Det var paa Tiden at Hver for sig begyndte
at tænke paa sin Sikkerhed. Medens der underhand-
ledes med de allierede Magter reiste Lucian til Boulogne
na, og leiede der i Havnen en Paketbaad. Men i det
Dieblik han vilde indstibe sig fik han en Kourer, der
pludseligt bragte ham til at forandre sin Plan. Han
havde nemlig besluttet at gaae til Engelland, og vove
nok et Forsøg paa, at forskaffe sig Pässe hos den eng-
elske Regiering, for at reise til de forenede Stater.
Depeschen, som Koureren overbragte, indeholdt Efter-
retning om at hans Forsøg aldeles vilde mislykkes. Han
besluttede derfor, at vende tilbage igien, kom til Paris
og afreiste ufortøvet, under et fremmed Navn, til
Stalien. Urolighed fulgte hvert hans Tred; han troe-
de, at være omgivet af Forrædere, og frygtede hvert
Dieblik for at blive arresteret.

Efterat han en Tidlang havde flakket omkring ved
den savoyiske Grændse, besluttede han, drevet af den
vokende Angst og Fare, at angive sig selv, og fortæl

som Statsfange til Citadellet i Turin. Nu syntes
 Modet at forlade ham. Dog beroligedes han snart
 ved den Humanitet, hvormed de allierede Magter be-
 handlede hans Familie. Han ansøgte den sardiniske
 Regiering om Tilladelse til at begive sig til Rom paa
 sit Bæresord, da hans Kone laae farligt syg. Turiner-
 hoffet svarte, det vilde gjøre Forespørgsel hos de allie-
 rede Magter, om hans Forlangende kunde bevilges. —
 De fire Hovedmagters Ministre besluttede, at gienstienke
 Lucian Friheden, og det tillodes ham at begive sig til
 Rom, under den Betingelse, at han der skulde leve
 under den pavelige Regierings Opsigt og ikke forlade
 de romerske Stater. — Da han senere atter forlangte
 Pässe til Nordamerika, affloges det ham eengang for
 alle med den Erklæring, at han under Opsigt skal for-
 blive i Rom.

Mærkværdige Forholdsordrer af Napoleon fra
Moskov, den 16de September 1812.

Endnu er der Meget at oplys'e, som er skeet; men end Mere ligger i Mørket, som skulde have skeet. Vi levere her et Dokument, som i hver Henseende fortjener et opmærksomt Blik af Menneffenes og Tingens Sagttager, og hvilket Napoleon, to Dage efter sit Indtog i Moskva, har undertegnet (det findes i Bibliothèque historique II Vol. VI Cah. 1818). Disse Forholdsordrer har Hr. D... faaet fra Napoleons Kabinet, og de begynde saalunde: „Hr. D... vil faae regelmæssige Forholdsordrer fra min Minister for de udenlandske Anliggender. For at han desbedre kan fatte mine Tanker, lader jeg ham tilstille dette Udkast, der skal tiene ham til Veiledning.“

Europa's Folkeret maa endelig engang worde fast bestemt, ligesom Statsretten. I tyve Aar har de formedelst Beskaffenheden været uvisse. Afgjørelsens Dieblik nærmer sig og Staternes Stilling i deres gjensidige Forhold viser ifkun Uvisheder. Denne Krig maa være den Sidste og enhver Magt maa vide, hvorved den har at holde sig.

Engelland vil sætte sig derimod, fordi det skal gjøre mange Dpoffrelser. Det har ogsaa indviklet Sverrig, som, forledet ved de sikre Løfter om, at worde holdt skadesløs for Tabet af Finnland, vil bli-

ve Krigen tro, som det vil føre med Frankrig. Man maa være opmærksom paa begge disse Magters Agen-
ters hemmelige Foretagender. Skulde de alligevel finde
Leilighed til at begynde en Underhandling med dem, saa
giver jeg Dem Fuldmagt dertil. Min Stilling med
Hensyn til Preussen og Rusland er vanskeligere. Ef-
ter Tilsitertraktaten er Preussens Stemning bleven
fiendtlig imod mig. Jeg har uafbrudt holdt Fæstning-
erne besatte, for at forhindre Udbrudet af en nye Krig.
For at udvide mine Grændser har jeg indlemmet Han-
festæderne i det franske Rige; tillige vil jeg, i Tilfælde
af en Krig, herved sikre Frankrig og Rhinforbunds-
sternes Besiddelser og desuden min egen Ryg. Rus-
land fattede Mistanke over disse foreløbige Forholds-
regler til min Sikkerhed, og trak Armeer sammen
paa Polens Grændser; Forsigtighedsregler, jeg havde
grebet, for at gjøre Ende paa en foreløbig Tilstand og
for at slutte en varig Fred ved Aftrædelse, som jeg
ved passende Leilighed havde gjort, give Anledning til
en Krig. I Europas nærværende Tilstand behøver
Tyskland til dets fælleds Sikkerhed et Bolværk imod
Norden, ligesom Rusland og Østerriges Arvestater ha-
ve en Grændse nødvendig imod det sorte Havs store Floder
og Ungarns Biergrugge.

Preussen støder tæt til Rusland saavel for dets
egen Fordeels Skyld, som for andre Magters Bedste.
Allene er det for svagt til at tilvejebringe en Ligevægt.

Polens Organisation er man efter Tilfiterfreden gaaet Glip af; dette Riges Gienoprettelse er ligesaa nødvendig for Europas Fred som Sikkerhed. Dets Indlemmelse i Preussen vilde være farlig, thi da vilde dette Sidste werde altfor magtigt og Rusland og Østerrige vilde sætte sig derimod. — De tvende uafhængige Riger (Preussen og Polen) maae werde forenede ved Politiken; denne Forening, som ophører i Tilfælde af en Krig imellem de store Magter, vil være Borgen for Freden, ligesom denne Forenings Vedvarelse vil være tilstrækkelig til at forhindre de nye Angreb, som en ærgierrig Magt kunde gjøre paa En af disses Uafhængighed. Disse almindelige Anskuelse vil De omstændeligere finde udviklede i Deres ministerielle Forholdsordrer.

Allevegne maae De gjøre opmærksom paa, og hele Underhandlingen maa dreie sig om dette Støttestpunkt, „at Polens Gienoprettelse ikke allene er fordeelig for Frankrig, men for hele Europa.“ Er engang dette Rige igien oprettet og ere dets Indretninger befæstede, saa faaer det eiendommelig politisk Interesse. Det stiller sin Magt imod det franske Rige, naar dette truer det indførte System, ligesom det end mere modsætter sig Rusland, naar dette antager en truende Stilling. I Norden beskytter det de østerrigske Besiddelser og vorder, jeg gientager det endnu engang, i sædvanlige Tider Preussens, Sachsens, ja selv Østerriges Bunde-

forvandt. Dette ved nye, af mig i Tydskland skabte, Interesser befæstede System giver en Idee om den Fasthed, som Europas Forsætning ikke har ydet siden de ødelæggende Krige, der have gjort alle politiske Forhold uvisse og givet Alt til Priis for et Epil af Tilfældet.

Naar en Krig er uundgaelig, saa ere nu enten Frankrig eller Rusland bestemte til at afgjøre de store Spørgsmaal. Deres Underhandlinger rette sig efter Krigens mere eller mindre lykkelige Gang, og naar Underhandlingerne kunne ende den, saa viser De Menneskeheden en udmærket Tjeneste og faaer grundede Forbringer paa mit Vennskab og min Taknemmelighed.

De begiver Dem til Wien. Jeg betragter denne Punkt som den passeligste til Nabningen af de almindelige Underhandlinger. Østerrige maa iagttages; Retningerne af dets Politik vil give Dem Oplysning. De bemærker Tydsklands Stemning. Indtil nu har jeg havt Anrsag til at være tilfreds med Rhinforbunds fyrsternes Oprigtighed, men naar Østerrige forandrer sig, saa ere Hænderne bundne paa dem. Østerrige vil ikke forandre sig, naar Kriget lykkeligt fortsættes. Men tager den en slet Bending enten ved egne Forseelser eller ved Omstændighedernes Magt, saa vil Østerrige være det franske Riges Fiende.

Ved Deres Ankomst besøger De Fyrsten, han veed alt Besked. Siig ham, at Frankrig, naar

Polen engang gienoprettes, ikke forlanger noget for sig; at det snarere vil gjøre Afstaaelser, for at lette dette. Landet ligger for langt borte fra os, til at jeg i saadan Afstand skulde give mine Stater Interesser at forsvare. Det skulde hverken være for Franskmændene eller for Polakkerne nogen Fordeel, naar jeg søgte at sætte en Prinds af mit Huus paa den polske Trone. — Fra min Side altsaa ingen Tilbageholdenhed, ingen særdeles Hensigter. Jeg for min Person vil ikke være Konge af Polen, da jeg attraaer det Varige.

En Polak, der kaares til Konge, eller udnævnes dertil paa en Kongres, lader os befrygte en nye August og en nye Deling. — Vorder Keiser Alexander Konge af Polen, saa foruroliger han det franske Rige, truer Preusen og bringer Østerrige til at skælve; det ligger ikke i min Politik, at gjøre Keiser Franz mægtigere, idet jeg giver ham Polen. Heller ikke vilde Keiser Alexander tilstå det. De bortfierne derfor flige Ideer, som Kabinetterne alt i nogen Tid bringe paa Bane. Jeg holder dem for Tvistsens Uebler.

Man veed af berøgtede Exempler, at politisk Interesse sønderriver Familiebaandene; vilde ikke min Broder Ludvig have erklæret mig Krig, hvis han havde havt Hierte dertil?

Efter de mødende Banffeligheder, efter Graderne af den Styrke, de stridende Magter ophvde, efter deres Dposfrelser af Gebeet, endelig efter deres Seire i dette

Feldtog, vil jeg samtykke i, at en østerrigsk Erkehertug eller en russisk Storfyrste bestiger den polske Trone, idet man fra Magternes Side giver Borgen for denne Trones Uafhængighed. Naar Keiser Alexander eller Keiseren af Østerrige af Familie-Interesse fulde aflaae, den Ene en Erkehertug, den Anden en Storfyrste, saa samtykker jeg i, at en preussisk, en sachsisk eller bayersk Prinds vorder Konge af Polen.

Hvad Gebeetanordningerne angaae, saa forener man med Hertugdømmet Warschau, saaledes som det nu er, de Provindser af det forrige Polen, som man kan faae igien af Rusland og Østerrige. Man driver mindre paa Afstaaelser fra Ruslands Side, fordi man ikke godt kan holde dette skadesløs og fordi Polakkerne i Lithauen synes at elste Regjeringen. Dog gjøre de tilige giældende, at Rusland allerede har Finnland, Moldau og Wallachiet, hvilke jeg ikke gjør det stridig; men at man maa søge at enes. -- Østerrige har ingen fortrinlig politisk Interesse ved at beholde Provindser paa hiin Side af Voivodskabet Rusland!!! og det Cracauiske Gebeet, hvilke tiene det til Jagttagelsesgrændser paa denne Side af de carpathiske Bierge. Jeg giver Dem den Fuldmagt, at tilstaae det for de Afstaaelser, det gjør, en fuldkommen Erstatning fra min Side i Illyrien og Dalmatien, der vil være det til stor Nytte for medelst Handelen med Ungarn.

Hansestædernes Besiddelsestagelse kan hindre den almindelige Fred. For at have alle Banfeligheder, berettiger jeg Dem herved til den Erklæring, at, saa snart England undertegner Freden, giver jeg dem deres forrige Uafhængighed tilbage. Jeg berettiger Dem ogsaa til den Erklæring, at jeg af de nyligt erhvervede tydske Lande vil aftræde de Dele, som ere nødvendige til at skadesløsholde min Forbundsfølge, Kongen af Sachsen, for Tabet af Hertugdømmet Warschau; at jeg vil give Kongen af Westphalen de Lande, som skulle ham den frie Skibsfart paa Elben, og Danmark og Preussen de Dele af de tydske Departementers Gebeet, som disse Magter holde nødvendige for deres Handel og Sikkerhed. I det Diemed tilstaaer jeg en Grænse, hvor Angrebet og Forsvaret ere forenede i den fælleds Interesse.

De seer, at Underhandlingernes Aabning maa skee med Skaansomhed, saa at de Afstaaelser, jeg samtykker i, med Hensyn til Varigheden, yde dertil svarende politiske Fordele for det franske Rige. Men De maa vide, at jeg, naar ikke uhorste Uheld møde mig, kun tilstaaer dem i Anledning af den almindelige eller i det mindste Continentalfreden. Men skulde jeg endogsaa tilkæmpe mig store Fordele, saa skal jeg dog ikke forandre noget i mine Hensigter. Grundvoldene for Deres Underhandlinger blive altsaa de samme.

De aabner Underhandlingerne med de Gesandtere, som Magterne have i Wien. Med Østerrige, ja selv med Rusland, naar dette er muligt, aabner De umiddelbare Underhandlinger, paa Embedsvegne. De erklærer hellere frit og aabent Hensigterne, end det Dn. ske, at ville underhandle og træde i diplomatisk Forhold. De kan tilsende mig igiennem min Minister umiddelbare Udkast. I afgjørende Tilfælde raadfører De Dem med min Gesandt, hvem De viser al Respekt, som den fortjener, der forestiller min Person. I Tilfælde af en Overenskomst, undertegner De efter ham som befuldmægtiget overordentlig Gesandt. Kun i Tilfælde af en Overenskomst antager De denne Charakter. I øvrigt følger De i alle Dele min Ministers Forholdsordrer, hvem disse Instructioner have tient til Grundvold.

Skrevet paa min Befaling, og egenhændigt undertegnet af mig den 16de September 1812.

Napoleon."

Den oprindelige Censur over Napoleon Buonaparte paa Militairskolen i Paris.

Directeuren ved Militairskolen i Paris fik Befaling, at forfærdige en Fortegnelse over de Candidater, som kunde ansættes ved Ingenieurcorpset og Artilleriet. Forfærdigelsen af disse Fortegnelser udkrævede en skisn og net Haand, og derfor blev jeg (Dangeais) bestemt til, at arbejde under Hr. Daguille. Ved enhver Elev's Navn, der blev indstillet som Candidat, skrev man i Randen en Anmærkning, som indeholdt en Efterretning om hans Sæder, hans Sædvaner, hans Charakter, hans Kundskaber og de Forhaatninger, som man med Rette kunde gjøre sig om ham.

Mangfoldige har i Militairskolens Archiver seet den Anmærkning, der blev skreven ved Eiden af Buonapartes Navn, og som man der lod staae; men meget faa kiende den, som oprindeligt var bestemt for ham, undtagen Mallet d'An, som, hvis jeg ikke feiler, havde affkrevet den hos Frue von Stael. Vi meddele her denne oprindelige Censur:

„Napoleon Buonaparte, Korsikaner af Fødsel og Charakter, et Menneske for sig, flittig og foragtede Fornøielse for Arbeid; en Ven af alvorlig og vigtig

Læsning; elskende de strænge Videnskaber, men derfor ikke tilfidesættende andre, stærk i Mathematiken, en god Geograph, indesluttet, elskende Gensombheden, Sørling, haanligstolt, selvkiærlig og overmaade haardnakket; han taler lidet, koldt, i korte Ord, haard i Svar, et Menneſke, vanskeligt at omgaaes; af en overordentlig Egenskærlighed, ærgjerrig, misundelig og fuld af store Forhaabninger. Denne unge Mand fortæller Anbefaling, men maa bevogtes."

Denne interessante Censur, som er meget fortræffelig, men saare lidet bekjendt, er kun bleven trykt i Aaret 1800 i Leyden i Holland i et Bærk, som paa den derværende Dyrigheds Befaling blev undertrykt, fordi man frygtede for at fornærme Forsteconsulen.

Endskiøndt denne Censur næsten var det, den skulde være, saa bad jeg dog Hr. Daguille, formedelst den Godhed, jeg dengang var for Buonaparte, at formilde de sidste Ord. Han svarede, at da han var forpligtet til Sandhed, saa kunde han ikke noksom betegne et ungt Menneſke, hvis Tilkiærligheder maaffee engang maatte holdes i Tømme. — Det afslaaende Svar frændte mig, tilmed, da jeg gierne ønskede at see Buonaparte paa en anden Skueplads. Dersom jeg ikke havde frygtet for, ei at kunne forsvare det for min Profes-

for, saa havde jeg givet Buonaparte Efterretning om denne Censur. I mit Lertid havde dette været en forgiæves Umag; thi Hr. von Marbeuf, som den meddeelttes, havde Indjødelse nok til at lade den undertrykke. I dens Sted kom nu følgende:

„Korsikaner af Fødsel og Charakter, stittig, tænksom, styrig og haardnakket; denne unge Mand kan bringe det vidt, hvis Dastændighederne ere ham gunstige.“

Jeg havde lovet Buonaparte, at vise ham denne Censur, som jeg ogsaa gjorde. Ved samme Leilighed fortalte jeg ham ogsaa, at den første Censur, han skulde have haft, var bleven undertrykket. Han bad mig, at skaffe sig den; jeg søiede ham; han læste den flere Gange igiennem, følte den største Tilfredshed derved og var utilfreds over, at den var bleven undertrykket, fordi han ansaae den som et Middel til en hurtig Besfordring.

Reisen til Nordpolen.

„Det har en god Mand indgivet Dem,“ raabte Kiøbmand Winding mig imøde, da jeg traadte ind til ham i Børselset. „De vil snart faae en mærkværdig Person at see, en nylig hertil hjemkommen Grønlandsfarer, ved Navn Joachim Heinrich Rosenlund, som er født i Hamborg, og Søn af en Baadsmand her i Byen. Jeg har bedet ham komme hid, for at fortælle mig hans Begivenheder.“ Neppe havde jeg yttret min Glæde derover, før jeg saae ham komme ind i Huset. Jeg troede at see en Bild fra Davidsstrædet, som man almindeligviis sees dem afbildede i Reiseskrivelser. Han var iført sin hele Reisedragt, bestaaende af en Kabbedek eller viid Kiortel, uden Søm, af Sælhundsskind, og samme Slags Beenklæder og Støvler. Efter en liden Hjertestyrkning begyndte han sin Fortælling:

„I April gik jeg ombord som Skibstømmermand paa Skibet de tweede jonge Herrmann, en god Seiler, ført af Capitain Albrecht Jansen fra Jylland, og bestemt til, paa salig Abraham Bellings Enkes Regning, at gaae til Grønland paa Hval- og Sælhundefangst. Vi gik under Seil, kom lykkelig ud af Elben, og naaede alt i fiorten Dage Isen i Tishavet, paa Høiden af Spitsbergen, hvor Sælhundefangsten pleier at gaae for sig. Vi fandt der flere Skibe, som vare

udløbne førend vi, og havde været temmelig lykkelige. Vor Fangst var heller ikke ringe, thi i en kort Tid fik vi over tolv Centner Sælhundespæk. Men da Tiden, da man pleier at fange Sælhundene, næsten var forbi, seilede vi bort derfra ved Isen imod Nordvest, for at fange Hvalfisk. Vi fik ogsaa forskiellige i Sigte, ja vi fik endogsaa fem af dem fast med Harpunerne; men de slap alle løs igien, og vi fik ikke en eneste. Vore Rejsesæller vare imidlertid lykkeligere, og fik snart deres Ladning. Nogle hollandske Fløitskibe vendte derfor om igien, og vi havde gierne fulgt dem, dersom vor Commandeur vilde have vendt om med uforrettet Sag. Vi bleve derfor liggende i hele tre Uger endnu ved Isen, og ofte imellem den, i godt, men dog altid forfængeligt Haab. Imidlertid tabte vi alle engelske og de fleste hamborgske Skibe af Sigte, og kun vort Skib og fire andre vare endnu tilbage. Vi opdagede kort derefter en Abning i Isen, og da den var meget rummelig, løbe vi derind, men neppe vare vi komne igiennem, før Gismarkerne bagved os stødte tæt samme og indesluttede os. Isen lukkede sig alt mere og mere, hvert Skib søgte den første den bedste Abning, og deraf kom det, at vi Alle tabte hverandre af Sigte. Ikke sielden maatte vi ligge hele Dage stille, og hvad var naturliggere, end at vi maatte befrygte at fryse fast. Og i denne haabløse Tilstand færdedes vi lige til Septembermaaned, i hvilken Tid vi tidt sadde fast og bleve flodt

igien, men endeligt opdagede vi igien et frit, aabent Vand, og befandt os ved Staaten Hoek ved Indgangen til Davidsstrædet. Vi havde i denne uhyre Stræfning imedens hver Dag (fire Timer) neppe tilbagelagt fem tydfte Mile. Men vort Haab forsvandt med eet, da vort Skib og de øvrige, der ligeledes indfandt sig igien hos os, paa eengang bleve ødelagte af to Jismarker. Vi havde kun een Chaluppe, og søgte at redde i den vort Tid og nogle Levnetsmidler. Vi trak den afsted med os paa Isen, og opdagede snart derefter endnu en ledig Chaluppe, hvori der laae et Fad med Brød og en Lunde Smør; en Matros vilde have reddet sig i den, men han døde snart af Skierbug. Der stødte endnu fem Mand af vor Equipage til os, hvilke vi tiligemed Andre havde ladet blive tilbage; men da vi just igien kom til den aabne Sø, og Chaluppen ikkun kunde rumme otte Mand, saa maatte vi lade dem blive tilbage paa Isen, og saae dem siden efter omkomme der paa en ynkelig Maade. I denne Sø saae vi ogsaa Capitain Andresen med hans Officerer i en Chaluppe; vi satte et Seil til, og foere lykkeligt afsted med hinanden ved gunstig Wind. Vi saae snart endnu andre fem og tyve Mand staae paa et Jisstykke; de raabte til os med sørgmodige Blik, og gierne havde været hos os; men vi kunde ikke hielpe dem. Kort Tid derefter saae vi endnu tretten Mand staae sammen paa et lidet Jisstykke, men fordi de heller ingen Chaluppe havde,

maatte vi lade dem blive hjælpeløse. Denne Dags Eftermiddag lede vi endnu en skrækkelig Storm, og gik om Aftenen op paa Isen, vendte Fartsierne om, og sov derunder. Den følgende Morgen seilede vi igjen tretten Mile, men da vi i det vide Fierne saae en Spids af Gismarken, og opgave alt Haab om, at slippe omkring den, da Veiret bestandigt var uroligt og vore Skibe skrøbelige; saa gik vi paany op paa Isen, og fløbte Skibene bag efter os. Om Dagen vare de vore Episkamre, om Natten vore Telte. Men efter nogle Dages Forløb lakkede det ad Enden med vort Mundforraad; men da vi imidlertid formodede Land mod Norden, uagtet vi ikke vidste, om Iisvolden, vi saae foran os, var saaledes beskaffen, at man kunde lande der, og vore Baade desuden alt mere og mere bleve forstødte af den knortrede Iis; saa talte jeg i Centrum med Baadsmanden, der var en aldrende, meget fornuftig, erfaren og modig Mand, og spurgte ham, om han ei ansaae det for bedst, at vi ligeover Isen tiltraadte Veien til Land. Han gav mig Bifald, og da vore Rejsefæller vare enige om at gaae med, saa sendte jeg ham til P. Andresen og hans Fæller, for at opmuntre dem til samme Foretagende; men han vilde hellere endnu engang prøve sit Held paa Vandet, og altsaa skiltes vi ad.

Vi deelte vort endnu levnede Brød i lige Dele, lode Baaden i Stikken, og Enhver tog en Kave med sig. Saaledes gik vi Dtte bestandigt nærmere mod Landet.

og tabte De Andre snart af Sigte. — Da det første Gang blev Nat, lagde vi os paa Karerne paa Isen, for at vore Klæder ei skulde fryse fast. Den følgende Morgen gik vi videre, men aftalte i Forveien, at vi vilde spise Brødet i smaae Portioner, saa at vi neppe bleve mætte. Det udmattede os kun end mere, saa at vor Reise gik meget langsomt fra Haanden. Vi tilbragte ogsaa fulde fire Dage og Nætter, førend vi naaede Kysten, hvortil den Omstændighed bidrog, at vi igiennem mange Omveie maatte undgaae de skæbne Steder i Isen, der nær Kysten bleve mere og mere hyppige. Dysaa maatte vi i de tre sidste Nætter mange Gange staae op, for ei at fryse fast, der faldt en stærk Taage, som blev til Gislag. Endeligen kom vi til Kysten, men ved hvis nærmere Beskuelse vi kom i Frygt, thi den var meget hoi, gandske steil, de blotte Fjelde, og dækket med glat Is. Vore Dine skuede bedrøvede omkring, om ikke en lettere Dpgang skulde være at opdage, men da vi opgave alt Haab derom, saa fortæredede vi først vort sidste Forraad af Brød og Smør, for at styrke vore Kræfter. Og nu begyndte vi at klavre, hvorved den gamle Baadsmand var foran og viste os de bedste Stier. Jeg var den Sidste af Alle, fordi jeg endnu havde Kræfter nok, til at hielpe paa de mere Afmægtige, thi dette var saameget mere nødvendigt, som Gistakkerne ofte brødes løs under vore Fødder. Saaledes naaede vi efter usigelig Møie Fjeldets Top,

der var gandske kalbet og ufrugtbar. Mine Rejsesæller vilde nu strax sove, men jeg opmuntrede dem til at sanke noget Krat sammen, for at gjøre Ild dermed, hvis Varme jeg holdt for gavnligere end Søvnen. Vi vedergættede og tørrede os altsaa, hvilket meget lindrede vor Tilstand. Imidlertid var vor gamle Baadsmænd gaaet bort, uden at sige os noget, men vi saae ham snart komme igien, og til vor store Fryd at bringe et heelt Forklæde fuldt af grønlandsk Salat med sig. Vi eiede endnu en Kiedel, hvori vi nu kogte Salaten, og spiste førstegang efter vort Skibbrud varm Mad. Snart derefter opdagede vi ogsaa i det Fjerne en grøn Græsplet, som vi ilede hen til, takkede Gud for vor Redning og lagde os ned til Hvile. Den følgende Morgen gik vi ind ad Landet til, thi vort Fjeld var virkelig Kysten af Grønland, og sandt lave Buske med sorte Bær, som vor erfarnø Baadsmænd kaldte Hede-bær, der ligne vore Bøllebær. Dog have disse aldrig smagt mig saa godt, hvortil ustridigt den store Fornødenhed hidrog Alt. Vi kunde allerede nu gjøre nogle Forandringer ved vore Retter. Den ene Dag spiste vi om Middagen kogte Hede-bær, og om Aftenen Salat; den anden Dag omvendt. Saalunde vandrede vi omkring i fire Dage, vel bestandigt modfaldne, men dog trøsteligere, end paa Isen. Vort eneste Haab om, nogensinde at kunne vende hjem igien til vort Fædreland, beroede paa, at denne Kyst var beboet af Vilde,

der dreve Handel med Europæere. Men da vi i fire Dage ikke fandt noget menneskeligt Spor, saa forsvandt næsten dette Haab. Den fjerde Dags Aften hørte vi bag et Fjeld, der laae foran os, en usædvanlig stærk Støi, uden at vi vidste, hvad det var. Den vedblev hele Natten, og gjorde os begjærlige efter Morgenløst, for at faae Kundskab derom; det var naturligt, at vi ængstedes derved. Eaasnart det derfor begyndte at dæmre, gik vi trefselige op ad Fjeldet, efterat vi endnu en gang edeligt havde forbundet os til, ikke at skilles ad, og at dele alle Gæter med hverandre. Vi kom lykkeligt op, og fandt, at den usædvanlige Allarm ikke var andet, end den aabne Søe, som vi saae at kaste sig med uhyre Brænding nede imod Fjeldet. Og Landet, hvorpaa vi stode, var i Vest og Øst afskiaaret ved store brede Arme af Søen fra det øvrige Land; imod Norden vare høie Bierge. Uagtet alt dette tabte den gamle Baadsmand ikke sit Haab, men indgav os Alle Mod. Han troede nemlig tillidsfuldt, at dette var det beqvemmeligste Sted, hvor de Bilde vare istand til at faae os i Sigte, og vi maaskee ved dem kunde komme til Europæere.

I dette Haab tilbragte vi en heel Dag paa Sofanten, og gjorde os tilsidst et Telt af vore Klarer og Seil. Med eet saae vi tre Bilde roe forbi i Kajaker, hvilke vi vinkede og raabte til; men istedetfor at komme nærmere, tog de Flugten. Vor Baadsmand forklarede dette

Forhold saalunde, at de tyktes dem for svage imod os, og at de snart vilde komme igjen med Forstærkning. Og han havde Ret; thi i mindre end en halv Time saae vi sex Kajakter med ligesaamange Vilde at roe til os. De kom gandske dristigt iland, og saa forlegne vi endnu bestandigt vare, hvorledes vi skulde gjøre os forstaaelige for dem, saa stort Haab fattede vi med eet vedsynet af en i sig selv ringe Ting, men som her blev Anledning til største Fryd. En af disse Grønlændere havde en broget Hue paa Hovedet, ligesom de, Waisens børnene i Altona bære; vi sluttede strax, at Europæere maatte staae i Forbindelse med dem, og udvalgte denne Hue til vor Tolk. Vi betegnede dem altsaa, at vi vare Folk, som havde deslige Sager, at vi havde lidt Etikbrud, og vare hungrige. Manden med den brogede Hue viste sig meget venlig imod os, bad om vore Aarer, lod en Anden gaae hen med dem til Kajakten, og roe afsted med dem. Han selv førte os derpaa ind i Landet til sin Bolig. Da vi ankom her, fandt vi allerede vore Sager, som vi tilligemed Aarerne havde maattet give Slip paa, og nogle Grønlænderinder vare sysselsatte med, at stege friske Fiske over Tranlamper og desuden noget Sælhundefisk (thi Spækket spises raat, og smager fortrinlig sødt). Alle disse Tilberedelser vare for os, og de vare sig Alle ad, som vare vi alt længe ventede Gæster. Man tilberedte os derpaa et Leie til at sove paa. Jeg tilligemed tre Andre maatte

ind i Huusbondens Telt, og de fire Dørrige kom i en af raare Stene opført Bolig. Alle Mændene bare Skjorter af Sælhundsblerer og en Klædedek derover, desuden Støvler af Sælhundsskind. Kvinderne vare ligedan klædte, undtagen at deres Særker vare af Wildandeskind. Vor gode Modtagelse behagede os ualmindelig vel, hvis ei en Omstændighed meget havde mærket vor Glæde. Alle Folkene vare ganske fulde af Utøi, og vi havde selv neppe været nogle Dimer iblandt dem, før ogsaa vi mærkede dertil.

Den følgende Dag gjorde vi os Umag for, at gjøre vor Bert begribeligt, at vi vare Venner af de Danske og af andre paa deres Kyster færende Nationer. Vi havde hele Morgenen gjort disse Forsøg, men forgæves. Endeligen fandt vi hos os til vor store Lykke endnu et lille Stykke Papir, hvorpaa jeg med en Bysant tegnede et Skib tilligemed en Baad, hvorfra der blev skudt med Harpuner paa en Hvalfisik. Derhos spurgte jeg Berten, om der boede saadanne Folk i denne Egn eller om de kom derhen, og i saa Fald vilde føre os til dem. Han svarede strax Ja til det sidste, stak Papiret bag Øret, trak sin brogede Hue derover, og gav os ved Miner at forstaae, at han næste Dag vilde reise afsted, og give os Efterretning Dagen derpaa. Den brave Mand holdt rigtigt Ord, han kom tredie Dags Aften tilbage, og medbragte til enhver af os en Skibstvebak, en lille Krukke Smør og en lille Flaske

Brændeviin. Men endmere glædede os et Brev, der var skrevet halvt paa Dansk, halvt paa Tydsk, som et Medlem af Brødremenigheden i en nærliggende Kolonie, ved Navn Kampferwell, havde skrevet, og hvori vi indbødes at komme til ham. Denne Efterretning oplivede os Alle, og lod os glemme hver ustandens Noie. Til Taksigelse forærede enhver af os vor Bert nogle Kiortelknapper af Been, hvortil han altid havde viist megen Lyft, og derfor lod han os afreise Dagen derpaa i en Kunnibotte (eller Grønlandernes større Fartsøi, der roes af Fruentimmer). Vi kom snart til Kampferwell, og fandt der tre Mænd og to Qvinder, thi een Mand var ugipt. Den Ældste af dem spurgte os strax paa Tydsk, om vi vare Tydskere, og da vi bejaede dette, optog han os med al mulig Kiærlighed, gav os meget gammildt at spise og drikke, saa godt hans Omstændigheder tillode det, (Boghvedegrød var vor meste Kost), og beholdt os hos sig. Vi maatte fortælle ham vor Skiebne; han spurgte os, om vi ikke troede, at endnu flere af vore Reisefæller vare reddede og komne til disse Kyster. Da vi bejaede dette, udsendte han strax en Grønlander, der var vorden Christ og var i hans Tjeneste, for at opsoge vore Kammerater. Denne blev en heel Dag borte, men kom igien med uforrettet Sag, og vi troede at de Alle vare omkomne. Vor Berts Tiener foer imidlertid endnu engang uanmodet ud, kom om Aftenen igien og berettede, at han havde seet paa et Field

fem Mand, som der havde ligget gandske udmattede. Der blev strax sendt en Kunnibot ud, for at hente dem. Og da de ankom, saae vi til vor store Forundring, at det var Kommandeuren Peter Andresen og hans fire Officerer. De stakkels Folk havde det meget værre end vi. De havde haft al Umag med at lande, og siden efter hverken fundet Salat eller Hedebrød, vare altsaa næsten vansmægtede, idet de allerede i nogle Dage kun havde haft gandske smaae Brødstumper at fortære. Den gode Broder beværtede os endnu i nogle Dage, indtil denys Ankomne havde vederqvæget dem, undskyldte sig da, at han ikke længere kunde beværte os, og sendte os derpaa i en Kunnibotte, med nogle Levnetsmidler og en Ubefalingskrivelse til en dansk Kjøbmand, som paa Kongens Regning driver Handel her med Grønlænderne. Men denne Mand kunde heller ikke beholde os, saa gierne han end vilde; han sendte os derfor til en dansk Kolonie, Julianes-Haab kalden. Til denne vare der halvtredsfindstyve Mile, som vi tilbagelagde i fiorten Dage, og besøgte underveis alle de Vildes Landsbyer. Vi vare her henviste til en stor Kjøbmand, der virkelig holdt fire Bogholdere paa sit Kontoir. Han optog os glæstfrit, vi fik god Mad og godt Leie. Der laae her et dansk Skib, som havde bragt Fødemidler, og fundet mange af vore Rejsfæller paa Klipperne. Der samledes ogsaa næsten ugentligt nogle af vore fem Skibes Mandskab, der for størstedelen bleve bragte af de gode

Grønlændere, saa at der tilsidst kom tre og halvtred-
 sindstyve Mand sammen af vores. Enhver af os fik af
 Kjøbmanden syv Sølhundestind og sex Pund Tobak,
 for at lade os gjøre Klæder hos Grønlænderinderne, da
 vore egne vare gandske itu. Tobakken maatte vi give
 for Arbeidsløn, thi det er her den sædvanlige Betaling,
 fordi de herværende Qvinder samtlige røge Tobak. Den-
 ne Kolonie har ogsaa en egen lutherisk Præst, som vi op-
 pebiede Gudstienesten hos. Og paa denne Maade til-
 bragte vi der hele Vinteren, indtil den siette April in-
 deværende Aar, da det danske Skib igien gik under Seil,
 og tog os Alle ombord. Det havde kun paa syv Uger
 Forraad med sig, vi maatte derfor løbe ind i Bergens
 Havn i Norge. Og derfra ere vi med Leilighed komne
 tilbage herhid. Min Afreise forhaledes, fordi en bre-
 misse Kommandeur, som jeg kiendte, tog mig ombord
 til sig, og denne kunde ikke faae Ladning tidligt nok.
 Af disse tre og halvtredsfindstyve Mand ere tre siden
 efter døde paa Søen, men de øvrige halvtredsfindstyve
 ere samtlige velbeholdne komne hjem."

Saa vidt vor Skibstømmermand.

Sørøveren Montbars, Fordærverens Søn.

(fortsat fra II Bindes III Leste.)

Don Juan Perez Gusmann, Overstattholder og Generalkapitain i Kongeriget Peru, sad i sit stolte Pallads i Panama ved en pragtfuld Banket, nedstunken i tunge Alvorstanker. Alle de kostelige Retter, den nye Verden fra Labrador til Cap Horn havde leveret til hans Dasselet, pirrede forgæves, prangende paa sølverne Faste, hans svundne Episcelyst, forgæves perlede de ædleste Vine fra begge Halvkugler i gyldne Pokaler. Greben af Jeberghsen tænkte Stattholderen paa det Uveir, som fra Antillerne af truende stormede ham imøde, og var døv for den levende Underholdning, som surrede trindt om Dasselet. Ved hans Side sad, med Handen fraværende ligesom han, men henstunken i ulige sødere Drømme, Donna Maria, hans deilige Svigerdatter, som hendes Skriftefader, Dominikaneren Ignatius, med Stentorstemme søgte at bevise, at Sørøvere, om hvilke man just talte stærkt, ingen egentlige Mennesker vare, men Frufter af Sødævlens Dmgang med jordiske Qvinder. „Jeg havde den Ulykke, at falde i deres Hænder,“ raabte Maria endelig utaalmodig, „og jeg forsikker Eder, ærværdige Fader, de lignede os Spaniere ret meget.“ — „Det er en ugudelig Bannart af Eder, mit Barn, at statuere slikt“ — raabte

Munken truende — „jeg skal tale nærmere med Eder derom i næste Skrifte. Biskop har den grundgode Skaber tilladt disse Uhyrer at skuffe vore Læne med menesskelig Skikkelse; men saadant skeer kun i det Siemod, at de efter hans vise Hensigter bestoedre kunne blive et Vredens Miis for de Ugudelige, og for de Fromme en provende og luttrende Smeltebidgel, der fritager dem for Skiærsildens Pine et par Martier eller længere. De ere i Sandhed Satans Bastarder, og de sære fløye Rationalister, der vove at tvivle derom, kunne giøre sig beredte paa et gandske artigt Baal i Helvedes Rige.“

— Mod dette Argument vidste Maria Intet at indvende, men hendes Broder, Don Diego, aabnede Munden for kraftigt at giendrive ham, og Don Gusmann skød alt sin Stoel tilside, for at forebygge en Ordvepel mellem ham og den almægtige Klerk, da hans Livegne meldte Hidalgoen, Don Rodrigo Gormas, der havde vigtige Depescher at overdringe fra Mexiko. Glad over det længe ventede Budskabs Komme, bød Overstatholderen at indlade ham, og ind i Gemakket treen en hoi Creoler-Yngling med adskillige Breve. Don Gusmann aabnede, læste, og med hver Linie svandt en Kummerkrynke fra hans Pande. „Jeg lyder Eder hierteligt velkommen, Don,“ — sagde han, idet han vinkede ham til sig med venlig Mine — „J bringer mig, foruden mangen vigtig Efterretning, sikkert Lovte

om bevæbnet Hielp: alt begyndte jeg at opgive det sidste Haab om Undsætning, Løvtet er mig derfor dobbelt kært." Med Nøie rev den Fremmede sine Flammesblikke fra Donna Maria, hvis Kionne Linc fixerede ham ligesaa fyrigt, svarte Statholderen nogle forbindtlige Ord, og tog derpaa Plads mellem ham og Marias Broder, der ligeledes syntes at betragte ham med synderlig Interesse, og nu med et betydningsfuldt Blik kragte ham den fulde Pokal paa Søvernes Fordærvelse. Da blev den Fremmedes Anslyn mærkerødt, dog fattede han sig voldsomt, styrtede Bægeret ned og spurgte derpaa Statholderen med dyb Verbødighed, naar det behagede ham at affærdige ham. „Ikke for i Morgen Middag," svarte denne, „Eders Chef forlanger at vide Mangehaande angaaende vere Forsvarsanstalter, der endnu ikke fuldstændigt ere trufne. I Løbet af denne Dag skal der endnu gøres Meget. Indtil Depescherne vorde færdige er I vor Gæst. Da Krigsstormen endnu ikke er os saa nær, og I bringer os Løfte om hastig Undsætning, vil jeg med min Familie endnu opholde mig noget paa vor De, og beder Eder at gjøre os Selskab. Der ville vi ret være glade med hinanden, og derpaa trøstigt fægte sammen i vor Kongs Tjeneste; thi ikke sandt, Don Gornas, I følger dog med det Hielpeskorps, Mexico sender mig? — „Udentvivel, stammede den Fremmede forvirret, stod op og an' esalede sig, for, som han sagde, at hilse paa en genufist Ven, han

havde i Panama. „Som I behager, Don,“ sagde Statholderen venligt, „om en Time bestige vi Gondolen: derefter kan I rette Jer.“ Derpaa begav han sig til sit Arbejdsværrelse; men den sælsomme Hidalgo tumlede, efter et langt Blik paa Maria, liig en Bæruset, ud af Gemakket, og rystende paa Hovedet saae Pater Ignatius efter ham. Dg i samme Dieblis spurgte Maria og hendes Broder hinanden vovelviis: har Du seet Don Gormas før? Begge taug, overraskede af det gienfædige Spørgsmaal, og, grebne af den Ahnelse, at dets sande Besvarelse vel kunde føre til en farlig Forklaring, forlode Begge Gemakket. Stedse betænkeligere rystede Pateren paa Hovedet. Han lagde Pægefingern paa den fintsporende Næse, blinkede med de listige Dine, og udraabte derpaa med et Blik, hvori der flammede et Baal: det er ikke rigtigt! Med raste, men sagte Fæd gik han ind i Statholderens Kabinet.

Alt ventede Gondolen ved Slotsghaven: den Fremmede kom. Med uvillig Forbauselse saae han, hvorlunde en stolt Spanier, med uventligt Ansyn, affædtagende omfavnede den deilige Maria med en kold Fortrolighed, der syntes at hentyde paa en vel erhvervet tolig nydt Rettighed. „Min Søn, Don Antonio, Overalkade af Panama,“ sagde Statholderen, præsen-terende ham for den Fremmede, og med Mæie tvang denne sig til den simple udvortes Høflighed mod en Mand, der blev ham endnu utaaleligere ved den fornemme Mi-

ne, hvormed han mønstrede ham. — „Han vil beklage, ikke at kunne gjøre Eders næiere Bekjendtskab,“ vedblev Don Gusmann, „thi han afreiser i dette Dieblat i Kongens Tjeneste med et vigtigt Budskab til Hispaniola.“ Da viste sig et skadesroe Emil paa Gormas Læber, og han vilde alt sige Alfaden et spottende Farvel. Dog snart seirede hans bedre Følelse, og han spurgte med Deeltagelse, hvilken Veien den Rejsende tænkte at tage? — „Han gaar over St. Lorenz-Kastellet og St. Catharinas De, for at overbringe Kommandanten der mine Ordre,“ svarte Statholderen. „Lad ham for Guds Skyld ikke det!“ raabte Gormas bevæget. „Jeg veed tilføiede han med Kulde — han vilde ikke være sikker der. Jeg raader ham at gaae tillands til Carthagena.“ — „Hvad skulde vel bevæge mig til denne sølsomme Omvei? — spurgte Don Antonio ukligt — Dog ikke Morgans foragtelige Tyvbande? Både maatte jeg Jer da, Don, at tiltroe en spansk Adelsmand, om han end ingen Kriger er, lidt mere Mod.“ — „Dysaa Helten maa tilsidst ligge under for Mængden,“ sagde den Fremmede, kæmpende med sin Prede. „Jeg giver Eder mit Riddersord paa, at jeg i Eders Stilling vilde bruge den samme Forsigtighed, jeg tilraader Eder.“ — „En Ungling som J — raabte Alfaden med fornærmende Dvermød — ansted det bedre, at spare sit gode Raad, til det affordredes ham.“ Med disse Ord vendte han ham Ryggen og gik ind i Palladset.

Uvilkaarligt foer Gormas's Haand til Kaarden, dog — endnu engang seirede han over sig selv, gik efter Don Antonio og sagde i en ærlig Alvorstone: „og om I nu fandt Kastellet og Den i Kystbrodrenes Hænder, og disse alt paa Marschen til Panama, vilde I ogsaa da foragte mit rebelige Vink?“ — „Det var vel en forkeert Verden, sagde Alkaden stolt, hvori Dommeren maatte frygte for Tyven. Jeg reiser under stærk Efforte, og Røverne kunne takke Gud til, hvis de undslippe mig!“ Dermed gik han bort, uden at værdige sin gode Genius et eneste Blik. Bedrøvet over at see det gode Værk mislykket, han havde havt for sig, vendte Gormas tilbage til Selskabet. Don Gusmann drev paa Opbrud. Den Fremmede havde den Vre, -at lede Maria til Gondolen, og dybt bevæget tilhviskede hun ham, i det hun besteg den: „Hvo I end er, I er en ædel Mand, og jeg er uden Frygt.“

Solen laae i Havet, i den sydlige Himmels rene mørkeblaae Azur hang Maanens smalle Sølvseil over Panamabugten, og bestraalte med sit magiske Skær den herlige Degruppe, som, ved Natur og Kunst værdige at kaldes Panamas Haver, liig Trylleparadiser svømmede paa Bølgen. I Don Gusmanns Villa blinskede tusinde Kierter, og skionne Donnaer svingede sig rask i den yppige Tandango, betragtede af de unge Dons

med Længsel og Beundring. — Ved Stattholderens Dre-
laae, lig en Bie, Vater Ignatius, ei for at suge
Honning, men for at indgyde ham Mistankens sni-
gende Gift. Skarpt betragtedes Begge af Donna Ma-
ria, og da hun bemærkede et frydeligt Blik, som hen-
des Eviqersfader, efter lang Ordvevel med Ignatius,
kastede paa Don Gormas, greb hun pludseligt dennes
Haand og trak ham hastigt ud af Salen og giennem
Pomerantslunden, som ombuustedes Villaen, til en
dybt inde liggende Grotte.

„J kluffer mig ikke længere, Don!“ raabte vildt
bevæget den deilige Qvinde. „Denne Dragt er ikke
Eders, denne Olivenfarve tilhører Eder ligesaa lidet
saa Negerfarven tilhørte mig, da J frelste mig paa
Tortuga.“ — „Gud, min Ahnelse!“ jublede Ynglin-
gen, skyttende sig for hendes Fodder. „J er Maria!“
— „O J er Montbars, Fordærverens Søn, selv en
Fordærver alt!“ svarte Maria med straffende Alvor,
lig en fortørnet Gudinde nedskuende paa ham. Der-
paa blev hun ved i mindre Tone: „o, du Himlens
Dronning! hvor kan en Røver have sligt et Ansyn?“

Da rev den krænkede Stelthed Montbars op fra
Jorden, og oprørt sagde han: „for første Gang i mit
Liv har jeg leiet i Dag, dog vil jeg ei lyde for at redde
en Tilværelse, der er mig intet værd, da J foragter
mig. Ja, jeg er Montbars, Fordærverens Søn og
Kystbrodrenes Admiral. Som Speider kom jeg hid

til Spanians Fordærvelse. Nu veed I Alt, gaae og meld Statholderen det. Slye skal jeg ei, jeg giver Jer mit Røverord, at jeg vil vente Eders Leiesvende her, for med Klingen i Haanden at døe en ærlig Krigerdød."

„Er Du alt blandt Dine Røvere bleven saa slem, at Du kan tiltroe Si æ r l i g h e d e n Forræderie?" spurgte Maria smerteligt. „Kunde jeg forraade ham, som frelste mit Liv og min Ære, som giengav mig min Frihed, og med sieldent Edelmød advarede den Mand, der ei allene er hans Fiende, men tillige hans Lykkes uoverstigelige Hindring." — „Saa var det altsaa Din Mand, jeg vilde redde!" raabte Montbars med rasende Smerte. „Kun for Din Beiler holdt jeg den frække Spanier. Hellige Gud! Hvad kastede Dig i hans Arme?" — „Min Faders haarde Villie," sukede Maria. „Ei engang torde jeg i et Kloster tilbede mit Hjertes Yndling. O, Montbars, jeg er saare ulykkelig!" — „Saa elsker Du altsaa selve Røveren! Du sklofne Engel!" udraabte Fordærverens Søn, glemmende sin farlige Stilling og Qvindens uoploselige Haand, og trykte Maria op mod sit Hjerte. Da styrtede Don Diego aandeløs ud fra Pomerantslunden hen mod Grotten: „Man kiender Eder!" tilraabte han Montbars. „Pater Ignatius har giennemskuet Eder, Statholderen raser. Jeg har Ordre til at gribe Eder. Jeg veed, hvad Basallens og Krigerens Pligt byder mig, veed, hvor farlig en Fiende jeg redder i

Eder, men for alting gaaer Midderens Vre: den forbyder mig at lægge den Arm i Lænker, som forsvarte mig imod Bukaniernes Mordlyst og bar mig i den frelsende Baad. Nu gaaer jeg bort, at samle mine Soldater, min Søster maa imidlertid lede Jer til Stranden af en Bøvi. Gud give Jer en lykkelig Rejse! Farvel!" Og uden at oppebie Svar styrtede den ædle Ungling ud af Lunden.

Stiælvende greb Maria Seroverens iiskolde Haand, og villigtes lod han sig giennem det tæt sammenslynkede Rrat lede til Havbredden, hvor Gondolen ventede. Længe stode de Eftende her i stum Umfavneise, da begyndte Morgenpurpuren at fremdæmre af Havet, og med ubegribelig Til floi den sunklende Morgenstjerne, den jordiske Soels Johannes, henad sin Straalebane, mens de andre Stierner bleggede paa Firmamentet. — „Kærlighedens Stjerne blinker paa min Bei!" raabte Montbars. „Tro antager jeg dette hulde Varsel. Klart siger mig mit Hjerte, den vil engang blinke paa min giennem Jordelivet," — Nu raslede Trommerne i Nærheden af Villaen, og Lunden gienlød af Baabengnye. „Nu er det Tid — hulkede Maria — trykkede nok et Kys paa Montbars's Mund, og spæde. Glad sprang Flygtningen i Gondolen, der rask gled hen over det rolige Havsspil, og da Don Diego med sine Spaniere kom til Bredden, var Baaden kun synlig som et Lyspunkt i det Fierne.

Det var om Morgenen den 27de Januar 1671, da Morgans Hær ved mangen Kamp, ved Hungersnød, ved besværlige Marscher sammensmeltet til elleve Hundrede Stridsmænd, paa en Hvi, den nylig havde bestreget, saae Spaniernes Krigsmagt rykke sig imøde. Denne var saare betydelig, thi fire regulaire Infanterieregimenter, 2500 uregulerede Fodsoldater og 400 Hyttere havde Don Gusman samlet under sin Overkommando, nogle Hundrede Indianere og Negere ukeregne, der vare bestemte til at hidse 2000 vilde Tyre paa Nøverne. Nu begyndte disses Mod at synke. Men Morgan, der sunder vel vidste, hvad der var i Veien, lod Hæren træde sammen i en Firkant, og talte i dens Midte saalunde:

„Prophetisk glimte Panamas Taarne os imøde hist i den guldne Morgen. Det er den rigeste Stad i Terrasirma, Stapelstaden for Mexikos Sølv og Perus Guld. Dens Riksmænd ere uhyre rige, dens Kirker fyldte med Skatte. Adskillige Nationer have her store Vareoplag. Kort, er nogen Priis Kampen værd, da er Panama det, det vide ogsaa Spanierne heelt vel; derfor møde de os her, hvor det gælder deres Mammons Redning. Kun giennem denne feige Hob gaar Veien til Hæder og Lykke. Nu gælder det, at høste Løn for alle vore Lidelser paa Marschen. I kunne ingen Træfning-tabe. Op derfor til Seier!“

Det var det Sprog, som maatte finde Indgang
 hos disse Mennesker. Et lydeligt Jubeltraab svarte Ta-
 leren, Hattene flog i Luften og Hæverne flog mod
 Bøsserne, morderedte. Morgen kommanderede der-
 paa Marsch. Montbars, med Brodelys Hob i Spidsen,
 anførte Høverhæren mod Stattholderens Armee. Un-
 derligt kontrasterede begge Hære mod hinanden. Hist
 de talrige udsøgte spanske Soldater, klædte i kroget Sil-
 ke. Her en liden Hob barfodede Høvere, som Hunger,
 Smuds, Strabadser og allehaande Nød havde giort til
 sande Uhyrer, hvis Klæder hang i Løser om dem, og
 hos hvilke intet andet var i Orden, end de blanke Mord-
 geværer. Hvo havde her åbnet Mueligheden af, at den
 stærke Lovlighed skulde ligge under for den kraftløse
 Frækhed? Men Spaniernes Nemesis holdt den skræk-
 kelige BægtSkal i Skyen, og skiondt Antallet og Die-
 blikkets Næt var paa den ene Side, opveiede det dog ei
 de mange Millioners Sukke og Taarer, Spanien uden
 Forbarmelse havde martret tildøde. Kampen brød løs.
 Montbars aabnede den med en frygtelig Geværild, der
 anrettede et uhyre Blodbad blandt Spanierne. Rasende
 forbittret gav Don Gusmann Rytteriet Ordre til at
 hugge ind, og ridderlig skion, liig en gammelspanske
 Cavallero i Maurerkamp, sprængte Don Diego frem
 med sine Eskadroner, at tilintetgjøre de kække Angri-
 bere. Men hverken han eller Feltherren havde beregnet
 de Moradser, der befandt sig i denne Egn. Vosterede

bag dem gjorde Montbars Skytter en uophørlig og ders-
 hos saa virksom Ild, at Folkene styrtede ned i Hobevis.
 Alt vare 350 Ryttere faldne, da grebes dog den lille
 Rest af Frygt for Døden. Hestene vendte den til iis-
 som Flugt, og rev den heltmodige Høvding, trods
 hans rasende Modstand, bort med sig. Med desto større
 Eftertryk angreb nu Morgan Don Guzmans Hoved-
 hær; ogsaa her gjorde Skytternes Færdighed og Kolds-
 blodighed Udslaget. Alt begyndte Spaniernes Kolonner
 at vakle, da Statholderen endnu vilde forsøge det Sid-
 ste, og hidse de to tusinde vilde Tyre mod Rystbrø-
 drene. Græsseligt var det at se, hvorlunde disse
 rasende Uhyrer, brulende, de hornede Hoveder tviede
 til dræbende Stød, kom fremstyrrende i saa uhyre
 Masser. Kun Bukanierne reddedes ei: paa deres For-
 bund med Søroverne havde de ulukkkelige Spaniere ei
 tænkt. I den gamle Laureau, der med sine Folk var
 bleven ved Montbars Hob, vaagnede Lysten til det læn-
 gesvede Haandværk. „Hidtil har jeg lystret Dig, Ad-
 miral,“ sagde han til Dattersønnen med Ungdomsild;
 „men nu maa Du lade mig kommandere, thi Krigen
 med mine fiære vilde Tyre forstaaer jeg bedre end Du.“
 Og da Montbars, overskuende Blodmarken med mørke
 Blikke og sorgfuldt Hierte, tilvinkede ham Bifald, løb
 Gubben omkring som en Yngling, for, paa Bukaniers-
 viis at fordele Skaren, og Tyrejagten begyndte nu i
 den store Stil.

Ved Flagnæien og idelige Ekstrig bleve de fremstyre-
 tende Tyre flye, deres Mæsker adskiltes, Endeel vendte
 om og drøb ind i Spaniernes Rækker, de Ivrige løbe
 fra hverandre hver sin Vej, og Alle naædes af det bræ-
 bende Blye fra Skytternes sikke Haand, medens Mor-
 gan endnu engang angreb Guszmann. Det afgjorde
 Kampens Udfald. De Saarede og Fangne uberegnede,
 bleve sex hundrede Spaniere paa Balpladsen. Rask
 rykkede Morgan efter de Flygtende lige mod Panama:
 Forgæves spyede hundrede Ildsvælg de stormende Rø-
 vere Døden imøde fra Stadens Mure. Efter tre Ti-
 mers Blodarbeide var Byen erobret, og fra Stathol-
 derpalladset tilraabte Morgan i det bedste Lune sin stærkt
 sammensmeltede Hær: „Panama er Eders! Jeg by-
 der Jer blot, at indlevere alt Bytte til Rassen, og in-
 gen Draabe Wiin at smage, thi jeg veed, at Spanierne
 have forgiftet den. Forresten kan I giøre hvad I vil:
 I Morgen skal I faae videre Forholdsregler.“ — Liig
 hungrige Ulve styrkede Røverne ned i Gaderne, og snart
 steg fra alle den ullykkelige Stads Huse martrede Men-
 nekers jamrende Raab imod Himlen, og Montbars
 tilraabte i den grueligste Sieleqval sin Morfaer: „Hvil-
 ket Uhyre svore vi Trofskab!“

Natten kom og svandt. Alle de Piinslet, skarps-
 sindig Ondskab var istand til at udtænke, lede de ulyk-

kelige Panamesere tusindfold, for at tilfredsstille deres
 Bødlers Sierrighed og Vellyst. Kystvædrene begyndte
 at trættes ved deres egen Udaad. Da gik Montbars,
 med blege Kinder og taarefulde Dine, gennem den be-
 kjendte Have til Statholderens Pallads, for at bringe
 Morgan, Overfeltherren, sin Rapport. En vild Jü-
 bel lod ham imøde, og gysende saae han den saarede
 Diego, bunden til et Træ, og omringet af en heel
 Hob af hans egne Flibustiers, der just med diævelsk
 Velbehag lavede sig til, piintligen at affspørge den Halv-
 afmægtige forborgne Skatte. Med ædel Harmé styr-
 tede han iblandt dem, og bød dem lese Officerens
 Raand. En Haanlatter var alt det Svar han fik.
 Frem treen hans egen Styrmand og sagde i en under-
 visende Tone: „Med Gunst, Admiral, I er endnu
 for ung; Sligt forstaaer I ei. Den spanske Hund er
 vor Fange; hvad vi affpine ham, gaaer til Forbunds-
 kassen, og Ingen har at snakke med her. Feltherren
 sagde udtrykkelig, vi kunde gisre hvad vi vilde. I kom-
 manderer os i Tienesten, men i vore Privatanliggender
 behøver I ikke at blände Jer.“ — „Du selv binder
 ham løs, Misanie!“ raabte Montbars med funklende
 Dine, og rev Pistolen ud af Beltet. — „Åk, lad dog
 de Barnestregere fare!“ brummede Styrmanden med op-
 rørende Rolighed. „Vi spille ingen Komedie her, og
 er det Alvor, gaaer I af med Profitten: vi ere saa un-
 gefær en tredive Mand, som I seer.“ — „Dpgiv mig,

Montbars!" sagde Diego mat. „Tak for Ederes gode Willie. I seer jo vel, at jeg er uden Redning." Men Montbars rynkede sine Bryn, som han altid pleiede i Kampens Hede, holdt sit Sidor med Styrmændens Dyst, og tordnede: Adlyd! — „Jeg ikke!" sagde denne haanligt, og trak sin Kniv op imod den Fangne. I samme Dieklik trykte Montbars løs, og rallende væltede Styrmænden sig i sit Blos. Da brølede Banden Hørn, og trindt om Montbars flirrede Hænerne, og en enkelt Kugle peeb igjennem hans Hat fra den Rovers Bøsse, som stod længst fra ham. Men høit, som Dødsengelens Flammesværd, lyste hans Klinge over Rebellerne, der vage tilside for den Jusstortende. Hen stei han mod Styrtten, der i næste Dieklik sank til Jorden med klovret Hoved, og nu vendte han sig kæk mod Hoken, der rettede Mordtorene mod hans Hjerte. Holig skued han i de mørke Mundingar, og raabte i Kommandotone: „Geværet ved Foden!" Me kaniff adløde Røverne. „Etrækker Gevær!" kommanderede han endvidere. Da betragtede Oprøerne hver andre murrende og vidste ikke, hvad de skulde gjøre. Men Montbars lod dem ikke lang Betænkningstid, talte raff ni Mand af og hug den Tiende ned. Derpaa raabte han i Bredens strængeste Tone: „Etrækker Gevær! eller, ved Gud, jeg decimerer Jer, saalænge jeg kan holde Raarden og een af Jer er tilbage!" — „Holdt! Pardon!" skrege nu Nogle; „Du est vor Mand!"

brølte Andre: „saadan Kommando har vi endnu aldrig hørt Mage til,“ og mod Jorden flirrede Muffetterne. „Seg tilgiver Jer det denne gang!“ sagde Montbars, stak den blodige Naarde i Skeden, og befoel To af Hoben at løse Diegos Haand, bringe ham i sit Qvarteer og blive der til hans Forsvar. Stumme adløde de; Montbars gik ind i Pallabset.

Her fandt han Morgan ved et langt Bord, syssellende med at veie svære Guld- og Juvelhobe, der taar nede sig høit iveiret. „Godt at I kommer, Admiral, sagde denne. Jeg har et brillant Hverv til Eder: Statholderen er undkommen paa en stor Gallion, der vel er istand til at veie ligesaameget som hele Panama. Alle Kirkeskatte, meget Guld, Sølv, Kongens, de rigeste Rishmænds Eiendomme, Byens rigeste Qvinder med deres Klenodier, alle Panamas Nonner og en Mængde Børn ere undvegne derpaa. Selv Skibets Ballast bestaaer af ædle Metallklumper. I har i den sidste Træfning fægtet saa bravt, at jeg tilgiver Jer Eders tidligere Daarskab. Jeg vil gjøre Eder lykkelig. Bemand med Jeres Folk den største Fregat i Havnen, og sæt efter Gallionen. Byttet dele vi imellem os. Skynd Jer, der er ingen Tid at spiide.“ Og bydende vinkede Feltherren, at han skulde gaae, uden at lade ham komme tilorde. Montbars iilte i sit Qvarteer, hvor han fandt Diego, tro bevogtet af Doggerne, der

nylig vilde senderflide ham. Efterat Admiralen havde sendt Røverne ned i Havnen, for at giøre Anstalt til Reisen, greb han krampaatigt Spanieren ved Skuldrene, saae ham stivt i Dinene og spurgte med bævende Røst: „Hvor er Maria?“ — „Som jeg næsten med Bished formoder,“ sagde Diego, „paa Gallionen, der er undløben Eders Broders Morderkloer.“ — „Saa være Gud mig naadig!“ jamrede Montbars. „Denne Gallion skal jeg eftersætte, og henter jeg den ind, er hun forloren.“ — „Skibet har for stort et Forspring,“ trøstede Diego. „Gjør Eders Pligt, Admiral, I naaer det saa ikke.“ — „Det gaae som det vil,“ sagde Montbars mørk ved sig selv, „min Beslutning er fattet. Men hvor gior jeg af Coer, Don, naar jeg gaaer under Seil? Her er Eders Jordærvælse vis.“ — „Saa lad mig døe!“ raabte Spanieren. „Ei forlangger jeg at overleve Panamas Fald, ei heller at tage mit Liv som en Gave af Røverhaand.“ — „Aldrig!“ sagde Montbars, uden at ændse den bittre Tale. „I gaaer med mig i Kystbrødredragt, maaskee lykkes det mig, at sætte Jer i Land paa en Forbunds-kyst.“ — „Dg har I glemt, hvad I derved vover?“ spurgte Diego mildt bevæget. „Mit Liv for Marias Broder, som jeg skylder mit,“ sagde Montbars fast. „Vee Jer, hvis I holder min Daad for noget Offer!“ — Da faldt Diego dybttrørt Unglingen om Halsen og raabte: „Du ædle Helt! Du blanke Straale, der mildt er

falder ned i Syndens Mulm, at heller ikke den skal savne hvert Tegn paa Himlens Naade. Ja, Dig overlader jeg mig gandske, Din Skyldner vil jeg gjerne vorde!" — Og snart stod den stolte Den der, forvandet til en pialtet Glibustier. Et graaeligt Skæg og selvgiorte Ar fuldendte Illusionen, og under larmende Trommehvirvel drog nu Montbars med sin Skare til Havnen, hvor Fregatten alt seilfærdig ventede dem. Ankerne lettedes og Skibet giennefskaar Bølgen med en Gart, der bragte begge Vennerne til at bæve.

Sydvest til Vest, to Mile, en stor spansk Gallion! raabte efter sex Timers Gart en Røver ned fra Mastkurven. Ham svarte Equipagens Jubelskrig, og Kapiteinen tilraabte Montbars: „Mit Hoved til Pant, Hr. Admiral, at vi naaer den. Vor Fregat er en herlig Seiler!" — Der stod i Kampen mellem Kierlighed og Pligt den uheldige Yngling. Endnu raaskere foer Skibet afsted, og snart vinede man ogsaa Gallionen fra Forstavnen. Alle Seil satte den til, og søgte at sige saa raak, dens Størrelse og Tyngde vilde tillade. Høitjublende lavede Kystbrødrene sig alt til at entre, et Angreb, hvori de besadde en saa skrækkelig Styrke.

Da oplussede paa Horizonten fiernt i Nordost en lang rødlig Stribe, der med hvert Dieblik vorte i Størrelse og Klarhed, og snart vøltede et Flammehav sine Bølger frygteligt mod Himlen, der, som af en frem-

med gruelig Morgenrøde farvedes med græsseligt Purpur. Den roelige See kastede Flammebilledet tilbage, og Røverne vendte, opmærksomme ved det blanke Skin, de graadige Blikke, hvormed de forfulgte Gallionen, mod det nye Phænomen. „Panama brænder!“ raabte flere Stemmer, og vildt larmende styrtede alle hen mod Bagstavnen, for bedre at kunne skue Kæmpebranden.

Her stod Montbars, hensunken i alvorlig Eftertanke: derpaa aandede han dybt, som En, der vorder en trykkende Byrde qvit, og sagde til Skaren: „Panama brænder. Troede vi, at vore Brødre have stukket den i Brand, tiltroede vi dem en utilgivelig Daarskab, da et umaadeligt, tyrefisbt Bytte derved fratoges os. Jeg kan derfor ikke formode Andet, end at en spansk Hær har angrebet vore Brødre, og at denne Kamp har kastet Faklen i hine Palladser. Derfor er det vor Pligt at vende tilbage, og hjælpe vore Kammerater at seire.“ — „Vist ikke, Hr. Admiral!“ raabte den havesyge Kapitain. „Vi holde os strængt til Morgans Ordre. Gallionen skal vi tage; hvad der foregaaer bag os i Panama, derom bekymre vi os ei.“ — „Skam og Skændsel den Glibustier — sagde Montbars stolt — der for det hele Perus Guld sviger sine Venner i Nødens Stund. Kun vor Pligtfølelse bør lede os her, derfor gad jeg ikke tale om den Deel af Byttet, vi hisset miste, imens vi her efterjage et uvist Haab.“ — „Admiralen har Ret!“ skrege nogle Røvere, som denne Grund forekom

færdeles indlysende. — „Nei!“ brølte de Andre, „lad os først tage Gallionen i en Hast, det er da altid tid nok, at vende tilbage.“ — „Naar Stemmerne ere lige, da gjør Høvdingens Udslag!“ sagde Montbars myndigt, og lod Styrmanden vende Skibet. Da kastede Kapitainen sig derimellem, og sagde rasende: „saalænge jeg lever, Admiral, skal I vel lade være at vende Skibet. Troer I ikke, jeg har mærket, hvorlunde Farten, fra første Begyndelse af, var Jer imod? Jeg siger Eder frit i Dinene: I har Kanonfeber, eller I pønser paa Forræderie mod Feltherren og Armaden!“ Da rev Montbars Kaarden af Skeden, ogsaa Kapitainen trak, og, tagende Partie for og imod, vilde Røverne styrte over hverandre, da Diego sprang frem og raabte: „Tak mig, Kammerater, at min Dfferdød sparer Jer en Broderkrig!“ og, omfavnende Kapitainen med Løvekraft, styrtede han sig med ham fra Dækket i Bølgerne, der lukte sig over Begges Hoveder. — Et almindeligt Forundringsstrig feirede denne Daad, der forekom Alle desto større, jo underligere den syntes dem. Kun Montbars begreb tilfulde Spanierens ædle Mod, og et par hede Taarer, som fra hans Øie faldt ud i Havet, helligedes den fiendne Døde. Fred var der nu igien paa Skibet; neppe et Bøsseskud fra Gallionen blev det vendt, og seilede, ledsaget af de Flygtendes Takkebønner, tilbage mod det brændende Panama.

Stedse frygteligere, men skønnere tillige, blev Synet af den brændende Stad, jo nærmere Fregatten kom den. Som en kolossalst, en lynende Ildvæg, hvorfra et tykt Skyedække vælter sig iveiret, stod den der; de glødende Mure blinkede i rødere Ild, og hist og her flammede, liig Kæmpestierner, i blændende hvidt Luestær de tændte Oliemagasiner. Alt kastede Nordosten en brændende Hede paa Kystbrødrenes Kinder, og medens Montbars med Medlidenheds Blikke betragtede den ulykkelige Stad, hvidstede han med løslig Glæde: „for en ringere Priis stod hun ei til Redning!“ — Endeligen kastede Fregatten Anker i Panamas Havn, Montbars steg med sine Folk i Land, men til Alles Forundring var intet Spor af fiendtligt Overfald at opdage. „Hvem har stukket Byen i Brand?“ spurgte han hastigt sin Morfaer, der just med sine Bufanier nedrev et Huus, for at standse Flammens rasende Magt. „Spørg mig ei!“ svarte denne histert. „Kystbrødrene og Spanierne øse hverandre gjensidigen Helvedsuppen i Skoene, og tilsidst kommer Diævelen eller Morgan selv til at søbe den.“ Forfærdet veeg Montbars tilbage. „Forekommer det Dig ubegribeligt,“ vedblev Laureau, „saa fiender Du ei endnu vor Feltsherre. Hvad Panama eiede af Guld, Sølv og Kostbare heder er bortført eller ranet alt. Stadens øvrige Rigdomme ere ubrugelige for os, og de Fordele, de maa skee kunde yde os, usikre, og overalt er da nogle tue

finde Familiens Ruin en Morgan gandske ligegyldig. Det er da ei at undres over, om det spøgefulde Lune er kommet over ham, her at forevige sit Navns Ihukommelse et Par Menneſtkaldere."

Grunde forlod Montbars sin Morfaer, og marscheerte med sin Skare til sit Qvarteer, og, da ogsaa dette stod i Flamme, til Statholderens Pallads, der med sine nærmeste Omgivelser var fkaanet. Paa Balkonen klinkede Morgan lystigt med sine Officerer; to ædle Spanierinder, der havde foretrukket Skændsel for Døden, underholdt ham med Sang og Guitarspil, og med et behageligt Smil betragtede han den brændende Bye som et Fyrværkerie, der afbrændtes til hans Øre. Montbars indquarterede sin Skare i de endnu staaende Bygninger, og vilde just ind i Palladset, da vinkede en Negerslave ham hemmelighedsfuldt tilside og stak en Seddel til ham. Med Forfærdelse læste han:

„Uffiaaren fra de Flygtende er jeg, siden Panamas Erobring, i Morgans Hænder og Maalet for hans Øyster. Da han forgiæbes har søgt at vinde mig, har han kastet mig i et stummelt Fængsel. 30 000 Piaſtre, som Pater Ignatius fra Taroga har bragt ham i Løsepenge, har han taget, og beholder mig endda. Min Dolk, mit sidste Haab i Nøden, har man frarøvet mig. Kan I ei redde mig rask, knuser jeg mit Hoved mod min Fængselsvæg, og farer heden uden Skrifte og Absolution. Da tør jeg haabe, engang i en kvalfuld Ewigbed at hilse den elskede Moder.

Maria."

Sønderknust stod Unglingen der med Bladet i sin
 Fielvende Haand. Derpaa vaklede han frem og tilbage,
 rystet af vilde Stormplaner. Alt greb han efter Pi-
 stolen i Beltet, og maalte Balkonen, hvorpaa Morgan
 tomte Pokalen. Dog — rask fattende et andet Forsæt,
 trykte han Pistolen tilbage, og foer hen, at oplede sin
 trofaste Morfaer. Efter lang alvorlig Samtale ginge
 Begge til van Horn, de Franskes Overansfører. Her
 havde Utilfredsheden med Morgans planløse Grumbed
 og svigfulde Havesyge, forsamlet de Fleste under ham
 staaende Officerer; med flammende Beltaalighed talte
 Montbars mod Uhyret; Natten randt hen under Dros-
 telsen af store Planer, og, beredte til det Værste, ad-
 skiltes de Misfornøiede i Morgendæmringen.

Lig en gloende Kugle flammede Morgensolen giens-
 nem Brandrøgen, der som et sort Skjebierg leirede sig
 paa Panamas Ufkehobe. Endnu i Natters Løb var
 et umædeligt Bytte bragt fra de brændende Huse til
 Morgans Qvarteer, og nu kaldte Trommer og Trom-
 peter Røverhæren sammen til Deling paa den store
 Plads udenfor Panama. — Morgan kom med sit Fol-
 ge. En stor Bægtkaal ophængtes under Slottets
 Svileportal, og de ædlere Metaller fordeeltes efter
 Bægten. Men da det, efter nøie Beregning, viste
 sig, at enhver af de Gemene, til Løn for saa mange

Sarer og umenneskelige Grusomheder kun skulde have 200 Piaſtre, da opſtod blandt Nøverne en frygtelig Murren, og Montbars, overtydet om, at det nu var Tid at udføre ſin Plan, ſprang op paa en Tromme og forlangte at høres. „Tael, Admiral!“ raabte Laurau med ſine Bukanier, der ladede deres Muſketoner, for allenfals at give deres Stemme tilberligt Eſtertøft. „Tael!“ raabte van Horn med Gleeerheden af de franſke Glibuſtier. „Tael!“ brølede endelig hele Hæren, og Morgan, ahnende, hvad det gjaaldt, og blegnende forſte Gang i ſit Liv, tilvinkede ham, framptigt smilende, Tillabelſe til at tale. Og Montbars begyndte med flammende Raſyn:

„Meget let har Du vurderet vort Blod, Admiral! Vi tør vel derfor kræve Dig til Regnſkab. Hvor ere alle de Koſtbarheder, vor Nedelighed har leveret til Forbundskaffen? Har Du med Deres Dverkringere alt affundet Dig, ſom Du vilde affinde Dig med mig, naar jeg bragte Gallionen hid, der ene ved Din Brøde undløb mig? Hvor ere de Nationer, Du har afpreſſet De Fangne? Hører de 30,000 Piaſtre, Munken Ignatius har betalt Dig i Løſepenge for Statholderens Svigerdatter, ikke ogſaa til det fælleds Bytte, og hvi holder Du hende fangen end? Skulle Kyſtbrodrene, Du har fraſtiaalet Alt, ogſaa ved Dig miſte den Roes for ſtræng Ordholdenhed, der hidtil ſmykkede dem?“ —

Røvernes Brede overfreg ham, frygteligt hævede sig deres Røst mod den troløse Feltherre. „Ergiv Donna'en, udleverer Kostbarhederne til Deling, herud med de 30,000 Piastre, marcherer den Sturk!“ løb det trindt omkring i vilde, græselige Raab, og alt begyndte Mængden at trænge frem mod Morgan. I hans Afsyn kæmpede hele Helvede, Frygtens Bleggule afvelede med Bredens Morkerøde. Endeligen lykkedes det ham at fatte sig, og med Majestæt i Blik og Stilling tilvinkede han Oprørerne Taushed. Den længeøvede Myndighed hævede sin Ret, stille ventede Hæren paa hvad han vilde sige, og med rolig Fatning roste han nu den unge Admirals ædle Kiækhed, hvormed han, selv mod den magthavende Feltherre, havde talt for sine Kammeraters Retligheder, roste hans prøvede Redelighed, dadelde hans Overtillelse, ikke først at have afventet den til i Morgen fastsatte Deling af Kostbarhederne og Regnskabsaflæggelse, og bød derpaa at fremføre Pater Ignatius, der, saa jammerlig som den onde Samvittighed, traadte frem for sin Dommer.

„Hvor har Du gjort af de 30,000 Piastre?“ — tiltordnede han Munken — „Hvormed Du skulde løskjøbe Donna Maria?“ — „Herre, jeg har med dem ranzioneret vort Klosters Prior og Guardian,“ stammede Pateren. — „Derfor bliver Du og alle Munke, der endnu ere i vore Hænder, tilbage som Gidsler, indtil Summen endnu engang er erlagt, og siebliffeligen

gienerholder den haardtbedragne Donna sin Frihed." —
 „Vær da saa god, Hr. Overadmiral, at lade hende
 udlevere til Bukanierhovedsmanden Laureau," raabte
 Montbars rask. „Vi ville vide hende i ærlige Hæn-
 der, og overhovedet see, for at troe." — Morgan, sin
 Svaghed sig bevidst, og bange for, ved et Udbrud af
 sin Vrede, paa eengang at styrte alle sine Planer, bed
 sig i Læberne, og vinkede sin Adjutant, at han skulde
 udlevere, og Laureau, at han skulde modtage Damen.
 Med Montbars i Spidsen drøge Bukanierne ind i Pal-
 ladsset. Snart raslede det underjordiske Fængsels Laase.
 Op reiste den deilige blege Kvinde sig fra sit Straaleie,
 saae i sin Frelser sin Elskte, og sank, overvunden af
 den dybeste Sammers og den høieste Fryds pludselige
 Afveerting, afmægtig i hans Arme.

Grueligt raste Orkanen paa Hispaniola. Med
 frygtelig Magt blæste Vindene fra alle Verdens fire
 Hiørner, reve Træer op med Rode, omstyrtede Huse,
 borede Skibe i Grund, der angstelige søgte Havnen,
 saa de liig Skyer svævede i Luften, og flynge dem
 derpaa som et Skybrud ned over Landet, og Stov og
 Vand, Trægrene og Tage dreiede sig i vilde Hvirvel-
 dands, som om Naturen vilde vende tilbage i sin gamle
 Grav. I Havneslottet sad Gouverneuren Don Alonzo
 Joseph Lago Benalkazar ved det venlige Bæger med sin

gamle Ben og Baabenbroder, den flygtede Stattholder Don Gusmann, men ei formaaede den ædle Bin, at forjage det mørke Sind, hvormed denne Kuede ud i Elementernes Kamp. Længe sad han saalunde tavst og stille, derpaa udbred han smerteligt: „Denne Tekan, hvis blinde Blaserie Intet Raaner, er min Skæbnes Kræfftelige Billede.“ — „Er den det virkelig, Ben! saa trøste Dig ogsaa dens korte Varighed,“ sagde kjaertligt Don Benalkazar. „Snart vil Solen atter smile huldt, og skænke os en skjæfrie Aften.“ — „Mig en skjæfri Aften?“ sagde Don Gusmann heftigt, „Du haaner mig, Menneſke, mig, den flagne Hærs Feltherre, det aftrængte Panamas Gouverneur, den barnløse Fader, der tabte Alt, ogsaa Eren, og nu med lange Forventning seer sin Konges rejsfærdige Brede imøde.“ — „Den har Don Gusmann ikke at befrygte,“ trøstede Bennen. „Da Hertugen af Medina Sisonia skjælvende meldte Kong Philip den uovervindelige Flaades Undergang, sagde Monarken: jeg har sendt den mod Menneſker, ſi mod Elementer. Du havde at kæmpe med Diavle i Menneſkethed, og er først bleven besejret efter lang og priselig Modstand. Og gjorde Du ikke Alt, hvad der stod i Din Magt, for at formindſke det uhyre Tab? Ere ikke Panamas bedste Skatte, er ikke Kongens Eiendom bierget? Ved min Fed, Gallionen, Du med ſjelden Sindighed har reddet, maa være Dig Borgen for vor Herres Tilgivelse, naar

ikke alt Dine Hæderssaar vare det." — „Gallionens Redning er vel min mindste Fortieneste," sagde Don Gusmann sørgelig. „Gud slog Uhyrerne med Blindhed eller Banvid, thi neppe var det os forfølgende Røverstib et Bøsseskud fra os, da det pludseligt vendte om, og led os undvige." — „Hvo veed, hvem Du har at takke for dette synderlige Hæld?" sagde Gouverneuren betænkksom. „Der gives blandt hiint Røverpæk Mennesker, jeg ikke kan nægte min Agtelse: Een i Besynderlighed er jeg stærkt forbunden. Hvad om en Saadan med Flid havde ladet Dig undvige?"

Don Gusmann vilde just med Bitterhed bevise det Usandsynlige i denne Formodning, da en Officeer meldte Gouverneuren, at Orkanen havde drevet en mastløs Fregat ind i Havnen, at Equipagen, der bestod af Klubbustier, alt var fængslet, og at man hidbragte Kapiteinen tilligemed en Dreng, der ikke vilde forlade ham. „I Galgen med den hele Yngel!" skreg Don Gusmann med hævnfyg Brede. „Engelland har løsrevet sig fra dem. Vi har fri Haand. Ikke Een af dem maa blive i Live!" — „Rolig, Ven!" sagde Gouverneuren alvorligt. „Aldrig maae Lidenskaber sidde paa Dommerstolen." Han gav et Bink, at Fangerne skulde træde ind. Hellebarder klang, Lænker raslede, og, ledsaget af en stærk Vagt, traadte en Yngling ind, som selv i sine Lænker havde en Konges Holdning. En lille vak-

ker Dreng holdt ham i Favn og skjulte sit Ansigt ved hans Bryst.

„J hører til Morgans Flaade?“ spurgte Gouverneuren efter en lang, alvorlig Tausshed. — „Jeg hørte til den,“ svarte Unglingen rolig. „Eiden Morgan, efter at have bedraget sine Soldater for deres Blodarbejdes halve Løn, er flygtet bort med Byttet, har Armaden adspredt sig, og Spanien intet mere at frygte af den.“ — „Der har Du hans frække Bekiendelse,“ stormede Gussmann, „Hvad forlanger Du nu mere? Bryd Staven over ham, og lad ham hoste nu hvad han har saet!“ — Endnu en Gang bad Gouverneuren om Nalighed, og spurgte derpaa med huld Medlidenhed den skienne Kæmpe, som han ønskede at redde: „J har vel ikke taget Deel i alle Morgans Ugierninger, unge Mand?“ — „J hans Saabendaad fra første Færd,“ sagde denne stolt. „Jeg har hjulpet til at erobre Catharina, taget Kastelet Lorenz, været med i Dalslaget og bestøget Panamas Mure.“ — „Saa hjælp Jer Gud, da er J Dødens Mand!“ raabte Gouverneuren dybt rystet, vendte sig bort, og gav Wagten et Vink til at føre ham ud. Da rev Drengen sig med et smerteligt Sammerkrig fra den Fagnes Bryst, og styrtede ned for Gouverneurens Fodder. „For Guds Skyld, Fader!“ raabte han med mægtig Kraft, „tag denne Dødens Dom tilbage, eller bryd tillige Staven over Ederes ulykkelige Datters Hoved!“

„Maria!“ raabte begge Subberne forfærdede med een Mund og med Sieleangstens Til vedblev hun: „Ham skulde I to Gange mit Liv og min Ære, ham skulde I min ædle Broders Nedning, og selv det Skib, der lod denne hævnfyndende Gamle undvige med umaa- delige Skatte, vendtes ved hans Mod tilbage.“ — Nu betragtede Gouverneuren, medens Gusmann, gre- ben af indbyrdes kæmpende Følelser, taug, Kapitai- nen med prøvende Blikke, og spurgte derpaa skarpt: „Hvad hedder I?“ — „Jeg er Flibustier-Admiralen Montbars,“ svarte denne rolig. — „Naar I er det,“ blev Gouverneuren ved, „maae I kunne fremvise et Papiir fra min Haand?“ — „Her er det,“ raabte Maria, tog det frem af Barmen, og rakte sin Fader det; mærkeligen opklaredes dennes Træk. Han viiste Don Gusmann Brevet og sagde: „Jeg har ved mit Ord lovet ham Opfyldelsen af to Bønner. Du er en gammel Kastilier, Gusmann, Du skal afgjøre, om jeg bør holde dette Lovte.“ — Gusmann kastede et mørkt Blik i Brevet og brummede et sagte Ja. „Saa beed, Admiral! tilraabte Gouverneuren Ynglingen blidt. „Jeg beder om Pardon for mine Folk,“ sagde denne, „om hastig Dom og om en ærlig Grav for mig.“ — „For Himlens Skyld, bønhet ham ei!“ Kreg Maria. „Den Smerte, han for min Skyld har lidt, har forvirret hans Sandser.“ — Med Forundring betragtede Gouverneuren den blomstrende Dødsforag-

ter, og sagde rørt: „Den første Bøn er hørt, den anden ei. Betænk Jer, I finder vel en Bedre.“

Da lynte Fortviivelsen fra Montbars Dø og han raabte: „ødsler ikke Eders Gunst paa en Utaaknemlig. Siden jeg efter haard Kamp har besluttet, at føre Maria tilbage i hendes Mand's Arme, har Livet tabt sin sidste Ynde for mig og velkommen er mig Døden, der skal forsoner mig med Gud.“ — „Forstaaer jeg Eder ret?“ spurgte Gouverneuren glædelig overrasket. „Eders Hensigt var det, at føre Maria tilbage til os?“ — „Ja, ved Himlens Dronning, det var hans Hensigt!“ raabte Maria. „Orkanen naaede os paa Høiden af Hispaniola, hvor vi haabede, at finde min Mand. At jeg endnu er værd, at træde ham under Dine, derfor kan I takke denne Mand's ædle Heltemod.“ — „Frugtesløse Høimod!“ hulkede Gusmann. „Min Søn er død! her seer Du ham aldrig mere.“ — „Saa tog han dog Dødsveien, imod mit ærlige Raad!“ raabte Montbars, gribende den synkende Maria i sine Arme. „I, I har advaret ham?“ freg Gusmann og traadte ham nærmere. „Saa er I den Hidalgo, der overbragte mig de falske Depescher. Ja, nu kender jeg Jer igien. I elskede Maria og vilde dog redde hendes Mand, redde ham, der stolt og haanligt stødte Eders Advarsel fra sig. Ved Gud! I fortiente, at være en Kastilier. Jeg føler, jeg kunde tilgive Eder Alt, hvad jeg for Eders Skyld har lidt. Jeg

føler, jeg har alt tilgivet Eder, om end Gallionens Redning kun var et velmeent Eventyr, opdigtet af Marias ængstelige Kierlighed."

Da traadte Don Diego ind i Galen og rystet sagde Montbars: „De Døde stige op fra Havets Bund, for at vidne Sandheden for mig.“ — „Denne gang har min Svømmefærdighed reddet mit Liv,“ sagde denne, hierteligt omfavnede Unglingen. „Den nære Gallion modtog mig. Der taug jeg om Jer, for at sikre Eder for Forræderie, hvis vi maaskee endnu skulde blive tagne; jeg har tiet siden, for at giemme Opdagelsen af Eders sidste Daad, til der maaskee engang viste sig en afgjørende Katastrose. Den er kommen, som jeg seer, og nu vil jeg tale: ja, Fader, for at redde mig fra Marterdøden, og for at lade Gallionen undvige, har denne Helt med aabenbar Livsfare to Gange budt sine egne Folks Sprør Trods. Han har reddet Kongen af Spanien Millioner, frelst Kirkens Indviede af vanhellige Hænder, frelst hundrede ædle spanske Qvinder med deres Børn, og derved gjort sig saa høit fortient af vor Stat, at han kixekt kan gjøre Fordring paa enhver Belønning, det staaer i vor Magt at give ham."

Da gav den ærværdige Gouverneur et Bink, at man skulde løse den Fangnes Lænker, drog derpaa med bævende Haand den gyldne Kaarde, berørte Montbars Hoved med den, og sagde høitideligt: „I Guds og

Kongens Navn, og i Kraft af den mig forleente Magt, giver jeg Eder, Montbars, og Eders Folk fuldkommen Amnestie for alt det Forbigangne." Derpaa trak han Kaarden i Skeden, trykte inderlig bevæget Ynglingen op mod sit Hierte og greb alt efter Marias Haand, for at lægge den i hans. Men pludseligt drog han Haanden tilbage og spurgte alvorligt: „er I ogsaa virkelig en god Adelsmand og katholsk Kristen?" — „Af Frankrigs ældste, meest rettroende Adelsmand er han!" raabte Maria. „I Aarhundreder nævner man der med Frefrygt Navnene Montbars og Montauban." Da forenede Yldingen fierligt de Elskendes Hænder, og i det samme meldte en Officer en gammel Bukanier af Montbars Equipage, der paastod, at ville døe med Kapitainen, naar det kom til Eksekution. „Det er min gamle trofaste Morfaer!" raabte Montbars med Glæde og hentede den gamle Laureau, der, da han erfoer Tingenes lykkelige Omverling, for første Gang i mange Aar fældte Glædestaarer. Da nu ogsaa Gussmann bød den lykkelige Montbars Haanden til Forsøning, trak denne sig rødmende tilbage, og sagde blidt bebreidende til Diego: „at jeg ved en Veddekamp som denne, maa rødme, det er Eders Skyld, min Broder. I tilskriver Gallionens Nedning min Høimodighed, og fortier min eneste sande Drivefier, Kiærlighed til Maria, som jeg troede at redde med Skibet." — „Kiærlighed drev Jer, Evoger! det er nok," raabte

Don Diego. „Kald Himmelflammen med hvad Navn
 I vil: den begejstrede Eder til, glemmende National-
 had og Partieraserie, at redde os, uden mindste Haab
 om jordisk Løn! Den skal ogsaa forsonende flette den
 hellige Myrthe i Eders blodige Laurbærrands!“

„Amen!“ raabte Don Gusmann, og lagde velsig-
 nende sine Hænder paa de Lykkeliges Hoveder.

(van der Welde.)

Kapelmeister Himmel i Landsbyekirken.

Da Himmel endnu studerede Musik under Maus-
 manns Anviisning i Dresden, besøgte han ofte de sel-
 skabelige Kredse hos Besidderen af et Riddergods der i
 Nærheden. Her kom det engang paa Tale om en Sko-
 lemester i den kun nogle Mile fraliggende Landsbye
 R... som ikke allene skulde hedde Skole, men ogsaa
 Orgelmester, fordi han vidt og bredt var berømt for
 sit Orgelspil, og med fielden Færdighed paa hint In-
 strument især besad en fielden Kraft til, at passe for-
 træffeligt Forspillet til hele Sangen, men Mellemspil-
 let til hvert Sangvers, ja hver Sanglinie.

(7*)

Himmel var nysgierrig efter at lære Hr. Rolles gaen at kiende. Den næste Søndag blev bestemt til at fyldestgiøre denne Nysgierrighed. Man kiorte i stort Selskab til N... og bivaanedes der Gudstienesten i det herstabelige Chor. Den vakke Skolemester, der af Sædvane og Tilbøielighed altid — selv naar kun landlige Dreng lyttede paa ham — mesterligt spillede sit Orgel, følte alligevel stedse en særlig Spore til særdeles Kraftyttring, naar han i det høiadelige Chor fik Die paa sit naadige Herstak eller vel endog dets Giæster! — Han spillede derfor ogsaa dennegang *ret con amore*, og tilfredsstillede ei allene den store Himmel, men overtraf endog hans Forventning, saa at Sidstnævnte gjorde Selskabet det Forslag, efter Belsignelsen at aflægge et Besøg paa Orgelbænken hos den brave Virtuøs, at yde ham Tak og Agtelse for hans mesterlige Spil og lade ham give nok en Fuga til Priis.

Nu havde den vakke Skolemester ofte yttret det Ønske for sit naadige Herstak, at lære Himmel at kiende og høre ham spille. Hvor vilde hans musikalske Hierte have hoppet af Glæde, naar han havde vidst, at Himmel var med blandt de Fremmede i det herstabelige Chor, for at lytte paa ham; at det var Himmel, der sagde, idet han fortroligt bankede ham paa Skulderen: Bravo Hr. Skolemester! De er en ægte Orgelmester! — at det var Himmel, der endog udbad sig en Fuga af

ham. — Den landlige Virtuos tog naturligviis Bønnen for Befaling og greb og traadte nu igien saa kunst-
rigtigt og genialt i sit Orgelværk, at Himmel ydede ham sin hele Agtelse, ei blot med Munden, men ogsaa i Hjertet.

Da Skolemesteren henrykt over den Fremmedes Roes, steg af Orgelbænken, spurgte han Himmel leilighedsviis, om han ogsaa var musikalisk. „Jeg klimprer og fusser lidt“ — sagde Himmel, og greb i det samme i Orgelet, som En, der neppe er istand til at give den simpleste Vise paa Klaveret, end sige foredrage et Choral paa Orgelet, men satte sig alligevel paa Orgelbænken, og begyndte efterhaanden, alt bedre og bedre, at gribe og træde, til han endeligt svandt hen i Phantasier, saa Skolemesteren tabte baade Næse og Mund, og udbrød i de Ord: *Å! Gud!* der er man jo som i Himlen. — „Det just ikke — svarede smilende Virtuosens — men dog i Nærheden, thi — jeg hedder Himmel.“

Selskabet lo — Skolemesteren var ligesom faldet ned fra Skyerne. — Hvo der kunde skildre den i Dieblifket i hans Siel opstaaende Blanding af Studsen, Vrefrygt, Forlegenhed og Skræk, han var i Sproget, hvad Skolemesteren var paa Orgelet — Virtuos.

(Richard Ross.)

Anekdoter fra Napoleons Hof.

(fortalte af den lille Napoleons Hofmesterinde, Madame de Montesquiou.)

Som bekendt kaldtes Lætitia Madame Moder (Madame mère). Engang kom en Præfekt fra et langt bortliggende Departement i Forretninger til Paris og fik strax en Indbydelse til Middagstafellet hos Cambaceres, hvis Palais stødte til Lætitia's. Af en Feiltagelse førte Præfekten ind i det sidste. Tilfældigt var ogsaa hos Madame stort Selskab. Han traadte ind i Salen, fandt allerede en talrig Forsamling, søgte med Dinene efter Cambaceres, og da han ikke saa ham, tog han Plads i Kredsen, uden at tale til Noget. „Undskyld min Frihed,“ sagde en af hans Naboer, „men jeg troer, De endnu ikke har hilset Madame.“ — „Hvilken Madame?“ svarede Præfekten, som vidste, at Cambaceres var ugipt. — „Madame Moder,“ gien- tog Hiin. — „Moder? til hvem?“ — „Jh, til Keiseren.“ — „Er jeg da ikke hos Cambaceres?“ — „Nei, De er hos Keiserens Moder.“ — Den stakkels, forkrækkede Præfekt løb i Hast sin Vej, og havde ikke engang saamegen Kandsnærværelse, at han kunde fremstamme en Undskyldning. Siden den Tid kaldte man ham kun: Herr Præfekten Moder til hvem.

I Cambaceres, Afssembleer maatte alle Damerne bære Kioler med Sløb. Alligevel indfandt sig en Aften Madame de Rochefoucault, Josephines Kresdame, i en kort Kioler. Cambaceres, fornærmet over denne Skidskesløshed, lod hende føle det, ihvorvel sagte og i en venstabelig Tone. Men hun neiede sig og svarede høit: „Deres Høihed vil undskyld mig, jeg kommer nylig fra Keiserinden, og havde ikke Tid til, at gjøre et andet Toilet.“

En Meubelfabrikant bragte en Dag Cambaceres et bestilt Taffel for tredsindstyve Personer. Hans Høihed befalede, at slaae det op i Spisesalen, for at see, om det havde den fornødne Størrelse, og da dette var skeet, paastod Høihedsamme — formodentligt for at tinge noget af Prisen — at det var for lidet. Efter lang Strid skulde der gøres en afgjørende Prøve. Tredsindstyve Muursvende, der just arbejdede paa Carousselfladsen, kaldtes ind. De meente, at Taleren var om Arbeid for H. Høihed, vaskede i en Hast Ansigt og Hænder, ilede ind i Palladset, bleve indførte i Spisesalen og satte om Taffelet. Der stod en Tallerken for Hver, derfor troede de, den naadige Herre havde faaet gode Efterretninger fra Armeen og vilde traktere dem. Men istedetfor dette, kommanderede Hr. Erkekantsleren: „Lader, som I vilde drikke! Lader, som I skiaar

Noget istykker paa Tellerkenen o. s. v." De stakkels Dævler gjorde deres Exercits efter Commandoen, den naadige Herre overbevistes om, at Tasselet kunde rumme 60 Personer, og sendte Svendene fastende afsted igien, uden engang at give dem en Drikkefælling.

Epionerne i det Indre af Palaiet holdt Napoleon ikke allene af politiske Hensigter, men ogsaa for sine egne Lovers Skyld. Han gad gjerne vide alle skandaløse Anekdoter om sit Hofkryb, og endnu heller persiflere de Uegtemænd, hvis Koner havde galante Eventyr. En gang havde han saaledes opdaget en Intrigue af Hertuginde af Bassano, og sagde til hendes Mand: „Nu, Hr. Hertug! Deres Kone har en Galan?" — „Jeg veed det, Sire." — „Hvo har sagt dem det?" — „min Kone selv, og just derfor troer jeg det ikke." — Napoleon, som dette Svar forvirrede noget, slog sig med Haanden for Vandet og raabte: „O Qvinderne! Qvinderne! hvor fine, hvor listige de ere!" — Napoleon, der havde sine Esterretninger af Rovigo, lod denne vide Bassanos Svar. „Men det er dog sandt," sagde Rovigo, „Hertuginde har paa den og den Dag, i den og den Time ladet sin Bogn holde i de elysæiske Marker, er i nogle Minuter gaaet frem og tilbage under Træerne, og smuttede derpaa ind i en aaben Dør, i et Huus, hvor Generalen ventede hende." — „Mit

det vidste jeg," svarede Keiseren, „førend De har sagt mig det. Men De skulde ogsaa have meldt mig, at Deres egen Kone et Kvartæerstid derefter ogsaa gik ind i det samme Huus; for at give Generalens Adjutant et Rendezvous."

Genimod Enden af Aaret 1811, paa en Reise i Holland, undslap Napoleon i Amsterdam det første Legn paa Forbittrelse mod Keiseren af Rusland, tidligere end Publikum ahuede noget Sligt. I Keiserindens Kabinet stod nemlig en veltruffen Buxte af Alexander. Napoleon saae den, tog den under Armen, og, idet han fladrede med nogle Damer, sprutes det som han led den falde af Uforsigtighed. En af Damerne opfangede den, og spurgte: hvad hun skulde gjøre dermed? „Hvad De behager," svarede han, „naar den kun ikke tiere kommer mig for Dine."

Da engang den smukke Madame Regnault de St. Jean d'Angely's Fødselsdag høitideligholdtes, havde man opstillet i en Sal hendes med Blomster befransede Buxte, og skrevet derunder med gyldne Bogstaver hendes Fornavn, Laura. En Spasfugl tilføiede: qui voudra. Nu stod der: L'aura qui voudra, paa Dansk: „Hvo der vil, kan have hende." — En af de

lykkelige Dødelige, som hun skænkede sin Gunst, var Murat, der engang en Nytaarsdag forærede hende en prægtig Solitair. For at undvige sin Mand's Spørgsmaale, og for tillige at drage en Summa Penge fra ham, (som ellers ei var let) viste hun ham Diamanten, foregivende, at en Jøde havde solgt hende den for 500 Louisd'orer; at den var i det mindste end eengang saa meget værdt, hvorfor hun bad sin Hr. Gemal om, ikke at nægte hende Pengene til dette Kjøb. Regnault betragtede Diamanten, og fandt den saa skøn, at han meente det var umuligt, at sælge den saa billig, med mindre Stenen var falsk. Dette bestred Damen, idet hun beraabte sig paa Stenens herlige Vand og sine Kundskaber. For at afgjøre Striden kort og godt, førte Gemalen hen til Kron-Juveleren. Med stor Utaalmodighed ventede Damen hans Gienkomst. „De havde dog Ret, min Bedste,“ raabte han idet han kom hjem, „Stenen er fortræffelig! Kron-Juveleren har udbetalt mig 1000 Louisd'orer for den. Denne gode Handel har jeg Dem at takke for, og det er billigt, at De faaer 1000 Francker. Der, tag kun, og naar Jøden kommer, saa send ham kun til mig.“ Men han vidste ret vel, at Jøden ikke kom, thi Juveleren havde forraadet ham, at han selv for nylig havde indfattet Stenen for Kong Murat, og følgelig giættede Hr. Greven meget let, at hans lykkelige Egtemage ikke havde den omsonst.

En Dag fandt Napoleon hos Keiserinden en ung Dame siddende med Ryggen imod ham. Han vinkede de Umstaaende, at de skulde tie, nærmede sig sagte og holdt hende for Dinene. Damen troede det var den gamle Livlæge Bourdier. „Lad det være, Bourdier,“ raabte hun, „troer De maaskee ikke at jeg skulde kende de store hæslige Hænder, De har?“ — „Hvad!“ gien- tog Napoleon, i det han slap hende, „tor De sige det endnu engang?“ Den unge Dame fløi skielvende af Stræk ind i det næste Værelse, men Keiseren loe ret hiertelig deraf.

Erklærede Maitresseser har Napoleon aldrig havt, men vel nogle forbigaaende Inclinationer. Blandt disse havde han i sin Ungdom havt en Frue Paulowsky meget kjær. Hun har, efter den ømmeste Forbindelse med ham, hverken tabt hans Agtelse eller hans Venskab, og hun paa sin Eide har givet ham de meest rørende Beviser paa begge Dele. Efter hans Tronfrasingelse reiste hun til ham i Fontainebleau, for at sige ham Farvel, og, da hun hørte, at Marie Louise ikke fulgte ham til Elba, gjorde hun det, tilligemed den Søn, hun har ved ham, for at leve hos ham, blot som Veninde. Men Napoleon vilde ikke krænke sin Gemalinde dærs ved; Frue Paulowsky blev kun to Dage paa Elba.

Ved de Ægteffaber Napoleon stiftede, adspurgte han aldrig Vedkommendes Tilhøieligheder, men handlede blot efter Konvenients. Derfor maatte hans Broder Louis ægte Demeiselle Hortense, uagtet han var dødelig forelsket i Demeiselle Lascher, der siden blev formælet med Fyrsten af Ubremsberg. Deraf Louis Kulde mod sin Kone, der besad den elskværdigste Karakter og forgiæves opbød Alt for at vinde ham. Deraf hans uforsonlige Had til Napoleon.

Foran Keiserindens Barselseng var der sat tre Lænestole, for Lætitia, og for Dronningerne af Spanien og Holland. Da Napoleon blev det vaer, sagde han, at hans Moder ikke var Dronning, og altsaa ingen Lænestol tilkom. Han lod alle Lænestolene bringe bort og sætte Tabouretter i deres Sted. De tre Damer, der ikke vidste, at det var skedd, ifølge Keiserens Befaling, forlode strax Barselgemakket med stor Dmfindtlighed. — Napoleon, denne store Ven af Etiketten, lod efterslaae i alle Arkiver, og paastod, at Alt skulle gaae saaledes for sig som under Ludvig XV og XVI. Hertuginde af Montebello erholdt engang en Frettesættelse af ham, fordi Keiserinden, imod Etiketten, havde taget en Medicin, før Livlægen var kommen og havde raft hende den.

Den lille Napoleon var indtil han blev to Aar gammel regelmæssig tilstæde ved Faderens Frokost. Keiseren satte ham paa sine Knæe, dyppede Fingeren i Saucen, lod ham sugge paa den og overmalte ham i Ansigtet, lod ham see sig i Speilet, gjorde Grimasser for ham, o. s. v. Keiseren loe og Barnet syntes ret godt om disse sin Faders Kierteegn. Saasnart han kunde tale, blev han, som næsten alle Børn, meget spørgende. Gierne saae han ud af Vinduet Folket i Thuilleriernes Have og bemærkede snart, at mange Personer, med Papirer i Haanden, kom ind paa Slottet. Paa hans Spørgsmaal fortalte man ham, at det var Ulykkelige som vilde bede hans Fader om en Naade. Nu skreg og græd han saalænge til man bragte ham Supliken, og aldrig forsømte han da ved Frokosten at overrække alle de Bønsskrivter, han Dagen tilforn havde kunnet faa Fingre i. Man kan vel tænke, at Publikum, saasnart det fik Nys derom, aldrig lod ham mangle Supliker. Engang saae han en Kone med en lille Dreng ved Haanden, begge i Sørgebragt: den Lille viiste ham et Papiir med bønlig Mine. „Hvorfor er den Lille sortklædt?“ spurgte Prindsen. „Udentvivel,” svarte man, „er hans Fader død.“ Frue Montesquiou lod dem komme op. Det var en Officiersente, hvis Mand var faldet i Krigen, og som nu bad om en Pension. Næste Morgen overrakte den lille Napoleon sin Fader den med de Ord: „der er en

stakkels lille Dreng. Du er Skyld i at hans Fader er død. Nu har han ingen Fader. Giv ham noget at leve af." Dmt favnede Napoleon ham, og bevilgede hans Bøn paa Stedet.

Hvorvel den lille Napoleon overhovedet er føielig, blid og lærvillig, flyder dog Buonapartes Blod i hans Aarer: En Dag lagde han sig saa lang han var paa Gulvet og hvinte uophørligt, uden at agte hvad hans Hofmesterinde sagde, indtil denne lukkede Vinduerne og Vindueskaadernerne. Forundret spurgte han, hvi hun gjorde det? „For at man ikke skal høre Dem skrigge," svarte Frue Montesquiou; „troet De, at Franskmændene kunde holde af en Prinds, der fører sig saaledes op?" — „Har de da hørt mig?" hulkede han. „Vær ikke vred, Madam Du ion (saaledes kaldte han hende) jeg vil aldrig gjøre det mere." — Tidlig havde han lært at bede, og efter Felttoget i Rusland havde Keiserinden forøget hans Bøn med de Ord: „gid Papa vilde gjøre Fred til Frankrigs og hele Verdens Lykke." Keiseren var en Aften tilstæde, da den Lille bad saaledes. Han smilte og sagde Tuset.

Uagtet den lille Napoleleon ofte var vant til at gjøre Smaareiser, saa vilde han dog den Dag, da han med sin Moder skulde forlade Paris for bestans

big, paa ingen Maaade ud af sit Værelse, men vælte-
de sig omkring paa Gulvet under uophørligt Skrig at
han vilde blive i Paris. Man maatte med Magt bære
ham i Vognen.

Napoleon havde den kespnderlige Lene at der al-
drig maatte komme mindste Soelstragle i hans Sove-
kammer, han leed ikke engang en Natlampe. Hans
Yndlingsspise er Ribbeenskeg med Lindser. Man har
fortalt, han drak daglig ette til ti Kopper Kaffe, det
er ikke sandt. Han drak aldrig mere end en halv Kop
efter Frokosten og ligesaa meget efter Middagstaflet.
Sandt er det derimod, at han undertiden i Udspre-
delse forlangte sin Kaffe kort efter at han havde drukket,
og paa stod, at han endnu ingen havde faaet. Han
spiste meget hurtigt og stod op fra Bordet, naar han
var møet, uden at bekymre sig om de øvrige Gæster.
Han talte meget høit, og naar han var i godt Lene,
hørte man hans Latter langt borte. Han sang ogsaa
gjerne, skiondt stedse falsk. Kort før sin anden For-
mæling sang han ofte: Ah! çen est fait! je me ma-
rie, og det imod Takten i den Grad, at man ikke
kunde høre paa ham uden at lee, hvilket han dog ikke
tog ilde op. Napoleon elskede Pragt ved offentlige Lei-
ligheder, ellers var alting ret oekonomisk indrettet.
Bed en Frokost spurgte han en Dag en Dame, hvor-

meget vel 'en paa Tallet staaende Posten kunde koste?
 „Tolv Francker for Eders Majestæt," sagde hun smilende,
 „og sex Francker for en Pariser Borger." —
 „Det vil sige," svarte Napoleon, „at jeg bestrives?"
 — „Nei, Sire, men det er Skik og Brug, at en
 Kyrste maa betale alting dyrere end hans Undersaats-
 ter." — „Det forstaaer jeg ikke," udraabte han heftigt,
 „men jeg skal nok passe paa!"

Hvor skelden Supliker vorde læste, beviser følgende
 Anekdote: Josephine havde lovet en Emigrant,
 at interessere sig for hans Eiendommens Tilbageleve-
 ring; han leverede hende derfor et Bønsskrivt, som
 hun, uden at aabne, lagde paa Bordet; men det var
 ikke andet, end en Skræderregning, som han af en
 Keiltagelse havde puttet i Lemmen, istedet for hint.
 Man forestille sig hans Skræk, da han hjemme bemær-
 kede Keiltagelsen. Smidlertid havde Josephine forsik-
 ret en af hans Venner, at hun havde overrakt Keise-
 ren Supliken og læst den tilligemed ham; man torde
 altsaa ikke engang tale om Keiltagelsen, uden at kom-
 promittere hende. Der var ikke andet at gjøre derved,
 end at sige hende, at der i det første Bønsskrivt var
 glemt noget, hvorfor hun vilde have den Naade, at
 overrække et andet. „Meget gierne," sagde hun, „men
 det er overflødig, thi Sagen er alt afgjort." Og
 virkelig erholdt Suplikanten hvad han søgte om, uden
 at man nogenstunde kom efter hvad der blev af Skræ-
 derregningen.

Dplosioning af Kogogrypherne i forrige Hefte:

Ur — Sax — Saxo.

Frederik.

Gud.

Keiser Julians Krigstog imod Persien.

I Historiens vide Omkreds findes vel ingen Begivenhed, der har saa megen og saa mærkværdig Liighed med det tragiske Udfald af Napoleons Færd imod Rusland, som den romerske Keiser Julians Tog imod Persien. Ikke kunne begge Hærførerne sammenlignes med hinanden, ihvorvel begge have dette tilfældes, at de ved Siden af deres egne Hære havde et stærkt Partie imod dem: Julian formedelst sit Frafald fra Christendommen; Napoleon formedelst sin voldsomme Despotisme. Den største Liighed ligger her i de overordentlige Gienvordigheder, der mødte saavel den Enes, som den Andens Hære, og i den fuldkomne Tilintetgørelse af et Foretagende, der var begyndt med saa megen Anstrængelse og bebudet med saa lydelig Bram. Dog, vi ville ei komme Læserne i Forkjøbet; men simpelt fortælle Julians Krigstog. Sikkert ville da, ved det levende Minde om Franskmændenes Tilbagetog fra Rusland, Liighedspunkterne selv falde Læserne ind.

Julians sidste Færd var hans Krigstog imod Perserne. De Feider, som det romerske Riges østlige Grændser vare udsatte for fra Persernes Side, og

endnu mere hans brændende Stræben efter Roes, førte ham til denne Krig, som han begyndte med mere Klogskab og Lykke, end han endte den med, og hvori han fandt sin Død og det romerske Rige et føleligt Tab.

I Foraaret 363 tog denne Krig sin Begyndelse. Den 5te Mai brød Julian op fra Antiochien, hvor han havde opholdt sig hele Vinteren, og ti Dage derefter, den 15de Mai, rykkede han ved Hieropolis over Euphrat, hvor han fandt sin Flaade, og derpaa over Chaboras ind i det persiske Gebeet. Hans Hær bestod af 65,000 Mand, og hans Flaade af 1,100 Skibe, deels Krigs-, deels Fragtskibe, der vare rigeligt forsynede med Levnetsmidler og alle Krigsfornødenheder for et saa langvarigt synende Feldtog. Desuden glemte Julian ikke den Klogskab, der er den forsigtige Feldthærs Særkiende. Han drog med største Orden og Forsigtighed ned ad Euphrats venstre Flodbred, og hans Flaade maatte stedse følge ved Siden af ham. Krigens Begyndelse svarede til hans Duffer. Vel kunde han ikke bringe Perserne til et Hovedslag, thi i Følgesen af hans Overlegenhed vege de overalt tilbage for ham; men han trængte dog stedse videre frem, erobrede de vigtige Stæder Perisabora og Maogomatch aved Euphrat, og tiltvang sig Overgangen over den rivende Tigris. Ogsaa bragte han sin Flaade ved en Canal ind i densne Flod, og truede selv Etesiphon, Persernes Hoved-

stad. Men med dette syntes hans gode Genius at have forladt ham!

Erbringen af det faste Etesiphon syntes ham for vanskelig, og hans Stræben efter Noes drev ham uop-
 hørligt fremad. Han forlod derfor Etesiphon, efterat
 have hærjet Omegnen, og drog i nogle Dage opad ved
 den venstre Bred af Tigris. Derpaa vendte han sig,
 blændet af forstilte Overløbere, mod det Indre af Lan-
 det, og lod sin Flaade, der nu syntes ham overflødig,
 brænde op. Ikkun 12 smaae Skibe bleve tillands brag-
 te afsted paa Bogne, for i Nødsfald at bruges til
 Skibsbroer. Forgæves knurrede Hæren over denne
 forvovne Beslutning; forgæves advarede hans Genera-
 ler ham: han hørte hverken paa disses Advarsler eller
 paa hines Knurren, blev, som altid, haardnakket ved
 det, han engang havde besluttet, og bekreidede endog
 sine Generaler, at de for deres Mageligheds Skyld
 vilde afholde ham fra hæderfulde Bedrifter. Men
 hvor skrækkeligt maatte han og med ham den romerske
 Hær bøde for denne Halsstarrighed!

Landet mellem Tigris og de mediske Bierge, som
 Julian marscherede imod, var frugtbar og fremtød
 allevegne rigeligt Livsophold for Hæren. Da kom
 Perferne paa det fortvivlede Forsvarsmiddel, at øde-
 lægge deres eget Land, for at skade Fienden. Ligesom
 de alt tidligere, da Julian endnu var imellem Euphrat

og Tigris, havde gjort Beiene ubrugbare, og ved Hielp af Canalerne sat Landet under Vand, saaledes drev de nu deres Dvæg bort, og stak Ild paa Træerne og den modne Cæd. Tillige foruroligede de bestandigt Romernes Tog, angreb enkelte Hobe og opfangede hver Tilbageblivende.

Alifor snart fólte Romerne deres trykkende Forfatning. De bræde meget af Hungersnød, den uvan- te Fæde og de Flokke af Myg og Fluer, der udbredte dem overalt. Utilfredsheden tog overhaand, og Tilba- getoget fordredes mere og mere lydeligt. I disse Trængsler beholdt dog Julian sin Standhaftighed. Saalænge han kunde, søgte han at opretholde Solda- ternes Mod; han deelte selv sit Forraad af Levnets- midler med dem, og forlangte det samme af sine Ge- neraler. Men endeligt saae han sig dog nødt til, at give efter for Soldaternes lydelige Larmen, og at træk- ke sig tilbage.

Den 16de Juni 363 begyndte dette Tilbagetog til den venstabelige Provinds Corduene, den sydlige Deel af Armenien. Men nu frembrød ogsaa Persernes Hær, anført af Kongen selv, og angreb Romerne snart i sluttede Gelede, snart i enkelte Hobe. Ti Dage efter hverandre var der uophørlige Fægtninger, hvori vel Romerne altid seirede, men tabte tillige baade Kraft og Kamplyst formedelst Mangel paa Levnetsmidler i denne aldeles hærjede Egn. Julian allene blev sig og

faa i denne mislige Forfatning liig. Egen Sikkerhed og Bequemmelighed gialdt intet for ham, men desto mere de Andres Vel; aldrig var han mere virksom og mere modig. Med Fasthed taalte han alle Krigens Besværligheder, overalt, hvor noget Nyttigt var at giøre, tog han selv Haand i med, og gav selv Exempel paa de Dyder, han fordrede af sine Soldater. Dog midt i denne roesværdige Virksomhed greb hannen Ahnelse om hans nære Død; skrækkende Synet omringede ham; truende Barsler fandtes i Offerdyrenes Indvolde. Men hans høie Sind lod sig derved ikke bøie. Modig og i de gamle Heltes Aand, hvis Forbilleder altid omsvævede ham, gif han sin Skæbne imøde.

Morgenen den 26de Juni, da Julian efter en urolig Nat drog afsted i Spidsen af sin Hær, lod pludseligt den Efterretning, at Perserne angreb hans Bagtropper. I Dieblicket ilede han, uden Pantser, kun med Skioldet, som han i en Hast havde grebet, hen til Faren. Dog neppe har han her bragt Orden tilveie igien, før der skrives, at ogsaa Fortropperne, og derpaa, at paa samme Tid den midterste Deel af Hæren bringes i Knibe af Perserne. Lig Stormen foer Julian hen overalt, hvor der var Nød paaferde, og bragte ogsaa snart Fienderne til at vige. Men idet han satte efter dem med mere Hidsighed end Forstand, kom der en Piil fra det fiendtlige Ryttarie, strog tæt forbie hans Arm, trængte igiennem hans Ribbeen,

og blev stikkende i den nedre Deel af Leveren *). Fors-
 giæves søgte han at trække den ud! Han sønderstaa-
 sine Fingre paa det spidse Jern, sank afmægtig ned af
 Hesten, og blev baaret ind i et Telt i Nærheden.
 Saasnart den første heftige Smerte var forbie, fordre-
 de han sin Rustning og sin Hest, for at vende tilbage
 til Slaget. Men hans Legemskræfter var ei hans ra-
 ske ~~Naad~~ liig! Et betydeligt Tab af Blod svækkede ham,
 og han maatte bringes tilbage til sit Telt.

Smedens nu Hæren, flammende af Harmen over
 deres elskede Keisers Vanheld, drev Fienden aldeles
 tilbage, følte han selv, at Døden nærmede sig. Ef-
 terhaanden samlede sig om ham hans Benner og Baa-
 venbrødre, og han tog en blid og rørende Afsked med
 dem. Han sagde, at han gierne døde, fordi han var
 overbevist om, at Døden ikkun bestod i vor ædlere Deels
 Adskillelse fra den flættede, og at en hurtig Død var
 ham en Naade af Guderne, fordi den skærmede ham
 for den Fare, at vanhæve sin Charakters Værdighed.

*) Saaledes fortæller Ammianus Marcellinus XXV, 3.
 og en saadan Mands Vidnesbyrd, der selv bivaanedes
 denne Dræbning, og skrev med megen Upartiskhed, har
 mere Vægt, end Libanius's Paastande, en hedenst Taa-
 ler i Antiochien, der af Had til de Christne, eller de
 christelige Skribentere, som vare af den Mening, at
 Julians Mord havde været en fortienstlig Daad, siger,
 at han saaredes af en Christ i Hæren,

Hans Samvittighed, yttrede han fremdeles, gjorde ham ingen Bebreidelser, fordi ingen Forbrydelse plettede ham, og fordi han som Regent ene havde søgt at befordre sit Folks Lykke. Dylaa takkede han det evige Væsen for, at han ei døde som Offer for en Sammensværgelse, ei under en langsom hentærende Sygdoms Dvaler. Angaaende sin Efterfølger, tilføiede han endeligt, vilde han ikke bestemme noget, for at han ei af Uvidenhed skulde forbigaae en Værdigere, eller af Ubetænksomhed gjøre Noget ved sin Erklæring ulykkelig. Iøvrigt ønskede han, som Statens tro Diener, at man efter ham vilde udvælge en værdig Regent.

Da han havde talt dette med blid Stemme, uddelte han sin Formue blandt sine fortroligste Venner. Da savnede han Statens første Embedsmand Anato- lius. Paa hans Spørgsmaal, hvi denne ei var nærværende, yttrede man, „at han var faldet i Slaget;“ og han, der med fast Mod saae sin egen Død imøde, blev inderligt bedrøvet ved Efterretningen om hans elskede Vens Død.

Grædende stod Folket omkring ham; men han formanede dem til ei at begræde en Fyrste, der nu snarlig hævede sig til Himlen og Stierne. Derpaa samtalede han, saalænge han kunde, med Philosopherne Maximus og Priscus, hvilke altid ledsagede ham, angaaende Sielens høie Natur. Men paa eengang,

det var i Midnatstimen, brød hans Saar op igien. Blodets heftige Bevægelse berøvede ham Handedrættet; han forlangte koldt Vand, og neppe havde han drukket deraf, saa faldt han stille og uden Smertes i Søvn. — Saalunde døde denne heldne Mand, i sin Alders 32te Aar, og i det andet Aar, efterat han var bleven øverste Regent over det romerske Rige.

Marsskalk Ney's mærkværdige og farlige Tilbage-
getog med sit Korps fra Smolensk til Orscha,
mellem den 16 og 22 Novbr. 1812.

(fortalt af en Stabsofficer.)

Den 14 Novbr. var Napoleon afreist fra Smolensk; han havde ladet Vicekongen og Marsskalk Davoust blive tilbage, medens Ney med det tredie Korps endnu dækkede Tilbageetoget ved den høire Bred af Borysthenes. Den 15de afreiste Vicekongen i samme Dieblig det tredie Korps rykkede ind i Smolensk. Begge Marsskalferne skulde fordele den Proviant, som endnu forefandtes i Staden, blandt deres Divisioner. Begge kom herover i heftig Strid. Davoust havde taget det hele Forraad, da Ney, blottet for Alt, marscherede ind. Denne

Strid havde siden den stabeligste Indflydelse paa Armeens Operationer.

I Smolensk vare 200 Kanoner, 300 Vogne med Munitiion og et svært Krudtforraad blevne tilbage. Generalerne Lariboisiere og Chasloups skulde lade Kanonerne ladte bringe til eet Sted, alle Munitiionsvognene føre til Citadellens Muur, og alt Krudt bringe i Minerne, der vare anlagte under den tykke Muur, der omgiver Smolensk, for at anrette den størst mulige Forstyrrelse. Den 16de stod en stor Deel af Byen i Lue. Kulden var skærende. Gaderne skuldes af syge og saarede Soldater, som Ilden uddrev af Hospitalerne; ynkeligt omkom de af Kulde og Elendighed. Forvirringen var rædsom. Smidlertid gik Davoust, ifølge sin Ordre, til Krasnoi med sit Korps og en Division af Marskalk Neys. Dog skulde han vedligeholde Kommunikationen med Ney, og dække dennes Tilbagetog. Ney skulde bryde op ved Midnatstid, efterat have stukket Byen i Brand overalt og antændt alle Miner. Klokken tolv forlode vi Smolensk, og en Time efter sprang alle Minerne efter hverandre, alle Krudtvogne fløi i Luften. Man kan ikke tænke sig noget rædsommere og tillige mere imponerende Skuespil. Det ene Brag fulgte uafbrudt det andet, og det saa frygteligt, at Jorden bævede under vore Fødder. Uhyre Ildkolonner stige op mod Skyerne, paa alle Sider syntes Horizonten et

Flammehaab, og paa al denne Forstyrrelse fulgte kort efter natlig Stilhed og Mulm.

Vi marscherede hele Natten. Dagen efter stødte vi paa talrige Kosakhobe. Nu lod Marskalken Tropperne marschere pelotonsviis, og sine Glanter dække ved nogle Detaschementer let Kavallerie. To Mile fra Krasnoi bemærkede vi hele Infanteries og Kavalleries Kolonner, som havde besat Veien. Nu var det klart at Davoust var bleven angreben og nødt til at trække sine Tropper sammen. Saaledes var os da al Kommunikation med den øvrige Hær affkjaaren: det eneste Redningsmiddel, der endnu stod os tilbage at forsøge, var, at slaae os igiennem. — Marskalken havde kun tre Divisioner, der i det høieste bestode af 6000 Kombattanter og omtrent et lige Antal enkelt Mandskab, Syge og Værgelse. Desuden nogle Detaschementer Kavallerie og femten Kanoner. Der gives Ordre, to Divisioner passere Grøften deels over Isen; deels over en lille Træbroe, der neppe kan bære Artilleriet; den tredie Division bliver tilbage for at holde Die med de fiendtlige Kolonner, der endnu stedse marschere frem paa venstre Side af os, medens vi marschere Fienden imøde. Neppe ere vi komne paa Plateau'en, før vi hilses af halvtredstindstyve Kanoner. Men trods al den Udelæggelse, Kartøtsterne anrette blandt os, angribe vore Tropper med saadan Ild og Styrke, at de i et Dieblik giennebrødte de første tre fiendtlige Geledder,

og nu befinde vi os midt inde i en frygtelig Armee, der truer at tilintetgjøre os fra alle Sider. Soldaterne, der alt vare sammensmeltede til Halvdelen, vende om, forcere Tilbageveien, komme i Norden tilbage, og styrte sig ned i Grøften, forfulgte af en uhyre Masse let Kavallerie, der hug rasende ind paa de Flygtende. Marskalken selv befandt sig midt iblandt dem; han kommer over paa den anden Side, og samler med sin tredie Division de Flygtende. Vi skyldte vor Redning blot Russernes Molen. Bestyrkede over vort kække og dierve Angreb, vovede de ikke at forfølge os. — Vi raadte Marskalken til et nyt Angreb, overbeviste om, at Davoust, der maatte være i Krasnoi, ved Kanontordenen underrettet om vor Ankomst, ikke vilde tøve med at komme os til Hielp. Men den Henighed, der i Smolensk havde fundet Sted mellem begge Marskalker, bestemte Ney til ikke at følge dette Raad, da han ingen Hielp lovede sig af Davoust. Han besluttede derfor, da desuden den fiendtlige Magt ansloges til 100,000 Mand, at vende om til den anden Bred af Borysthenes, der kun laae to Mile fra vor hvire Fløi. Under Marschen opfordrede en fra General Miloradowitsch affendt russisk Major Marskalken til at overgive sig; han forsikkrede Marskalken, at alle foran ham gangne Armeekorpsere vare adsplittede, at Davousts Korps var tilintetgjort, og at han selv var aldeles indesluttet. Opfordringen affloges.

Da Marskalken derpaa i Bivouaken fortroligt samtalte med sine Officerer, fulgte han ikke, at det tredie Korpses Stilling vel kunde berettige en General til at kapitulere. Men da han var Marskalk, vilde han vorde en Trophæe for Russerne; han havde fast besluttet, at værges sig til det yderste, og fra nu af lagde han ikke sine Pistoler fra sig. — Natten brød ind. Omkring hele Landsbyen gjordes Ild, som om vi vilde bivouakere der. Russerne, der betragtede os som et sikkert Bytte, gjorde ligesaa; det var det, Marskalken vilde. Midt i den mulmsorte Nat gav han Ordre til at afmarschere i al Stilhed og lade Blussene brænde. Mand for Mand gik Overmarschen for sig over Borysthenes. Mangfoldige omkom. Mange bleve hellere tilbage end styrte sig i Floden, der ved Bredden ikke var tillagt, derpaa klattre op paa Isen, og endelig atter vade iland paa den anden Side. De foretrak Fangenskab for en saa uvis Frelse. Alle vore Heste mistede vi, paa sex nær. Da Marskalken saae, det var umueligt at redde Bagagen, lod han først sin egen Bogn kaste i Floden.

Endeligen vare vi komne over, men da Marskalken ikke vidste, hvor han var, og heller ikke kunde faae det at vide, besluttede han at kaste sig i en nærliggende Skov. Snart erfoer vi, at Grev Platow var der i Eggen med 20,000 Kosaker og 30 Kanoner paa Slæder. For at dække en af sine Flanker, marscherede

Marſkalken langs med den høire Bred af Boryſthenes. Kosakkerne begyndte at forurolige os, deres Antal voxte med hvert Dieblif, og inden vi vidste deraf befandt sig det tredie Korps, som marscherede i sluttet Kolonne paa en Slette, hvor det paa venstre Side havde den steile Dnieperbred, paa høire endeel med talrigt Artillerie besatte Høie, der gjorde en levende Kartætſkild, og bag sig en utallig Masse af Kosaker. Indsluttede og ængstede fra alle Sider, havde vi intet Haab om Frelse mere, hvis vi ikke kunde naae en lille, foran os liggende Skov. Vi fordoblede vore Skridt og vare tæt ved den, da pludseligt adskillige der i Baghold liggende Kanoner spydede os deres Kugler imøde. Vore Gelæder kom i Uorden, Soldaterne segnede i Hundredtal, næsten hele Generalstaben straktes til Jorden. Ikkun Marſkalken og to af hans Officerer, hvoraf jeg var den Ene, faldt ikke. Krigernes Modløshed havde i dette Dieblif naaet sin høieste Spidse. De Faa, der endnu vare tilbage, kastede sig ned paa Jorden og forlangte for første Gang at kapitulere.

Dieblifkelig springer Marſkalken iblandt dem, tiltaler dem ret med Kraft og glødende Begeistring, opildner atter deres Mod og bringer dem snart i en saarørende Stemning, at de igien gribe deres Geværer, Alle paa ecengang ubstøde et frygteligt Skrig, løbe, saarast de kunne, lige igiennem Kartætſkhagelen og styrte over det morderiske Artillerie, der pludselig holder inde

med at flyde, griber Flugten og kun undkommer os ved Hielp af de forspændte Heste. — Ved Nattetid kom vi til Manden af en rædsom = dyb Huulvei, der var saa lang, at vi ikke kunde tænke paa, at gaae omkring den. Vi besluttede altsaa at styrte os ned. Til den Ende lagde man sig ved Manden af Skraaningen paa Jorden, og kom i et Dieblit rullende ned. I Midten var der fem eller sex ligesaa farlige Ufsatser, som man ikke kunde komme over uden ved at stikke Wajonetten i Jorden og ved Hielp af den svinge sig over paa den anden Side. Ogsaa her tabte vi atter mange Folk og Resten af vore Heste.

Da Fienden saae, at vi atter vilde undslippe, vilde han i det mindste søge at fange vor Arrieregarde. Denne lille Hob anfaldtes pludseligt under almindelig Hujen og Trommehvirvel, der for første Gang forkyndte, at der var russisk Infanterie i Nærheden. Med fortvivlet Riækhed slog den sig frem, styrtede sig ned i Svælget og kom over til os paa den modsatte Side. Næste Middag indhentedes vi af Kosakkerne, der vare passerede uden om Huulveien. Vi befandt os just ved Udgangen af en Skov. Foran os laae en vid Slette, der begunstigede Kosakernes Angreb og det syntes nu vist, at Levningerne af det tredie Korps, der var sammensmeltet til 3000 Mand, her skulde finde sin Undergang. Marssalken saae Faren, lod gjøre Holdt, formerede tre Carré = Batailloner, hvoraf en maatte mar-

schere bagved hinanden i en Trastand af to Bøseffus. Neppe havde Carréerne naaet Eletten, før de paa alle Sider angrebes, men denne Marsch, der satte vore Kræfter i Forbindelse med hverandre, deelte Fiendens. Under vedvarende Skyden naade vi, efter tre Miles Marsch, en stor Skov, hvor vi toge en gunstlig Position, der benyttedes til at skænke Tropperne nogle Timers Hvile. Der gaves Ordre, at tænde Bivouak-ild, som om vi Natten igiennem vilde forblive i denne Position; Kosakkerne gjorde ligesaa. Men saasnart de syntes at have slaaet sig til Ro, marscherede vi videre og lod Ilden brænde.

Dagen efter kom til vor store Glæde Vicekongen os imøde i Spidsen for en stor Deel af sin Hær, tre Mile fra Orscha. Man havde holdt os for forlorne, desto større var den gienfaldige Glæde. Og dog var der Ingen, der undredes over vor Frelse saameget som vi selv. Vi troede os frelst! Ak, Døden ventede endnu flere Offere.

Udtog af Verdensomseilerens Otto v. Kockebues
Dagbog.

Da min Reise fra Cronstadt til Chili havde været længere, end der var beregnet, og der nu blev saameget mindre Tid tilovers for Undersøgelserne i Sydsøen, saa maatte jeg indskrænke min Plan, og styrede lige til de af Schouten og Lemaire opdagede Der. Formeddelt de varme Nætter, sov vi Alle paa Dækket. Natten til den 10de April fik jeg Besøg af en uventet Gæst. Der rørte sig nemlig noget under mit Tæppe. Waagende af en dyb Søvn, greb jeg forskrækket derefter, og fik fat paa noget koldt, levende, der krummede sig i min Haand. I det klare Maaneskien erkjendte jeg det for en flyvende Fisk, og er jeg maaskee den Første, der har fanget Fisk i Sengen.

Den 16de raabtes pludseligt fra Toppen af Masten Land! Ordet trængte mig igiennem Marv og Been, da jeg endnu ikke formodede samme; jeg haabede glad, at gjøre en nye Opdagelse. Det var en lille meget lav Ø, af venligt Udseende, paa flere Steder stærkt begroet med Skov, rundtomkring omgivet af Koraller, mod hvilke Brændingen rasende brydes, i dennes Midte en lille Søe. En Landgang var for farlig. Vi fandt intet Spor af Indvaanere. Som det

synes ligner den Hunde-Den, hvad dog ei afgjør noget, da alle Koraller ligne hverandre. Desuden findes i Bredden en Forstik af 21 Grader, altsaa kunde denne Opdagelse vel alligevel være nye. Jeg har kaldt den den tvivlsomme De, Efterverdenen kan afgjøre det.

Den 20de havde jeg den Glæde, at gjøre den første sikre nye Opdagelse. Det var en De, der lignede den forrige, kun tre Mile lang, men prydet med frugt bærende Kokostræer. Jeg afsendte Lieutenant Sacharin, med Befaling, at lande, men han fandt det umueligt formedelst den stærke Brænding. Et Par Matroser vare svømmede i Land og bragte nogle Kokosnødder af fortrinlig Størrelse. Indvaanere havde de ikke seet; men en flættet Snor, der hang paa en Stang ved Kysten, beviste, at dette Sted besøgtes af Mennesker. Jeg besluttede at lavere om Natten og at lande den følgende Dag. Der indrettedes i det Dags med en Tømmerflaade, ikke større end for een Mand. Ved Daggrye nærmede jeg mig Den. En halv Mil fra Land lod jeg den store Baad gaae ned. I to Baade, ledsaget af Tømmerflaaden, tiltraadte jeg Farten i Selskab med mine Naturforskere. Ved min Nærmelse saae jeg, det var umueligt at lande med Baadene, og glædede mig ved mit Paafund med Flaaden, som nu hjalp os til at lande paa følgende Maade: Baadene

ankrede i en lille Afstand fra Kysten. Et Par raske Svømmere toge Enden af et Toug og svømmede i Land dermed. Den anden Ende af samme Toug holdt vi og befæstede det i Baadene. Nu var der Communication, thi ved Hielp af dette Toug kunde det paa Flaaden staaende Menneſke hale sig hen til Kysten. Urkom han lykkeligt, saa blev Flaaden ved Hielp af et andet ved samme befæstet Toug, trukket tilbage til Baadene, og en Anden stillede sig derpaa. Saaledes kom vi Alle lidt efter lidt i Land. Det var just ikke Obergangen paa denne Maade, thi man maatte nødvendigst styrte sig fra Flaaden i Brændingen og derpaa ved en Bølge lade sig kaste ind mod Kysten.

Nu gjorde vi en Spadseretour omkring paa Den, der lignede en smuk Have. Poppegøier og andre Fugle omflagede os, og allevegne stode Kocospalmer, fulde af Frugter. Jo dybere vi trængte ind i Den, jo flere Menneſkespor opdagede vi: snart en Baad, snart en Hytte o. s. v. Den maae da enten være beboet eller besøges den af Naboer. — Vor Tour varede i fire Timer, og Botanikerne kom hjem med fuld Ladning. Efterat vi Alle havde forsamlet os paa Strandbredden, lod jeg give Viin. Vi drak Grev Romanzoffs Skaal, Den fik hans Navn, det russiske keiserlige Flag vaiede fra Baadene og Kurik affyrede sine Kanoner. — Den 22de April opdagede jeg igien en De, 11 Mile lang og 3 Mile bred, uden

Spor af Mennesker. Jeg kaldte den Spiridoff, Navnet paa en Mand, jeg skylder meget. — Den 23de styrede jeg til Palliser's-Øerne og opdagede i Sydøst en nye Delicøde. Tiden tillod ikke at undersøge den. Jeg kaldte den: Murik's-Kiøden. — Den 24de opdagede jeg ikke langt fra Drans-Øerne en Gruppe smaae Korall-Øer, 13 Mile lang, som jeg kaldte Krusenstern. — Den 30te saae vi de skovgroete Pearhyns-Øer, fra hvilke den opstigende Røg røbede Mennesker. At komme iland der, synes Revene at forbyde. Jeg lavede hele Natten. — Den 1ste Mai, tidlig om Morgenen kom en Mængde Canoe-roende, hver med 12 til 13 Mand. Jeg troede, de vilde bringe Levnetsmidler, men tog feil. De nærmede sig Murik paa omtrent 20 Favne, holdt da op at roe og istemte en meget sørgelig Sang, ledsaget af alle slags Grimasser. Inden en Time forløb, var Murik omringet af 36 Baade. De Wildes Ekstrig var saa stærkt, at vi fast ikke kunde høre hverandre. I hver Baad sad en gammel Mand, der syntes at være en Slags Befalingsmand, og der ei gjorde andet, end holdt en Palmegreen (Fredstegnet) i Beiret. Ikkun disse Gamle havde paa Tømmelfingeren to Tommer lange Nægle; de hørte nok til en høiere Klasse. Jeg gjorde mig al Umage, for at lokke dem til Ekibet; men Ingen bodede det. — Da jeg saae, vi ingen

Levnetssmidler kunde faae fra dem, tillod jeg, at tiltuude nogle af deres Eger. Handelen blev meget levende og Larmen fordobledes. Store Cøm vare dem kiereft. For disse gav Enhver selv sin Landse boit. — Disse Beboere ligne Marquesas-Lernes Beboere i Størtelse og Styrke; men de sidste have behageligere Physiognomier. Naafaldende er det, at Pearhyn-Lernes Beboere slet ikke tatovere dem, men istedet for dette, kradsede Legemet tillods. Forholdsmæssigt synes Dens Befolkning at være meget stor. — Uveir nødte os til at forlade denne De; de Vilde syntes at beklage vor Afreise og fulgte os med skingrende Skrig en halv Miil ud i rum See, de klyngede sig ogsaa fast ved Kurik, og forsøgte at trække nogle Cøm ud. Jeg maatte da lade affyre et Bosseskud over deres Hoveder. De havde vel aldrig før hørt sligt; thi neppe lod Knaldet, saa styrtede de Alle i Vandet og dykkede. Kort Tid efter kom de igien frem med forskrækkede Ansigter, og nødtes til at forlade os. — Min Hensigt var, at giennemfæere Equator i den 18ode Grad, men det uophørlige Havblif, ledsaget af trykkende Heide, bevægede mig til, at tage en nordlig Cours, for at naae en Bred, hvori Passatvindene blæse med mere Bestandighed. — Jeg vilde undersøge Mulgraves-Derne, men fandt dem ikke, da de ere feilt angivne paa Kortet. Da Skibet trængte til Istandsættelse, og jeg maatte ile til Kamschatka, saa lod jeg min

Søgen fare, med det Forsæt, tilkommende Har at læse Gaaden. — Den 21de Mai opdagede vi igjen nogle lave Der, paa hvis Kyster en Mængde Mennesker havde forsamlet sig, der syntes at betragte vort Skib med Forundring. — Om Eftermiddagen opdagede vi nogle nye Der Syd paa, hvorfra der kom os imøde nogle Baade med Vilde, som vi forgiæves søgte at lokke til os. Disse Baade havde kun eet Seil af fine flettede Matter, og med dette styredes Fartøiet høist bekvæmligt. De Vildes Ansigter vare meget morianagtige; deres Klædning bestod af tvende kunstigt flettede og udpyntede Matter, hvoraf den ene bindes foran og den anden bag om Livet, og hænger ned til Knæet. Om Halsen bar de Prydelser af Perlemoor, og paa Hovedet røde og gule Fiederkrandsse. — Da disse Degrupper ikke findes paa noget Kort, saa holder jeg dem for en nye Opdagelse; jeg har givet dem Navnene Kutusoff og Suwaroff. — Den 18de Juni adskiltes pludseligt den tætte Taage, og Kysten af Kamtschatka laae for os, endnu indhyllet i Winterklæder.

Med det faste Forsæt, at trænge frem til den nordøstligste Spidse af Amerika, forlod jeg Behringsstrædet, berørte Unalafschka, Kysten af Californien, og endeligen Sandwich=Derne, hvorfra jeg i December 1816, ifølge mine Instructioner, rettede mit Løb mod Egnen

af Karolinerne. 1817, Nytaarsaften, opdagede vi en beboet Ø, som beholdt Navnet Nytaarsøe. I de tre Maaneder, vi tilbragde i denne Egn, vare vi saa lykkelige at opdage endnu sex Øgrupper, der danne en Række fra Norden til Syden, og nævnes af Indfødte Madack. Vi vandt letteligen disse gode Beboeres Tillid, og En af dem, Cadu, besluttede endog at reise med os. Dette Menneskes Skæbner ere yderst mærkværdige, thi egentligt var han ingen Madacker, men en Fremmed fra Den Ulla, som maa ligge i det mindste 1500 engelske Mile imod Østen fra Madack.

Cadu forlod Ulla tilligemed tre andre Bilde paa en Seilbaad, i det Niemed at fiske ved en fraliggende Ø. En heftig Storm drev dem bort, i otte Maaneder foere de vildt omkring paa Søen, snart hungrende, snart levende af Fiske, og landede endeligt i den usleste Forfatning ved den dem ubekjendte Række Madack. Det Mærkværdigste ved denne Fart er, at den fuldbragtes imod Nordost-Passatvinden, hvilket især vil interessere dem, som hidindtil have troet, at Sydsøe-Dernes Befolkning har fundet Sted fra Westen til Østen.

Den gode Forstaaelse, vi levede i med Beboerne af Madack, gav os Leilighed til, saa temmeligt, at udsponere deres Levemaade, Historie og Geographie, og vi bringe et skönt Udbytte tilbage med os, saavel for Videnskaberne, som for den blotte Videbegierlighed. Den 17de Marts forlode vi Madack under Indvaaners

nes Klager: „hvor skulde vi i Fremtiden faae Jern fra?“ Jeg gav dem Haab om, at komme igien, ihvorvel det ei var min Hensigt; dog, sandeligt! Skilsmisfen fra Rudack faldt mig saa tung, som maatte jeg forlade en gammel Ven.

Reppe havde havde vi igien forladt de velgjørende Tropen, da Nordoceanet hilfede os med stormende Veir. Foraaret i disse Egne medfører altid hyppige og heftige Storme. Den 13 April var den skrækkelige Dag, der tilintetgjorde den skioneste Deel af mine Forhaabninger. Vi befandt os under den 44de Grad 30 Minuter Br. og den 181de Gr. 8 Min. Længde. Nat-ten, den 12te, udbrød en Orkan. De hvitløbende Bølger optaarnede sig til uhyre Masser, hvis Mæge jeg endnu aldrig har seet. Den lille Kurik leed utroeligt. Strax efter Midnat tiltog den rasende Orkan saalunde, at den løftede Bølgetoppene op af Havet, skilte dem ad, og jog dem som en skyllende Regn hen over Havets Overflade. Den som aldrig har seet noget Lignende, kan vanskeligt gjøre sig et tydeligt Begreb derom; det syntes, som om en Revolution med Jordkloden skulde begynde.

Jeg havde just afløst Lieutenant' Schischmareff fra Bagten, da En af os altid maatte være paa Dækket. Foruden mig, vare der fire Matroser, hvoraf to holdt Roret. Den øvrige Commando lod jeg for Sikkerheds Skyld være i Rummet. Klokker 4 om Morgenen kom

det skrækkelige Dieblif. Jeg havde nylig beundret en brusende Bølges uhyre Høide, der uløkkeligviis styrede mod Hurik, da jeg sandsestos blev kastet omkuld. Da jeg vaagnede, fólte jeg heftige Smerter og fandt Skibet i den beklageligste Forsfatning, nær sin uundgaaelige Undergang, naar Orkanen vedblev ikkun endnu et Par Timer. Thi hiin Bølge havde gandske dækket Skibet; jeg vil kun nævne nogle af de meest paafaldende Virkninger. Bøvsprødet fik jeg først Die paa, en Bielle paa to Guds Giennemsnit, den var sønderknust. Man tænke sig den Kraft, som med eet Stød kan brække en saadan Stamme. Dette Tab var saameget vigtigere, som de øvrige to Master ikke havde længe kunnet modstaae Skibets slingrende Bevægelse, og da havde ingen Redning mere været for os. Matrosernes uforfærdede Mod skulde vi tildeels vor Tilværelse. Imidlertid havde ingen menneskelig Kraft været istand til at redde os, dersom ei til Søfarendes Lykke, Orkanerne aldrig holdt længe ved. Paa en af Matroserne, som vare med mig paa Dækket, havde R kæmpebølgen bruddet Benet, kastet en Anden i Søen, som dog ikke tabte Landskærværelsen, men klamrede sig fast ved et Toug, og blev saaledes reddet. Roerhiulet sloges sønder, og begge Matroserne, der holdt det, bleve haardt beskadigede. Jeg selv var blevet kastet hen i et Hjørne med Brystet, leed heftige Smerter, og maatte i nogle Dage holde Sengen. Lige til Unalaskka kæmpede vi endnu med flere Storme,

og den 21de April vare vi i stor Fare for, at strande imellem Verne Unalaska og Umnak. Vi vare kun nogle Mile fra Land, en heftig Storm drev os imod Kysten. Allerede kunde jeg beregne den fatale Time, hvori Skibet maatte komme paa de skarpe aleutiske Klipper, da Vinden pludseligt dreiede sig og blæste fra Land, en hurtig Forandring, der ofte indtræffer ved hvide Lande. Den 24de April naaede vi til vor ubeskrivelige Glæde Unalaskas sikke Havn, da der just igien udbrød en rasende Storm. Jeg vil ikke raade Noget, at komme i dette Farvand saa tidligt paa Aaret.

Den 29de Juni forlode vi Unalaska, efterat Kurik var istandsat og Baidarerne til Farten nordpaa vare færdige. Den 10de Juli naaede vi St. Lorenz-Bugten; her fandt vi endnu staaende Is, og denne Isluft angreb saalunde mit syge Bryst, at jeg ofte gandske tabte Beiret, at der paafulgte Besvimelser og endeligt Blodsputning. Jeg indsaae nu, at min Sygdom var farligere, end jeg selv gad troe. Lægen erklærede, jeg kunde ikke vove at blive saa nær Isen. Det blev mig en lang og smertelig Kamp; mere end eengang havde jeg besluttet, at trodse Døden; men naar jeg saa igjen betænkte, at der endnu forestod os en vanskelig Tilbage-reise til vort Fædreland, og at maaskee Kuriks og mine Rejsefællers Frelse beroede paa min, saa indsaae jeg vel, at jeg maatte underordne min Ergierrighed disse Grunde. Var jeg dog overbevist om, redeligt at have

opfyldt min Pligt, og saaledes meldte jeg skriftligt Commandoen, at min Eegdom nødte mig til, at vende tilbage til Unalafcha.

Den 18de Aug. forlode vi Unalafcha og naaede den 1ste Octbr. Sandwich = Øerne. Neppe ere tredie ve Aar henvundne siden disse Øers Opdagelse, og allerede finde vi paa samme en Herfær, som med utrolig Fremfærdt beforder Kulturen, benytter enhver Leilighed til at komme i Handelsforbindelse med Europæerne og at drage Haandværkere til sig; der har en i Besættning regelmæssig øvet Livvagter, eier selvbyggede Skibe, og næsten ethvert Skib, som farer paa det stille Hav, finder i hans Havne Beskyttelse, Levnetsmidler og Handelsvare. Tamahmah er een af hine store Mænd som ile deres Tidsalder forud. Paa Waahu, der er Kongens Residents = Ø, fandt vi adskillige Hvide, meest Engellændere, som af amerikanske Skibe der vare udsatte; endel vare undvegne Forbrydere fra Nye = Syd = Wales. Davis og Young, tvende Engellændere, besidde Kongens særdeles Gunst, ere opførte til Overhøvdinger og eie betydelige Landstrækninger. De fleste Hvide have ægtet indfødte Fruentimmer og med disse avlet Børn som Enhver kan opdrage efter frie Willie. Kongen hersker uindskrænket og vises største Ærbødighed af sine Undergivne. Man troer paa et Liv efter Døden hvor Enhver, eftersom hans Forbely har været, vorder straffet og belønnet. Sandel-

træe, Perler og Perlemoer er disse Ders Frembringelser. — Tamahnah medgav mig en lille Foræring til Keiser Alexander.

Den 14 October forlode vi Sandwich-Øerne, Skibet ladet med Geder, Sviin, Hunde, Katte, Høns, Duer o. s. v. samt en Mængde nyttige Planter. Rusrik kunde nu sammenlignes med Noahs Ark. Cada var henrykt over at finde sin Lige paa Sandwich-Øerne, og omendskiøndt han ei forstod deres Sprog, vidste han dog at fæsse sig mange Venner. Her faldt han tidt i største Forundring over mangeslags Ting, f. Ex. over et Menneffe tilhest, som han ansaae for et Udyr af eet Stykke. Dog aldrig har jeg seet ham betragte noget med større Beundring, end Sneen. I Nærheden af de aleutiske Øer faldt en Dag meget store Sneefog. For at tilfredsstille sin Nysgierrighed, gjorde han sig Umag for at fange dem med Haanden; men han gik næsten, da Sneen forsvandt i hans Haand. Han saae mistroisk paa os Alle, og troede, at vi havde bragt ham iblandt onde Mander. Da han erfoer i Unalaska, at vi skulde seile til Kadiak, var han høilighen glad. I Dieblikket begyndte han at samle gamle rustne Søer og andre ubrugelige Jernfragmenter; ligeledes samlede han ved Landet alle Stene, der duede nogenlunde til at flibe med, thi disse mangle paa Kadiak. Kort sagt, han lod Intet ligge, som han troede, kunde være nyttigt der. Men blive paa Kadiak vilde han endnu ikke,

men see Petersborg, hvorom man havde fortalt ham saa meget Skönt.

De 30 October kastede vi Anker ved Gruppen Utdia (Grev Rumanzoff). Vore Benner ilede til Strandbredden. Allerede langt borte skrege de: „Totabu! Totabu!“ (Det er: Kogebue; thi anderledes kunde de ikke udtale mit Navn.) De havde Alle prydet dem med Blomsterkrandse, som de satte paa os, til Tegn, at de endnu vare ligesaa venstabelige sindede imod os, som forhen. Flere af vore Bekjendte traf vi dog ikke; de vare gangne til langt borte liggende Grupper, hvor der udrustedes en Krigsexpedition. Cadu var nu en Gienstand for Nysgierrigheden. Han maatte fortælle, Deboerne satte sig i Kreds omkring ham, hørte andægtigt til, og yttrede ofte deres Forundring med et langtrukket O-o! De mange fremmede Dyr, vi havde medbragt, kunde de ei noksom beundre. Cadus Hustru og hans treaargamle Søn vare just paa en anden De-gruppe, men man fortalte ham, at Begge sørgede meget efter ham. Dette rørte hans Hierte saaledes, at han pludseligt besluttede, at opgive sin Reiseplan og at blive paa Utdia. Det faldt mig tungt, at skille mig fra det gode Mennecke, men i Grunden var hans Beslutning mig kjær, thi deels frygtede jeg for, at han ikke længe vilde kunde taale det russiske Klima, deels syntes mig hans Hiemmebliven nyttig, fordi han allerede var fornuftigers, end hans Kammerater, og vidste

at omgaaes med de for disse Ler bestemte Dyr og Planter. Jeg lod derfor ham have Opsyn med Alt, og han har helligt lovet mig, at sørge for deres Røgt og Forplantelse. Ved Afskeden lod jeg ham beholde saameget Jern og andre nyttige Sager, saa han holdt sin Rigdom for uendelig.

Den 4de November forlode vi Kabaek, opdagede den 5te Gruppen Sigiep (Grev Hayden) og ankrede den 2den December ved Den Guaham. Den 10de naaede vi Manilla, giennemseilede det chinesiske Hav, berørte det gode Haabs Forkiery, ankrede den 17de Juni 1818 paa Portsmouths, og den 12te Juli paa Kiøbenhavns Nhed.

Hans Heilings Klippe.

(et Folkesagn.)

For mange Tider siden levede der en riig Landmand i en Landsby ved Egeren. Sagnet fortæller os ikke dens Navn, dog formoder man, at den laae paa Egerens venstre Bred, ligeover for den af Carlsbads Gæster noksom bekiendte Landsby Wich. Weit, saa hedde Bonden, havde en vakker, elskværdig Datter, der var hele Egnens Pryd og Glæde. Elsebeth var virkelig

meget smuk, og desuden saa vel opdragen, at man dengang ikke lettelig skulde finde hendes Lige.

Ved Siden af Veits Hus stod en lille Hytte, som tilhørte den unge Arnold, hvis Fader just var død. Arnold havde lært Muurhaandværket, og var efter en lang Fraværelse førstegang kommen hjem, da hans Fader døde. Den gode Søn græd hiertelige Taarer paa Faderens Grav, thi efterlod denne ham Intet uden en ringe Hytte, saa var dog Arnold en stille, kostelig Urvæpart i sit Væst: Rebelighed og Trofskab, og en levende Sands for alt det Gode og Skønne. Allerede ved hans Ankomst til Byen skantede Faderen, og kunde ei bære Gienfynets pludselige Glæde. Arnold pleiede ham med Omhed, og veeg ikke fra hans Side, deraf kom det sig, at han endnu ikke havde seet nogen af sine Barndomsvenner eller Bekiendtere, der heller ikke opsogte ham ved den Gamles Engeleie. Hvor inderligt glædede han sig ikke til at see Veits Elsebeth, thi de vare opdragne tilsammen, og han mindedes endnu med Glæde den lille, venlige Pige, som havde havt ham saa kjær, og som græd saa meget, da han maatte reise bort til sin Mester i Prag. Arnold var bleven en velstakt, rank Knøs, og mangen Gang havde han forestillet sig, hvor voksen og smuk Elsebeth maatte være bleven.

Paa den tredie Aften efter Faderens Død sad Sønnen, henfunken i veemodige Dromme, paa den friske Grav, da hørte han Noget at nærme sig med sagte

Skridt. Han saae sig om, og en velsignet Pige svævede imellem Grønspærhøiene, med en Blomsterkurv paa Armen. Et Spiltekræ skjulte ham for Elsebets Dine, thi det var hende, som vilde smykke sin gode Naboes Grav med Blomster. Med taareblandte Dine bøjede hun sig over den, og talte sagte, i det hun foldede Hænderne: „Hvil sødt, du gode Mand! gid Jorden være Dig lettere end Livet! Din Grav skal ikke mangle Blomster, om endog Dine Dage manglede dem!“ — Da sprang Arnold frem, „Elsebeth,“ raabte han, og rev den forskrækkede Pige i sine Arme, „Elsebeth, kender Du mig?“ — „Å Arnold, er det Dem?“ stammede hun rødmende; „det er længe siden vi saae hinanden.“ — „Og Du er bleven saa skøn, saa mild, saa elskværdig; Du har elsket min Fader, og erindret ham saa venligt. Kære, søde Pige!“ — „Nu vel, gode Arnold,“ sagde hun, og snoede sig blidt ud af hans Arme, „jeg har holdt ret meget af ham, vi have ofte talt om Dem, og De var hans eneste Glæde.“ — „Har han virkelig havt Glæde af mig,“ raabte Arnold hurtigt, „o saa takker jeg Dig Gud, at Du har bevaret mig brav og god! — Men Elsebeth, betænk dog, hvor Alt har forandret sig. Dengang vi vare smaae, og Fader sad udenfor Døren, Da spøjte vi paa hans Knæ, Du var saa hiertelig imod mig, vi kunde ikke leve uden hinanden, og nu? — Nu slumrer den gode Gamle her under os, vi ere blevne store, men

omendskiøndt jeg ikke kunde være hos Dig, har jeg dog meget ofte tænkt paa Dig." — „Jeg ogsaa paa Dig," hvilede Elsebeth sagte, og saae ret hierteligt paa ham med sine store venlige Bine. Da udtred den besieledede Arnold: „see Elsebeth, vi have allerede tidligt elsket hinanden, jeg maatte bort, men her hvor jeg gienfinder Dig ved min Faders Grav, hvor vi begge hellige ham vor stille Erindring, her er det, som havde vi aldrig været adskilte. Den barnlige Følelse er opvaagnet i mig, som mandig Lidenskab."

„Elsebeth, jeg elsker Dig! her paa denne hellige Jord siger jeg for første Gang, jeg elsker Dig! Og Du?" — Men Elsebeth skjulte sine glødende Kinder ved hans Bryst, og græd inderligt. „Og Du?" spurgte Arnold anden Gang, saa bedende, saa veemødigt. Blidt hævede hun sit Hoved, og saae ham igiennem Taarer, og dog glad, i Diet. „Arnold, jeg har Dig af Hiertet kjær, jeg har altid, altid elsket Dig!" — Da trykte han hende atter til sit Bryst, og Kysse beseglede deres Hierters Pagt. Efter den lykkelige Kiærligheds første Nuus sadde de endnu længe i stille Salighed paa Faderens Grav. Arnold fortalte hvorledes det var gaaet ham, hvorledes han stedse havde længtes efter Hiemmet, og Elsebeth talte om Faderen og om deres Barndoms skønne Dage. Solen havde allerede længe været nede, de mærkede det ikke. Endelig vakte en Støi paa den nære Gade dem af deres Drømme, og

Elsebeth fløi efter et flygtigt Afskedslys ud af Arnolds Arme og hjem. Den sildige Nat fandt endnu Arnold paa Faderens Grav, og Morgenen gryede, ferend han med et fuldt og rigt Hierte traadte ind i sin Fædrenehytte. Da Elsebeth den næste Morgen bragte sin Fader Brokost, begyndte han at tale om Arnold. „Det gior mig ondt for den stakkels Ans," sagde han ret hierteligt, „Du kan vel erindre ham, Elsebeth, I har jo leget sammen?" — „Hvi skulde jeg ikke det?" stammede den Rødmende. — „Nu, det var mig heller ikke kiært om Du havde glemt ham, ret som om Du var bleven for stolt til at tænke paa den arme Ans. Det er sandt, jeg er bleven riig og Arnolderne fattige, men ærlige have de stedse været, i det mindste Faderen, og jeg har ogsaa hørt meget Roesværdigt om Sønnen." — „Ja visseligt, Fader," afbrød Elsebeth, „den unge Arnold er meget brav." — „Ei see, see, Elsebeth, hvoraf veed Du det saa vist?" — „Man fortæller det i Byen," stammede hun. — „Det glæder mig; kan jeg være ham til Hielp i Noget, saa skal det ikke mangle paa mig." Elsebeth lod som hun havde Forretninger i Kjøkkenet, for at ende Samtalen, thi hun blusfede meer og meer, og undgik saaledes den hovedrystende Gamles forskende Blikke.

Endnu den samme Formiddag talede Arnold med sin Vige i Beits Have. Hun fortalte ham den hele

Samtale, og han skabte sig deraf de bedste Forhaabninger til sin Lykke. „Ja, sagde han endelig, jeg har overtaenkt det den hele Nat, det er det bedste, at jeg endnu idag gaaer til Din Fader, og bekiender ham aabenhjertigt, at vi elske hinanden og at vi gierne vilde forenes; jeg viser ham mit Lærebrev, Anbefalinger fra min Mester, og beder om hans Belsignelse. Min Aabenhjertighed vil glæde ham; da vandrer jeg glad til fremmede Lande, erhverver mig en Deel Penge, kommer tro og frydsfuld tilbage, og da blive vi saa lykkelige. Ikke sandt, søde, gode Elsebeth?“ „Ja!“ raabte den henrykte Pige, og klyngede sig om hans Hals, „ja, Fader vil vist tillade det, han holder jo saameget af mig!“ — Fulde af saligt Haab adskiltes de.

Om Aftenen pyntede Arnold sig, besøgte endnu en Gang Faderens Grav, bad inderligt om hans Belsignelse, og vandrede tilbage til Weits Huus med stille Bæven. Elsebeth, gittrende af Glæde, modtog ham, og kragte ham strax til sin Fader. „Hvad bringer Eder til mig, Nabo?“ raabte den gamle Weit ham imøde. „Jeg selv,“ svarede hiin. „Og det vil sige?“ spurgte Weit — „Herr Nabo!“ begyndte Arnold, i Begyndelsen med skælvende Stemme, men snart med Kraft og Hjertelighed, „Herr Nabo, lad mig tale ret omfrændeligt, at I desbedre kan fatte mig. Jeg er fattig, men at jeg har lært Noget tilgavn, kan disse Bidnessbyrd bevise. Den hele Verden staaer aaben for

mig, thi jeg vil ikke fængsle mig til Haandværket, jeg vil lære Kunsten; jeg har lovet min salige Fader, at der engang skulde blive en dygtig Bygmester af mig. Men Alt maa have et Middelpunkt i Verden, og der maa være en Hensigt med Arbeidet. Ligesom Huset ikke bygges for Opbygningens Skyld, men for Nyttens, saaledes ogsaa med min Kunst. Jeg øver den ei blot, for at øve Kunsten, jeg ønskede gjerne, at opnaae Noget derved, og det som nu svæver mig for Diet, kunne I skænke mig. Lov mig, at jeg skal komme i Besiddelse deraf, naar jeg har frembragt noget Værdigt, og jeg skal anstrænge mine Kræfter paa det Høieste." —

„Og hvad eier jeg da," afbrød Leit, „som er Eder af saa megen Betydning?" — „Eders Datter, Herre! vi elske hinanden. Jeg er som en redelig Mand gaaet lige til Faderen, har ikke i Forveien smidset for Pigen, som saa mange Andre vilde giøre. Nei, efter gammel god Etik kommer jeg til Eder, og anmoder Eder om, at I, naar jeg efter tre Aars Vandring kommer tilbage, og har viist mig fra en duelig Side, ikke vil nægte mig Eders Belsignelse, og tillade, at Pigen forbliver min trolovede Brud."

„Unge Mand!" sagde den Gamle, „jeg har ladet Eder tale ud, tillad mig det samme, og jeg skal give Eder slet og ret Bessed. Det glæder mig, at I elsker min Datter, thi I er en vakker Knøs, og at I gaaer

lige til Faderen, glæder mig endnu mere, og er meget roesværdigt. Eders Mestres kalde Eder en kunsterfarens Yngling, og give Eder Haab om noget Stort; dertil ønsker jeg Eder Lykke; men Haabet er et usikkert Gode, og skal jeg bygge min Elsebets Fremtid derpaa? I de tre Aar kan der komme Een, som behager min Datter mere, eller om end ikke det, som behager mig mere. Skal jeg nu afvise denne for at vente Eder? Nei, unge Mand, deraf bliver Intet. Men kommer I. en gang tilbage, og Elsebeth endnu er fri, og I har gjort Lykke, saa vil jeg ikke sætte mig imod Eders Ønske, men nu intet mere derom." — „Men, Nabo, lad Arnold skælvende, og greb den Gamles Haand, „betænk dog." — „Der er intet mere at betænke," afbrød Zeit, „og dermed befalet Gud, eller vil I blive hos mig, saa vær mig velkommen, kun intet mere om Elsebeth." — „Er dette Eders afgjørende Svar?" stammede Arnold. — „Mit afgjørende," vedblev den Gamle tørt. — „Nu saa hjælp mig Gud!" raabte hiin, og vilde ud af Døren. Hurtig greb Zeit hans Haand og holdt ham tilbage. „Gjør ingen dumme Streger, unge Menneſke. Er han Mand, og har Kraft og Mod, saa fat sig og undertryk sin Smerte. Verden er stor, ud i Livet, der vil han blive rolig. Gud være med ham, Lykke paa hans Vandring!" Derpaa gav han Slip paa ham, og Arnold vankede til sin Hytte. Grædende suørede han sin Badsæl sammen, tog Afſked fra sin

fædrene Arvedeel, og vendte sig derpaa mod Kirkegaard-
den, for ogsaa at sige Farvel til sin Faders Grav.

Elsabeth, som halvt om halvt havde hørt Samta-
len ved Døren, sømmede i Taarer. Hun havde drømt
sig Alt saa skönt, og nu syntes ethvert Haab forsvun-
det. Endnu engang vilde hun see sin Arnold, og stil-
lede sig ved sit Kammervindue, ventende indtil han
traadte ud af Hytten, og bødte om ad Kirkegaarden til.
Hurtig fløi hun efter ham, og fandt ham bedende ved
Faderens Grav. „Arnold, Arnold! Du vil bort?“
raabte hun, og omslyngede ham. „At jeg kan ikke skil-
les fra Dig.“ Arnold reiste sig op, som vakt af en
Drøm: „Seg maa, Elsabeth, jeg maa. Anuus ei mit
Hierte med Dine Taarer, thi jeg maa!“ — „Kommer
Du igien, og naar kommer Du?“ — „Elsabeth, jeg
vil arbeide saameget et Menneſke formaaer, jeg vil være
karrig paa hvert Dieklif; om tre Aar kommer jeg til-
bage. Bliver Du mig tro?“ — „Indtil Døden, el-
skede Arnold,“ raabte hun hulkende. — „Og naar
nu Din Fader vil tvinge Dig?“ — „Saa skal de slæbe
mig til Kirken, og endnu for Alteret vil jeg raabe Nei!
Ja Arnold, vi ville være hinanden tro, her og hisset.
Eet Sted giensfinde vi dog hinanden.“ — „Saa lad os
adskilles,“ raabte Arnold, giennem hvis Taarer en
Straale af Haab lyste,“ lad os adskilles. Jeg frygter
ingen Hindringer mere. Intet er mig for stort, Intet
for dristigt. Med dette Kys forlover jeg mig med Dig,

og nu Farvel! Om tre Aar ere vi lykkelige." Han rev sig ud af hendes Arme. „Arnold!" raabte hun, Arnold, forlad mig ikke!" Men han var allerede langt borte. Fiernt tilvinkede hans hvide Lortkæde hende den sidste Hilsen, indtil han forsvandt i Skovens Skygger. Elsebeth kastede sig ned paa Graven og bad med Underlighed til Gud. Overbevist om Arnolds Troskab var hun bleven roligere, og kunde mere fattet træde Faderen under sine, som betragtede hende med Streng-
hed, og forskede endog efter den mindste Umstændighed.

Hver Morgen vandrede hun sin Pilgrimsgang til det Sted, hvor hun sidste Gang havde omfavnet sin Arnold; den gamle Beit mærkede det vel, men lod det gaae, og var allerede tilfreds med at Elsebeth var saa rolig, ja skundom endog raunter. Saaledes hengik et Aar, og endnu havde, til Elsebeths store Glæde, ingen Frier meldt sig, som anstod Faderen. I Slutningen af det andet Aar kom et Menneſke, efter lang Traværelse, til Byen. Han havde tidligt forladt den for nogle flette Stregers Skyld, og siden tumlet sig meget om i Verden.

Hans Heiling gik bort som en fattig Diævel, og kom riig tilbage. Han syntes egentligen at være kommen til Byen for at vise sig for sine forrige Fiender som en riig Mand. I Færstningen lod det, som han kun vilde opholde sig her for en kort Tid; han talte om vigtige Forretninger, men snart saae man, at han indret-

tede sig til et længere Ophold. Man fortalte vidunderlige Ting om ham i Landsbyen, mangen en ærlig Mand trak paa Skuldrene derover, og mange lode sig ikke tydeligt mærke med at de vel vidste, hvorfra alt dette kom. Det være nu, som det vilde, Hans Heiling besagde daglig den gamle Weit, fortalte ham om sine Reiser, hvorlunde han saagar havde været i Egypten, og seilet endnu længere over Havet, saa at den Gamle havde megen Fornøielse af hans Dngang, og altid manglede Noget, naar Hans Heiling ikke traadte ind i hans Stue om Aftenen. Vel hørte han meget af sine Naboer, men rystede tvivlende paa Hovedet, kun det allene forekom ham underligt, at Hans Heiling indesluttede sig hver Fredag, og blev hele Dagen allene hjemme. Han spurgte ham altsaa ligefrem, hvad han foretog sig paa den Tid. „Et Løfte,“ svarede han, „forbinder mig til at tilbringe hver Fredag i stille Bon.“ Weit blev beroliget, Hans gik ud og ind som tilforn, og lod sig stedse tydeligere mærke med, hvilke Hensigter han havde paa Elsebeth.

Men Elsebeth havde en uforklarlig Affky for ham, det var som stivnede Blodet i hendes Arter, naar hun saae ham. Alligevel gjorde han den Gamle et formeligt Andrag, og fik til Besked, at han først skulde forsøge sin Lykke hos Pigen selv. Dertil benyttede Hans en Aften, da Weit ikke var hjemme. Elsebeth sad ved Spinderokken, da han traadte ind af Døren, forstærk-

fet foer hun op, og sagde ham, at hendes Fader ikke var hjemme. „D lad os snakke lidt sammen, min smukke Pige!“ var hans Svar, og dermed satte han sig hos hende. Elsebeth rykkede sig hastig bort fra ham. Men Hans, som kun antog dette for jomfruelig Blyhed, og som havde den Grundsaetning, at man maatte være dristig imod Kvinder, for at vinde dem, tog hende rask om Livet, og sagde smigrende: „Vil ikke den skonne Elsebeth sidde hos mig?“ Men hun rev sig med Afsty ud af hans Arme, og vilde forlade Kammeret med de Ord: „Det passer sig ikke for mig at være allene med Eder!“ Da foer han efter hende og omfavnede hende dristigere. „Eders Fader har givet mig sit Samtykke, skonne Elsebeth, vil I være min Kone? Jeg slipper Eder ikke, førend I lover mig det!“ Forgæves krampede hun imod hans Ansigt, som brændte frygteligt paa hendes Kinder, forgæves raabte hun om Hielp; han, hvis Lidenskab flammede paa det høieste, blev nu mere forvoven, indtil han blev vaer et Kors, som Elsebeth havde baaren om Halsen fra sin Barndom af, og som havde tilhørt hendes tidligt bortdode Moder. Sælsomt rystet lod han Pigen løs, og iløbe ud af Døren. Elsebeth takkede Gud for sin Redning; da hendes Fader kom hjem, fortalte hun ham Heilings lave Opførsel. Veit rystede paa Hovedet, og syntes meget opbragt. Han bebreidede Heiling det ved første Leilighed, som undskyldte sig med sin heftige Riærlighed; men dette

Tilfælde havde dog de lykkelige Følger for Elsebeth, at han en lang Tid forstaaede hende for sine Tilbud. Fra hiin Aften bar hun allatider Korset, som, hun vidste ei selv hvorledes, havde reddet hende, frit og aabenlyst paa Brystet, og mærkede tydeligt, at Heiling ikke talede et Ord til hende, naar han fandt hende med dette Smykke.

Det tredie Aar var næsten udløbet. Elsebeth, som paa det fineste vidste at afbryde Faderen, naar han talte om en Forbindelse med Heiling, blev stedse gladere. Hver Dag gik hun til den gamle Arnolds Grav og derpaa over Egeren ad Veien til Prag, hvor hun fra en lille Høi skuede hen med det stille Haab snart dog at see sin Elskede komme.

Paa denne Tid savnede hun engang om Morgen tidlig det lille Kors, som var hende saa dyrebart og kjær; man maatte have løst det af hende i Søvn, thi hun lagde det aldrig fra sig; og en ikke ringe Mistanke faldt paa Pigen, som hun havde hørt hviske med Heiling bag ved Luset. Grædende fortalte hun sin Fader det; men han ukløe hendes Mistanke, forsikrende, at Korset var uden Bigtighed for Heiling, at han var for sat til saadanne forlibte Gækkerier, hun havde sikkert tabt det paa et eller andet Sted. Desuagtet blev hun ved sin Mening, og nu mærkede hun klart, at Hans med stærste Alvor og Tillid søgte at fremme sine Hensigter. Hendes Fader blev ogsaa

strængere, og erklærede tilsidst reent ud, at hun skulde give Heiling sin Haand, det var hans uroffelige Willie, Arnold havde sikkert glemt hende, desuden vare de tre Nar nu omme. Heiling tilsvøer hende, i Faderens Nærberørelse, sin evige Kierlighed, og at han ikke, som andre, elskede hende for Pengeenes Skyld, thi selv havde han nok deraf, nei, blot af Kierlighed til hende selv, og at han vilde gjøre hende rigere og lykkeligere, end hun nogensinde drømte om. — Men Elsebeth foragtede ham og hans Nidomme; endelig da hun blev angrebet fra begge Sider, og martret af Tanken om Arnolds Død eller Utroskab, ikke saae nogen anden Udvei, end den, som staaer aaben for enhver Fortvivlet, bad hun om tre Dages Udsættelse, thi af, hun haabede endnu den Elskedes Tilbagekomst.

De tre Dage bleve hende tilstaaede. Fuld af Haab, snart at see deres Duster opfyldte, traadte begge Mændene udaf Døren og Weit ledsagede Heiling hjem. — Da kom Stedets Præst ned af Gaden; Degnen gik foran; de vandrede til en Døende, for at bringe ham den sidste Trost. Alle boiede sig for den Korsfæstedes Billede; Weit kastede sig ned, men hans Staldbroder sprang med et Udraab af Skrek, ind i det næste Hus. Forbauset og gruende saae Weit efter ham, og gik ryfende paa Hovedet tilbage. — Strax derpaa kom et Bud fra Heiling, som berettede ham, at dets Herre var bleven oversaldet af en pludselig Svimmel — han

had Zeit at komme til sig, og ikke tænke noget Ondt om hien Hændelse. Men Zeit kørte sig og sagde: „Gaae hen og siig ham, at det skal glæde mig, dersom det kun var en Svimmel.“

Imidlertid sad Elsebeth grædende og bedende paa en Høi udenfor Landskypen, hvorfra hun kunde overskue hele Pragerveien. — Da hævede en Støvsky sig i det Fjerne; hendes Hjerte bankede høit, men da hun skielmede tydeligere, og en Trop rigtklædte Herrer lod sig tilsyne, forsvandt atter hendes skønne Haab. Foran Toget reed en ærværdig Olding og paa hans venstre Side en skøn Ungling, for hvem man kunde see at det hurtigste Trav var for langsomt, og som den Gamle havde H. sie med at holde tilbage. Elsebeth blev undselig for den Mængde af fremmede Mandfolk, og slog Binen ned, uden videre at bemærke Toget. Paa eengang sprang Unglingen ned af Hesten og kastede sig paa Knæe for hende: „Elsebeth, er det Dig, min fiære, dyrebare Elsebeth!“ Forstrækket foer Pigen op, og i Tøilsen af den høieste Salighed styrtede hun sig i Unglingens Arme, med det Udraab: „Arnold! min Arnold!“ Længe laae hun saaledes i sin Hentykkelse — Mund paa Mund og Bryst ved Bryst. —

Arnolds ledsagere stode rørte og glade omkring det salige Par, Oldingen foldede sine Hænder og takkede Gud, og aldrig havde den nedgaaende Soel bes

straaleet lykkeligere Mennesker. Da de Elskende vaagnede af deres Blædesruus, vidste de ikke, hvem der skulde fortælle først. Endelig begyndte Elsebeth, og betegnede med faa Ord sin ullykkelige Stilling og sit Forhold til Heiling. Arnold forstenedes ved Tanken om at kunne have tabt sin Elsebeth, men Oldingen underrettede sig næiere om Heiling, og udbød: „Ja, mine Venner, det er den samme Olding, som begik hiin skændige Daad i min Fødekøye, og kun ved den ilksomste Flugt undkom Retfærdighedens Arm. Lader os takke Gud, at vi her kunne tilintetgjøre en af hans Oldingsstregere!“ — Under mange Samtaler angaaende Heiling og Elsebeth, kom de endeligen temmelig sildigt til Byen.

Triumpherende førte Elsebeth sin Arnold til Faderen, som ikke vilde troe sine egne Dine, da han saae de mange prægtige Herrer træde ind. „Min Elsebeths Fader!“ begyndte Arnold, „her er jeg, og beiler til Eders Datter; jeg er velhavende, staaer i store Herreres Gunst, og kan holde mere end jeg lovede!“ — „Hvoriledes?“ raakte den forbausede Beit, „er I den fattige Arnold, min salig Naboes Søn?“ — „Ja, det er ham,“ svarede Oldingen, „det er den samme, som for tre Aar siden vandtede fattig og fortvivlet ud af denne By. Han kom til mig, jeg saae strax, at han vilde blive Mester i sin Kunst, og gav ham Arbeide. Han udførte det til Alles største Tilfredshed, og efter en kort Tid kunde jeg bruge ham til Overopsynsmand over

de betydeligste Værker. I mange store Stæder har han erhvervet sig en evig Berømmelse, og nu skal han fuldende sin Kunsts første Værk i Prag. Han er bleven riiig, yndet af Mægtige og herligen belønnet. Giv ham nu Eders Datter, og opfyld det gamle Løfte. Den Nidding, som I vilde skænke Eders Elsebeth, har tusindfold fortient Galgen, jeg kiender ham." — „Er alt dette sandt, I siger mig?" spurgte den forbausede Beit. „Sandt! sandt!" gientog Alle. „Nu; saa vil jeg ikke være Eders Lykke imod, brave Mester, tag Pigen. Guds Belsignelse hvile over Eder." Maaløs styrtede Arnold ned for hans Fødder, han drog ham til sit Bryst, og Troskaben blev belønnet.

„Herr Beit," begyndte Oldingen efter en lang Taushed, som kun blev afbrudt af de Elskendes Glædeskulken, „Herr Beit, endnu har jeg en Bøn til Eder. Lad Børnene vies i Morgen, at jeg kan have den Glæde, at see min Arnold, min elskede Søn, thi Himlen har ingen givet mig selv, at jeg kan see ham fuldkommen lykkelig. I Dvermorgen maa jeg igien til Prag." — „Ih nu," vedblev Beit, som var meget oprømt, „naar det kan glæde Eder, saa lad os faae Sagen i Rigtighed. Børn," tilraabte han de Lykkelige, „i Morgen Bryllup, det skal staae ude paa Uvisgaarden ved Egerbierget. Jeg vil strax underrette Preeften derom; gaae Du ind i Kiøkkenet, Elsebeth, at de ærede Gæster maae blive beværtede, som det sømmer

fig!" — Elsebeth adlød, og, at Arnold strax listede sig efter hende, og at de Begge snart derpaa stode fortroligt omflynge i Haven, det finde vi nu gandske naturligt.

Efter Glædeskrusen stod Faderens Grav for den gode Sønns Minde, de valfartede Arm i Arm til det Sted, som de sidste Gang forvovlende havde forladt. Ved Graven gientog de deres Eed, og Begge vare de saa underligt hellige tilmode. „Dyveler ikke dette ene saalige Dieblik tre lange smertefulde Aar?“ hviffede Arnold, og omfavnede sin Brud med Hefstighed. „Vi ere ved Maalet, Livet har ingen høiere Fryd, kun hist skal der gives en større!“ — „Ne, at vi engang saaledes Arm i Arm, Hierte mod Hierte maatte døe!“ onfede Elsebeth. — „Døe?“ gientog Arnold, „ja døe ved Din Barm! Gode Gud, vredes ikke, at vi i vor Glædes Storhed endnu har Følelser for høiere. Vi erkiende jo med taknemmelige Hiertes, hvad Du har givet os! Ja, Elsebeth, lad os opsende vore Bønner fra min Faders Grav, og takke for Himlens Naade!“ Stille var deres Bøn, men inderlig og hellig, og uendeligt rørte vandrede de Elffende hjem. Den følgende Morgen var skien og yndig, det var en Fredag og St. Laurentii Fests. Hele Byen oplivedes, i alle Døre stode Piger og Ynglinger i Høitidsdragt, thi Veit var riig; alt var rede til Høitideligheden. Kun Heilings Dør var tillukket, thi det var Fredag, og paa den Dag lod han sig ikke see.

Snart ordnede Toget sig til Kirken, som førte det lykkelige Par til den skønneste Fest. Beit og Arnolds Mester gik sammen, og græd hjertelige Glædestaarer over deres Børns Lykke. Til Middagsmaaltidet havde Beit valgt Pladsen under den store Lind midt i Byen. Dithen drog Toget efterat Høitideligheden var fuldendt. Himlen straalte ud af de Elskendes Line. Det festlige Maaltid varede i flere Timer, og ofte lod det høit fra de glade Gæster: „Leve Arnold og hans yndige Brud!“ Fra Lindetræet gik de Lykkelige med begge Fædrene, Arnolds Venner og nogle af Elsebeths Legesøstre til Uvlsgaarden ved Egerbjerg. Huset laae venligt imellem Krattet paa den høie Biergside, og i denne lille men fortrolige Kreds henfløi Timerne som Diebliske for den glæbedrukne Arnold og hans Elsebeth. Paa Uvlsgaarden var ogsaa det pyntelige Brudekammer indrettet, og i Havens rige Frugtlovhytte stod et venligt Aftensmaaltid, og den kostelige Wiin skummede Gæsterne fra fulde Bægre imøde.

Allerede længe havde det dæmret i Dalen, men den glade Kreds mærkede det ikke. Endeligen forsvandt Dagens sidste Skær, og en stjerneklar Nat hilsede det henrykte Par.

Den gamle Beit kom just til at tale om sin Ungdom, og blev derved saa vidtløftig, thi Vinen havde gjort ham snaksom, at det stundede til Midnat, og Arnold og Elsebeth saae Fortællingens Ende med glæ-

dende Længsel imøde. Endelig sluttede Beit. „God Nat, mine Børn!“ raabte han, og vilde endnu ledsage dem til Brudekammeret. Da slog Klokkeren tolv i Landsbyen, en frygtelig Stormvind hvirvlede sig op fra Dybet, og Hans Heiling stod midt iblandt de Forfækkede med et græsseligt fordreiet Ansigt. „Diævel!“ skreeg han, „jeg skænker Dig Din Dienestetid, tilintetgør mig denne Stund!“ — „Saa er Du min!“ hylede det ud af Stormvinden. „Jeg tillører Dig, om end alle Helvedes Dvaler vente mig! tilintetgør Disse!“ — Da foer det som Flammelue over Bierget, og Arnold og Elsebeth, Beit og Vennerne stode forvandlede som Klipper, Brudeparret omstammenslynget, de Dødtige med Hønderne faldede til Bøn. „Hans Heiling!“ tordnede det med kaanende Latter ud af Stormvinden, „Disse ere velsignede i Døden, deres Siæle flyve til Himlen. Men Din Tid er kommen, og Du skal være min!“ Fra Klippetinden fløi Hans Heiling ned i den skummende Eger, som brusende nedmalede ham; intet Die har skuet ham siden.

Morgenen derefter kom Elsebeths Veninder med Blomster og Krandsse, for at smykke det unge Par, og hele Byen ledsagede dem. Da viste Edelæggelsens Haand sig overalt, de kiendte Vennernes Træk i Klippegrupperne, og med høie Klager omflyngede Pigerne de Elskendes Steenbilleder med Blomster. Da knælede Alle og bad for de elskede Siæle. „Held dem!“ afbrød

endeligen. en ærværdig Olding det dybe Stille, „Held dem, de ere vandrede heden i Kiærlighed og Glæde! de ere døde Arm i Arm, Bryst ved Bryst. Pryder stedse deres Grave med friske Blomster! Denne Klippe skal være os en Forjættelse om, at ingen ond Mand har Magt over rene Hierter, at tro Kiærlighed lever i Døden.

Fra denne Dag valfartede ethvert elskende Par til Egnen om Hans Heilings Klipper, og bade de Forflarte om Belsignelse og Beskyttelse. Den fromme Skik er nu gaaet af Brug, men Sagnet har vedligeholdt sig i Folkets Hierter, og endnu nævner Føreren, som leder de Fremmede igiennem den rædselfulde Egerdal til Hans Heilings Klipper, Navnene Arnold og Elsebeth, og viser Steenbillederne, hvori de ere blevne forvandlede, saavel som Brudens Fader og de øvrige Giæster.

Endnu for nogle Aar siden skal Egeren have bruset sælsom frygteligt paa det Sted, hvor Hans Heiling blev nedstyrtet, og Ingen gik der forbi, uden at han jo korsede sig og befalede sin Siæl til Herren.

(Theodor Körner.)

Jordstælvet i Caraccas.

Den Biergryg, der i Nærheden af Jordtungen Panama, løbende ud fra Anderne, giennemkrydser i Retsningen af Østkysten en Deel af Nyegranada og Venezuela, synes at have været Hovedsædet for hiint frygtelige Jordstælv, der ødelagde den 26de Marts 1812 flere af Provindsen Caraccas folkerige Stæder. I det maleriske Landskab, hvor man finder Pamplonas Guldminer, Meridade, Maracaibo's Mineralvælder og Uroas Kobbergruber, her i denne Egn, hvor et evigt Foraar smiler, her havde man fornummet Jordstælvet paa det stærkeste.

Endøstlig før denne Biergryg strække sig umaalige Sletter, begroede med alle Arter af Græs og giennemstrømmede af tallose Bænde, der nedstyrtende fra Biergene tilsidst forene dem til den majestætiske Orinoko. Disse Sletter bleve ligeledes giennemrystede. De Stæder, der ligge umiddelbar ved Foden af Cordilleras eller i Mellemdalene, lode meest; de, der ligge paa Sletterne, bleve mindre beskadigede, usgtet Rystelsen har været skrækkelig. Fem Maaneders uafbrudte Tørke, uden den mindste Draabe Regn, havde udtørret Jorden; og i den foregaaende December mærkede man i Caraccas et svagt Jordstød. Det var Langfredags Aften, medens samtlige Kirker vare fulde af Bedende

og Bødsældige, at hin sørgelige Katastrophe frembrød. Veiret var smukt, Luften klar, da det pludseligt mellem fire og fem om Eftermiddagen hørtes et dumpet Skrald, ligt og Kanonstød, ledsaget af en forfærdelig, fra Østen til Vesten gaende, omtrent 17 Secunder varende, skælvanende Bevægelse, hvorved samtlige offentlige Klokker ringede; en viedliffelig Stilhed blev afløst af et Stød, der var endnu heftigere, end det første og i samme Retning: derpaa en 14 Secunders Rolighed, hvorpaa der fulgte den tredje og sidste, allerheftigste Rystelse, der varede i 15 Secunder, og endte den hele omtrent i een Minut og 15 Secunder vedholdende Bevægelse.

De forfærdede Indvaanere i Caraccas bønfuldt tydeligt Himlen om Viskand og Beskyttelse; Nogle løb vildt igiennem Gaderne; Flere bleve ubevægelige og stive af Rædsel, medens Andre søgte Tilflugt ved Altarets Fod i de fuldtproppede Kirker. Dreuet af styrkende Bygninger, de af Ruinerne opfarende Støvsnyer, der formørkede Luften, og Mødrenes ængstlige Hyl, der forgæves jamredt sig for deres i Forvirringen tabte Børn, forstørrede den usalige Dags Ulykkelighed. Paa dette frygtelige Optrein fulgte den forfærdeligste Fortvivlelse. Piig og Saarede og Lemlæstede skuede Diet overalt; Hundreder af de under Ruinerne Begravede bønfuldt om Redning, med Skrig, der søn-

deres Hjertet. At give dem Alle den Hielp, de saa hurtigt trængte til, var umueligt.

Man har udregnet, at paa denne ulykkelige Dag har henved tyve tusinde Menneſker fundet deres Undergang i Venezuela, iblandt hvilke en ſtor Deel af de gamle Tropper. Samtlige til Landets Forſvar bestemte Vaaben bleve nedgravede under Kaſernerneſ Ruiner. Stæderne Caraccas, Merida-de-Maracaibo og Laaguaira bleve gandske ødelagte; Barquirinato, Sanfelipe og andre havde lidt betydeligt. Mærkeligt er det, at Truxilla, beliggende mellem Merida-de-Maracaibo og Sanfelipe, kun lidt beſkadigedes. Paa ſidſte Sted, i Nærheden af Uroas Biergværker, var det forſte Signal til Jordſkælvet et electriſt Stød, der havde berøvet flere Perſoner Bevægeliſhedsevnen; i Valencia, Cartacas og Nabolandskabet befandt Indvaanerne ſig omtrent i tyve Dage efter Jordſkælvet i en overordentlig Tilſtand af Følsomhed; og mange, der lede af Vexelfebre, kom ſig umiddelbart ved Følgerne af ſantme.

Bed Valecilla tæt ved Valenzia frembrød af en Høi en Bæk og vedblev uafbrudt at ſtrømme flere Døgn efter Jordſkælvet. Floden Guaira, der giennemſtrømer Caraccas's Dal, ſvulmede betydeligt op ſnart efter Jordſkælvet, i hvilken Tilſtand den blev i flere Dage. Vandet i Maracaibo's Havbugt drog ſig betydeligt tilbage; og man paaſtaaer, at Bierget Avila,

der adskiller Caraccas fra Laguaira, er sunket flere Fod dybt ned i Jorden.

I paafølgende April udbrød paa Den St. Vincent en Vulkan. Paa samme Tid hørte man i Caraccas og Laguaira et Skrald, som Kanonffud, hvorved der opstod en almindelig Allarm, da Beboerne i begge Stæder troede, at Nabostaden var angreben af Fienden. Denne buldrende Larm hørtes især tydeligt der, hvor Mulastrømmen falder i Azura, mere end hundrede Mile langt fra Caraccas. I det samme Aar 1812 bemærkedes ogsaa i Jamaika og Caracoa flere stærke Jordstød.

Venezuelas Indvaanere forfærdedes saa dybt af Jordffælvet den 26de Marts, at de troede ved enhver Rystelse, at Jorden vilde aabne sig, for at sluges dem; og det Tilfældige ved denne Begivenhed, at den fandt Sted paa deres politiske Revolutions Marsdag, bragte dem paa den Tro, at denne havde paadraget dem den Almægtiges Brede. Geistligheden, der var en Fiende af Revolutionen, fordi deres Forrettigheder ved den nye Forfatning vare blevene indskrænkede, benyttede sig af Folkets Stemning og prædikede allevegne imod den nye Republik. Dette var Begyndelsen til Borgerkrigen i Venezuela; en Krig, der har hærget disse blomstrende pragtfulde Landskaber, og tilintetgjort den tiende Deel af deres Befolkning.

(M. Palacio Farar.)

Sandt Billed af Don Carlos.

(Uddraget af Florentes Inquisitionens Historie.)

Aldrig har nogen Fader havt større Ret til at worde ubønhørlig, end Philip. Det er utilforladelige Skribenter, der paaløve Prindsen en elskværdig Charakter. Det er falsk, at han har havt en Kiærlighedsintrigue med sin Stedmoder. Det er falsk, at hun er død af Gift. Hun har aldrig skrevet nogen Billet til Don Carlos, har aldrig havt hemmelige Samtaler med ham.

Don Carlos, født 1545, mistede sin Moder fire Dage efter sin Fødsel. Det er falsk, at hans Bedstefader, Carl V, har opdraget ham og dannet hans Hjerter. Carl saae ham næsten aldrig. Først 1557, da han efter Kronens Nedlæggelse drog igiennem Valladolid, saae han ham i hans tolvte Aar. Sandt er det, at han fra det Tjerne søgte at give ham gode Lærdomme, men Prindsen var doven, hvilket et Brev fra hans Fader fra Aaret 1558 beviser. Men ogsaa i anden Henseende havde Philip en ilde Idee om sin Sønns Character, thi Unglingen fandt Espog i, selv at dræbe de Smaakaniner, som man bragte ham fra Jagten, og frydede sig ved deres Trækninger. Dertil var iblandt Andre den venetianske Gesandt Dievidne.

Det er sandt, at der i den mellem Frankrig og Spanien 1558 underhandlede Fred blev aftalt i en Præliminair-Artikel, at Carlos skulde formæles med den franske Kongedatter Isabelle; men han var dengang ikke ældre end tretten Aar og Prindsessen tolv, altsaa kunde de endnu ikke være forelskede i hinanden; heller ikke havde hun nogensinde enten seet ham selv eller noget Billed af ham, og desuden kunde Beretningerne om hans flette Opdragelse aldeles ikke indtage Noget for ham. I denne var ikke hans Fader Skyld, men den sidenværende Keiser Maximilian, Philips Svoger, og Johanna af Østerrig, Enkedronning af Portugal, til hvilke Philip, medens han var paa Keiser, havde anbetroet sin Søns Opdragelse samt Regentsskabet over Riget. For Drengens legemlige Helbred havde de redeligt sørget, men Siælen var bleven forsømt.

Den virkelige Fred blev først sluttet 1559. Smid- lertid døde Dronning Maria af Engelland, Philips Gemalinde. Da nu Carlos neppe var fiorten og hans Fader først to og tredive Aar gammel, saa beregnede Kongen af Frankrig, at han gjorde bedre i, at give sin Datter bort til en Konge, end til en Prinds, som maaskee endnu længe maatte vente, før han besteg Tronen; en Regning, hvis Rigtighed stadfæstedes, thi Philip baer Kronen endnu 48 Aar efter denne Epøke. Hiin, altid hemmelig holdte, Præliminair-Artikel, blev altsaa nu deri forandret, at Faderen traadde i

Sønnens Sted. Isabelles Utilboielighed til denne Forbindelse forudsattes uden al Grund. Philip var ikke gammel, Carlos endnu meget for unge, og vanskeligen vidste hun engang, at han et Dieblig havde været hende bestemt.

Med hendes Formøling i Toledo, 1560, vare Cortes forsamlede, for at hylde Prindsen som Tron-arving, men Isabelle kunde ikke bivaane denne Høitidelighed, thi faa Dage efter hendes Formøling fik hun Kopperne og stod i Fare for at bøde hendes Skienhed, havde altsaa ingen Tid til at tænke paa Kierlighedslyst med hendes Stedson. Han selv havde dengang i flere Dage Feber, var en bleg, mager Dreng paa femten Aar, saae derfor slet ikke saaledes ud, som St. Real og Mercier skildre ham. Biskop erfoer ogsaa Isabelle ret snart, hvor utaaleligt hovmodig han var; hvor slet han behandlede sine Folk; hvorlunde han i Brede sønder slog Alt, der kom ham ihænde, og hvilken Dvergiveness han gjorde sig skyldig i mod Hertugen af Alba, da denne paa Hyldingsdagen, forhindret ved sit Embed, ikke strax var nærværende. Det gik saavidt, at Philip tvang sin Søn til, at bede Hertugen om Forladelse; men siden den Tid bare Begge evigt Had til hinanden.

Isabelle var endnu syg og Carlos neppe kommen sig, da hans Fader sendte ham til Alcala de Henares. Naar skulde han altsaa have forelsket sig i

sin Etedmoder? Heller ikke findes mindste Spor dertil i alle de haandskrevne Memoirer, jeg har kunnet overkomme. I Alcala skulde Carlos styrke sit Helbred, og jevnlig studere lidet, dog hans Lede til Videnskaberne var uovervindelig. Foruden det spanske forstod han intet Sprog. — I det 19de Aar faldt, han ned ad en Trappe, og saarede sig farligt ved Hovedet og Rygraden. Kongen kom strax, da han fik dette at vide, med Postbyste, lod i alle Kirker bede for ham, lod ogsaa Franziskaneren Diegos undergiørende Liig hente, hvilket lagdes paa Prindsens Legeme. Den Syge sporede virkelig nogen Bedring, og det var Aarsag i, at Paven, paa Philips Ben, canoniserede denne Diego. Men det Meeste til Prindsens Karsthed bidrog uidentvivel en berømt Læge fra Brüssel, ved Navn Basilio, der trepanerede ham og tappede meget Vand af Hiernen. Gandske karst blev han dog aldrig efter dette Fald, thi han beholdt en Svaghed i Hovedet.

Den Eneste, der formaaede noget over ham, var Biskoppen af Osma, hans forhenværende Lærer, som han ogsaa blev i Brevverling med selv efter dennes Bortsiernelse; men hvorlunde det saae ud i hans Hoved, og hvilke Breve han skrev, bevise følgende lille Prøve: Til min Lærer, Biskoppen. Min Lærer! Jeg har modtaget Eders Brev i Skoven (dans le bois). Jeg befinder mig vel. Gud veed, hvor gierne jeg gad komme til Eder! Lad mig vide, hvordan i forholder

Eder heri, og om det har aarsaget mange Bekostninger. Jeg gik fra Alameda til Buitrago, og det tyktes mig godt. Jeg gik til Soven paa to Dage, nu er jeg kommen her tilbage paa to Dage, og er her siden i Onsdags til idag. Jeg befinder mig vel. Jeg slutter. Fra Landet, den 2den Juni. Min bedste Ven, jeg har i Verden. Jeg Prindsen.

Men var end Don Carlos Biskoppen af Osma mere hengiven, end nogen Anden, saa fulgte han derfor dog ei hans Formaninger. Det var alt meget, at han lod sig roligt sige Sandheden af ham, men det var ogsaa Alt. En Exile for Udbrudet af sine Lidenskaber kendte han ikke. Sin Gouverneur, Don Garcia af Toledo, vilde han engang prygle paa Jagten. Den gamle Mand tyede til Kongen og tog sin Afsked. Dennes Efterfølger, Prindsen af Evoli, gik det ei bedre. Engang havde Espinosa, som Præsident for Raadet i Castilien, bandlyst en Skuespiller, ved Navn Cisneros, fra Madrid, og det just paa en Dag, da han skulde spille en Rolle i Prindsens Bærelser. Da løb Carlos med Dolk i Haanden bagefter Præsidenten, krigende: hvor tør sig Præsidenten formaste sig til, at modsætte sig mig? ved min Faders Liv! jeg vil ombringe ham! og han havde virkelig ombragt ham, hvis ei nogle Herrer ved Hoffet havde sprunget derimellem. — En Kammerherre, der sov i Prindsens Bærelser, vilde Carlos engang med Bold kaste ud af

Winduet, fordi den Sovende ikke havde hørt Klokker. Dieneren gav han tidt Drefigen. Da hans Skomager engang havde gjort ham for snevre Støvler, lod han dem skære istykker, saage, og tvang Skomageren til at æde de kogte Støvler. Den Ulykkelige var nær død. — Don Carlos tilbragte Natterne i liderlige Huse og satte sin Helbred til. Er det nu vel sandsynligt, at Dronningen, Trods alt dette, har forelsket sig i ham?

I Maret 1565 vilde han, imod sin Faders Willie, hemmeligt reise til Flandern. Det blev forraadet og forhindret. Da Philip 1567 udnævnte Hertugen af Alba til Stattholder i Flandern, var Carlos rasende, og med de Ord: „For jeg lader Eder reise bort, strøder jeg Eder min Dolk i Hjertet!“ trængte han ind paa ham lig en Rasende. For Hertugen blev intet andet tilovers til hans Frelse, end at gribe Prindsen, og slutte ham saa fast i sine Arme, at han ei kunde røre sig, indtil Folk kom tilhielp.

Den tydske Keiser havde lagt den Plan, at forædle ham med Anna af Østerrige. Dette brugte Carlos til Paaskud, for atter at foranstalte en hemmelig Reise til Tydskland, hvortil han lod Pengene sammenborge i hele Riget ved en af sine Kammerherrer; ligeledes opfordrede han skriftligt næsten alle Spaniens Grander til at staae ham bi. Ministrene lovede det paa den Betingelse, at hans Forehavende

ikke var fiiet imod Kongen. Men den gamle Admiral af Castilien holdt det for sin Pligt, at underrette Kongen om disse strafværdige Brævsendelser. Kongen taug og lod kun have et vaaget Liv med Carlos, indtil han endeligt gjorde den rædsomme Dydagelse, at hans Een vilde myrde ham selv.

Ved dette Udbrud af hans fulde Fordærv viser sig Don Carlos ikke allene som en forvorpen Ondskabsfuld, men tillige som et høist foragteligt Menneſke, hvilket man vil faae at see af følgende haandskrevne Fortælling af Dørvogteren ved hans indre Bærelse.

„I flere Dage“ — saa begynder Dørvogteren — „var min Herre i største Urolighed og talte bestandigt om et forhadet Menneſke, han vilde myrde. — Da hele Hoffet Juledagen pleier at gaae til Guds Bord, saa gik Prindsen, hos hvem jeg havde Vagt, Juleaften ind i den hellige Hieronymus's Kloster, hvor han skriftede, men, formedelst et ondt Forehavende, ikke fik Aflad. Han henvendte sig til en anden Skriftefader, sigende: „Gjør J hurtigere Ende paa Sagen.“ Men Munken svarede: „det er et Tilfælde, hvori Deres Høihed maae gaae paa Raad med de lærde Theologer.“ Da lod han hente fiorten af disse fra Klosteret Atocha, og disputerede med dem, dog Alle nægtede de Afladen. For nu dog at kunne gaae til Guds Bord tilligemed Hoffet, foreslog han, at række ham den følgende Dag en uindviet Hostie. Denne

Unmodning satte de Geistlige i stor Forlegenhed. Der forefaldt endnu Meget, som jeg af Skaansel fortier. Prioren ved Klosteret i Antecha tog Prindsen tilside for at affokke ham, Hvem han da egentlig vilde myrde? „Vide vi det først,“ sagde han, „saa vil det maaſkee være mueligt, at tilfredsſtille Deres Høihed paa en eller anden Maade.“ Da tilstod Prindsen, det gialdt hans Fader. Striden varede til Kl. 2 om Morgen. Han fik ingen Aflad, jeg ledsagede ham tilbage til hans Slot, og man berettede Kongen det Forefaldne. Denne kom selv til Madrid. — Don Juan af Oſterrike beſøgte Prindsen, ſin Søstersøn. Da Carlos vidste, at hans Onkel havde haft en lang Samtale med Kongen, ſaa trængte han i ham, at ſige ſig, hvorom Taleren havde været? Don Juan forſikkrede: om Galeier, ſom juſt bleve udruſtede. Da drog Prindsen Kaarden imod ham. Don Juan veeg tilbage til Døren, ſom han fandt lukket ilaas. Paa hans Skrig trængte Folk ind, og han reddede ſig. Prindsen beſandt ſig ilde og lagde ſig tilſengs. Kl. 6 om Aftenen ſtod han op og lod ſig bringe Mad, fordi han var faſtende fra Kl. 8 om Morgen. Kl. 9½ lagde han ſig igien tilſengs. Jeg var nærværende og havde Vagt. Kl. 11 ſaae jeg Kongen ſtige ned ad Trappen med Vagt og Følge. Han bar Pantſer uuder ſin Klædning og havde Hovedet dækket med en Hielm. Han tog Veien til den Dør, hvorved jeg ſtod. Mig blev be-

falet, at lukke den ilaas efter ham, og ikke at lade Nogen ind. Alle vare alt i Prindsens Værelse, da han raabte: Hvem der? Man havde alt bemægtiget sig hans Vaaben, iblandt andre Ting en Flindt, laadet med to Kugler. Paa hans Skrig, svarede: Statsraadet er her. Han sprang ud af Sengen og vilde gribe til Vaaben, da Kongen traadde hen til ham. Hvad vil Deres Majestæt mig? raabte Carlos. Du skal erfare det, sagde Monarken. I Dieblicket lukkedes Vinduer og Dørre fast til, og Kongen overgav Fangen til Hertugen af Feria, der skulde borge for ham. „Deres Majestæt lade mig heller dræbel!“ skreg Carlos, „gier De det ikke, saa vil jeg selv ombringe mig!“ — Det gior kun Forsykte, svarede Kongen, „Seg er ikke fornykt, svarede Carlos, „men fortvivlet!“ — Der blev en nu sagt mangt Andet, men intet afgjort. Kongen gik. Vagter bleve allevegne udstillede. Man bemægtigede sig Prindsens Kuffert, Skriverbord og Nøgler, hvilket Kongen lod bære ind i sine Værelser. To Kammerherrer vaagede hver Nat hos Hs. Høihed; de vare ubevogtede. Ingen torde nærme sig Døren. Til Maden bragtes ingen Knive, Riødet var alt skåret itu. — Den 19de Januar 1568 kaldte Kongen Statsraadet sammen. Folk, som vare derved, have forsikret mig, at Monarken grædende foredrog Sagen. Han var nærværende ved Vidnesforhøret; det optoges

skriftligt, og er et Bind, sex Tomer tykt. Dronning-
gen og Prindsesserne fældte Taarer o. s. v. Caavidt
gaaer Dørvogterens Beretning.

Philip indsaae nok, at Begivenheden vilde gjøre
stor Opsigt i og udenfor Riget, derfor bekiendtgiorde
han den selv overalt ved Skrivelser til geistlige og
værdslige Fyrster; endogsaa Rigets Stæder meddeelte
han den. Naturligviis indløb en Mængde Forbønner,
iblandt Andre ogsaa fra Paven, og Keiser Maximilian
sendte endog af den Karsag Erkehertug Karl til Ma-
drid. Philip blev ubønhørlig. Det Eneste, hvorved
han formildede Prindsens Fangenskab, var, at han
tillob ham, at høre Messen i Kapellet.

Don Carlos har sin Skiebne med største Utaal-
modighed. Palmesøndag, da hele den kongelige Fami-
lie pleiede at iagttage Religionspligterne, vægrede han
sig, at skrifte, og forgiæves lod hans Fader ham for-
mane ved en anseelig Geistlig. Han kiendte hverken
Maal eller Maade i Mad og Søv. For at kiolne
sit ophidsede Blod, drak han bestandigt Tisvand, lod
endog lægge en Mængde Tis i sin Seng, men kunde
alligevel ikke dæmpe Heden. Hele Nætter lod han
omkring med bare Fødder paa de kolde Stene paa
Gulvet. I Sunimaaned begyndte han at forsmaae
hvert Næringsmiddel, og tog i hele elleve Dage intet
andet end Tisvand til sig. Derved svækkede han sig
saalunde, at man frygtede for hans Liv. Da Kongen

erfoer det, besøgte han ham og sagde ham nogle trøstende Ord, hvilket forarsagede, at han nu spiste for meget og paadrog sig Bugfiød. Kongens første Læbæge, Olivares, sendtes til ham.

Imidlertid gav Statsraadet efter fuldendt Undersøgelse den Betænkning: at de beviiste Forbrydelse havde Dødsstraf til Folge for hver anden Undersaat, men at Hs. Majestæt maaskee af Statsgrunde vilde formilde Dommen. Philip svarede: hans Hierte stemte overeens med dette Raad, men hans Samvittighed tillod ham det ikke, da ingen større Ulykke kunde møde hans Rige, end naar det engang skulde styres af et saadant Menneske. Da imidlertid hans Søn's Helbred alt desuden var meget ødelagt, og der intet Haab var til at frelse ham, saa kunde man gierne tilstæde ham enhver Udsvævelse i Mad og Drikke, hvorved han selv uden tvivl snart vilde lægge sig i Graven; kun skulde man overbevise ham om hans nære Død, for at han kunde skrifte og døe salig.

Der blev altsaa ikke fældet nogen formelig Dom, men Prinds Evoli gav Lægen Olivares at forstaae, at det nu stod til ham, at udføre behændigt Kongens Villie. Denne tjenstvillige Læge gav den zode Juli Prindsen et Lægemiddel, som medførte Døden. I Forveien skriftede han, og paalagde sin Skriftefader, at bede Kongen i sit Navn om Forladelse. Philip lod ham svare: han tilgiver ham af Hiertet, giver ham sin

Beslignelse, og haaber, at Gud naadigt vil optage hans Anger. Herpaa modtog han meget andægtigt Nadveren. — Til den 24de Juli varede Prindsens Dødskamp. Da den næsten var forbie, besluttede hans Fader, at besøge ham endnu engang. Baklende og støttet paa Prinds Evolis og Stor-Priorens Skuldre, traadte han ind i Sønnens Bærelse, gav ham endnu engang sin Beslignelse, uden at være kiendt af ham, og forlod ham grædende. Strax derpaa døde Don Carlos, og blev begravet med alle hans Kongtilkommende Hædersbeviisninger. Procesacterne lagde Kongen i en lille grøn Kuffert, lukkede den ilaas, og sendte den uden Nøgle til Archivet i Simancas, hvor den endnu maae være, dersom den ei, som Ordet gaaer i Spanien, paa Napoleons Befaling er sendt til Paris.

De sidste Timer af Theodor Körners Helte-Liv.

(Brinns og Rosamundas herlige Digter, denne unge udmærkede tyske Skald, har endogsaa her i Danmark vaakt saa megen Interesse, at det ikke vilde være uinteressant at drøle nogle Dieblikke ved Mindet om den ædleste Ungling som Helt, og om hans Fald i den tyske Frihedskamp.)

Glødende af Fædrelandskierlighed ombyttede den to-
 ogtyveaarige Yngling Lyren med Sværdet. Med glad
 Ungdomsmed forlod han sine lykkelige Forhold, saa
 mangt et Hierte der elskede ham, og drog til den tydske
 Skare, der under Lükows Anførsel samlede sig i Leip-
 zig. Her fandt han Maalet for sin daadlystne Stræ-
 ben, Wenner der forbandt sig med ham paa Liv og Død.
 Eine Wenners Advarsler om ei at udsætte sit haab-
 fulde Liv for frugtesløse Farer ændsede han ikke. Eine
 Waabenbrødre opflammede han uophørlig ved Ord og
 Handlinger. Det lükowffe Frikorps var næsten idelig
 i Fægtning. Om Morgenen den 25de August 1813,
 som han just fuld af Ahnelse om Døden skrev den be-
 kiendte Dødsfang, blev der givet Ordre til Opbrud og
 Angreb. Paa Weien fra Gadebusch til Schwerin kom
 det til Fægtning. Kórner greb ved Lükows Side an i
 Flankerne. Fienden, som var talrigere end man havde
 formodet, flyede efter en kort Modstand, for sildigt
 standset af Kosakkerne, over en smal Glette og kastede
 sig ind i Skoven nærved. Kórner var en af de Første
 blandt de Forfølgende. Med uforfærdet, kun altfor
 stormende Mod, satte han efter Fienden, som fra Bus-
 skene af gav heftig Ild paa Forfølgerne. Kórner styr-
 tede til Jorden ved et Skud, ikke langt fra ham Grev
 Hardenberg, en elskværdig ædel ung Mand, der tjente
 som Frivillig i den russiske Hær og førte en Afdeling

af Rosaffer. Flintekuglen, der endte Rørners Forte, men skionne Liv, var gaaet igiennem Halsen paa hans Hest ind i hans Underliv. Faa Minuter efter aandede han ikke mere.

Stille blev han baaret hen i Skoven og overgivet til en duelig Chirurg, som vel forbandt det dybe Saar, men ei formaede at kalde det udstrømmende Liv tilbage. — Som tirrede Løver trængte de lukowffe Antztere ind imellem Buskene efter Fienden, og hvad der ikke flyede blev nedhugget eller taget til Fange. Med almindelig Mørelse opslode de brave Waabenbrødre de sidste sørgelige Venstabsplater mod de Faldne. Deres Legemer bleve lagte paa Bogne og førte bort tilligemed Fangerne.

Rørners Liig, som med den unge Grev Hardensbergs blev lagt i en med Egelev bekrandsset Kiste, jordes under en kraftig Eg ved Landsbyen Wöbbelin, nogle Mile fra Ludvigslust, med frigerffe Hørdersbeviisninger, under oprigtige Uttringer af alle Waabenfællers Agtelse og Kierlighed. I den stærke Bark blev den elskede og beundrede Helteynningens Navn indgravet. Blandt disse hans Venner, som dækkede hans Grav med Grønsvær, var en ædel dannet Yngling, von Bærenhorst, som det faldt tungt at overleve den Hedenfarne. Faa Dage efter stod han paa en farlig Post ved Fægt:

ningen nærved Gårde. Med de Ord: „Körner, jeg følger Dig!“ styrtede han mod Fienden, og sank, af flere Kugler giennemboret, ned til Jorden.

Pladsen, hvorpaa Körners Liig begroves, blev givet Heltens Fader som Foræring af den ædelsindede Hertug af Mecklenburg, Schwerin. Den er nu indhegnet med en Muur, beplantet og prydet med et Mindeesmærke af støbt Jern. Her hviler nu ogsaa de jordiske Levninger af den Guldenbtes ligesindede Søster, Emma Sophie Louise. En stille Tungesind over hendes inderlig elskede Broders Tab fortærede hendes Livskraft, og lod hende endnu kun Tid til at male hans Billede og aftegne hans Gravsted.

Saaledes naaede Unglingen det Maal, han tænkte sig saa skient, da han sagde:

„Ich möchte untergehen wie ein Held
Um frischen Kränze meiner kühnsten Liebe!“

Bondepropheten Adam Müller.

(fortalt af en Rejsende, dat. Plejeborn den 11 Nov. 1818.)

En utrolig Menneskevrimmel stimlede til Munkesalen (en øde Bygning her i Byen) hvor den saakaldte kloge, men rigtigere benævnet, tøvsede Bonde, Adam Müller, skulde prædike for Folket. Dysaa ieg ilede did. En uhyre stor Tønde, reist op paa Enden og overtrukken med sort Chalon, skulde tiene til Talestoel for Propheten, der endnu ikke var indtruffen. En almindelig Stilhed afbrød med eet den forsamlede Mængdes Larmen, da en Dør i Baggrunden aabnedes, og han traadte ind. Han var iført en lang sort Frakke med store Hornknapper i. Manden kan være fyrretype Nar gammel, seer godt ud, kiendt noget kleg; sorte krøllede Haar og store Dine, hvori der er noget Wildt, give ham et eget phantastisk-romantisk Udseende. Da han var kommen paa sin Talestoel forstegnede han hele Forsamlingen, som, for størstedelen, sank ned paa Knæe. Da Alle havde reist sig, stirrede han paa dem med et Blik, der enten betegnede virkelig Begeistring eller Banvid. Jeg meddeler her noget af Talen, som en Prøve af det meest nonsensialste Galimathias jeg nogensinde har hørt. „I de tre Stormægtigstes Navn!“ begyndte han nu i en hurtig remsende Tone, „Hør Børn! bukter Jer ned, naar jeg nævner de tre Stormægtige. Gud vel-

signe Kongen af Polen eller Keiseren vilde jeg sige! nu
 er han i Naken! jeg har ogsaa været der, men nu er
 jeg her og prædiker, det er bedre; der skal komme en
 Tid som skal blive meget svær — thi Folkene ere for-
 dærvede. Være være de fire Evangelister, Doctor Mor-
 ten Luther og Pave Gregor den syvende! — giv mig
 en Priis, Martin Bæver — I Der skal blive en stor
 mægtig Beemod over den russiske Cæmilice baade til
 Lands og Bands. Tyrken vil gjøre sit dertil. — Om-
 vender Eder I Ugudelige, og det kan endda blive godt,
 thi jeg siger Eder, mine Bener og Medchristne, der
 kommer ingen op i Melkevcien, som ikke er iført en
 reen Siæl, hvorum jeg allerede forhen har sagt Jer Bes-
 sted. — Hvad mon Klokken være? — Den paa St. He-
 lena, den vil snart forgaae! Napoleon Buonaparte!
 hvad haver je gjort Dig, at Du est mig saa gram?
 Han kommer, og det som en brølende Love, for at op-
 sluge sine Fiender. Ak den Alexander Magnus! den
 Bielkræft! hu din — grusomme Enevoldsmonark! Jeg
 seer ned i Jordens Skiod — jeg tæller Stierne, der
 ere saa mangfoldige som Sand paa Havsens Bund.
 — Jeg kunde sige Jer endnu meget mere, men — allers-
 durchlauchtigste Menighed, jeg nænner ikke at gjøre Jer
 bange, thi nu begynder det at blive mørkt! — Være
 være Gud i det Høie! Mere naar vi samles igien!
 Amen!

Madame Boudoy's jammerfulde Levnet og Død.

Nogle Mile fra Landsbyen Suc, ved Foden af Bierget Galm, der har en Høide af 1700 Toiser og hvis Linder dækkes af en evig Sne, ligger en dunkel stille Dal, som hører til Pyrenæernes interessanteste Biergeegne. En Dag, da Nogle af de meest uforfærdede Jægere vare trængte frem til dette rædsomme Sted, opdagede de til deres største Forundring en Kvinde paa et af de ligeover for dem staaende Fielde. Hun var af rank Skabning, nogen, hendes Hud mere sort end hvid, langt nedhængende Haar slagrede om hendes Nakke og Barm. Hun stod paa en høit fremragende Fieldtinde, og syntes saaledes at svæve over de Afgrunde, i hvis umaalelige Dybder hendes Blik syntes at tabe sig.

Jægerne søge flux at nærme sig hende; med et Forførdelsesstrøg flyer hun ved Synet af dem piilsnar fra Fjeld til Fjeld. Efterretningen om denne Opdagelse rygtedes snart i Landsbyen, og den følgende Morgen drog en Mængde Hyrder endnu før Solens Opgang hen til hiin Egn af Bierget; de skulde dem bag Fjeldet, for at overraske den af Jægerne seete Kvinde og tage hende tilfange, hvilket ogsaa lykkedes dem. De Klæder, man tilbød hende, vilde hun ikke modtage, men rev dem itu; man maatte binde hendes Hænder, for at faae hende paa Klædt, og nu førte man hende til

Landsbyen. Da hun saae sig paaflædt og bortreven fra sin vilde Bolig, hvor hendes Tungfind syntes at finde sit Hiem, henfaldt hun til en vanvittig Aandsforvirring, hendes Ansigt flammede, hendes glødende Dine syntes at træde ud af deres Kredse og endeligt brød hun Tavsheden, for med hævet Stemme at udstøde mod dem, der omringede hende, de frygteligste Trudsel i den entusiastiske Begeistring's overnaturlige Tone.

Endnu vedvarede dette Raserie; da man havde bragt hende ind i Præsteboligen. Præsten, en agtværdig, blid og veltalende Mand, kom hende imøde med trøstende og beroligende Ord; da viger pludseligt, hvad hyppigt er Tilfældet med Aandsforvirring, Udbrudet af hendes umenneskelige Raserie, og i dets Sted følger nedslående Tungfindighed. Uvilkaarlige Taarer og dybe Suk vidne om hendes marterfulde Tilstand, hun falder paa Knæ, og, afbrudt af Hulken, raaber hun: „Gud! hvad vil min ulykkelige Mand sige!“ Paa disse Ord fulgte en stille Bøn; Taarerne syntes at lindre, hun blev lidt efter lidt roligere, men ligegyldig imod alt Udvortes. Hun talte bestandigt Fransk, den rene Dialect, og selv i Raseriet viste hendes Maade at udtrykke sig paa en dannet Mand; hendes Ansigt, nu falmet, maatte engang have været smukt, og bar Adelens og Værdighedens Præg.

Præsten, der tog levende Deel i denne Ulykkeliges Skiebne, lod omhyggeligen tillukke det hende anviste

Værelse, for at forebygge hendes Undvigelse. Men alle Forsigtighedsregler vare forgæves; hun var Metagenen derpaa ikke mere at finde, og sine Klæder havde hun sønderrevne ladet blive tilbage. Nogle Dage derefter saae man hende igien paa den høieste Spids af et Fjeld, der hidtil kun syntes tilgængeligt for Orne og Steengeber. Alle Forsøg paa at fange hende igien vare forgæves. Hyrder saae hende ofte plukke vilde Urter, dykke ned i Søer eller svømme i Skovstrømme, for at fange Fisk; men som oftest saae man hende nedstunken i smertelig Eftertanke.

Endeligen nærmer Vinteren sig; Sneen dækker Biergtinderne, og Hiord og Hyrde drage hjem til Landsbyen. Ingen troede, at den Ubekjendte kunde overleve den strænge Narstid. Desto høiere blev den almindelige Forundring, da man ved Vaarens Gienkomst sees hende uden Klæder paa de vanlige Høie.

Hr. Berguies, Fredsdommer i Biedessos, fik Underretning derom; han søiede Anstalter, og den Ulykkelige blev atter fangen. Hun blev igien paaflædt, man giver hende raag og tillavet Spise, og søger at fralukke hende den skjulte Narfag til hendes Ulykke.

Længe forblev hun tavst; omsider giver hun paa det Spørgsmaal: hvorledes det var mueligt, at Biørnene ikke havde fortæret hende, det Svar: „Biørnene? de ere mine Venner, de varmede mig.“ (Biørnene i hiin Biergegn ere blide og kun frygtelige, naar de tirres.

Med Vinterens Komme drage de dem tilbage i Huler, hvor de tilbringe flere Maaneder i en lethargisk Søvn; og i flige Huler synes Qvinden at have sikket sig for Kulden.)

For at nyde den offentlige Understøttelse, blev hun bragt til Foix. Havde man givet hende i følsomme og oplyste Menneskers Baretøgt, saa var det maaskee lykkelig, at adsprede hendes mørke og dybe Tungfind. Men den sørgeligste Skæbne skulde forfølge hende. Hun blev bragt ind i Hospitiet, hvor man efter faa Dage tog hende fra igien, under Paaskud, at hun der forstyrrede Roligheden og Ordenen; og nu førtes hun til det derværende gamle Slot, som bruges til Fængsel. Neppe saae hun sig indespærret her, før hun paany henhaldt til det mørkeste Tungfind og Banvid; Hvælvingen gientonede af hendes Jammerkrig. Den føleløse Fangevogter var fied af hendes besværlige Larmen, og henslyttede hende til et mørkt og fugtigt Hul, som er udhugget i Fjeldet under Slottets Taarne. Der forsynede han hende med Vand og Brød paa nogle Dage. Dog, da han efter denne Tids Forløb kom tilbage til Fængslet, hvori han levende havde begravet et menneskeligt Væsen, fandt han hende uden Liv.

Dette er i Udtog Kv'sartikelen, der maatte anføres, førend Læserne kunde meddeles den Ulykkelige's Historie:

En Hyrde, der engang besteed Fjeldene, hun havde beboet, fandt i en Fordybning iblandt Steenmasserne et lille Skrin, hvori hiin Ulykkelige havde giennt sit tidligere Livs hemmelige Historie tilligemed Fortællingen om sin senere Ulykke. Men da han kun fandt Papir og Blyant deri, saa lod han den uændset ligge i sin Hytte. Ved Franskmændenes Tilbageog fra Spanien fandt en vis Firmin, Sergeant ved det 2det Regiment, for et Lieklik Ly i denne Hytte. Ved et Tilfælde fik han Lie paa det lille Skrin, han giennemlæste nogle af de Blade, det indeholdt, hans Interesse vakte, og han bad Hyrden, at overlade ham det, hvilket ogsaa skedte. Saaledes blev Haandskriftet opdaget.

Denne Kvinde holder sig for en Gienstand for Himmelens uforsønlige Hævn, der straffer i hende en frygtelig, ihvorvel uvilkaarlig udøvet Forbrydelse. Hun skjuler sit Navn, som og de Personers, der ere indviklede i hendes Skiebne, ved antagne falske. Saaledes kalder hun sig Baron von Lunels Datter, og siger, at hun er født den 20de Marts 1777 i Auvergne. Ifølge dette var hun død i det 37te Aar, en Alder, som stemte overeens med hendes Udseende. Af en ond og herkesyg Moder, der bragte sin svage Mand under Naget, blev hun tilbedet og fordærvet, og sin første Ungdom tilbragte hun under den huuslige og ægteffabeslige Uenigheds heftigste Scener. Den Tid, hun skulde givtes, faldt det hendes Fader ind, at ville have sin

Willie; derved opstod imellem Forældrene en heftig Kamp og Ordskrid; Datteren traadte ind i Bærelset, og saae sin Moder trængt tilbage ved Faderen, der holdt fast paa begge hendes Hænder. Hurtig kaster hun sig imellem Begge, griber sin Fader med Heftrighed og kaster ham med saadan Magt tilbage, at han i Faldet senderknuser Hovedet paa den spidse Kant af en Marmorsteen. Kort Tid efter dette Fald opgav han sin Aand, efterat han havde forbandet sin Datter, der havde villet nærme sig ham. Fra dette Dieblif af var hendes Liv kun en Række af mørke Samvittighedsnag. Efter Moderens Willie ægtede hun senere Greven af Boudoy, en ung fortient Mand, der blev lykkelig ved hendes Ætionhed og Rigdom, og som anvendte Alt, for at adsprede hendes Tungssind. Snart døde ogsaa hendes Moder, svækket formedelst lang Bod i en underjordisk Kirke, hvor hendes Samvittighedsnag havde drevet hende hen. Hr. von Boudoy førte sin Gemalinde til Touraine, den skønneste Deel af Frankrig, hvor han haabede, at hun vilde komme sig af det mørke Tungssind, hvis Grund han ikke kiendte; men det hjalp ikke. Byrden af hendes formeente Forbyndelse trykkede hende saameget tungere, som hun endnu ikke havde været at opdage den, for Nogen. Dog endeligen fandt hun En, hun kunde fortroe sig til, og dette gav hende nogen Lindring.

Hr. von Boudoy havde indbudt til sig en Slægtning af meget blid Karakter, for at være hende til Selskab. Den Begivenhed, som bevægede den Ulykkelige til, at aabne denne Slægtning sit Hierte, ville vi lade hende fortælle med sine egne Ord:

„Alle Verdens Magter kunde have forlangt af mig Historien om min Faders Død, og jeg havde nægtet dem den. Min Cousine fik denne Hemmelighed at vide og det paa følgende Maade. Vi spadserede en Aften i en Allee nærved Kirken. Forbyhede i Samtalen havde vi ei bemærket de mørke Skyer, der omhyllede hele Horizonten; stærke Lyn oplyste Luften, og vi maatte ile, for at naae den nærmeste Pavillon. Tordendronene fordobledes, og det lidet Huus, hvori vi havde fundet Ly, blev giennemrystet deraf. Pludseligt mindes jeg, at jeg er nær den Grav, hvori min Faders Been hvile, jeg kilder mig ind, at Tordenen kun buldrer for min Skyld, og at den nu vil knuse mig. En kold Svæved perler paa min Pande, mine Knæ bæse mig ikke længer, og jeg er ifærd med at synke ned, da en nye Lynstraale, lysere end de andre, reiser mig igien. Bedøvet, men dog med klar Bevidsthed om den Eliæbne, der skal ramme mig, raaber jeg: elskede Cousine, forlad en Ulykkelig, som Himlen forfølger, at Straffen ei ogsaa skal sønderknuse Dig. Fortvivlelsen nægtede mig at sige mere. Usmægtig sank jeg hen i en Etør, hvor min Cousines Omhue igien bragte mig til mig selv.

Da jeg endnu saae hende ved min Side, raabte jeg: „Din Nærværelse har holdt Tordenen tilbage!“ — Er der da en Ulykke, der er stor nok til saa rædsomt frygtelig at tynge det menneskelige Hierte? spogede min Cousine, halv for sig selv, halv spørgende Himlen. Da greb jeg veldsomt hendes Lænder, førte hende til et Stæde, og iilsomt, som maatte det være saaledes, tilstod jeg hende min Fortvævelse. Men nu havde jeg heller ikke mere Styrke til at see hende i Ansigtet; jeg frygtede at finde i hende den firænge Dommer, der vilde straffe mig med ubarmhertige Blik og forlade mig for bestandigt; men min Cousine var fuld af Medlidendighed og Blidhed,“ o. s. v.

Med Meddelelsen og Venindens Trøst fik Alt et venligere Udseende, og fra den Tid af nød hun et Slags Rolighed, som hun tidligere ikke havde kiendt — det var den lykkeligste Epoke i hendes Liv.

Med Revolutionens Nærmelse flygtede Hr. og Fru von Boudoy til Spanien og bosatte dem i Sevilla. De gjorde Begge en Reise til Engelland og vare isærd med, over Engelland at vende tilbage igien til Frankrig. Ankomne til Foden af Pyrenæerne, forlade de deres Vogn ved et steilt Bierg, for at gaae tilfods; ulykkeligviis ile de forlangt forud, og i de eensomme Bierge anfaldes de af Rovere. Hr. von Boudoy, der forsvarer sig, nedsables. Hvad der blev af mig, veed jeg ikke, siger vor Ulykkelige; da jeg kom til mig selv

igien, fandt jeg mig nøgen ved Siden af min Mands Liig. I dette Dieblig foregik en fuldkommen Revolution i mig. Evnen til at indsee min Ulykke havde opløst sig til et Slags stum Fortvivlelse, og min Nøgenhed syntes mig ikke andet end naturlig; ogsaa Ligene af to Røvere, som min Egteherre havde dræbt, ja ei engang hans eget skrækkede mig. Sandsestløs legede jeg hos ham som et gandske ungt Barn, ubekiendt med min Glendighed. Røverne, der havde fiernet dem, kom tilbage, deres Anfører kastede en Kappe hen til mig, for at bedække mig; uvilkaarligt gjorde jeg det. Havde jeg været ved fuld Forstand, jeg havde afflyet, anfaldet disse Uhyrer. Anføreren befoel de Dvorige at bære Ligene af de faldne Røvere og af min Mand hen bag en Fieldspids. Ved disse Ord vækkes jeg igien, jeg kaster Kappen af mig og tager min Egteherres dyrebare Leegeme paa mine Skuldre.

Lantier, saa hedde Høvdingen for Røverne, bragte Fru von Boudoy til sin Hule, hvor hun maatte tiene ham. Hun var her liig en Søvnigængerke. Under disse skrækkelige Omstændigheder fødte hun, der hidtil var bleven barneløs til stor Sorg for hendes Mand, en Datter; hendes Lidelser vare utallige.

Lantier, som ved sit Røverhaandværk havde samlet betydelige Skatte, men ikke var noget føleslost Menneske og aldrig udgiød Blod, naar ikke hans Selvsvar krævede det, besluttede, efterat denne Levemaade

længe havde været, at opgive sit Haandværk og nedfætte sig med Fru von Boudoy i Spanien. Ønsket, at lade sin Datter nyde den hellige Daab, var en af Hovedgrundene til dette Forsæt. Åsteningen for deres Afreise vare Fru von Boudoy og Lantier slyskelfatte med at rense Pistoler; hun vidste ikke, at den hun holdt, var ladt, den gik løs under Arbeidet og dræbte Lantier. Kort derpaa døde ogsaa Barnet, vel af Følgerne af de ulykkelige Forhold, hvori det havde seet Verdens Lys. Nu blev hun fuldkommen vanvittig. Planløs vankede hun omkring iblandt de høieste Bierge, opholdt sig ved de rædselfuldeste Afgrunde, for at nærre sig med vilde Urter. Hendes Fødder hærdedes, saa at ei den skarpeste Flintesteen saarede hende mere; hendes Hud blev saa sort og saa haard, at den mere tjente til Skjul, end blottede Nøgenheden. I visse Dieblikke vendte hendes Bevidsthed tilbage. „Mit Liv, sagde hun, deelte sig i to gandske forskjellige Urter at være til paa. Nu havde jeg Følelse for Naturens Skønheder; i næste Dieblik martredes jeg af et vildt og frygteligt Maserie. Det Forbigangnes Billeder stormede ind paa mig; mine Døde trængte dem omkring mig; blodig truende stod min Fader for mig, min Egteherre, mit Barn, og dets Fader var ogsaa med blandt de forfærdelige Skikkelser. Mit Blod brændte, mine Lemmer havde Krampetræksninger, indtil endeligt en mørk Sovesyge omhyllede mig, hvori Naturen tilberedede nye Kræfter til nye Dvaler.

E n k e n s V n d l i n g.

Grev Flemarens havde taget sin Afsked af Krigstienest, og levede ved Moulins af en for hans Stand og Navn saare ubetydelig Formue. En Proces han alt havde vundet ved flere Underretter, nødte ham til at reise til Paris. Han forlod derfor sin lille Gaard og drog bort til Hest, uden Følge.

I Skoven ved Fontainebleau saae han en heel Hob Mennesker til Hest, som ikke holdt sig paa Landeveien, men alle boiede sig ind i Skoven ad en Sidesvei. Nysgierrig fulgte han langsomt efter, til han kom paa en aaben Plads, hvor han traf en Mængde, for størstedelen sletklædte Mennesker, der alt havde bundet deres Heste ved Træerne. Fetsfærdet over maa-see at befinde sig midt i en stor Koverhande, holdt han stille paa Hesten og saae sig om paa alle Kanter, for, om mueligt var, at finde en Udvei, hvorpaa han betimelig kunde redde sig ved Flugten; men det var forgæves, thi der kom stedse Flere af samme Kaliber frem fra alle Sider. Han fattede endelig den fortvivlede Beslutning, at bære sig ad som de Andre, steg af, og bandt ligeledes sin Hest til et Træ. Men det begyndte dog ligesom at ringe for hans Dren, da han saae, hvorledes de alle først maalte ham med Dinene,

og derpaa traadte sammen i en Gruppe, for — som det lod — at raadslaae om, hvad det var at fange an med ham. „Hvad er herved at gjøre“ — tænkte han ved sig selv, i det han spadserede nogle tunge Skridt op og ned — „at undsløpe er umueligt. Du maae altsaa holde Dreene stive, og ikke tabe Modet. fordi der er saa mange om Dig.“ — Neppe var hans Fatning nogenlunde vendt tilbage, før En af Banden forlod Gruppen og nærmede sig ham. Flemarens gik ham rolig imøde.

„Hvad vil De her?“ — spurgte denne ham. — „Sandsynligviis det samme som De,“ svarte Greven. — Med denne kraftige Beseed vendte Manden flug tilbage til Selskabet; efter en kort Underhandling med samme kom han tilbage til Flemarens og tilbød ham med den stærste Høflighed af Verden to hundrede Louisd'or, naar han strax vilde forlade dette Sted. „Det er et snurriigt Eventyr“ — mumlede Greven sagte, i det han gandske betænkelig tog sig en Priis. Derpaa sagde han høit til Afsendingen: „Dermed lader jeg mig ikke nøie!“ — Man traadte atter sammen, hvidskede og passerede syv lange og syv brede, og foreslog ham endelig 500 Louisd'or. Dermed var da Greven gandske vel tilfreds og fik strax Pengene kontant udbetalt under en umaneerlig Høb Komplimenter.

Saa snart Greven kom til Melun, forespurgte han sig strax, hvad det var for sælsomme Eventyr, der gik

for sig i Skoven ved Fontainebleau? — Han fik da at vide, at en stor Deel af Skoven skulde bortforpagtes, og nu var det ham sandsynligt, at Selskabet havde anseet ham for en farlig Konkurrent. — Med denne Fortunes første Gade naaede Greven i en munter Stemning Paris. — Hans Process nødte ham til at reise til Versailles, for at skaffe sig Gehør hos en Autoritet. Men uden Bekendtskab og Indsydelse ved Hoffet faldt det ham saameget tungere.

En Dag stod han just temmelig forlegen i det store Gallerie paa det kongelige Slot, da kom en velklædt Mand hen imod ham, greb hans Haand og vilde kysse den. „Hvorledes, Hr. Greve“ — raabte den Ube-kiendte — „jeg har den Lykke, at see dem igjen? Hvad fører Dem til Versailles?“ Greven betragter ham noiere og gienkiender sin forrige Kammerlener Barjac. Forundret spurgte han, hvad Lykke han — efter hans Udortes ar domme — havde gjort? og han fortæller, at han er bleven første Kammerlener hos Kardinal Fleury, Ludvig XV almægtige Minister.

Glemarens bevidnede ham sin Glæde derover og gjorde ham bekiendt med Anledningen til hans Reise. „Hvor lykkelig er jeg, at jeg her kan gaae Dem, Hr. Greve!“ raabte Barjac i Glædens Tummel. „Hvordan kan Du gaae mig?“ spurgte Greven. „Hø. Eminenz,“ svarte Barjac, „bræder mig med spænderlig

Naade. Tillad mig at forestille Dem for ham, og jeg tør vel sige, at det vil gavne Dem mere, end om det skædte ved Frankrigs første Pair." Greven modtog dette sin fordums Dieners Tillud og Cardinalen modtog ham ikke allene saare venstabeligt, men paa lagde ham det tillige som Pligt, hver Dag at indfinde sig ved hans Taffel. Inden kort Tid fik hans Proces en gunstig Vending.

Nu vilde han reise hjem, men Cardinalen havde vant sig saaledes til hans Selskab, at han ikke kunde affsee ham. „Jeg savner ham saare ugiærne," sagde Fleury en Morgen til Barjac. — „Deres Eminenz kan let holde ham tilbage, naar De skaffer ham Midler til at kunne leve ved Hoffet." — „Jeg veed ingen, fiære Barjac." — „Maaskee tør jeg vove, at foreslaae Deres Eminenz et, som desuden ligger gandske i Grevens Taster?" — Herpaa fortalte han hvad der var hændet Greven i Skoven og da han saar, at Eventyret morede Cardinalen, svævede han rask til, „I Morgen bortgives General-Forpagtingerne; tillader Deres Eminenz, at Greven i Deres Bogn, med Deres Heste og Betiente, maae indfinde sig i Louvre; maaskee nok et lykkeligt Tilfælde vil frembyde sig ham, da man jo pleier at sige: ingen Lykke kommer allene!" Cardinalen loe og gav sit Minde dertil.

Barjac meldte strax Greven det Foresaldne, og fulgte med ham i Bognen til Louvre. Allerede ere Kon-

Kurrenterne forsamlede, da den kører ind i Slotsgaarden. Alle løbe nysgierrige til Vinduerne, da man saa aldeles uventet saae den første Ministers Equipage, og denne Nysgierrighed steg endnu høiere, da man ikke saae Eminentsen stige ud, men kun hans første Kammeriere med en Ubekjendt. Forpagterne blive hede i Hovedet, thi de ansee den Fremmede for Ministerens Organ, og tvivle om at kunne holde sig mod denne Konkurrent. Smidlertid træder Greven med sin Ledsaager ind i Salen og sætter sig besteden i en Krog. — Forpagterne træde sammen, samtale indbyrdes med høist betænkelige Miner og Gebærder, og enes endelig om, at man dog først maae tale et Ord med den Fremmede, da man ikke kiender de Hensigter, der bragte ham hid. Adskillige nærme sig Greven med yderste Høflighed, og søge at erfare Grunden til hans Nærværelse. Men Greven besvarer alle Spørgsmaal med en vigtig og hemmelighedsfuld Mine, saa at Spørgerne ikke bleve flogere af dette gaadefulde Mørke, end de vare.

De træde atter sammen, og efter en halv Times Conversation kommer En til ham, gjør en lang Indledning og slutter som saa: „Herrens Komme var Forpagtningselskabet saare paafaldende i nærværende flutte Tider; han bad ham derfor i Sammes Navn sige sig, om han maafee var her i en høiere Autoritæts Unliggende, thi i dette Tilfælde vilde man ikke vove at gjøre det mindste Skridt: var han derimod i sit eget, havde

Societetet givet ham i Kommission, at tilbyde Herren 300,000 Livres, naar han bare vilde være saa artig at kiste sin Dei igien. — Greven gjorde i Begyndelsen nogle Skinindvendinger, men faldt dog omsider til Føie, og erholdt de nødvendige Papirer. Med denne Fortunas anden Gave købte han sig en indbringende Hofcharge, og under Cardinalens Vegide steg han høit i Magt og Anseelse.

En sælsom Historie.

(fortalt af von Bretschneider.)

Da jeg i min Ungdom var i Kadethuset i Dresden, hørte jeg noget, som jeg alt dengang, som et Barn, erklærede for et Eventyr. En vis Seltmann i Krigscancelliet foretog sig at bestride min Bantro, og for at overbevise mig foreviste han mig de Original-Protokoller, der stadfæstede Historien ved de afholdte Forhø-
rer:

To Grenaderer stode efter Midnat Skildvagt udenfor Grev Rutowski's Huus. Til disse kom i det klare Maanestien en Mand, der beklagede sig over, at hans Dvarteer var lukket og at han ikke kunde faae

Nogen banket op. Længere hen tog han en Flaske Aqvavit frem, gav Skildvagterne deraf at drikke og begyndte endeligen at foredrage sin egentlige Hensigt og at negociere derom. Han viste en Brosteen paa Gaden, vel endnu paa Skildvagternes District, men dog længere borte fra Midtpunktet og dækket af Husets Hjørne. Denne Steen foregav han, at have nødig til et chemisk Experiment, og tilbød Enhver af Skildvagterne en Louisd'or, naar de vilde hjælpe ham til at grave Stenen ud med deres Bajonetter. Man holdt ham for en Nar, tog Pengene, og han opnaede sit Dnske. De to Louisd'orer havde han betalt i Sølvpenge. Ved Delingen inde i Bagstuen kom Grenadererne i Klammerie; hele Historien kom for Dagen, meldtes af den vagthavende Officeer til Gouvernementet, og gjorde stor Opsigt; Grenadererne bleve strax arresterede o. s. v.

Man troede dengang, at Steentyven var en maskeret Italiener, der bortførte en uourdeerlig Brillant. Han søgtes overalt; Beskrivelsen over hans Person blev i Stikbreve sendt hele Landet over, og jeg tvivler ikke paa, at jo Bedstemødrene i Dresden endnu i Dag fortælle deres Børnebørn denne mirakuløse Historie. Thi almindeligen gaaer det Sagn i Sachsen, at de vælfste Mineralhandlere udklæde dem som Muusfælde og Heglekæmmere, kun for uopdaget

at bortfiske de Guld, og Sølvstuffer, der ligge paa Overfladen i Erzbjergene og ved Sichelbjerg.

Hvo skulde troe, at Tilfældet to og tyve Aar efter den Tid, jeg havde hørt denne Historie, skulde skaffe mig fuldkommen Oplysning om den? — Jeg var i Aaret 1774 i Wien, aftalte med en god Ven, der var ansat ved et Gesandtskab, at mødes en vis Dag i en Have. Jeg kom før den Anden, der blev opholdt ved en Staffet, drak i et Lysthuus et Glas Vin, og ventede indtil Skumringen paa min Ven. — Et Selskab af venlige, lystige Mennesker tog imidlertid Plads i det samme Lysthuus, og satte paa Bordet, jeg sad ved, alle Slags Mad, der lysteligen vakte min Appetit. Der vare ogsaa Damer i Selskabet, som jeg heel snart blev bekendt med. Jeg blev indbuden at spise med, og fandt, at de Alle vare fornemme Wiensere, f. Ex Rakowiz, Schwarzenberg o fl. De Herres Huushofmestere prydede Taffelet, Enhver med det Tab, han brante med sig. Iblandt disse Folk var en gammel Mand, der paa mit Sprog giettede mit Fødeland, og sagde, at ogsaa han i sin Ungdom havde været med en Herre som Kammerciener i Dresden. Iblandt mange andre den Tids Anekdoter fortalte han mig og, at hans Herre dengang havde forelsket sig en ung Grevinde, der meget strengt blev bevogtet af en vranten gammel Wytemand. De Forelskede havde været ganske enige; men Leiligheden til en tete a tete var næ-

sten gandske umuelig. Mel havde et Vindue i Grevindens Huus ved Kammerjomsfruen været gandske beredt til Indsigning, men Grev Rutowskis Skildvagter, der stode saa nær, at de kunde see dette Vindue, havde ogsaa spærret denne Vej. Endeligen havde hans Herre, en listig Savoyard, hittet paa et godt Middel. Han selv, som Kammertiener, maatte forklæde sig, snige sig om Natten hen til Skildvagterne og ved Anebet med Stenene gandske faae dem bort fra den Side; imidlertid var Mandens daværende Herre smuttet saa rast igiennem Vinduet, saa Grenadererne, der havde henvendt deres hele Opmærksomhed paa Stenen, ikke mærkede noget. Hans Herre var i to Dage bleven skjult i Huset, og først den tredie blev han, forklædt som Fruentimmer, hiulpen ud ved Kammerjomsfruen.

I n d s i g e l s e n .

En Skibscapitain havde staaende ombord i sin Kabyt en Kurb med siin Viin. Da han engang talte sit Forsaad, fandt han, at der manglede mere, end han kunde mindes at have drukket. Mistanken falbt strax paa Kabytsdrengen, der vartede ham op, fordi denne havde meest at bestille i Kabytten. For nu at komme efter Sandheden, skulde Capitainen sig i et Sidedammer, henimod den Tid, da hiin skulde dække Bordet. Drengen kom, og da han havde bragt sine Sager i Orden, gik han hen til Kurven, tog en Flaske ud og sagde: „Johann van Dorsten, født i Rotterdam, agter at indlade sig i Egteskab med Jomfru Rosina Clairot, født i Bourgogne; thi lyses herved fra Prædikestolen for første, anden og tredie Gang! naar ingen Indsigelse skeer, skal Wielsen strax gaae for sig.“ Herpaa satte han Flasken for Munden, tømte den i nogle Slurk, og kastede den ud af Vinduet. Skibscapitainen lod sig ved Maaltidet ikke mærke med noget; men efter Bordet forsynede han sig med en dygtig Ende Skibstoug og kaldte Drengen op paa Dækket. „Jehan!“ sagde han, „jeg har noget Lystigt at melde Dig; jeg vil gifte Dig bort!“ — „Saa?“ svarede Drengen, og gjorde store Dine, da han fik Touget at see. „Ja,“ svarede Capitainen, „hør kun til; det skal Alt gaae

ordentlig for sig!" Nu begyndte han altsaa: „Nær-
 værende van Dørsten, født i Rotterdam, skal copuleres
 med Jomfru Barbara Strips, født i Rusland; thi
 lyfes herved fra Prædikestolen for første, anden og tre-
 die Gang! og gøres ingen Indsigelse, skal Bielsen
 trav gaae for sig." Herved løftede han Armen iveiret,
 for at fuldkynde det Sagte. „Holdt! Hr. Capitain!"
 raabte Drengen, „jeg gjør Indsigelse." — „Hvad?
 Eturk! har Du ikke drukket min Biin?" — „Ja!"
 svarede Drengen; „men naar De veed dette, saa veed
 De ogsaa, at Alt skedte efter Orden. Hvorfor gjorde
 De ikke Indsigelse, som jeg nu gjør, saa var der ikke
 blevet noget af Bielsen." Capitainen maatte lee over
 dette naragtige Indfald, og sagde: „For denne gang skal
 det være Dig tilgivet; men jeg raader Dig til, aldrig
 mere at tænke paa Jomfru Clairret, ellers skal Din
 Bielse med Jomfru Strips fuldbyrdes saa høitideligt,
 at Du hele Livet igiennem skal tænke paa Bryllups-
 dagen."

Negerfyrsten og den Danske.

En dansk Ridsmand besøgte engang en Negersfyrste, der endnu aldrig havde seet en Europæer, og bukkede, idet han hilste ham, sit blottede Hoved dybt til Jorden. Negeren, der frygtede for, at den Fremmede vilde anfælde ham, ligesom de vilde Næer gjøre, kastede sig ned paa Jorden og kaldte paa sine Qvinder, der strax stattede en stærkende Kreds omkring ham. Den Danskes Folk kunde ikkun med Møie berolige Negeren ved den Forsikkring, at hos Europæerne var Bukket et Tegn paa Uresfrygt. Negersfyrsten blev endeligen overbevist, men han lod den Fremmede bede om, at forskaane sig for slige Uresbeviisninger, og at holde sig fra ham i en vis Afstand. Han stillede sine Qvinder imellem sig og den Fremmede, og begyndte nu næiere at undersøge Gæsten. Tolken fik Bebreidelser for sin utroe Skildring af de Blanke. Negeren ansaae den Danskes Klæder for Dele af Legemet, og undrede sig ei lidet over, at Vidsten, som han heldt for Europæernes Hale, sad høiere end paa andre Dyr. Med disse Forklaringer og Berigtigelser gik et Par Timer hen. Derpaa lod Negeren bringe noget Mad, for at see, om de Blanke ogsaa kunde spise. Endeligen skulde den Danske klæde sig af. Han svarede, at han vel vilde gjøre dette for Fyrsten alene, men ikke i Qvindersnes Nærværelse.

Forfærdet spurgte Negeren, hvorlunde da Qvinberne kunde afholde ham fra at vise sig, som han var. Da nu Gæsten havde blottet sig, befalte Negeren ham overalt, og udraabte endelig forundret: „Ja, Du er virkelig et Menneske, men saa hvid som Satan!“

Anecdote af Wittenbergs Beleiringshistorie i den sidste Frihedskrig.

Paa en Reise fra Leipzig til Berlin aftraadte jeg i Gæstgivergaarden „Blindruen“ i Wittenberg. Et nylig tilmuret rundt Sted midt paa Loftet i Spisefalen vakte min Opmærksomhed. En værdig Olding, der sad i Stuen, bemærkede det, og fortalte mig Følgende:

„Det er bekjendt, hvor tappert den franske Kommandant la Poype forsvarede vor By mod Preusserne. Han beboede Stuen her ovenpaa. Efterat det preussiske Artillerie havde nærmet sig Byen, og hist og her tilføiet Fæstningsværkerne betydelig Skade, sad la Poype engang midt i sin Stue og lod sig barbere. Kommandanten var just indfæbet, da man meldte en preussisk Parlamentair. La Poype befalte, at lade den fiendtlige Officær komme ind, og efterat han havde

undskyldt sig paa Indsæbningens Vegne, og nødte Officieren til at tage Plads, begyndte denne at underrette Generalen om de Allieredes glimrende Seire og at gjøre ham opmærksom paa det kritiske i hans egen Stilling, opfordrende ham, i sin Chefs Navn, til at kapitulere. I en bestemt Tone svarte la Peype „han var fast besluttet at begrave sig med Sine under Fæstningens Ruiner.“ Uvillig forlod den preussiske Officer ham med disse Ord: „De forsmaaer Fredens venlige Budskab, maaffe faaar De snart et andet, mindre heftigt, fra os, som det ikke staar i Deres Magt at afvise.“ Generalen trak paa Skuldrene og lod Resten af sit Skrig tage af. Endnu sad han paa Stolen midt i sin Stue, da gave Besatningerne en frygtelig Lid paa Fæstningen, og en af Kanonkuglerne fœi klirrende ind ad Vinduet til Kommandanten, og slog lige tæt ved ham det Hul i Gulvet, hvoraf Spoer endnu ere tilsynne. Med et lydeligt: Foudre! sprang la Peype op fra Stolen, og da man kom tilløbende for at see, hvad Skade Kuglen havde anrettet, saade Franskmændene gandske naivt: „Den preussiske Officer har havt Ret, han har snart holdt Parole, og mig sendt en moindre artig Ambassadeur, end han har været selv.“

(A. v. Schaben.)

Nattevandrerne.

Hver Midnat i den skumle solste Stund,
 Naar Hjertet døstigt i sit Fængsel banker,
 Forlader Edvard taus de bløde Duun
 Og stille udi Nattens Døe vanker.

Hans Fader seer den underlige Færd,
 En ond Formodning i hans Hierte stiger;
 Han spænder om sin Lænd det gamle Sværd
 Og værsom efter Ynglingen sig sniger.

Men see! ung Edvard skrider stille hen,
 Med Smil paa Læben, lufte Dienlaage:
 Nu sukker han, nu smiler han igien,
 Nu er det, som han henrykt favnte Nogen.

Han mærker ei den gamle Riddermand,
 Som staaer halv undrende og halv forfærdet,
 Som dog vil see det Væsen længer an,
 Og støtter sig forventningsfuld paa Sværdet.

Og Ynglingen en Lem nu aabner brat,
 Som fører ud til Slottets høie Tinde,
 Hvorunder man udi den mørke Nat
 Kan høre Floden hvidflende at rinde.

Did træder han med dristig sikker Fod,
 Med udbredt Favn mod fierne Stjernevrimmel!
 Ei ahner han den dybe lumste Flod,
 Men drømmer sig kun nærmere Guds Himmel!

Nu blegner Olbingen; „O Jesus Krist!
 „O alle gode Aander ham beklærmer!
 „Saagn bedst: Edvard, daagn! af see dog hist!
 „At see dog hvilken Afgaend Du Dig nærmer!“

Og op staaer Unglingen sit vilde Blik,
 Men flux han styrter fra sit steile Gæde, —
 Og mens han svælger Dødens bittere Drik,
 Staaer Gudben bleg — og kan ham ikke redde! —

Over Midnat i den stumle tolste Stund,
 Da hører man i Floden Noget svømme,
 Da hvister det saa tidt med barnlig Mund:
 „At Fader! hvi lod Du ei Edvard drømme!“

(Ludvig Bødtker.)

Kan Jorden forgaae og hvorledes?

(et Fragment.)

De allerældste Traditioner, som ved Skrifter ere opbevarede for os, tale alle om store Revolutioner, der paa forskjellige Maader, men dog fornemmelig ved Vandfloder, ere ferte over Jorden. De ældste af alle endnu tilværende skriftlige Dokumenter, der endogsaa udførligen behandle denne Sag, ere de mosaiske; men allerede Moses øfede af skriftlige Kilder i de ægyptiske Tempelarkiver, ligesom den omtrent ved hans Tid levende Sanchuniaton. Traditioner, sandsynligviis i sin første Oprindelse langt ældre end de Moses havde, fra Indien, Egypten og Sina, nævde ligeledes ikke om een, men endogsaa om flere Vandfloder, der ere komne over Jorden og have bevirket skrækkelige Ødelæggelser. Ogsaa senere og mindre mythiske Fortællinger tale om det samme, og endnu i de nyere Tider have saadanne Oversvømmelser af Havet fundet Sted hist og her, og anrettet skrækkelige Ødelæggelser i forskjellige Lande. Det faste Lands Dannelse overbeviser os desforuden tilskrækkeligen derom.

Allerede for mere end 3000 Aar siden gjorde man sig Formodninger om at Verden kunde forgaae, og beskrev endog dette paa en meget sandselig Maade efter

de Forestillinger, man da gjorde sig om Verden, hvilken man indbefattede under tvende Dele: Himmelen og Jorden. Com den første Jord, efter den mosaiske Tradition, var forgaaet ved Vand; saaledes skulde denne forgaae ved Ild. Traditionens Fortællere vare fødte og opholdte sig inde i Landene, og havde maaffee aldrig seet noget Hav, men kun i det høieste en Indsøe eller en Flod, og levede under et brændende Klima, hvor Jorden undertiden er saa heed, at den brænder Jorden der sættes derpaa. Man saae desuden i den tordnende og lynende Himmels den Ild, hvorved man formeente, at den kunde antændes og opbrændes, fordi man deels havde hørt at fjerne Egne havde havt denne Skiebne, deels ogsaa fordi man havde hørt eller maaffee selv erfaret, at sliq en Antændelse af Jorden var seet paa de Steder, hvor Jordkorpen havde været fuld af Naphtalinder. Traditioner fra Babylon og hele den Egn op imod det døde og kaspiske Hav maatte kiende sliq. Men senere var man ikke uden Frygt for Coels og Maaneformørkelser, men endnu i nyere Tider opkom der hos de fleste en skrækkelig Frygt for Kometerne, af hvilke man spaaede sig Verdens Undergang og det baade ved Ild og Vand, alt som man i deres Hale (Nis kaldte man det betydningsfuldt) saae enten en Ild eller Vandatmosphære, og troede at de i deres Løb om Solen enten kunde sidsbe paa Jorden eller dog komme den saa nær, at den kunde af sin Hale udgyde

over den enten en Wand eller Udflod. Flegle Kometer vare ogsaa af et saa frygtelige Udseende, at de der ikke kiendte dem og kunde beregne deres Bane, lot derover maatte sættes i den stærste Frygt. Uden at nævne de ældre Kometer, vil jeg kun anmærke det: Kometen af 1680 havde en Hale, der strakte sig 60 til 70° paa Himmelen, kiøndt dens Kiærne kun skinnede som en Stjerne af anden Størrelse; den fra 1744 havde en vifteformig Hale, der indeg 24 til 30 Grader, og den fra 1769 havde en Hale paa 40 Grader og derover, som sikkerlig maa i det mindste have været et Par Millioner Mile lang. Det er ikke at undre sig, at saadanne Særsyn skrækkede, og hvor meget man end betragtede Jorden som Sammedalen, dog nødig derved vilde see den og sig selv ødelagt.

Men jo mere man blev bekiøndt med disse himmelske Legemers Løb, og bemærkede, at jo nærmere deres Bane laae omkring Solen, desto større vare ogsaa deres Banes Bøiningvinkler mod Planerbanernes, begyndte denne Frygt at tabe sig, og nu er den nok aldeles forsvunden, i det mindste hos de i Esgerne Indviende.

Men det er heller ikke herfra at man synes at have noget at frygte. De himmelske Legemer ere nok deres Bane afmaalte saaledes, at ingen af dem kan komme ind paa hinanden, om de end kunne komme hinanden

faa nær, at deres Nærmelse kunde blive mærkelig, saa vilde det vel i det høieste ikke forvolde andet end noget Ophold i Farten, nogen Forandring i Beirliget, maaskee partiale Osvømmelser, der vel kunne være frygtelige nok for de Egne som de traf, men neppe af nogen afgørende Indflydelse paa Jordens eller nogen anden Planets Udelæggelse. Udelæggelsers Aarsager eller rettere sagt, en ny Omformings Aarsag behøve vi ikke at søge udenfor Jorden, eller i andre Planet- og Kometbaners Indflydelse derpaa. Men rimeligere søge vi den hos os selv i Jordens Indvendige, og her frembyder sig Stof nok for den kyndige og opmærksomme Sagttager.

Betragte vi først Jorden selv, saa finde vi, at man med største Sandsynlighed kan slutte, at den næsten fra sin Overflade og indtil sin Middelpunkt er et fast Legeme, sandsynlig en stor Granitklump, hvis Overste endnu som Klipper og Bierge rage igiennem Fløsbiergene og de opsvømmende Bierges og den siden tilvæmmede og løse Jords Overflade, og udgiøre Biergestrækninger, der gaae rundt om Kuglen. Over denne oprindelige Granitkugle ligge de faste Fløsbierge og dernæst de mindre faste og opsvømmede Lag og endelig den løse Jord, Sand og Leer i sine mangfoldige Nuancer. De store Granitbierge, der i alle Retninger gaae omkring Kloben, ere, under denne Forudsætning, ikke store Baand paa Jordkloben for at holde den sammen, hvilket de antage, der tillægge den enten en stor tom Huul-

hed i sit Underste, eller og deri indslutte en uhyre stor Vandmasse; men ikkun de Dele af den faste Kugle, der modstod enhver Kystelse som traf Kuglen, ligesom og de opsvømmende Bierge og de løse øvre Jordlag ere de Dele af Kuglen, som ved de indtrufne Kystelser bleve revne af fra Grundmassen og nedkastede deels i Kuglens Ujevnheder, deels opløste og siden nedslagne affatte sig efter deres Tyngde.

At Jordkuglen er et saadant fast sammenhængende Legeme synes at være uden al Tvivl, ligesom man og kan antage, at denne Fasthed eller Tæthed er med de fleste Andre, i det mindste de øverste Planeter, meget stor. Sætte vi f. Ex. den største af alle de til vort Soelsystem hørende Planeter, nemlig Jupiters Tæthed til 3000, saa er Jordens 10000, Venus's og Merkurs endnu større, men Mars kun $\frac{1}{25}$ af Jordens Tæthed. Man seer dette ogsaa allerede paa deres Drabantter. Merkur har Ingen, Venus sandsynlig heller Ingen, men nu har Jorden allerede een, der udgjør $\frac{1}{5}$ af dens Masse, men Mars Ingen; Juno, Pallas, Ceres og Vesta nævner jeg ikke, da de ere saa smaae, at man har ondt ved at finde og see dem endog med ganske gode Seerør. Men de give Formodninger om vigtige Ting i vort Planetsystem, hvorom siden; og derimod Jupiter 4, Saturn, foruden dens Ring, 7, og Uran 6. Mars havde ikke Masse nok til at holde en Drabant hos sig. Den har sandsynlig en meget stor

Huulhed i sit Underste. Men endskiøndt Jordens Tæthed er i Forhold til de fleste andre Planeter meget stor; saa kunne vi dog ikke forestille os at Jorden fra sit Centrum lige indtil dens yderste Overflade skulde være uden Havninger, som de allerede fundne store Huler og Havs-
 svælg, der maaskee blot ere Indgange til større, og For-
 kindelserne mellem de fra hinanden meget fjernede Vulkaner tilstrækkelig bevise. Men saa vist som Granitkiernen selv neppe har Havninger, saa sikkert kunne vi være forvis-
 sede om, at der lige indtil denne faste Kiærne er store Huler og betydelige Havninger, der strække sig meget dybt og vidt, og enten ere tomme eller fyldte med Vand. Saa-
 ledes foresinde vi det paa Jordens Overflade. Her ere store dybe Huler, hvis Bund vi ikke kunne finde. Nogle ere vandfrie og tørre og rædsom-prægtige ved Fjællernes
 Skin paa Dyfftenene, andre og de fleste ere i deres Bund opfyldte med Vand. Men som det er i Jordens
 Overflade (thi dybere ere vi endnu ikke komne end til Overfladen, og hvad er vel nu $\frac{1}{2}$ Miil imod 860 Mile) saaledes kunne vi slutte os til, at det ogsaa maa være noget dybere lige indtil den faste Kiærne, og at man lige dertil finder store Havninger enten tomme eller vandfyldte. Disse Huler og Gange staae ikke allevegne i Forbindelse med hinanden, thi ellers maatte de alle være vandfyldte, til et vist Maal. Men dette er som oven sagt, ikke Tilfældet. Disse Huler løbe ikke allene horisontale hen under Jordens Overflade, men bøie sig

øfte i Gange ned imod Jordens Centrum og staae der parallelle mod hinanden, saa at der imellem dem øfte maa tænkes svage vertikale Dæmninger og tynde Vægge. Havet har ved forskellige Indbrud opfyldt nogle, ja maaskee mange af dem. Men hvo veed hvormange der endnu kunne være tilbage uopfyldte? Hvo kan beregne, hvor stærke Hulernes Mellemvægge ere og hvorlænge de ere istand til at imodstaae de Vandmasser, der uafslædelig med Boldsomhed bryde ind paa dem?

Forudsat altsaa i Jordens øverste Lag, jeg vil blot sætte $\frac{1}{2}$ af dens Halvdiameter ere saadanne Huler, nogle opfyldte af det indtrængte Hav, andre uopfyldte; hvad maa da skee naar saadan en Væg springer (det skee nu enten ved Havvandets Indtrængelse, eller ved Dampenes Udvidelse af de nære vulkaniske Kræsteder eller ved de vulkaniske Kræsteders egen Sammenstyrtning) og aabner en Hvelving af flere ja maaskee mange Miles Dybde og Bredde? Just det vil sandsynlig da skee, som een, ja maaskee flere Gange tilforn er skeet. En ny Forrykning af Jordarelen vil finde Sted, større eller mindre, alt som den nedstyrtede og opfyldte Hvelving er stor eller liden og kan virke meer eller mindre paa Tyngdepunktets Forandring. Og Følgen af denne Jordarels Forrykning vil øieblikkelig worde den: at Havet gaaer med Boldsomhed over sine Grændser, og opsøger sig et nyt Leie paa den nu tørre Jord; Klippetoppene styrte ned i Dalene, Biergrus-

gene briste, Gloderne standse i deres Løb og søge nyt
 Leie, Søer og nye Gloder frembrøde af Jorden, dens
 Dverfkorpe paa de Steder, hvor den hviler paa svage
 Hvælvinger over underlagte Huler indstyrtes; Hav vor-
 der til tørt Land og tørt Land til Hav; og ligesom For-
 rykningen er større eller mindre, skeer med større eller
 mindre Voldsomhed, saaledes vil ogsaa enten Alt eller
 ikkun Dele af de levende Skabninger i et Dieblig begra-
 ves under den opsprængte eller nedsynke under den ind-
 styrtede Jordkorpe, eller nedslaaes under Biergetoppene
 eller opfluges af Havet.

Udtsaa for at faae de levende Skabninger ødelagte
 tildeels eller alle, og for at faae Dverfkorpen omvæltet
 og Havet bragt ind paa det Tørre, behøve vi ikke at
 tage vor Tilflugt til Marsager udenfor Kloben, endskiøndt
 jeg derfor ikke nægter, at Marsager udenfor Kloben
 kunne bidrage dertil, ja ogsaa allene bevirke dette. Saa-
 ledes kan man ikke uden Grund tilskrive Venus's Tæt-
 hed og den deraf udspringende større Tiltrækningskraft
 og Mars's Porositet, Kæbenhed eller Hualhed, hvad
 jeg skal kalde det, hiin paa den undre og denne paa
 den øvre Side sin Deel i Formindskelsen af Eklipti-
 tens Ekraached, der vel er liden, omtrent 50'' i 100
 Aar, men dog bestandig i Tiltagende, og maaffee i Kon-
 nektion med Venus og Solen har bidraget til og endnu
 bidrage til de enkelte mindre Dverfsvømmelser, der hist
 og her skee, og om hvilke vi kun vide lidet, da vi fra

den største Deel af Jorden, hvor disse Virkninger foregaae, slet ingen Efterretninger have. Saadanne Konjunktioner af flere Planeter saavel i det nedre som øvre Planetsystem kunne vist nok have havt Deel i mange ødelæggende Virkninger paa Jorden, hvis Spor vi see men hvis Mars sag vi ikke kiende. Men foruden disse udenfra virkende Marsager ere der Ødelæggelses Stof og Kræfter nok i dens eget Legeme, der aldrig ere ledige, men virke idelig meer eller mindre, i det hele ubetydeligt, saa længe de kunne holdes i den Ligevægt de nu ere; men naar denne Ligevægt forstyrres, saa er det ogsaa ude med det Enkelte eller det Hele.

At der altsaa efter disse Bemærkninger kan skee en total og pludselig Ødelæggelse, betvivle vi ikke. Thi hvad der engang er sket kan skee igien. Jordævelen er engang forrykket og det betydeligt (— Beviset herfor er det ikke her Stedet at anføre). Derved ere nu Jordens Poler blevne ubeboelige, og en stor Deel af dem ikke i den Forfatning, at de allevegne kunne modtage levende Skabninger. Engang, og jeg troer ikke for saa mange 1000 Aar siden — rigtig nok for længere Tid end vor Tidsregning naaer — har Jordfuglen sikkert, som endnu nogle af de øvrige Planeter, havt enten liden eller dog en mindre Hælding af Polen imod Ecliptikken end den nu har. Vel kiende vi ingen Planet, der staaer aldeles nøie lodret paa sin Bane. Jupiter har den meest lodrette Stilling af Pol med Bane, alle de øvrige ere

meer eller mindre Kraae. Sandsynligten have de alle lidt engang en Forrykkelse liig vor Jord. Deres Udseende, saavidt vi kiende dem, vise de samme Spor af voldsomme Udelæggelser paa Overfladen som vor Jord. Tydeligt ser vi dette i Maanen, ikkun at der synes de voldsomme Revolutioner at være frembragte ikke saameget ved Omvæltning, som ved vulkaniske Eruptioner, hvorimod Vesuvj og Etnas og Helas Udbrud synes at være som Intet at regne. Paa Mars derimod og paa Venus seer det ud som de ogsaa have lidt frygtelige Omvæltninger, og endnu synes der ligesom paa Maanen at foregaae Omstyrtinger derpaa, der maae være gyfelige. Mars har ogsaa endnu en mere sære Stilling end vor Jord, og de store Forandringer man mærker paa den sidste synes at skrive sig fra andre Marsager end dens Atmosphære. Man kan derfor sikkerlig antage, at der med dem alle ere foregaaede saadanne frygtelige Foranbringere, og der med mange af dem, ja maa skee med dem alle kan ventes lignende Særsyn. Vore astronomiske Observationer ere, med Hensyn paa Planeternes og Solens Arets Stilling med deres Bane, meget unge. Maa man af philosophiske Grunde endog antage, at deres Stilling har fra Skaberens Haand været lodret paa Banen, thi denne Stilling frembyder den største Plan til Behoelise for levende Skabninger, ligesom og den mindste Afvægling af Aarstiderne, og

spnes ogsaa at være den meest skikkede til at befordre Dmsvinget om Planeternes Axi.

Ved denne Forrykning af Jordarelen, der maa være skeet pludselig, ere de særkkelige Edeltaggelser opkomne paa Jordfladen, hvilke vi allevegne finde Spor til, og hvis nuværende Beliggenhed og Stilling ikke laade sig paa anden Maade forklare. Man finder sønderrevne Klipper, adsplittede Bierge, hvis Toppe udyre Granitblokke, ere nedstyrtede i Dalen ikke alene nær ved, men enkelte i store og smaae Masser adspredte paa Sletterne, og Steder, hvor intet Granitbjerg er saa nær at det derfra ved Tidens alt smuldrende Haand kunde være nedkastet. — Jordlag, som vi nødvendig maa antage engang at have været horizontale, staae nu ofte vertikale, de tungere Jordlag over de lettere undertiden i mægtige Lagere, men dog almindelig i store Afverlinger snart et Kalklag, snart Leer, snart og almindeligst udvasket Estrandsand opfyldt med mægtige Lag af Skalbys, og dernede igien Løv, undertiden hele omstyrtede Skove, ligesom under Sanden Steenfulsfjoser. — Alt som oftest kaster i hinanden eller ovenpaa hinanden uden mindste Orden eller Regelmæssighed og tværtimod alle Lyngdens Love. — Paa Biergene som i Dalene finder man en uendelig Mængde af allehaande Skalbys, hvis Originaler endnu ere aldeles ubekjendte. I Jordlagene finde vi Planter, Dyreskeletter af ubekjendte, selv frygtelige Dyr, der nu ikke

mere synes at være til. Nærligen har man paa de fra Nordhavsisen løsbrevne og i Oceanet forefundne omkringsdrivende Gisser, fundet Mammoutsdyr saaledes som om de nylig kunde været døde, men fligt har man ogsaa fundet i Siberien ved Glodbrederne. — Især vise de sønderrevne og adsplittede Klippetoppe, og de i Dale-
ne nedstyrtede uhyre Granitblokke tydelig hen paa en voldsom Forstyrrelse, især naar, som oftest er Tilfældet, Toppen er kastet langt fra Bierget. — Og det er ikke paa enkelt Sted at man finder saadanne frygtelige Forstyrrelser, men det er over hele Kloden, hvilken Biergrække man end vil beskue. — Hvorved skulle nu alle disse Ddelæggelser have sin Oprindelse. Man siger vel ved een eller flere Vandfloder, sældnere ved vulkaniske Udbrud. — Men lad endog saadan en voldsom rivende Flod have bragt uhyre Sandbierge ind paa det beboede Land, og i og under dem begravet medbragte vegetabiliske og mineraliske Substanser; lad den end kunne have afrevet de løse Klippestykker; og afskyldt deres Beklædning af Træer, Buske, Jord; lad den have giennebrudt de mellem Granitklipperne liggende løse Lag; lad den have fundet omstyrte enkelte lodretstaaende tynde Klippevægge, saa er nok ogsaa det re alt, hvad den, foruden Ddelæggelsen af de levende Skabninger kunde have gjort, endogsaa naar man tænker sig den som fremstyrrende Vandmasse. — Men jeg maa da spørge, hvorved skulle en saadan volds-

som Vandflod være fremkommet? Hvad dens Aarsag? At den er kommet syd fra, ja fra Sydpolens fierneste Egne, derom kan ingen Tvivl være, thi det kan paavises hele Jordkloden over, hvortil endnu kommer dette vigtige Beviis, at man i de nordlige Egne af Kloden finder sydlige Landes Produkter, som Palmestammer o. a., men i de sydlige Kloders Egne findes ikke Produkter af den nordlige.

Aarsagen uden al Tvivl hertil var en Indstyrting af en stor Nabning under Sydpolen og i de ved Sydpolen liggende Lande, af et fordums stort Land i de Egne, hvis Spor nu ikke engang findes. Sandsynligviis er den bevirket ved de i samme indstuttede Dampes Udvidelse. Nok den brast, og i samme Dieblid den brast, forrykkedes Ligevægten. Den rædsomme frygtelige Nabning fyldes ved det fra de nordlige Egne didstrømmende Vand. Ved den paa Sydpolen foregæde Vandmasse og dens Vægt forrykkes Axelen, der nu ved Nordpolen hæver sig og synker ved Sydpolen. Lande der før vare beboede nedsænkes i Havet, og Lande der tilforn havde giennem Martusende været Havbund hæve sig over Vandfloden og træde frem i den Form og Skikkelse, som de i Martusende havde faaet under og ikke over Vandspeilet, ved de sydlige Havstrømmes evige Naabrud. — Saasnart den store sprængte Nabning var fylbt, strømmede Havet tilbage fra Syd mod Nord og derved fuldendte den Afrundelse og Skik-

felse af Jordklodens Lande, som Havstrømmene, saa længe som de nu fremtraadte Lande vare under Vand, havde begyndt. (Det indskrænkede Rum tillader mig ikke her vidtløftig at dokumentere min Paastand.)

Saaledes fremkom da en Fortrykning af Jordklodens Arel, og var den dengang end kun nogle Grader, saa kunde just den, baade see pindselig og betiæke de rædsomme Spor vi endnu see af hiin frygtelige Begivenhed. — Denne kunde ved det voldsomme Fremstød sender-splitte Klippetopper og henkaste Granitblokkene i Dalene flere Mile. Denne kunde fremdringe Bristningerne i Jordkorpen, aabne Glets- og Kalk- og de opsvæmmede Bierge og folde disse Sprækker og Afsgrunde med fremmede Materier. — Denne kunde opløste, omvande og bortkaste hele Jordlag, reise dem lodrette op eller empynte dem, og deraf danne nye Bierge, Heider og Ujævnheder. — Andre voldsomme Stød sprængte andre Hvalvinger i Jordkorpen og aabnede Biergflæder og dannede derved nye Have og Bugter. Denne Fortrykning kunde selv fra Havets Bund oprykke hele Sandlag og kaste den tilligemed Skaldyrerne, som de indeholdt, i et Nu ind paa den Jord og nedenfor de Bierge, som siden ster, da Kloben kom til Ligevægt, blev fast og heboeligt tørt Land. Den allene kunde optaarne de forfærdelige Masser af løse Granitblokke paa de allerede i Grunden staaende Biergflæder, eller affætte dem ovenpaa Kalk- og Leerbiergene

og adspredde de sønderstødte Dele deraf paa den hele Jord's Overflade og sammenblande den Mængde forskellige Porphyr-, Gneiss og Granit- og Kalksteene, som findes udsprede paa den hele Jord. Virkningerne af et saadant Stød maatte gaae Jorden rundt og føles lige voldsomt og lige ødelæggende allevegne. Denne Forrykning forklarer og bedst, hvorledes de mange Landdyr, Fiske og Planter, der kræve et varmere Klima end vort, kunne være komne til vore nordlige Egne. At de med Floden skulde være komne saa lang en Vej, fra de sydlige Lande indtil de yderste nordlige, er neppe den sandsynligste Forklaringemaade, endskiøndt det er den antagne. Men naar man erindrer sig, at før Jordklodens Arel blev forrykket, da stod Jordklodens Arel, maaskee liig Jupiters og Solens, under en saare ringe Beiningvinkel imod sin Banes Siette, ja maaskee lodret derpaa. Da var altsaa ingen eller kun saareliden Afverling af Aarstiden. Solen bestinnde da ligemeget og næsten med ligemegen Kraft Syd- som Nord-polen, Breddegraderne som Linien; saa sees man, at hvad man virkelig har forudsat, virkelig ogsaa engang har fundet Sted, dette nemlig: at her var et meget varmere Klima, og at hvad vi nu kalde sydlige Dyr og Planter da vare hienime i vore Lande, og maaskee under de samme Breddegrader, hvor vi nu antraffe deres Skeletter og Afbildninger, og de kolbere Klimaters Planter og Dyr paa de da værende høiere Bierge. Eaa-

ledes lader' det sig ogsaa forklare, hvorledes man kun i
 Afiens, Amerika's og Europa's nordlige Egne finder
 Skeletter af Mamouther og andre os bekjendte og ubekjendte
 Dyr og Planter, som vi anvise et sydligere
 Opholdssted, ikke endnu skulle findes i de sydlige Lande,
 hvis de nedstammede herfra, men være reent uddøde
 og ødelagte. Her var engang et varmere Klima, under
 disse nordlige Breddegrader, hvor deres Skeletter endnu
 findes, var disse Dyr's og Planter's naturlige Opholds-
 sted. Men Udelæggelsen, der gik ud fra Sydpolen,
 drev dem maaskee mere nord paa og ødelagde dem, og
 de, som maaskee undgik Udelæggelsen, døde siden af
 det uvante haarde Klima, der opstod, da Jordkuglen
 kom i sin nye Ligevægt, og dens Stilling i sin nærvæ-
 rende Ekraaehed mod Solen.

Men kan da en ny Forrykning af Jordaxelen ikke
 finde Sted og medføre de samme Følger for vor Slægt,
 som den har medført for de Slægter, der længe for
 vor Tidregning vare til? Jeg vil hverken bekræfte
 eller benægte. Flere af de til vort Soelsystem henhø-
 rende Planeter have en endnu skævere Stilling, som
 Mars og Saturn, hvilke altsaa maae have lidt endnu
 større Forrykninger end vor Jordklode. Fra denne
 Side betragtet, kan en ny Forrykning ikke benægtes som
 aldeles umulig. Heller ikke synes dette usandsynligt
 naar vi betænke, at der indtil den faste Kierne ere Uab-
 ninger i Jordlegemet af betydelig Størrelse. Hvo veed,

om de alle ere fyldte eller om der ikke endnu kan være een eller flere saadanne Abninger af større eller mindre Omfang, paa hvis beskyttende Bæg det brusende Hav med al sin Bælde banker. Er dette en eneste heel stor Abning, og dens Bæg springer, eller dens Hvælving nedstyrter; saa vil Forrykningen vorde voldsom og medføre de Ulykker som vi have bemærket ved de øvrige Jordrevolutioner. Er der derimod mange mindre sammenhængende langstrakte horisontale Huler, der efterhaanden kun fyldes, da vil Forrykningen ogsaa skee langsomt, og omendskiøndt de enkelte Watlinger nok ville føles, ogsaa udbrede store Ødelæggelser over de lavere Egne, som de ved dem fremstødte Vandfloder kunne træffe; saa blive de dog aldrig saa ødelæggende, som naar en eneste stor Hule i et eneste Dieblif indstyrtede og pludselig opfyldtes.

Ogsaa fra en anden Side kunne ikke ubetydelige Revolutioner fremvirkes, der ligeledes kunde føre meget Uheld med sig, skjøndt ikke saameget, som ved Polens Forrykning. Naar Arelen er forrykket, saa er Equator det ogsaa. Omsvinget skeer nu i en anden Direction, meer eller mindre efter Diagonalen af Bændecirklernes plangiorte Parallelogram, eftersom Arelens Forrykning har været flere eller færre Grader, og den forrykkede Arels Equator ligger indenfor de Bændecirkler, der fandt Sted før Forrykkelsen skeete. Ved den nye Di-

rection i Dmsvinget, maa Kuglens Figur nødvendig forandre sig, saaledes, at de høieste Egne paa Kloben maatte fra Kuglens Middelpunkt stedse vorde de der komme til at ligge under dens forandrede Equator. Jordens og enhver af eftergivende Materie dannet Kugle vil under det bestandige daglige Dmsving søge at fjerne sig fra Middelpunktet, og saaledes vil da Kuglen bestandig bestræbe sig for at give sig ud under Equator og slæde sig ind ved Polerne. At dette er Tilfældet med Jorden er der ingen Tvivl om. Siden den sidste store Forrykkelse af Jordkuglen har Jorden bestræbt sig for at bringe sin største Høide under sin rette Equator og arbejder derpaa uafslædig ved den daglige Omdreining. Saaledes ophober Vandet i det frie Ocean, der strax ved Dmsvinget adlyder Naturens Love, sig alt mere og mere vester paa, saa at Vandmassen vorder stedse høiere og høiere, jo mere man kommer ind i den mexicanske Bugt. Her dæmme Panamas store Granitbierge Oceanet; men strax derpaa, vesten for disse Bierge, begynder den anden Afdeling af det store Ocean, hvor Vandet ved de samme Karsager ophober sig imod Afiens østlige Kyster. Hvis Panamas og Dariens Granitbierge brast eller nedsænkedes, og gave Abning for det vestlige Oceans frie Forbindelse med det østlige, da vilde der meget Land paa Afiens østlige Kyster oversvømmes, og Havet her sætte sig nye Grændser længere ind i Landet. De altsaa, der behoe de for store Have

eller det frie Ocean vestlig beliggende Lande, ere ikke altid uden Fare, selv de som bue dybere ind i Landet, hvis deres Land ligger lavere end den Biergræfte eller Strandbred, der dæmmer for Havet. Af denne Aarsag seer man og i det nordlige Amerika og i den mexicaniske Bugts Lande og Der, og i de asiatiske østlige og sydsørlige Kyster og Det Bevise nok paa Oceanets Bestræbelser at trænge stedse dybere ind i Landet.

Men ligesom Havet bestræber sig for at sjerne sig fra Jordens Middepunkt og at danne Kloden alt mere og mere om i sin nye sphæroidiske Form, saaledes gjør og Landet. Men her skeer det langsomt, da det er faste Legemer, der skulle støbes i en nye Form og de sidde faste paa en uforanderlig Kjerne. Dog er denne Bestræbelse af Jordkuglen at give sig ud i Vidsten under deres Equator og at aflade sig ved Polerne vistnok Aarsag til at manget Bierg brister, mangen Dal fyldes, mangen Afgrund aabnes, manget fladt Land synker og Havet nu hist nu her gjør Indgreb i det faste Land. Saaledes opkommer Forstyrrelse mod Jordens Afrunding. At det virkelig forholder sig saaledes viser Forskiellen paa Bredegradernes forskellige Længde paa begge Sider af Equator.

En nye Forsyktelse af Jordklodens Axel er da slet ingen Umuelighed og den sandsynligste Aarsag til en nye Revolution af Overfladen, hvorved da den nærvæ-

rende Slægt kunde udflettes, hvis dette ligger i Alherrens Plan med vor Art. Vi blive paa den øvrige Himmel visse Phænomener vaer, som maaffee kunne lede os lidt paa Sporet. Vi see nye Stierne at fremkomme og igien forsvinde. Aar 389 bemærkede Kaspien en nye Stierne i Ornen der i sin største Glænde skinnede som Venus; men som efter 3 Uger var aldeles forsvunden. Hiin som vor Landsmand Tycho de Brahe 1572 saae i Kassiopeja, og som i Begyndelsen glindsede som en Stierne af første Størrelse, ja endog overgik Sirius, tog efter nogle Uger af i Glænde og i Martii 1574 var den aldeles forsvunden. Kepler opdagede 1604 en nye Stierne i Uphiuki Fod der skinnede som Jupiter naar den er Jorden nærmest. men i Novbr. 1607 var den aldeles forsvunden. 1670 saae man paa Rævens Hoved en Stierne af tredje Størrelse, som forsvandt, men kom igien frem og naarde sin forrige Høide, tog siden af og til, men blev i April 1672 aldeles borte. Fra 1704—12 bemærkede man en Stierne ved Hydras Hale, som i den Tid var bleven synlig 5 Gange; men siden er aldeles blevet borte. At dette blot skulde være Meteoror kan man vanskeligt troe. Enten ere saadanne Stierne dragne bort til ubekjendte Gane paa Himmelen, eller deres Glænde tilintetgjort ved muelig Omforming af deres Legeme, eller ere de maaffee brustne og blevne til saa smaae Himmellegemer, at deres Glænde nu ikke mere naae til os. Det sør

ste kan være rimeligt, saa meget mere som vi paa adskillige Stierne bemærke en lys Aftagelse deels i smaae, deels og i meget store ubekjendte Perioder. Men blotet for at Sandsynlighed er heller ikke det Sidste. Jeg veed ikke hvorvidt den mueligen kunde vinde i Sandsynlighed eller Muelighed ved det man kunde bemærke ved de 4 sidste opdagede Planeter mellem Mars og Jupiter. Mærkeligt er det imidlertid, at de ere meget smaae næsten i een Slette, men under forskjellige Bøiningvinkler mod Ekliptiken og at de fuldende deres Omlob omkring Solen næsten paa een Tid, at de alle fire tilsammen vel ikke ville være stort mere end vor Jord; om de endog udgjorde saa stor en Kugle, og at de ere indhyllede i Taage. Det er for mig — jeg veed nok det er en meget dristig Formodning — som om de alle fire have engang hørt til eet Legeme, men ere ved en indvortes Kraft sprængte fra hinanden, og desaarfag have beholdt deres forrige Bane og Omlobstid, og endnu vare i deres Uddannelses Periode for den nye Slægt, de maaskee skulle imodtage. Planeternes nøiagtige Afstand lede af sig selv paa denne Formodning, og bekræfte den tillige.

Vel har man endnu ikke i Himmelummet bemærket at de os bekjendte Planeters Axel-er bleven forrykket, siden den Tid man gav Agt paa deres Axlers Retning mod deres Bane; men vi maae ogsaa erindre, at det kun er kort Tid siden man gjorde Obser-

vationer af dette Slags og altsaa kun kort Tid, at de Planeter som vi kiende, ere seete i den samme uforandrede Stilling. Før den Tid kunne der jo gierne have tilbraget sig de samme Forrykkelser med deres Arel, som vi vide engang er skeet med Jordens. Bemærk vi, at vor Jord i det mindste i en 4000 Aar har været fri for saadanne voldsomme Forrykkelser, som kunne henledes til en saadan Uarsag som Jordarelsens Forrykning, da kunne de 200 Aar hvori vi har haft Rikterter, og hvori man altsaa først har kunnet anstille Observationer over Planeternes Arels Bøining mod sin Bane, ikke afbevise den meget rimelige Slutning, at ogsaa de kunne have lidt ligesaa voldsomme Revolutioner ved deres Arels Forrykning, som Jordfloden. Hertil kommer endnu dette, at ved svære Siernør seer man baade Merkur og Venus — ikke at tale om Maanen, som man med maadelige Rikterter kan see det paa — udtakkede i Randen og snart nedfænkte, snart ophøiede paa deres Overflade, hvilket tydeligt nok viser hen paa meget høie Bierge og dybe Dale. Er man nu antage, at ikkun en Forrykkelse af Planetens oprindelige Tyngdepunkt, den see nu paa hvilken Maade den vil, ikkun kan frembringe saadanne betydelige Ujævnheder paa Overfladen, som vi kalde Bierge og Dale, ikkun saaledes kunne sønderrive Overfladen; saa maae unægtelig ogsaa der være skeet saadanne Forrykkelser, som de vi vide at vor Jord

har lidt; og kunne altsaa see endnu og gierne være stete før den korte Tid, i hvilken man har giort Observationer over Planetpolernes Stilling med deres Bane. Vi ansee det altsaa ikke urimeligt at en Forrykning af Jordaxelen igien kan see, men vi sige derfor ikke, at den og virkelig vil og maa see. Saaer engang vi eller vore Efterkommere Sigt at see paa de andre Planeter, saa kunne vi eller de ogsaa let gjøre Slutningen.

J. H. Larsen,
Dr. og Prof. samt Sognepræst til
Frue Kirke i Aarhus og Nabye.

Stiernes Beboelighed og Beboere.

Er nogen Gienstand den fornuftige Jordboers Betragtning værdig; foranlediger ham nogen til at hæve Aanden over den timelige Tilværelse, til at tænke over det Vordende, over sin Skæbne og sin Tilstand i hine høiere Verdens, saa er det visselig fremfor alle andre — den stiernefulde Himmel. — For hans Dine udbreder sig den tallose Hær af Stierner, og vækker i hans Hierte unævnelige Følelser, Drister og Forhaab-

ninger. Han seer dem, og om deres uendelig høie vigtige Diemød kan han ligesaalidet tvivle, som om deres Tilværelse. Han forsøger at maale deres Fierthed: men kun i Anden kan han nærme sig dem; kun paa Tankernes Vinger hæve sig til de ubekjendte Egne, der ei altid blive os fremmede, men som vi engang skulle nærmere lære at kiende, naar de Baand ere løste, der fængsle os til denne Jord.

Forundt bliver det os imidlertid, saa længe vi kun fra det Fierne kunne betragte den umaalelige Skuesplads, at samle og afbenytte Alt, der kan opløse dens Bestaafenhed, dens Boliger og dens Beboere, og der vil Ingen være, der ei særdeles gierne og med forhøiet Interesse vilde læse Stjernernes Glammeskift, naar den lover ham nogen nærmere Dplysning om hine ubekjendte Verdener. — Glandsen, Løst af Stjernerne kan isandhed give os Anledning til Bemærkninger og Slutninger, der kunne bringe os Himlens Boliger og de deri boende levende Væsener nærmere, og give os meget betydelige Wink om deres Natur: Wink, der saa meget mere fortiene al Opmærksomhed, da de paa det mærkværdigste stemme overeens med den hellige Skrifts og antyde de Sandheder, der lade sig bringe i den skønneste Harmonie med Aabenbaringens.

Verdener — Boliger for levende Skabninger, hedde vel medrette Himmelens Stjerner; thi hvortil skulde de ellers være skabte, dersom de ei havde det Die-

med, at optage, vedligeholde og forfærge Levende? et Diemed, som vi ei kunne nægte, at ogsaa vor Jord, igiennem alle dens Kræfter og Indretninger, stræber at opnaae. Man kunde vistnok spørge: om ei maaskee en anden, høiere, os forbergen Hovedhensigt ligger til Grund for den umaalelige Verdensbygningens Tilværelse, de tallose Lyse og dunkle Kuglers Form og evig regelmæssige Bevægelse i det uendelige Rum? om ei maaskee de levende Skabningers Vedligeholdelse og Ly kun er et underordnet Diemed? Men det er os saameget mere tilladt, at antage med Visshed, at hele Verdensbygningen er skabt og bestemt til, at optage tallose Millioner levende Væsener, som Skriften selv taler om de „mange Boliger udi Faderens Hus“, og vor, Udsødeligheden indviede, kand ei kan tænke sig noget andet Med.

Verdener — Boliger for levende Skabninger, ere altsaa vel, uden al Tvivl, først vort Soelsystems Planeter. De ere dunkle Legemer, som vor Jord, og vorde oplyste af Solen, der ogsaa giver vor Jord Lys og Varme. Paa dem findes Bierge, Dale, ulige, men altid tunge faste Masser, der optage, absorbere Soellyset, og hvoraf de kun kaste en saare liden Deel tilbage. Der spørges nu: hvad have Solens paa disse faste dunkle Legemer faldende og derpaa dvælende Lysstraalener for et Diemed, og hvilken Virkning frembringe de paa eller i disse? Da man nu hverken kan tvivle om et Diemed eller en Virkning ved disse kraftige

Straaler, saa tør vi, for at besvare dette Spørgsmaal, antage med stor Sandsynlighed, at der i hine faste, dunkle Masser ogsaa findes Varmestof eller Varme, hvad tildeels Aerolitherne, naar de virkelig komme fra Maanen, kunne bevise. Nu har Soellys og Varme en stor Affinitet, og begge i Forbindelse frembringe i alle Legemer store vigtige Forandringer, sætte deres Dele i Bevægelse, vække Kræfter, der udvikle dem snart langsommere, snart hurtigere, og hvis Tilværelse stadfæstes i mangfoldige Skikkelser. Vi see fornemmeligen Lys og Varme paa Overfladen af vor Jord virke oplivende og forstyrrende i Planterverdenen. Skulde vi nu antage, at Solens tallose Lysstraalet bortødsles paa Planeterne? at Alt er koldt paa deres Overflade? at ingen Kraft, intet Liv stræber frem i dens mere eller mindre faste eller løse Bestanddele? Nei, det er umuligt, at Planeterne, som dog ere ligedanne Legemsmasser som vor Jord, til ingen Nytte skulde modtage Soelystet; at dette ikke fremvirker i dem eller paa deres Overflade en vis Vegetation, at der ikke ogsaa der gives et Planterige, være dets Produkter og formede, som de ville. Thi Lys og Varme maae paa hine vor Jord lignende Masser ogsaa frembringe lignende Virkninger.

Antage vi fremdeles, at Planeterne ere sammensatte af uligeartede Bestanddele: saa følger deraf, at der ogsaa paa dem maa vise sig et mangfoldigt Farves

spil, ligesom paa vor Jord, thi Farven bestemmes af
 de Legemers Overflade, paa hvilken Lysstraalerne falder,
 og disse maae derfor ogsaa paa Overfladen af Planeterne
 vorde ulige kastet tilbage; det vil sige: de syv Farver
 af Prismaets Spectrum, eller enkelte Blandinger af
 dem, maae ligeledes hist, ligesom hos os paa Jorden,
 kunne sees og være udbredt overalt. Maa skee er endes-
 ligt den Formodning ikke altfor dristig, at der paa Pla-
 neterne ogsaa findes Vand, eller dog en Flydenhed, der
 kan lignes ved Vandet. Thi man har iagttaget ved
 flere af dem Dunstkrebsen der nødvendigen maae bestaae
 af finere Dele, der have løsnet sig fra den fastere Masse
 og draget iveiret længere bort fra Middelpunktet. Des-
 uden er Planeternes Kugelform selv det unægteligste Be-
 viis paa, at de ved deres Dannelsen og første Omdreining
 om deres Arel vare bløde vellingagtige Substantser, der
 først efter modtagen Bevægelse formede dem — størk-
 nedes — og afføndrede de mere flydende Dele; saa at
 der ogsaa der, ligesom ved Jorden, maatte danne sig
 fast Land og Hav. Maanens Overflade synes at have
 utvetydige Spor og Beviser derpaa.

Af det hidtil Sagte fremlyser nu med høi Sand-
 synlighed saameget, at vort Soelsystems Planeter ere
 beboelige — og det for Skabninger af vor
 Art. — Vilde man indvende derimod, at Merkurs
 og Venus's Beboere, naar de havde vor Natur, for-
 medelst Solens større Nærhed, maatte forgaae af Hede,

medens de fiernere Planeters Beboere maatte fryse ihjel; saa var det Følgende ligesaameget sluttet a priori: fordi man paa høie Bierge er Solen nærmere, saa maa det der være varmere end i Dale. Men vi kunde jo letteligen tribes og leve paa enhver anden Planet, hvis iboende Varme stod i omvendt Forhold med Mængden af Lysstrålerne, der fra Solen falde paa den. Antage vi altsaa, f. Ex. at Merkur er Solen tregange nærmere, end Jorden, og modtager af den niganget flere Lysstråler: saa torde dens legemlige Masse indeholde niganget mindre Varme, og der kunde uden al Tvivl leve og bestaae derpaa Skabninger af vor Art og Natur.

Dog om disse vort Soelsystems andre Planeters Beboere ville vi endnu søge at faae nogle nærmere Oplysninger; thi ogsaa deres Gestalt og Dannelselse, deres Fornødenheder, deres Væsens Art, i Sammenligning med vor, maa interessere os. Ogsaa her skal Soellyset give os Lys. Vi ville raadsørge dette saa godt som det er os mueligt.

Ustridigt fornemme vi Soellyset igiennem vort Øie; og igiennem dette Organ vorde Begreberne om Lys og Mørke meddeelt vor Siæl. Dertil er dette indrettet paa det bedste og hensigtsmæssigste, og man kunde sige, Lyset er skabt for Øiet, som Øiet for Lyset; thi uden dette vort Legems Organ var hele Skabningen Mørke og Solens Glands forgæves for os. Men ene for at

vi kunne fornemme, iagttage, nyde og glæde os ved dens Lys, blev Diet os givet, dette var Mandens uundværlige Redskab, hvorved den kunde komme i Berøring med dette, Legemverdenen tilhørende Stof, eller med denne fra Legemverdenen udgaaende Kraft. Manden havde ustridigt et legemligt Redskab nedigt til denne Hovedhensigt; som den overhovedet behøver legemlige Organer, for at virke paa Legemverdenen, og iagttage og faae Begreb om dens Gienstande, Kræfter, Forandringer o. s. fr. Og var overhovedet Lys et undværligt for os, og hørte det ikke til Skabelsen, saa vilde Soelen som et dunkelt Legeme tiene Planeterne til Middelpunkt for deres Bevægelse og til første Grund for al Centripetalkraft.

Men nu sender Solen sine Straaler ikke allene paa denne vor Jord, men den meddeler dem ogsaa de øvrige Planeter og deres Beboere. Der spørges altsaa: er Solens Lys ogsaa kiendeligt for disse? er det nyttigt og nødvendigt for dem? Det første af disse Spørgsmaal, som vi nu ville blive staaende ved, vil Ingen kunne besvare nægtende. Kiendeligt maa Soeluset være for de øvrige Planeters Beboere; hvortil ellers en Soel, der udbreder saa megen Glæde og Lys, for dem? Men et andet Spørgsmaal er det: hvorlunde og hvormed iagttage de dette Lys; ere de aldeles aandelige Væsener, saa behøve de intet legemligt eller fra Legemverdenen udgaaende Lys. Men da der ogsaa er givet dem

legemligt Lys, saa synes det, at de ikke ere gandske
 aandelige Væsener, men ere begavede med legemlige
 Redskaber eller Organer, hvormed de i det mindste kunne
 erkjende Soellyset. Disse Organer maae altsaa have
 visse Ligheder eller Analogie med vort Die; deres Die
 maa udøve samme Funktioner som vore; gjøre deres
 Mand bekiendt og fortroelig med Lyset, og give den Lei-
 lighed til, at betragte hele Skabelsen. Være nu isæ-
 rigt disse Planetbeboeres Seeorgan indrettet som det
 vil; har det endog større Fuldkommenheder, end vort;
 gjør det dem istand til, endnu bedre at udforske og
 dybere at udgrunde Lysets Natur, end vi; saa er dog
 altid saameget vist, at de, for at iagttage Lyset, maae
 have et Organ, som vi, af den Aarsag, fordi det er
 det samme Lys, som ogsaa vi modtage af Solen og
 bruge. Men sandsynligviis er Seeorganet ikke det ene-
 ste legemlige Organ, som de andre Planetbeboere besidde
 og bruge. Thi ogsaa de leve i en Legemverden; ere
 omgivne af tusinde legemlige Gienstande; have maaskee
 Fornødenheder, til hvis Tilfredsstillelse findes Midler
 og Anstalter paa deres Opholdssted. Lutter Formød-
 ninger, hvilke vi alt derfor ere berettigede til, fordi
 de see og bruge det samme Soellys som vi; fordi de
 ved deres Planeters Omdreininger faae Dag og Nat,
 hvilken Afværling skænker deres Die den Hvile, som
 de maaskee undertiden trænge til.

Det torde nu vel være udenfor al Tvivl, at Beboerne paa de øvrige Planeter i vort Soelsystem see, bruge og nyde Soellyset, som vi Jordboere. Men at de aldeles ligesaa nødvendigt behøve dette Lys, som vi, og at Savnet deraf vilde være ligesaa stor Ulykke for dem, som for os, derom endnu et Ord.

Lys og Mørke, Dag og Nat, disse maae, som vi ovenfor have seet, Planetbeboerne kunne skielne. Om Dagen see de vor Soel, større eller mindre, i Forhold til deres Fiernhed; om Natten, naar de ere i deres Planets Skuggeside, Stjernerne, omtrent som vi. De maae altsaa erkiende og bemærke Lysets Bærd fremfor Mørkets; de vilde vist holde et evigt Mørke for en stor Ulykke; thi deres Die behøver Lysen, for at see, og uden Lys vilde Skabelsen være død for dem.

Hvad hindrer os nu i, efter alt dette, at antage en meget stor legemlig Lighed hos Beboerne af de øvrige Planeter med os Mennecker paa Jorden? Kom vi dog ved meget simple, naturlige Slutninger paa den Paastand, at de see og føle ved Hielp af legemlige Organer, som vi. De være længe nok anderledes dannede, hvad den ydre Form angaaer; (thi hvortorde paastaae, at Skaberen har taget os Mennecker til Mønster for alle sine fornuftige Skabninger?) saa beholde de dog den store Lighed med os, at de have Organer til at see med, som vi, og behøve Lysen og Varmen ligesaa godt som vi.

Hidtil have vi nu kun betragtet de faa Planeter i vort Soelsystem. Men nu ville vi opløste vort Blik til Himlens tallose Stjernehær. Da see vi Millioner Stjerner i det umaalelige Verdensrum, der efter vor Udmaaling ikke kunne være andet, end Sole. For hvad andet skulde vi holde Fjrstjernerne, end for glindsende Lyslegemer, som kun derfor i en faa umaalelig Siernhed ere synlige for os, fordi de i Glands og Ild ligne, ja maaskee endog overgaae vor Soel? Og saa denne vor Soel vilde i en hundrede eller tusind Gange større Siernhed forekomme os kun som en lille Stjerne. Hine Fjrstjerner maae derfor i større Nærhed have et ligesaa blændende hvidt Alt omkring sig opklarende Lys. Denne Forudsættelse vil Ingen finde ugrundet.

Fremdeles ere disse tallose Sole Middelpunktet for Lyset og for hele Systemers Bevægelse. Om enhver af dem dreier sig uden al Tvivl et vist Antal dunkle Legemer eller Planeter, der staae i lige Forhold til deres Sole, som vort Systems Planeter til vor Soel; det vil sige: de modtage Lyset ene og allene af deres Sole, og disse vedligeholde hine i bestandig Bevægelse og i et regelmæssigt Løb. Alle hine tallose, for os, fordi de ikke give noget eget Lys, usynlige Planeter, behøve deres Soeles Lys; thi Lys er den første og almindelige Fornødenhed for den hele umaalelige Verden. Derpaa have vi Millioner Vidner i Himlens Stjerner. Et fuldkommen lige Lys, som det vi modtage af Solen,

er udbredt i alle Systemer, og der hersker, efter Skaberens umiskjendelige Villie og efter hans underfulde Foranstaltning i den hele uendelige Skabelse, en evig Dag, der kun for nogle Dieblkke, afbrødes af enkelte Planeters Skygger. — Men for Hvem ere hine evigt flammende Sole bestemte, og for Hvem straae de i alle Himlens Retninger? — Ustridigt for utallige Millioner levende Skabninger. Thi ogsaa de ere saaledes skabte, at de kunne skjælne Lys og Mørke, og trænge til Lysset. Alle disse Universets Millioner Levende, alle Soelsystemers Beboere, have altsaa Følelse for det Lys der er givet dem, og nødvendigen ogsaa et Organ, hvormed de erkiende og iagttage Lysset. Men er det et lignende, legemligt, eller fra Legemverdenen udgaaende Lys, som de see, saa maae de nødvendig ogsaa have legemlige Organer, for at fornemme det. Thi, som forhen bemærket, er Lysset, der udgaaer fra Solen, og altsaa og fra Fixstjerne, ei skicket til, at belyse rene Aander, men kun Legemer, og de Organer, der ere indrettede til at fatte det. Vi komme altsaa ligeledes her igien paa de samme Resultater, som ovenfor, nemlig: at Beboerne af alle andre Verdenes, der vorde belyste af Sole, ligne veri os Mennesker, at de trænge til Lysset, som vi; at de have legemlige Organer, som vi, for at fornemme Lysset, og at de altsaa sandsynligen ved legemlige Organer staae i For-

bindelse med Legemverdenen, ligesom vi Jordboere. — Deri hersker altsaa i hele Verden ikke Gensformighed, men Eenhed i Lovene, i Kræfterne og deres Virkninger. Skaberen har givet Naturen visse evige Love og lagt den til Grund for alle Ordener, alle Indretninger, al Bevægelse, alt Liv og Virken. Alle disse maae allevægne følges; de maae alle hjælpe til at opnaae det store Hovedsiemed: alle Levendes Lykke og Belfærd.

Ikke paalægges derved Naturen Lænker; derfor kan den dog vise og udvikle sig i de mangfoldigste Gestalter og Former. Derfor er det endog mueligt, ja høist sandsynligt, at de øvrige Soelsystemers Beboere, uagtet al deres Liighed med Hensyn til visse Indretninger, Organer og Fornødenheder og deslige, alligevel i mange andre Ting paa det mangfoldigste ere forskellige fra hverandre. — Men høist mærkeligt er det, at Resultaterne af vore Betragtninger over Lyset af alle Sole i Universet, og den Slutning, vi drog deraf, at alle Beboere deri maae have noget Legemligt ved sig, stemme saa nøie overeens med det Øvrige, Skriften siger os om andre Verdeners Beboere. Den taler i det mindste bestemt derom, at vi engang skulle boe i andre Egne af Universet, og faae et andet — endog ogsaa finere, fuldkomnere — Legeme. Den bemærker, naar dette skal skee, nemlig ved den almindelige Opstandelse. Legemlige Organer skulle vi altsaa faae igien, hvilke, som det synes, vor Aand endeligen

behøver, den opholde sig i Universet, hvor det end skal være. — Hvor sandsynligt, hvor begribeligt, ja hvor nødvendigt maae dette synes os efter hvad vi hidtil have bemærket? Det er aabenbart, at vor Land her og ligeledes i de høiere Verdenen kun ved visse legemlige Organer kan virke paa Legemverdenen, yttre sin Virksomhed, og modtage udenfra Indtryk og Fornemmelser. Forklare kunne vi det vistnok ei, hvorlunde legemlige Organer og Redskaber kunne være uforgiængelige og uforkrænkelige. Men alligevel lader sig ei den Muelighed nægte, at der gives et eller andet Middel til at skjærme dem imod Sollysets og andre Naturkræfters forstyrrende opløsende Kraft. Og hvorsor torde man ei antage, at vort Legeme, uden just at lide Død og fuldkommen Opløsning, i Evighedens uendelige Tidrum, endnu skal lide mangen stor Forandring; saa megetmere, da det sandsynligen paa en vis Maade maa holde lige Skridt med vor Lands indre tiltagende Uddannelse og Fuldkommengjørelse. — Den stjernefulde Himmel fastsætter, hvad Skriften lærer, og Begge give vor Land det Haab, at vi engang igien werde satte istand til, at glæde os ved Lyset og den heilige Etabelse.

(J. Metzger, Prof.)

Louise Lesang.

(Brudstykke af Napoleons Ungdomshistorie,
af ham selv fortalt.

Tabet af Eugenia *) rørte mig for levende til at jeg ei skulde forudsee, hvilken-Indsydelse lignende Forbindelser vilde have paa min Fremtid. „Følsomhed“ — sagde jeg — „bør ikke finde Sted i den Krigsriges Hierte.“ Fra nu af angreb jeg mine Studeringer med fornøjet og fordoblet Iver. Hang til Genfomhed forøgedes endnu mere ved Eugenia's Død, ved den Foragt mine Medstuderende indgiøde mig, og især ved de feige Løgne, jeg dagligen hørte franske Officeret fortælle paa mine Landsmænds Regning. Jeg tilbad mit Fædreland; en Korsikaner som faldt med Sværdet i Haanden for sin Frihed og Uafhængighed, var i mine Dine en Heros, som mit Hierte forgubede. Paoli, udbødelige Paoli! hvorofte har det smertet mig, at jeg var for ung til at ledsage Dig paa Din glimrende Bane! Jeg skulde have kæmpet ved Din Side, forandret Din Tactik, dannet en frygtelig Masse af Korsikanere, styrtet dem frem mod deres Fiender, knust Bolds mændenes Magt og senderbrudt deres Baaben.

Eugenia, Du Geneste jeg i mit Liv har tilbedt, Du, hvis Kierlighed vandt en Plads i mit Hierte,

*) See I Binds II p.

som Josephine og Franz den Andens Datter aldrig formaaede at røve Dig. Eugenia, denne Engel af Omhed og Blidhed, som Døden fældte i Livets skionneste Dage, Dit Minde søgte jeg nu af al Magt at fjerne fra mit Hierte, men aldrig, hverken under Kampens Larm eller i den stille huuslige Kreds, glemte jeg Dig, Du mit Livs første Kierlighed. — For at adsprede mit Sind besøgte jeg en Dag den bekendte Madame Dubois i de gode Børne Gade. En vakker lille Brunette med en rød Kind og et venligt Die lukker mig ind. Hun modtager mig uden Kulde og uden Varme. Det undrer mig, thi man havde sagt mig, at hendes Lige overøse den Første den Bedste med deres Kiærtegn. Hendes Forhold behagede mig og vakte min Længsel efter at kiende hendes Historie, hvilken hun ogsaa meget trohiertigen fortalte mig saalunde:

„Mine Forældre, der endnu leve, ere uformuende; tidligt maatte jeg forlade dem. I mit trettende Aar udstødtes jeg, uden Ven, uden Støtte, ene og forladt, i den vide Verden, for selv at ernære mig ved mine Hænders Arbeide. Sommeren randt hen, og allerede begyndte jeg at vorde fortrolig med min Skiebne, da pludselig Arbeidet hørte op: jeg søgte det, men min Gang var forgiaevet. Min Fader var flyttet til Orleans. Jeg var nu uden Haab og uden Brød. En Naboerfke ynkedes over mig, og skaffede mig Arbeide fra en Possementmager. Nu tilsmiilte Haabet mig atter.

En ung Arbejder paa Værkstedet fattede Kiærlighed til mig. Delâtre — saa hed min Elsker — sagde, at han havde mig kiær: inden kort Tid var jeg hans. I syv Uger var jeg den lykkeligste Kone, da blev Delâtre syg. Det Sidste jeg eiede, gav jeg for at redde hans Liv, da jeg Intet mere havde tilbage, nødtes jeg til at bringe ham til Hotel-Dieur. Hver Dag besøgte jeg ham her, men da jeg den Ellefte nærmede mig hans seng, fandt jeg den tom; Delâtre var død om Natten. Jeg besvimeede ved at høre de skrækkelige Ord; Gud være lovet! jeg var i de Ulykkeligens Afsl. Feberren angreb mig — i to og tyve Maaneder laas jeg syg. Min første Gang, efterat have forladt Hospitalet, var til min gamle Vaaning. Eieren var død for fem Uger siden. Mine usle Meubler havde man soigt for to Mars Leie. Vinteren nærmede sig og jeg var svag endnu. En Matradsse var det Eneste jeg endnu havde tilbage: hvad skulde jeg gjøre, hvad vilde der blive af mig, hvor skulde jeg tye hen? Arbeide kunde jeg ikke faae, skiondt jeg daglig søgte det. Possementmageren modtog mig uhøfligt og jog mig bort. Madame Dubuis var just nærværende. Jeg veed ikke, om hun giennem min Elendighed sineede nogen Levning af Skionhed. Hun følger mig og udsørger mig om min Besfatning. Daarer vare mine Svar. Hun tog mig i sin Begn og viiste mig al muelig Omhue. I hvilket Huns at jeg befandt mig, mærkede jeg saasnart jeg betraadte det.

Fordøm mig ikke derfor. I den Stilling hvori jeg var, vare Ordene Anstændighed og Dyd kun Udtryk, hvis Tomhed jeg tilfulde kiendte. Det er kun altfor sandt, at de som tale høiest om Dyden, sielden ville bidrage en Hvid til at lette dens Udøvelse for den Ulykkelige."

Pigens Fortælling havde vakt min Deeltagelse; det hiertelige Eprog hvori hun malte sine Lidelser, havde rørt mit Hierte; hendes Tillid havde skienket mig lykkelige Dieblikke. Jeg kom hjem i dybe Tanker. Snart var min Beslutning fattet: jeg vilde redde Pigen. — Næste Morgen leiede jeg et lille nydeligt meubleret Kammer i Babylonsgaden, gik derpaa atter hen til Louise Lesang, (saaledes var hendes Pigenavn) gjorde hende det Forslag at flytte did, da jeg saa vilde skaffe hende Arbeide og efter Evne understøtte hende. Hun brast i Graad og sank ned for mine Fødder. „Ordne deres Sager" — vedblev jeg — „Klokken fire venter jeg Dem i de gamle Augustiners Gade hos Restaurateuren paa Hjørnet." Hun kom, anstændig klædt med en lille Byldt under Armen. Ubeskrivelig var den Glæde, hun følte ved at betræde sin lille Etue. Fem Louisd'or var Halvdelen af mit Pengesforraad, dem gav jeg hende til at begynde sin Huusholdning med. Hendes Taknemmelighed og Kiærlighed gav mig rigelig Belønning.

Et par Maanederstid efter erfarer Louise ved en af sine Slægtninge, at hendes Fader var død for femten Maaneder siden og havde testamenteret hende 1200 Franker. Denne Arv satte hende i Stand til at etablere sig som Læredshandlerke i Paris, hvor hun endnu boer som en formuende Kone. Ofte besøgte jeg hende endog siden og følte mig uudsigelig glad ved hendes Lykke.

Josephine, Napoleons første Gemalinde.

Josephine Tascher de la Pagerie, som bekendt, født i Bestindien, hvor hendes Fader, der skal nedstamme fra en Schweigerst, i Frankrige boesat Familie, havde nedsat sig, havde quindelige Smaarænker at takke for sit Bekjendtskab med Europa og sin sildigere Ophøielse. Den adelige Slægt Beauharnois var meget riig og anseet, da den havde anseelige Besiddelser i Bestindien, og nogle af dens Medlemmer havde opnaaet hvide Bærdigheder og ved deres Tapperhed tilføes stor Udmærkelse. Paa hiin Tid besto Huset af to Brødre, som den inderligste Riærlighed fra Barndommen af havde forbundet. Begge havde staaet i fransk Sæetieneste og erhvervet dem en Contre-Admirals Bærdighed. Marquis

Beauharnois, den ældre Broder, havde to Sønner. Hans Broder, Vicomten, fik ved sin høilig dannede Kone, Datter af en General-Forpagter, en Son, Greven Beauharnois, Pair af Frankrige, og to Døttre. Et dobbelt Givtermaal var alt for længe siden blevet besluttet i begge Familierne, og i Forventning heraf havde man ikke deelt en arvet meget riig Besiddelse i Et. Domingo. Den ældre Søster formælede sig snart derefter med sin Fætter, den unge Beauharnois, som derpaa antog Marquis-Titelen, som i Begyndelsen af Revolutionen i den constituerede Forsamling gik over til den tredje Stands Partie, var senere General ved Rhins armeen og i kort Tid Krigsminister, og guillotineredes i Aaret 1793.

Familien Beauharnois havde overdraget Forvaltningen af sine Besiddelser i Vestindien til en fælleds Ven, Renaudin, der uden Bederlag besørgede Plantagens Eger. Begge Brødre havde største Lid til deres Vens Nedelighed og Duelighed, og den ældre, Enkemand i mange Aar, indbød Frue Renaudin, en fød Tascher de la Pagerie, til Paris, for at lade hende bestyre sit Huus. Hun var en snedig, rænkesuld Kvinde. Da hun nok kunde formode, at det ei vilde være let for hendes Mand, at aflægge sit Regnskab, og ønskede at ophøre sine Slægtninge, saa kom hun paa den Tanke, at forene sin Belynders, den gamle Marquis Beauharnois, Interesse med sin egen Families,

ved sin Broderdattets Formæling med den endnu ugifte Beauharnois. Hun lod derfor sin ældste Broderdatter komme fra Vestindien, denne døde strax efter Landingen ved Rochefort. Fru Renaudin lod nu den yngre, Josephine, komme, der først havde naaet sit femtende Aar. Hendes Skabning var behagelig, men endnu ikke udviklet. Ifølge en endnu levende Mands Vidnesbyrd, der dengang kiendte hende, udmærkede hun sig ene ved en rank, skøn Skabning og en ualmindelig liden Fod, men simpel var hun, sødelig og af et blidt indtagende Gemt.

Den unge Vicomte Beauharnois, der levede under samme Tag med hende, fandt snart den unge Creoleinde elskværdigere, end sin Cousine, som han kun i nogle Dieblikke havde seet ved Gitteret i det Kloster, hvor hun opdroges. Hans Lidenskab tog hastig til, og Josephine var ei følesløs for sin unge Elfers Emigrerier og behagelige Figur. Hendes Tante henvendte sig, i dette afgjørende Dieblik, til en vis Frue Duchenu, der i Fortrolighed aabnede den gamle Marquis, at hans Sønns Lykke beroede paa hans Forbindelse med Josephine. Faderen saae sig i stor Forlegenhed. Paa den ene Side vilde han gjerne tilfredsstille sin Sønns Dnske, og paa den anden foruroligere ham den Tante, at vorde uordholdende mod sin Broder, som han stedse havde æret meget. Grev Beauharnois var høist opbragt, da han erfoer den nye

Forbindelse, og troede, at have lidt en personlig Fornærmelse, som han aldrig kunde tilgive. Han paaftod strax Delingen af de vestindiske Besiddelser, og Følgen deraf var en Proces, der for bestandigt satte Splid imellem begge Brødrene. De tvende Elskende bleve imidlertid forenede, og Josephine blev Vicomtesse af Beauharnois. Flere Børn vare Frugten af denne Forbindelse, hvis Lykke dog ei altid var uforstyrret. Gemalen fattede Mistanke og krævede offentlig Skilsmisse. Men Retten fandt de anførte Grunde for svage, de foregivne Kiendsgierninger for lidet beviste, for at til dømme Skilsmisse, og begge Parter bleve endeligt bevægede til, hierteligen at forsones dem. Dnkelsens Død, der skal have opvakt sin Brodersøns Skinsyge, for at bevise ham, at han ved hans afbrudte Forbindelse med sin Datter var bleven ulykkelig, bidrog ei lidet til denne Forsoning. Begge kom nu igien til Hove, hvor de nødde megen Gunst. Frue Beauharnois, der besad Dronning Antoinettes Belvillie, galdt den Tid for den skønneste Roue i Versailles, og hengav sig gandske til Hoflivets Udspredelser. Rigsstændernes Forsamling og de paafølgende Begivenheder, der bebudede den nære Omvæltning, bandlyste snart Munterheden fra Kongeborgen. Dronningen yttrede ofte sine Bekymringer for Josephine, uden at drømme om, at hendes Beninde engang skulde være hendes Efterfølgerste. Josephine selv grebes kun altfor snart af Tidens Storme. Hendes

Mand, der alt i nogen Tid stod ved et Feltregiment, og altid havde været meget hæderkæd, maatte, efter den pludselige Krigserklæring imod Østerrige, drage til Hæren. Han steg snart til en Generals Værdighed, men kort efter Kongens Henrettelse blev han af sine egne Soldater angivet som Aristokrat, affat og ført som Fange til Paris. Josephine opbød Alt, for at skaffe ham hans Frihed, og han var meget rørt over hendes smme Deeltagelse. Men snart berøvedes han den Trøst, at see hende ved sin Side, da hun selv blev fængslet og indespærret i Carmeliterindernes Kloster.

Nogle Uger derefter stillede Bicomten for Revolutionstribunalet og tilkiendtes Døden, som han modig gen gik imøde, kun hans Hustrues og Børns Skæbne præseede en Daare af hans Liv, uden at ahne, at det Skafot, hvorpaa han mistede sit Liv, var det første Trin til Josephines Throne. Efterretningen om hans Død kastede hende paa Sygeleiet. Slutturen, som man anmodede om en Læges Bistand, svarede koldt: hun behøvede ingen Læge, da hun maaskee alt næste Dag skulde følge sin Mand. Allerede havde man tilstillet hende en Afkrift af Anklagen, hvilket altid var et sikkert Tegns paa den nære Domfældelse; allerede havde hun forudseende sin Død, afklippet sine skønne Haar, for at efterlade sine Børn dem som et Minde, da Kobespierres Fald pludseligt skaffede hende Friheden. Men kun nye Ulykke syntes at vente hende. Hendes Eiena

komme vare indbragne, og Tbelæggelserne i St. Do-
 mingo røvede hende hvert Haab om at faae Hielpemida-
 ler fra Vestindien. I denne Stilling kom hende Frue
 Talliens og nogle andre Veninders venstabelige Under-
 støttelse imøde, og saaledes kunde hun, efter lang Usyn-
 lighed, igjen vise sig i Hovedstadens muntre Kredse.
 Hun og Frue Tallien udmærkede dem dengang ved den
 græske Dragt, og i sig Dragt viste de dem ved de
 saakaldte Borgerfester, i Skuespilhuset og i Directø-
 rernes Selskaber. Directøren Barras blev den skønne
 Kones Beundrer, og tog saa levende Deel i hendes
 Skæbne, at hun ved hans Indsyndelse fik en Deel af
 sin Mand's Godser igjen, som en Skadeserstatning,
 som man kaldte det. Til disse hørte fornemmelig
 Malmaison, som hun beboede fra Tid til anden,
 og alt dengang begyndte at pryde med sieldne og kost-
 bare Planter. Her uddannede sig hendes Tilboielighed
 til Plantekyndigheden, her søgte hun at erhverve sig
 nyttige Kundskaber og sørge for sine Børns Opdra-
 gelse, som hun inderlig elskede. Allerede røvede disse
 de lykkeligste Anlæg, og deres Moder foruroligedes ene
 af den Tanke, at hendes Stilling ei tillod, værdigen at
 forsørge dem. Men underfulde Begivenheder forbe-
 redtes allerede til at grunde hendes Huses Lykke. Den
 skønne Enke gav sin Haand til en ung Kriger, der
 ikke eiede andet, end sin Pension. Buonaparte lovede,
 at behandle hendes Børn som sine egne, og dette

Løfte har han altid troligen holdt. Strax efter Forsamlingen gik Generalen over Alperne, og Overbefalingen over den italienske Hær var, som man siger, hans Bruds Medgivt.

Efter Buonapartes Hjemkomst fra Egypten, skal Josephine, som hendes Venner sige, have ønsket Huset Bourbons Gienoprettelse. Man paastaer endog, at hun fra den Tid af, hendes Mand gradviis opnaaede den første Magt, forraadede et Gang til Tungssind, og at selv den Krone, som han endelig satte paa hendes Hoved, ei formaade at trøste hende. Ifald det er sandt, hvad man fortæller, at man paa Den Martinique har spaaet hende, at hun engang skulde have et stort Folks Behersker til Gernial, men kort Tid derefter berøves sin Hertiighed og døde — da var hiin Tungssindighed let at forklare.

Aldrig blev Josephine blændet af Høihedens Glænde. Hun holdt ikke op med, at vise Buonaparte det Daarlige i udvortes Erobringer, og opfordrede ham til, at udføre den visere og ædlere Plan, at lykkeliggiøre Frankrige ved Handelens og Ugerdyrknings Fremme.

Napoleons Ergicerrighed sonderrev endeligt ogsaa det Baaud, Høven hemmeligt havde velsignet. Josephine begav sig strax efter hiin høitidelige Skilsmisse (den 16de Decbr. 1809) til Malmaison, hvor Napoleon, indtil sin Gienformæling, dagligen besøgte hende. Her levede hun iblandt sine gamle Venner, som hun midt

i Høihedens Glands havde bevaret. Hendes betydelige Indkomster satte hende istand til, at lade de herligste Planter komme fra alle Verdensdele og at samle de fioldneste og skønneste Fugle. Under fra Hudsonsflo- den og den sorte Svane fra Nyholland svømmede paa den rislende Bæk, der slyngede sig igiennem Buske og yndige Enge. Men i disse venlige Omgivelser fandt hun ingen Lindring for sin Lungsyndighed. Kort efter Napoleons Formæling begav hun sig til Navarre, et Gods, han havde foræret hende, og til hvis Istandsæt- telse han havde givet en Million Frankers Forstud. Denne Sum og hendes aarlige Indkomster af tre Mil- lioner gave hende Leilighed til at uddele milde Gaver. De meest udmærkede Qvinder samlede om hende. Hendes Datter, der undertiden maatte vise sig ved Kei- serens Hof, kom altid med Henrykkelse tilbage til Malmaison, og selv Pariserne foretrak det udvalgte Selskab, som de fandt hos Josephine, for Hoffet i Thuillierierne. Da man engang yttrede dette for hende, gav hun til Svar: „Jeg har tilbragt mit hele Liv iblandt dem, der nu udgøre Hoffet, og kan derfor tale om flere Gienstande og med større Lethed, end en fremmed Prindsesse, der kun ufuldkommen kender vore Sæder og vort Eprog. Men man skulde derfor ei be- klage sig over Keiserinden, men Enhver skulde meget mere stræbe efter, at gøre hende Frankrige dyrebart, da hun har forladt sin Hiemstavn, for at boe iblandt

Fremmede." Saaledes søgte Josephine, istedet for at nære Harmen mod sin Medbeilerinde, at bidrage Alt, hvad hun kunde, til hendes Lykke. Edelmødig deelte hun Buonapartes Glæde, da hans Gemalinde havde skænket ham en Søn. Hun forlangte at see Barnet, og viiste stedse varm Deeltagelse i dets Skæbne. Disse vare de sidste lykkelige Dage, som denne udmærkede Kvinde nød, der, liig et glimrende Luftbillede, havde lyst en kort Tid, for pludselig at slukkes.

Dronning Marie Antoinettes Testament.

Disse, hiin ulykkelige Fyrstindes sidste Tanker og Ønsker, fremfattede i en Skrivelse til hendes Svigerinde, Prindsesse Elisabeth, fandtes først efter tre og tyve Aars Forløb blandt en Snekker Dupleirs Efterladenskaber, hvis Datter, Robespierres hemmelige Elskerinde, var givet dette tilligemed flere andre Papirer i Forvaring i Robespierres sidste Dage:

„Den 16de October 1793 Kl. 4½ om Morgen.
 Det er sidste Gang, at jeg tilskriver Dem. Jeg er klevet dømt, ei til en skændig Død, thi kun for Forskydere er Døden skændig — men dømt til at gjenforenes med min Ludvig. Uskyldig som han, haaber

jeg og i mit Livs sidste Dieblig at vise samme Stand-
 hastighed som han. Mit Hierte er roligt, thi min Sam-
 vittighed bebrejder mig Intet. At jeg skal forlade mine
 stakkels Børn, forvolder mig den dybeste Kummer. El-
 skede kjerlige Søster! Modtag De herved min sidste
 Betsignelse over begge mine Børn. Gid de Begge ville
 erindre hvad jeg uafslædig indprægede dem, at dybtige
 Grundserninger og nøiagtig Opfyldelse af sine Pligter
 ere Livets første Betingelser; at deres gjensidige Ven-
 skab og Fortrolighed vil have deres Held. Gid de ville
 see Exempel paa os! Hvormegen Trost har ikke vort
 Venkab skænket os i vore Lidelser! Min Søn lære
 at indsee, at Godhed ikke er tilstrækkelig til at re-
 giere; hans uheldige Fader giver det mest talende Be-
 viis derpaa. Aldrig glemme han sin Faders sidste Ord:
 „Søg aldrig at hævne vor Død!“ — Jeg beder Gud
 oprigtig om Forladelse for alle de Feil, jeg i mit Liv
 kan have begaaet. Jeg haaber, at han naa'igen vil
 optage mine sidste Bønner, saavel som den jeg allerede
 længe har bedet, nemlig med Godhed at indslutte min
 Siæl i hans Barmhiertighed. Jeg beder Alle, som jeg
 kiender, om Forladelse for hvad Kummer jeg uden min
 Villie kan have voldet dem. Alle mine Kiender tilgiver
 jeg. Jeg har havt Bønner; og den Tanke, for stedse
 at være skilt fra dem, smertes mig i Døden. Lev vel,
 min gode, kjerlige Søster! Glem mig ikke! Af mit

gandske Hierte omfavner jeg Dem saavel som mine stafs
kels Børn. O Gud, hvor det giennemborer mit Hierte,
te, at jeg for stædse maa rive mig løs fra dem! Lev
vell! Lev vell!"

Ved denne Leilighed vilde det maaskee kunne inter-
ressere nogle af dette Skrifts Læsere, her at finde noget
Mere om hiin ulykkelige Dronnings sidste Dieblikke:

Rolig og fattet syntes Marie Antoinette at høre
sin Dom. Kl. 4 blev den hende kundgiort, en halv
Time derefter var det at hun skrev sit omtalte Testa-
mente, og allerede Kl. 10 blev hun, i sneehvid Mor-
gendragt, ført til Retterstedet. Hun viiste hverken
Mod eller Trods, og syntes ubevæget ved det hende uden
Ophør imøde lydende Skrig: Leve Republiken! bort
med Tyranniet! Da hun var kommen paa Revolutions-
pladsen, vendte hun sit Blik mod Thuillierierne, og
da røbede hendes Ansigt en levende Sindsbevægelse.
Næst besteg hun nu Skafottet. Kl. 12 $\frac{1}{4}$ faldt hendes
Hoved midt under det larmende Brøl: Republiken leve!

Angelika Catalani.

Alt hvad som nogensinde er skrevet, sagt og sunget om denne berømte Sangerinde er tilhøje Intet imod hvad som læses om hende i den neapolitanske *Moniteur*. Vort kolde nordiske Sprog formaaer ingenlunde at udtrykke den tumlende Henrykkelse, hvori Sydænderne glødende, som i et bachantisk Raserie, udbrøder:

„Endelig have vi da hørt hende!!! Angelika Catalani har fremstillet sig for vort fortryllede Øie! Henrykt er endnu vor Siæl af hendes himmelske Akkorder! Orkets Lyd er altfor svag til at skildre hiint Kunstens og Naturens Under! Hiin rivende Hurtighed, hiin Kraft og Fylde er det, som Horas tillægger den thebaiske Svane i det han sammenligner den med den majestætiske Strøm, som styrvende sig fra de høieste Fjeldtinder og opsvulmet af alt Himmels Vand, med Vælde overskrider Bredderne, nedstyrvende i sit stolte og herlige Løb de svage Stranker, man forsøgte at stille imod dens Gang. — Saaledes ogsaa hun! Naar Sangen strømmer fra hendes Corallæber, opvækker den i Hjertet de forskjelligste Følelser, snart høieste Begeistring, snart blid Medlidenhed. Hil Dig, Apolles Datter! blidere er Din Sang end Polyhymnias! Naar Du aabner Din himmelske Mund — see! da udstrækker

Jupiter sin Lynild; under Himmel-Herrens Scepter
 indslumrer den tordenbærende Jtn; Mars taber Spy-
 det af sin Haand; Bacchus glemmer Druens Saft;
 Vulkan hengiver sig til Dine søde Toners Undere. Apoko-
 vover ei mere at lade sig høre, og Muserne tie for ei
 at overvindes af Dit Trylletie!"

F r i s k y t t e n .

(et tydsk Folkesagn.)

I.

//Hør Aone" — sagde den gamle Skovridet Ber-
 tram i Lindenhaim — „Du veed, at jeg gierne
 vil føie Dig, men slaae den Grille ud af Dit Hoved,
 og bestyrk heller ikke Pigen deri. Nægt hende det reent
 ud, saa fælder hun nogle Taarer og finder sig i sin
 Skiebne: det bliver dog ikke bedre med den lange Næ-
 len. — „Men fiære Mand" — indvendte Moder Aune
 bedende — „kan da vor Cathrine ikke leve ligesaa lyk-
 kelig med Amtskriveren, som med Jægeren Robert?
 Du kiender ikke Wilhelm ret, han er saa brav, saa hiers-
 tensgod." — „Men ingen Jæger," afbrød Skovride-
 ren; „min Skovbetiening er nu meer end i to hundrede
 Aar gaaen i Arv fra Fader til Søn. Havde Du sødt

rig en Knøs, istedetfor en Pige, nu vel, saa efterlod jeg ham min Post, og Pigen, ifald der var kommen nogen, kunde givtet sig med hvem hun vilde; men nu — nei! Først skulde jeg vel have Angst, Møie og Omstændigheder for at faae Hertugen til at antage min Svigersøn til Prøvestud, naar han ellers var en god Jæger, og derpaa kaste Pigen hen? Nei, Anncmoet, jey staaer just ikke paa Robert; naar han ei behager Dig, saa opsoeg en anden flink Jægerknøs, som jeg kan aftræde min Plads i levende Live, da ville vi tilbringe vore gamle Dage i Ro, hos vore Børn — men bliv mig fra Halsen med Din Pennefytte." — Moder Anne havde gierne endnu talt et godt Ord for Amtsskriveren, men Skovrideren, som kiendte den kvindelige Overtalelles-Kvne, vilde ikke udsætte sin Beslutning for et nyt Angreb; han tog sin Bøsse ned af Væggen og gik ud i Skoven.

Neppes var han om Hiørnet, før Cathrine stak sit venlige lokkede Hoved ind af Døren. „Gik det godt, lille Møer! Ja?" — raabte hun, sprang glad ind i Kammeret og kastede sig om Moderens Hals. — „Åh, Cathrine, glæd Dig ikke for meget", sagde denne, „Fader er god, hiertensgod, men Du maa Ingen faae uden en Jæger, og det lader han sig ikke afdisputere, det veed jeg." — Cathrine græd, og vilde hellere døe, end skilles fra sin Wilhelm. Moderen trøstede og kiendte vepelviis, endelig græd hun med Datteren. Hun lovede

at forsøge endnu en Hovedstørm paa Faderens Hjerte, da bankede det paa Døren, og Wilhelm traadte ind.

„Åh Wilhelm,“ raabte Cathrine ham med forgrædte Dine imøde, „vi maae adskilles! Søg Dig en anden Pige, mig faaer Du ikke og jeg ikke Dig; Fader vil giwte mig med Robert, fordi han er Jæger, og Moder kan ikke hielpe os. Men skal jeg miste Dig, vil jeg ikke tilhøre nogen Anden, jeg bliver Din, og Dig tro indtil Døden.“

Moder Anne søgte at berolige Amtsskriveren, der ikke vidste, hvorledes han skulde forstaae Cathrines Tale, og fortalte ham, at Fader Bertram ikke havde noget imod hans Person, men at han kun formedelt sin Forstbetiening vilde have en Jæger til Svigersøn. „Er det intet andet,“ sagde Wilhelm beroliget, og trykkede den grædende Pige til sit Bryst, „saa vær ved frit Mod, fiære Cathrine! Jeg er ikke uvidende i Jægerkunsten, thi jeg har staaet i Lære hos min Morbroder Overforster Finsterbusch, og maatte efter Amtmandens, min Gudfaders Dnske, ombytte Jægertasten med Skriverpulten. Hvad hielper mig den lovede Amtmands-plads, naar jeg ikke kan føre min Cathrine som Amtmandinde i Amtshuset? Vil Du ikke høiere op end Din Moder, og er Skovrideren Wilhelm Dig lige saa fiær som Amtmanden, saa bytter jeg strap, thi jeg har stedse elsket det lystige Jægerliv mere end det stive Byliv. „O Du fiære, velsignede Wilhelm!“ raabte Ca-

thrine, og alle Skyer forsvandt fra hendes Pande, kun en glindsende Soelregn af Glæde sittede i hendes Dine; „vil Du det saa tael med min Fader, førend han maa skee giver Robert sit Lovte.“ — „Bliv Cathrine,“ sagde Wilhelm, „jeg følger ham strax i Skoven. Han er vist efter Hiorten, som i Morgen skal leveres paa Amtet. Giv mig Bøsse og Lasse! jeg opsøger ham, giver ham en Jægerhilsen og tilbyder mig strax som Jæger i hans Tjeneste.“ Moder og Datter falbt ham om Halsen, hjalp den nye Jæger saa godt de kunde, og saae med Angst og Haab ind i Skoven efter ham.

II.

„Det er en vakker Knos, den Wilhelm!“ raabte Skovrideren glad, da Jægerne kom hjem, „hvem skulde troet sliig en Skytte i en Pennehelt? Nu vel, i Morgen vil jeg selv tale med Amtmanden; det var dog Jammerfæde, om han ikke blev ved den ædle Jægerkunst! Der bliver en anden Runo af ham. Du veed dog vel, hvem Runo var?“ — Wilhelm benægtede det. — „Har jeg da ikke fortalt Dig det?“ vedblev Skovrideren, „See, det var min Tipoldefader, som først eiede dette Sted. Han var en fattig Rideknægt og tjente hos Juncker von Bippach, som kunde godt lide ham, og tog ham overalt med i Feider, til Turneringer og paa Jagt. Nu bivaanedes denne Juncker engang

en stor Jagt, som Hertugen anstillede her tilligemed mange Riddere og Adelige. Da opjog Hundene en Hiort, paa hvilken der sad et Menneske, som skreg jammerligt og vred klagende sine Hænder, thi det var dengang en tyrannisk Etik hos Jagtherrerne, at de smedede fattige Folk, for et ringe Jagtbyverie, paa Hiorte, saa at de enten bleve ynkeligt forstødte og senderrevne, eller maatte omkomme af Hunger og Tørst. Da Hertugen saae dette, blev han meget opbragt, lod strax holde inde med Jagten, og udsatte en stor Belønning for den, der tørde paatage sig at fælde Hiorten, men truede tillige med Unaade og Bødd, dersom Skytten beskadigede Mennesket, thi han vilde have dette levende, for at erfare, hvo der imod hans Bud havde fordristet sig til en saa grusom Handling. Men der var ingen iblandt de Adelige, som vovede Skuddet paa deres Hertes Unaade. Endeligen traadte Runo frem, just ham, som Du seer paa Billedet der, og sagde til Hertugen: „Naadigste Herre, vil I tillade mig det, saa vover jeg det med Gud, feiler jeg, kan I tage mit Liv til Bødd derfor, thi Guds og Guld erer jeg ikke, men det gier mig ondt for det arme Menneske, jeg vilde jo ogsaa gierne vove mit Liv, om han var falden blandt Rovare eller Fiender.“ Det maatte Hertugen lide; han bød Runo at forsøge sin Lykke, gientog sit Løfte, dog uden Trudsel, for ei at giøre ham frygtsem. Da tog Runo sin Bøsse, spændte Hanen i Guds Navn og

befalede Kuglen med en tillidsfuld from Ven de hellige Engle i Bold. Nu skød han freidigt, uden at sigte længe, ind i Skoven, og i samme Dieblig Floi Hjerten ud, styrtede og udstønnede Livet, men Mennesket var uskadt, paa nogle Rifter nær i Ansigtet og paa Hænderne. Hertugen holdt Ord, og belønnede Kuno med denne Forsttjeneste til Arv og Eie for ham og hans Efterkommere. Men snart erfoer Kuno, at Misundelse ei er langt borte fra Lykke og Hændighed. Der vare mange, som gierne vilde have Forsttjenesten, for dem selv eller en Fætter paa venstre Side, og fik Hertugen til at tro, at Skuddet var skeet med Hæxerie og Dævelskunster, og at Kuno, uden at sigte, havde gjort et Friskud i Veir og Vind, der altid maa træffe; da blev der besluttet, at enhver af Kunos Efterkommere skulde gjøre et Prøveskud, førend han fik Tjenesten; dette kan nu Overjægermesteren, som anstiller Prøven, opgive svært eller let. Jeg maatte høre Ringen af Næbet paa en Læsfugl, som blev rystet frem og tilbage paa en Stang. Hidindtil har Ingen feilet sit Væsterskud, og hvem der engang vil blive min Svigersøn og Efterfølger, maa først være en dygtig Jæger."

Wilhelm havde til Forsterens Glæde med megen Deeltægelse hørt Fortællingen. Nu greb han den Gamles Haand med Varme, og lovede, ved hans Veiledning at blive en Jæger, som Kuno ikke behøvede at flamme sig ved.

III.

Wilhelm havde ikke været fulde fiorten Dage som Jæger i Skovriderhuset, da Fader Bertrand, som med hver Dag fik ham Kiærere, formeligt gav sit Samtykke til hans Forbindelse med Cathrine. Kun vilde han at Forlovelsen skulde holdes hemmelig indtil Prøvestykket var skeet, da han ved den fyrstelige Jægermesters Nærværelse, haakede at give sin Familiefest noget mere Høitideligt. Brudgommen svævede i Henrykkelse, og forglemte sig og den hele Verden i sin Kiærligheds aabne Himmel, saa at Fader Bertrand flere Gange lod ham høre, at han ikke mere traf noget Maal, siden han havde tilskudt Cathrines Hierte.

Dg virkelig havde Wilhelm, fra sin lille Forlovelsesdag af, havt et gandske besynderligt Uheld paa Jagten. Snart slog Bøssen klik, snart traf han en Træstamme istedet for Bildt. Kom han hjem og udtømmede sin Jagttaske, saa fandt man Alliker og Kraager istedet for Ugerhøns, og en død Kat for en Hare. Skovrideren gav ham endelig alvorlige Rebreidelser for hans Uagtsomhed, og selv Cathrine begyndte at frygte for Prøvestykket. — Wilhelm fordoblede sin Opmærksomhed og sin Flid; men jo nærmere Dagen kom, paa hvilken han skulde aflægge sit Prøvestykke, desto heftigere forfulgte Ulykken ham. Næsten ethvert Skud feilede; tilsidst skælvede han for at trykke Bøssen løs, for ikke at anrette Skade, thi allerede havde han skudt

en Koe paa Græsningen og saaret en Hyrde. — „Det er som jeg siger — sagde Jægeren Rudolf, en Aften — der er Nogen, som har forgiort Vilhelms Bøsse; thi naturligt gaaer det ikke til og det maae han først gjøre sig løs for.“ — „Tael dog ikke saa taabeligt — bebreidede Skovrideren — det er noget overtroist Løi, en from Jæger maae aldrig tale om Sligt. Og hør mig, kære Jæger, og veed Du ikke mere, hvad det for trende Sager er, som en duelig Skytte skal og have kan? Ho, ho, ho! sig til min Jægersmand!“ — Rudolf rømmede sig til Jægersmaal og sagde hurtig: „Ho, ho, ho, min kære Jægersmand, det siger jeg Dig vel paa Stand: God Kundskab, Bøsse og Hund, det er Jægerens bedste Grund, naar han det Nyttige vil oplue og ikke lader sig kue, derfor kan det vel ogsaa skee.....“. — „Det er nok“ — afbrød den gamle Bertram — „med disse tre Ting kan man gjøre sig løs fra al Forgjærelse, thi de hedder dog alletider Hans Skeeløie eller Peer Klodrian.

„Med Tilladelse, Fader Bertram,“ — sagde Wilhelm noget fortrydeligt — „her er min Bøsse, og jeg vil see paa den, der kan sætte noget ud paa den, og min Kundskab — jeg vil ikke prale, men jeg troer at være lige saa jagtkyndig som enhver Anden, dog er det som om Kuglerne gik krumme, og som blæste en Vind dem bort fra Løbet. Siig mig kun, hvad jeg skal gjøre, jeg vil jo gjerne gjøre Alt.“ — „Det er for-

underligt," — mumlede Skovrideren, der ikke vidste, hvad han skulde sige. — „Tro mig kun Wilhelm" — vedblev Rudolf — „det er intet andet, end hvad jeg har sagt. Gaae Du en Fredag i Midnatstimen hen paa en Korsvei og slaae en Kreds om Dig med Lædesstokken eller en blodig Kaarde, lys tre Gange Betsignelsen derover, som Præsten gjør, men i Navnet Sammiel...." — „Die!" afbrød Skovrideren vredt — „Veed Du, hvad det er for et Navn? Det er een af Dieblens Hærskarer. Gud bevare Dig og enhver Christen derfor."

Wilhelm forsede sig, og vilde ikke høre mere derom, omendsskiønt Rudolf vedblev sin Mening. Den hele Nat pudsede han paa sin Bøsse, undersøgte enhver Skrue og enhver Fjær, og med den frembrødende Morgen gik han ud, for at forsøge sin Lykke paa nye.

IV.

Men al hans Møie var spildt, Wildtet flokkede sig omkring ham og syntes næsten at drille ham. I ti Skridts Afstand skød han paa en Raabuk, to Gange slog Bøssen Klik, den tredje Gang gik Skuddet vel af, men Wildtet flygtede uskadt igiennem Buskene. Utaalmødig kastede den uheldige Jæger sig under et Træ og forbandede sin Skæbne, da raslede det i Krattet, og en gammel Soldat med et Træbeen hinkede

frem. — „Holla, kære Jæger,“ — tiltalede han Wilhelm — „hvorfor saa sørgmodig? Har Du Ekkoespine, Tombhed i Pungen, eller har Bløgen forgjort Din Bøsse? Giv mig en Pibe Tobak, saa vil vi passere lidt sammen. — Wilhelm gav ham fortrydelig det Besgjærte, og den Træbenede kastede sig ned hos ham i Græsset. Da de havde snakket om dit og dat faldt Tælen paa Jægeriet og Wilhelm fortalte ham sin Ulykke. Invaliden lod sig vise Bøssen. „Den er forgjort,“ sagde han, saasnart han fik den i Haanden, „Du kan ikke gjøre et ærligt Skud dermed, og er det skeet rigtigt efter Kunsten, saa gaaer det Dig ligegalt med enhver Bøsse Du faaer i Haanden.

Wilhelm blev noget forskrækket, og vilde gjøre Indvendinger imod den Fremmedes Tro paa Troldom, men denne tilbød sig at aflægge en Prove. „Sandant noget“ — sagde han — „hændes os Krigsfolk saa ofte, og jeg kunde fortælle Dig vidunderlige Sager derom til langt ud paa Natten. Hvorledes troer Du det gaaer til med Skarpskytterne, som vove sig allestedes hen, og pille deres Mand ud af Krudtdampen, hvor intet Menneſke kan see ham, naar de ikke forsted andet end at sigte og trykke løs. Der har Du for Exempel en Kugle, hvormed Du ikke kan seile, da den har særdeles Egenſkaber, og modſtaaer al Troldom. Forsøg den strax, det vil ikke mislykkes.“

Wilhelm ladede sin Bøsse og saa sig om efter et Maal. En stor Røvfugl svævede høit over Skoven, som et bevægeligt Punkt. „Skyd den Krabat ned berrøppe,” sagde den Træbenede. Wilhelm loe, thi Fuglen svævede i en Høide, der neppe kunde naaes af Diet. „Ei, saa skyd — gientog hiin — jeg vædder om mit Træbeen, den falder.” Wilhelm skød, den sorte Punkt neddalede, og en stor Høg faldt blødende til Jorden. „Det vilde ikke forundre Dig,” sagde Invaliden til den af Forbauselse stumme Jæger, „dersom Du var en ægte Skytte. Det er just ikke det Største i Kunsten at støbe slige Kugler, dertil hører kun nogen Hændighed og Mod, da det maa skee om Natten. Naar vi sees igien vil jeg lære Dig det for Intet, nu maa jeg bort, Klokken er just slagen syv. Forsøg imidlertid et Par af mine Kugler; Du seer mig endnu saa tvivlende ud. Lev vel!” Med disse Ord gav den Træbenede en Haandfuld Kugler til Wilhelm, og hinkede bort. Fuld af Forundring forsøgte Wilhelm en anden af Kuglerne, og traf atter et næsten unaaeligt Maal; han tog den sædvanlige Ladning og feilede det letteste. Nu vilde han efter Invaliden, men denne var ei at finde i Skoven, og Wilhelm maatte trøste sig med det belovede Gien syn.

V.

Nu blev der stor Glæde i Skovriderhuset, da Wilhelm kom tilbage med en heel Deel Bildt, og i Gierningen overbeviste Fader Bertram om, at han endnu var den forrige dygtige Skytte. Nu skulde han fortælle Marsagen, hvorfor Ulykken saa underligt havde forfulgt ham, og hvad han havde gjort for at hæve den, men han frygtede for at tale om de ufeilhare Kugler, uden at kunne give sig en bestemt Grund derfor, og skid Skylden paa en Feil ved Bessen, som han først den forrige Nat havde opdaget ved Pudsningen.

„Seer Du Annemoer“ — sagde Skovrideren smilende — „er det ikke som jeg har sagt; Hverie har stukket i Løbet, og din Niese som i Morges rev Fader Kuno ned af Væggen, stikker i det forrustede Søm.“ „Hvad er det med Nissen?“ spurgte Wilhelm. „Na intet“ svarede den Gamle, „Billedet faldt ned af sig selv i Morges, da Klokken slog syv, og nu troer Annemoer strax, at det spøger.“ — „Klokken syv!“ gientog Wilhelm, og den Træbenede faldt ham ind, der just havde forladt ham paa den Tid. — „Det er vel ikke den rigtige Spøgelse Tid“ — vedblev Skovrideren, og klappede Moder Anne venligt paa kinden. Men denne rystede dog betænkeligt paa Hovedet: „Gud give, at Alt er gaaet naturligt til!“ sagde hun, og Wilhelm ristede Farve. Han besluttede, at lægge sine Kugler til Side, og kun bruge een ved Prøvefluddet, for ikke at forspilde

sin Lykke ved en Fiendes Ondskab. Men Skovrideren nødte ham med sig paa Jagt, og vilde han ikke paany opsække den Gamles Mistro imod hans Duelighed, og forbitte ham, saa maatte han allerede vove nogle af sine Trylleflugter derpaa.

VI.

Efter faa Dage havde Wilhelm vænnet sig saaledes til sine Lykkeflugter, at han ikke mere ahned noget Betsænkeligt i at bruge dem. Hver Dag gik han igiennem Skoven, i Haab om at møde den Træbenede, thi hans Kugleforraad havde formindsket sig til to, og vilde han bestaae sit Provessud med Sikkerhed, saa var den yderste Sparsomhed nødvendig. Han afflog saagar den gamle Skovrider at ledsage ham idag paa Jagten; thi i Morgen ventedes Overjægermesteren, og det var jo mueligt, at denne, foruden det egentlige Provessud, forlangte et Beviis paa hans Duelighed. Men om Aftenen kom et Bud, istedetfor Jægermesteren, som bestilte en stor Levering af Wildt til Hoffet, og meldte sin Herres Ankomst til otte Dage senere.

Wilhelm troede, han skulde synke i Jorden, og hans Forstrækkelse maatte have opvakt Mistanke, hvis man ikke havde været enige om, at tilskrive den Brudgommens fluffede Haab. Nu maatte han paa Jagt, og i det mindste opoffre een af sine Kugler. Men fra

den anden, svøer han, skulde Intet stille ham, førend det afgjørende Skud paa Bryllupsdagen. Faderen kendte, da Wilhelm kom fra Jagten med een eneste Hiort, thi den forlangte Levering var betydelig. Han brededes endnu mere den næste Middag, da Rudolf kom hjem med rigt Bytte, men Wilhelm med Intet. Om Aftenen truede han med at jage ham bort, og tage sin Tilladelse til Forbindelsen med Cathrine tilbage, dersom han ikke den næste Morgen i det mindste bragte to Raabukke hjem. Cathrine var i den største Angst, og besvøer ham ved al sin Kierlighed, at anvende den største Glid, og hellere slet ikke at have hende i Tanker paa Jagten.

Saaledes gik Wilhelm fuld af Fortvivlelse i Skoven. Cathrine saae han i ethvert Tilfælde tabt for sig; der blev ham altsaa intet andet tilovers, end det sørgelige Valg, paa hvilken Maade han skulde tilintetgjøre sin Lykke. — I det han nu, ude af Stand til at vælge, tabte sig i sørgelige Betragtninger over sin Skiebne; viste en Flok Raabukke sig i Nærheden. Massinmæssigt greb han til sin sidste Kugle; den faldt ham centnertung i Haanden. Allerede vilde han kaste den tilbage, fast besluttet, at glemme denne Skat, det koste hvad det vilde; da saae han den Træbenede i det Fjerne nærme sig til ham; glad lod han Kuglen rulle ned i Lobet, trykkede løs, og to Raabukke faldt til Jorden.

Wilhelm lod dem styrte, og ilede efter Invaliden, men han maatte have taget en anden Vej; han var ikke til at finde.

VII.

Fader Bertram var tilfreds med Wilhelm, men denne gik hele Dagen i stille Fortvivlelse, og selv Cathrines Kiertegn kunde ikke opmuntre ham. Endnu om Aftenen sad han stum, og bemærkede neppe, at Skovrideren var kommen i en temmelig levende Samtale med Rudolf, indtil hiin endelig vakte ham af hans Bedøvelse. „Det maa Du ligesaa lidt taale som jeg, Wilhelm,“ tilraabte han den Drømmende, „at Noget siger min Stammefader slikt paa, som Rudolf nu. Har Englene dengang staaet ham og det arme uskyldige Menneſke hi, hvorpaa vi have flere Exempler i det gamle Testamente, saa ville vi prise Guds vidunderlige Godhed, men for Dævelskunster ſkal man ikke beſkyldbe min Stammefader. Han døde blidt og ſaligt paa ſit Leie imellem Børn og Børnebørn; men hver ſom bruger Dævelskunster, ſaaer aldrig noget godt Endeligt, ſom jeg ſelv har ſeet, da jeg ſtod i Lære ved Prag i det Bøhmiske.“ — „D, fortæl, hvorledes det gik til!“ raabte Rudolf, og de Andre ſtemmede i med.

„Det gik ſlemt nok,“ vedblev Skovrideren, „det gyſer endnu i mig naar jeg tænker derpaa. Der var

just et ungt Menneske i Prag, som hedde Georg Smidt, en forpoven, vild Ansøs, ellers brav og flink; han var en stor Elsker af Jagten, og saa ofte han kunde, kom han til os. Han var ogsaa bleven en dygtig Jæger, men han var for flygtig, og skød derfor lidt forbi. Engang, da vi drillede ham dermed, brøtse han af, at han snart vilde skyde bedre end alle Jægere, og intet Vildt skulde undgaae ham, hverken i Luft eller Krat. Men han holdt slet Ord. Et Par Dage derefter vækker en fremmed Jæger os, og fortæller, at et Menneske ligger halvdsd og hjælpeløst ude paa Bøien. Vi springe strax op og fare ud, der ligger Georg blodig og forkradset, som havde han været iblandt vilde Ratte, tale kunde han ikke, thi han var gandske sandsesløs og gav intet Livstegn fra sig. Vi bære ham strax ind i Huset, og Een meldte det i Prag, hvortil han snart blev afhentet. Der bekiendte han nu førend sin Død at han vilde støbe Frikugler, som altid træffe, med en gammel Biergjæger, men da han forsaae sig i noget derved, havde Dævelen saaledes tilredt ham, at han maatte betale det med Livet." — „Hvori har han da forseet sig?" spurgte Wilhelm høvede, „er da Dævelen alletider medsi Spillet ved saadanne Kunstner?" — „Hvad ellers?" svarede Skovrideren, „Jeg veed nok, at der gives Mange, som snakke om skjulte Naturkræfter og Stiernes Indsyndelse, nu vel, jeg vil ikke

berøve Nogen deres Tro, men jeg bliver dog ved, at det er Dævelsspil."

Wilhelm aandede friere. „Fortalte da ikke Georg, hvem der havde tilredt ham saa ilde?" spurgte han Skovrideren. — „Jovist," svarede denne, „han bekiendte det for Retten. Han var gaaet ved Midnattstid med Biergjægeren hen paa en Korsvei; der havde de flaaet Kreds med en blodig Kaarde og forsviis belagt den, med Dødningepander og Knokler. Derpaa havde Biergjægeren underrettet Smidt om, hvad han skulde gjøre. Ved Klokkens ellevte Slag nemlig skulde han begynde at støbe Kugler, ei fleer eller færre end tre og tredfindstøve, havde han een over eller under dette Tal naar Midnatsklokken lød, saa var det ude med ham, heller ikke maatte han tale et Ord, eller træde ud af Kredsen, hvad der end skulde hændes ham. Men derfor vilde ogsaa tredfindstøve af hans Kugler useilbarligen træffe, og kun tre feile. Smidt havde virkelig begyndt paa Støbningen, men var bleven foruroliget af saa skrækkelige Syner, at han endelig havde udstødt et høit Skrig og var sprungen ud af Kredsen, hvorpaa han faldt sandfæsløs til Jorden, og kom ikke til sig selv, før han i Prag, under Læærnes Hænder og ved en Geistligs Tiltale, ligesom vaagnede op af en Drøm."

„Gud bevare enhver Christen fra slike den Ondes Erarer," sagde Skovriderkonen, og korsfede sig. — „Georg havde vel altsaa gjort en ordentlig Pagt med

Satan?" spurgte Rudolf. — „Det vil jeg just ikke sige," vedblev Skovrideren, „thi det hedder: dømmet ikke. Men det er dog altid en stor Synd, naar et Menneske befatter sig med mørke Sierninger, hvorved den Onde kan fordærve ham paa Siæl og Legeme. Fienden kommer desværre af sig selv, uden at Mennesket behøver at kalde ham, eller slutte Pagt med ham. Det trænger en from Jæger heller ikke til, det har Du nu først erfaret, Wilhelm, en god Nøsse og Duelighed, saa har Jægeren ingen Frikugler nødvendig, han træffer dog, hvor han skal. Jeg vilde for ingen Priis affynde en saadan Kugle, Fienden er en listig Skalk, han kunde føre Kuglen til sit eget Maal istedetfor til mit.“

VIII.

Skovrideren gik tilsengs, og efterlod Wilhelm i den piinligste Uroe. Forgæves kastede han sig paa Leiets Eovnen flyede hans Dine. Den Træbenede, Georg, Cathrine, den fyrstelige Kommissair, som forlangte Prøveskuddet, svævede uophørligt for hans Dine, og en feberagtig Fantasie forvirrede deres Skikkelser til frygtelige Grupper. Snart truede ham varslende den ulykkelige Mandemaner, som et blodigt Skrækketillede; snart forvandlede hans truende Mine sig til Cathrines hendøende dødningsblege Ansigt, og den Træbenede opstog en Helvedes Latter. Snart stod han selv for den

fyrstelige Kommissair, færdig til Prøvefuddet, stød og — feilede. Cathrine faldt i Afmagt, Faderen forstød ham; da kom den Træbenede og bragte nye Kugler — for sildigt, han maatte ikke støde anden Gång.

Saaledes gik Natten. Med den tidlige Morgen ilede han til Skoven, og ikke gandske uden Hensigt til det Sted, hvor Invaliden havde mødt ham. Den friske, klare Morgenluft bortaandede de natlige Billeder. Daare, sagde han til sig selv, skal det Hemmelighedsfulde da være en fiendtlig Hemmelighed, fordi du ikke fattes det? Og er det, jeg søger, saa unaturligt, at der behøves Mandehjelp dertil? Mennesket vækkes Dørets mægtige Drift, at det bevæger sig efter sin Herres Villie, hvorfor skulde han da ikke kunne styre det døde Metals Løb med naturlig Kunst, da det kun ved ham har faaet Bevægelse og Kraft? Naturen er saa riiig paa Virkninger, som vi ikke kunne fatte, skulde jeg da bortkaste min Lykke for en Fordoms Skyld. Jeg vil ikke mane Mander, men Naturens skjulte Kræfter vil jeg opfordre og bruge, om jeg endog ikke formaaer at drage Sløret fra dens Hemmeligheder. Ja, jeg op søger den gamle Træbenede, og finder jeg ham ikke — nu, jeg vil være mere behiørtet end hiin Georg, — ham sporede Dvermod, mig kalder Ore og Rierlighed. — Men den Træbenede lod sig ikke finde, saa omhyggeligt Wilhelm end søgte ham. Tungen af alle de, han spurgte, havde seet et Menneske efter den Bestrivelse.

Ligeledes bortgik den følgende Dag under frugtesløse Eftersøgelse. — „Det see da! — besluttede Wilhelm — Dagen ere talte. Endnu i denne Nat gaaer jeg hen paa Korsveien i Skoven. Der er det eensomt, Ingen sees mit natlige Arbeide; og Kredsen forlader jeg ikke, førend Værket er fuldbragt.“

 IX.

Aftenen dæmrede, og Wilhelm havde forsynet sig med Bly, Kugleform, Kul og alt Nødvendigt, for ubemærket at kunne forlade Huset efter Aftensmaaltidet. Han vilde just bortferne sig, og ønskede den gamle Skovrider en rolig Nat, da denne greb hans Haand. „Wilhelm,“ sagde han, „jeg veed ikke, jeg er saa underlig tilmode, jeg er saa beklemmt, jeg stikkelver for denne Nat, Gud veed, hvad der forestaar mig. Vil Du gjøre mig en Tjeneste, saa bliv hos mig i Nat, men lad det ikke foruroilige Dig, det er kun for paakommende Tilfælde.“ — Cathrine tilbød sig strax at yaae hos sin Fader, og vilde ikke betroe hans Pleie til nogen Anden, ikke engang til sin kære Wilhelm; men Fader Bertram viste hende bort. „En anden Gang kan Du blive,“ sagde han, „idag synes jeg at være roligere, naar Wilhelm er hos mig.“ — Wilhelm havde gierne gjort Indvendinger, men Cathrine anbefalede ham saa inderligt sin Faders Pleie, og med saa uimodstaaelige

Bønner, at han gierne opsatte sit Forehavende til følgende Nat. Efter Midnat blev Fader Bertram rolig, og sov saa fast, at han selv næste Morgen smilede over sin Angest. Han vilde nu følge med Wilhelm i Skoven, men denne haabede at faae Die paa den usynlig blevne Ubekjendte, og afholdt Skovrideren derfra med tydelig Bekymring for hans Sundhed. Invaliden lod sig ikke tilsyne, og Wilhelm besluttede anden Gang at gaae til Korsveien.

Da han om Aftenen kom tilbage fra Jagten, sprang Cathrine ham glad imøde. „Gæst engang, Wilhelm,“ sagde hun, „hvem der er hos os? Du har faaet Besøg, et meget kært Besøg; men jeg siger Dig Intet. Du maa giette.“

Wilhelm var ikke oplagt til at giette, og meget mindre til at tage imod Besøg; thi det Kierreste var ham idag en uvelkommen Forstyrrelse. Han viste Cathrines Glæde tilbage med Brantenhed, og tænkte paa et Paaskud til at vende om, da aabnede Husets Dør sig, og Maanen belyste en ærværdig Olding i Jægerdragt, som, i det han traadte ud, udbredte Armene imod Wilhelm. — „Wilhelm!“ tilraabte ham en bekjendt venlig Stemme, og Wilhelm laae i sin Dufels Arme.

Den hele Tryllekraft af barnlig Kierligheds skionne Minder, Glæde og Taknemmelighed, trængte mægtigt ind paa Wilhelm, og det natlige Foretagende var glemt, da Midnatstimen slog midt i en glad Samtale, og

paaminde Wilhelm med Gysen om det Forsømte. — „Nu har jeg kun een Nat tilbage — tænkte han — i Morgen eller aldrig! Den heftige Bevægelse i hans Indre, undgik selv ikke Oldingens Opmærksomhed, med Godmodighed søgte han Grunden dertil i Wilhelms Træthed, og undskyldte den lange Samtale med sin Reise, som han ikke kunde opsætte længere end til i Morgen tidlig. Lad denne Stund i Dag ikke fortryde Dig, sagde han, da man reiste sig, til Wilhelm — Du sover maaffee desto sødere. Disse Ord havde en dybere Betydning for Wilhelm. Han anede dunkelt, at Udførelsen af hans Forehavende kunde bortgiennem Søvnens Ro.

X.

Den tredie Aften kom. Hvad der skulde foretages maatte skee nu, thi Prøven var fastsat til næste Morgen. Moder Anne og Cathrine havde den hele Dag været beskæftiget i Huset, for at kunne modtage den fornemme Gæst paa en anstændig Maade. Om Aftenen var alting pyntet paa det bedste. Moder Anne, omfavnede Wilhelm, da han kom tilbage fra Jagten, og hilsende ham første Gang med det fortrolige Sønnenavn. I Cathrines Dine glimrede en ung elkovslydende Bruds omme Længsel. Bordet var festligt smykket med betydningsfulde Blomster, og rigeligt havde

Moderen besat det med Vilhelms Yndlingsretter, og Faderen med den længe sparede Biin. I Dag er det vor Høitidsdag," sagde den gamle Skovrider, idet han traadte ind i sin Brudgoms = Slaabrok, „i Morgen blive vi ikke allene og kunde ikke sidde saa fortroligt og hierteligt sammen, lad os derfor være glade, som vilde vi idag glæde os for hele vort Liv." — Han omfavnede Alle, og var saa bevæget, at hans Stemme kvaltes. „Nu lille Faer" — sagde Anne med et betydningssfuldt Smil — „jeg tænker da, at de unge Folk vil være gladere imorgen, end idag, forstaaer Du mig?" — „Jeg forstaaer Dig nok, Mo'er," — svarede Skovrideren — „Gid ogsaa Børnene maa forstaae det og fryde sig dertil. Børn, Præsten er indbudet med til i Morgen, og naar Wilhelm har skudt vel....."

En Rastlen og et høit Skrig af Cathrine afbrød her Skovrideren. Kunos Billede faldt atter ned af Bæggen og Hjørnet af Rammen saarede Cathrines Pand. Det syntes at Sommet havde sat for løst i Bæggen, thi det faldt ned med Kalkbellædningen efter sig. — „Jeg veed heller ikke hvorfor det Billede ikke bliver hængt rigtig op," — sagde Skovrideren fortrydelig — „det er nu anden Gang, at det forstrækker os. Emerter det Dig, Cathrine?" — „Det er ubetydeligt," — sagde hun venligt, og tørrede Blodet af Lofferne — „jeg blev kun noget bange." — Wilhelm blev frøgtelig bevæget, da han saae Cathrines dødningsblege An-

sig og Blodet paa hendes Pande. Saaledes havde hun vilst sig for hans Inøbildning i hiin frække Nat, og alle disse Billeder fremstillede sig og ængstede ham paa nye. Hans Forsæt, at begynde sit tvetydige Værk denne Nat, blev heftigt rystet, men Vinen, som han, for at dølge sin indre Qual, drak hyppigere og hurtigere end sædvanlig, opflammede ham med et vildt Mod, og han besluttede dristig at foretage Vovestøkket, da han ikke saae andet i sit Foretagende, end den skionne og modige Kierligheds Kamp med Faren.

Nu slog Klokken Ni. Wilhelmis Hjerte bankede voldsomt. Han søgte et Paaskud til at bortsiarne sig, forgiæves: hvorledes kunde Brudgommen forlade Bruden paa Aftenen førend Bryllupsdagen? Tiden løi lynsnar hen, han leed navnlose Qualer i den belønnende Kierligheds Arme. Klokken var over Ni, det afgjærende Dieblik var for Haanden. Uden Afsked sneg Wilhelm sig fra Brudens Side; allerede var han kommet udenfor Huset med sit Værktøi, da ilede Moderen efter ham. „Hvorhen, Wilhelm?“ spurgte hun ængstelig. „Jeg har skudt et Dyr, og forglemt det i Tumlen,“ lod Svaret. Forgiæves bad hun, forgiæves klæde Cathrine, som ahnede noget uforklarligt i hans forstyrrede Glen, Wilhelm trængte: Begge tilbage og foer ind i Skoven.

Maanen var i Aftagende og stæeg dunkelrød over Horizonten. Graae Skyer fløi forbi og fordunklede stundom Egnen, som pludselig igien oplystes af Maanestraalerne. Birkene og Espetræerne strakte sig som Espøgesser i Skoven og Solpoppelen syntes, liig en hvid Espøgelseffektelse, at vinke Wilhelm tilbage. Han gyste sammen, og hans Forehavendes sælsomme Forskjending i de forrige Nætter, Willebets betydningsfulde gientagne Medfalden, forekom ham at være hans flygtende Skysaands sidste Advarsel for en ond Gierning. — Endnu engang vakiede hans Forsæt. Allerede vilde han vende om, da var det, som om en Stemme tilhviiskede ham: Daare, har du ikke allerede brugt Trolddom, frygter Du Erhvervellsens Møie? — Han standfede — Maanen traadte glindsende ud af den mørke Skye og belyste Skovriderhusets fredelige Tag. Wilhelm saae Cathrines Bindue glimre i Sølvglants, han udbredte sine Arme og skreed bevidstløs tilbage til Hiemmet: da hvissede Stemmen atter, et heftigt Windstød rev det andet Dvarteers Klokkeslag med sig. — Fort, til Værket! raakte det omkring ham: Til Værket, gientog han høit, det er feigt og barnagtigt, at vende om paa Halvveien, det er daarligt at opgive det Større, naar man maaskee allerede for noget Mindre — har vovet sit Held. Jeg vil fuldende. — Han skreed frem med lange Skridt, Winden jog atter de sønderrevne

Skjer for Maanen, og Wilhelm traadte ind i Skovens dybe Mørke.

Nu stod han paa Korsveien. Tryllekredsen var affstukken og Dødningspanderne og Benene lagt omkring den. Maanen hyllede sig stedse tættere ind i Skjerne og lod de matte Kul, som oppustedes af afsværende Vindstød, allene belyse den natlige Daad med et sorgeligt rødt Skier. I det Fierne slog Taarnklokken det tredje Qvarter; Wilhelm satte Smeltekeem paa Kullene, og kastede Blyet deri tilligemed tre Kugler, som allerede engang havde truffet; dette var en Skik hos Frisfjutterne som han allerede havde hørt omtale i sin Læretid. Nu begyndte det at røre sig i Skoven. Stundom flagede Ugler, Flagermuus og andre lystfugle Nattefugle, blændet af Skinnet, frem. De faldt ned af deres Grene og satte sig om Tryllekredsen, hvor de i dumpe skærende Lyde syntes at holde en uforstaaelig Samtale med Dødningshovederne. Deres Antal formeredes og snart svævede dyrlignende snart mere menneskeligdannede Taageskikkelser, som Skjer, hen iblandt dem. Windslagene legede med deres gravlige Dunstlegemer, som med Aftenens Dugskyer, kun een stod som et Gienfærd uforandret nær ved Kredsen og stirrede stivt og vemodigt paa Wilhelm. — Da slog Klokken Elleve. Den hvide Skikkelse forsvandt sukkende. Uglerne og Natteravnene flagede skrigende op. Dødningspanderne og Benene raslede under deres Binger.

Wilhelm knælede for sin Kulild, han gød, og med det sidste Klokkeslag faldt den første Kugle ud af Formen.

XII.

Uglerne og Dødningebenene bleve stille. Med en gammel, sammenkrummet Kvilling kom over Beien og gik løs paa Tryllekredsen. Hun var rundtomkring behængt med Eker, Eløver og andre Klostersager, og gjorde en frygtelig Støi, Uglerne tubede hende imøde og klappede hende med deres Vinger. Hun bukkede sig ned ved Kredsen efter Knofterne, men Kullene gnistrede imod hende og hun trak sine tørre Fingre tilbage. Da rokkede hun om Kredsen og holdt Wilhelm sine Bæver grinende imøde. Giv mig den Knoffel — lallede hun — saa giver jeg Dig en Eker, giv mig det Pandebæen, hvad vil Du med det Kram? det hjælper Dig ei stort, Du slipper dog ikke bort, hver tager sin, kær Brudgom min.

Wilhelm gøste, dog blev han rolig og ilede med sit Arbeide. Den Gamle var ham ikke ubekendt. En vanvittig Tiggeriske havde ofte ladet sig see i Nabolaget i dette Dptog, indtil hun endelig var kommen i Daarekisten. Han vidste ikke om det var noget Virkesligt eller et blot Skuffebilled, som fremstillede sig for ham. Efter en Etund kastede den Gamle sit Kram forbitret bort, og med de Ord: Tag det til Bryllups,

Kænt, redt er din Brudseg, i Morgen ved Aftens-
 Kæer, est Du min Brudgom Kæer, kom snart, Aller-
 kæreste min, trippede hun langsomt ind i Skoven.
 Pludseligt raslede det som Kjørsel og Pistestrald.
 Der kom en Vogn med sex Spand og Forridere.
 — „Hvad skal dette her paa Veien?“ raabte den
 Forreste; „Plads her!“ Wilhelm saae op, Gnister
 funklede fra Hestehoverne, og et phosphorist Skin lyste
 om Vognen. Wilhelm anede Trolddom, og forblev rolig.
 „Frem, frem, derover, herover, vildtrafende frem,
 derover!“ raabte Forrideren tilbage, og i Diebliffet
 stormede den hele Skare løs paa Kredsen. Wilhelm
 styrkede til Jorden, da Hestene steilede høit over hans
 Hoved, men det luftige Rytterie fusede tilligemed
 Vognen igiennem Luften, svingede sig nogle Gange
 over Tryllekredsen, og forsvandt i en Storm, som knu-
 ste Træernes Toppe og strødte Grenene vidt omkring.

Der gik nogen Tid hen, inden Wilhelm fattede sig
 efter sin Skræk. Han tvang sine skælvende Hænder til
 at holde fast, og skødte uforskyrret nogle Kugler. Da
 slog den fjerne ham velbekiendte Taarnklokke. Tro-
 stende, som en venlig Stemme, tonede Klangen fra
 Menneskeverdenen hen over den frygtelige, affides Kreds,
 men Klokken slog een Gang — to Gange — tre Gange.
 Han gyste ever Tidens lynsnare Løb, thi endnu havde
 han ikke fuldendt tredie Delen af sit Arbeide. Den
 slog fjerde Gang. Da sank Wilhelms Kraft, Blodet

syntes at sive i hans Hænder, og Kugleformen faldt
 ud af hans rystende Haand. Han lyttede med fortvivlet
 Fatning efter Timens fulde Slag, Klängen nåede,
 og — udeblev. Selv med den alvorlige Midnatstimes
 Lyd syntes Afgrundens frygtelige Magter at have høvet
 et Epil. Fuld af glad Haab greb Wilhelm sit Uhr —
 Viseren stod paa halv Tolv. Taknemmelig skuede han
 mod Himlen, og en from Følelse formildede hans Jubel
 som just, imod den dunkle Verdens Love, vilde have
 forskaffet sig Luft ved et høit Udraab. Fattet og styr-
 ket imod nye Fristelser, gif han atter modig til sit
 Værk. Et dybt Stille herskede rundt om ham, kun
 Uglerne tudede og stødte stundom deres Hoveder imod
 Dødningsknoklerne. Paa eengang knagede Bussene.
 Denne Lyd var ikke fremmed for den erfarne Jæger,
 han saae derhen, og en vild Dene brød, som han havde
 formodet, igiennem Krattet, og foer løs paa Kredsen.
 Wilhelm formodede ikke noget Bedrag, han sprang op,
 greb sin Bøsse, og trykkede den hurtig af paa det vilde
 Dyr, men Stenen gav ingen Gnist fra sig, han drog
 sin Jagtkniv, men det bræstede Udyr foer, som forhen
 Heste og Bøgn, hen over ham igiennem Luften, og
 forsvandt.

XIII.

Den ængstede Wilhelm skyndte sig at tilbagebræde den tabte Tid. Tredstjindstyve Kugler vare nu skødte, glad hævede han sit Blik, Skyerne adskildte sig, og Maanen kastede atter sine lyse Straaler ned paa Egnen. Da raabte en bange Stemme i Skoven: Wilhelm! Wilhelm! det var Cathrines Stemme. Wilhelm saae hende træde ud af Krattet i det hun skuede frygtsoar omkring. Bag efter hende humpede den gamle Kælling, og strakte de tørre Arme, som en Wdderkop, efter den Flygtende, hvis flagrende Klæder hun søgte at gribe fat i. Cathrine samlede de sidste svage Kræfter til Flugt, da traadte den Træbenede hende i Veien, hun standsede et Dieblisk sit Løb, og den Gamle greb hende med de fortørrede Knoffelhænder. Wilhelm kunde ei holde sig længere, han kastede Formen med den sidste Kugle, og just som han vilde springe over Tryllekredsen, slog Midnatsklokken, Tryllebilledet forsvandt, Uglerne kastede flagrende Knoflerne og Pandeskallerne imellem hverandre og fløi derfra, Bløderne gik ud, og Wilhelm sank udmattet til Jorden.

Nu kom en Rytter i roligt Trav paa en sort Hest. Han holdt udenfor den forspredte Tryllekreds. „Du har bestaaet Din Prøve godt,” sagde han, „hvad forlanger Du af mig?” „Intet af Dig” — svarede Wilhelm — „hvad jeg bruger har jeg selv forskaffet

mig." — „Med min Hielp" — vedblev den Fremmede —
 „derfor tilhører min Deel mig." — „Aldeles ikke" —
 raabte Wilhelm — „jeg har hverken betinget mig noget
 af Dig, eller kaldt Dig." — Rytteren smilte harmende.
 „Du er dristigere — sagde hiin — end Dine Eige ellers
 pleie at være. Tag Ruglerne, som Du har stebt.
 Trede for Dig, trende for mig; ramme skal hine,
 skuffe Dig mine, naar vi sees igien; saa forstaaer Du
 mig, Ven!" — Wilhelm vendte sig bort. „Jeg vil
 ikke see Dig igien — raabte han — viig fra mig!" —
 „Hvorfor vender Du Dig bort? — spurgte den Frem-
 mede med frødetelig Latter — kiender Du mig?" —
 „Nei, nei! — skreg Wilhelm-gysende — jeg vil ikke
 kiende Dig, jeg veed intet om Dig! I hvem Du endog
 er, forlad mig!" Den sorte Rytter vendte sin Hest.
 „Dit Hovedhaar, som reiser sig — sagde han med
 dump Alvor — rober at Du kiender mig. Jeg er den,
 som Du med rædselsfuld Kamp nævner i Din Land. —
 Med disse Ord forsvandt han, og Træerne, under
 hvilke han havde holdt, nedsænkede deres forbrændte
 Grene til Jorden.

 XIV.

„Barmhiertige Gud, hvad er hændet Dig, Wil-
 helm?" raabte Cathrine og hendes Moder da Wilhelm
 kom bleg og forstyrtet hjem ved Midnatstide — „Du

seer ud, som Du var steget op fra Graven." — „Det er af Natteluftten — svarte Wilhelm — der er saadan en Feberfulde over mig." — „Wilhelm, sagde Skovrideren, der just traadte ud i Døren, der er noget mødt i Skoven. Hvorfor blev Du ikke hjemme? Mig binder Du ikke noget paa Ermet." — Wilhelm blev truffen af Faderens Alvor. „Nu ja — sagde han — der er virkelig mødt mig Noget. Men hav Taalmodighed i ni Dage. Førend den Tid veed I jo nok —." — „Gierne, fædre Sø, gierne! — afbrød den Gamle — Gud være lovet! naar det kun er noget, som kan blive hemmeligt i ni Dage. Lad ham i Fred, Sone, forstyr ham ikke, Cathrine! Jeg havde nær gjort Dig Uret, gode Wilhelm! Gaa nu, og fat Dig, Natten, siger Ordsproget, er intet Mennekses Ven, men vær kun ved frit Mod, den som er i sit Kald, og gaaer paa gode Veie, ham skader intet Nattespøgelse."

Wilhelm havde al Forstillelseskonst nodig, for ikke at forraade, hvormeget den Gamles Anelse stamte overens med Sandheden. Faderens skaanende Kiærlighed, hans urokkelige Tiltro, hvor Alt tydede hen paa en stor Forbrydelse, sønderrev hans Hjerte. Han ilede op paa sit Kammer, med det Forsæt at tilintetgjøre hele Trylleværket. Kun een Kugle — kun Een vil jeg bruge — raabte han grædende med foldede Hænder — Hensigten kan dog affone Anvendelsen af et tvetydigt

Middel. Jeg vil jo gjerne gjøre tusinde Gange Bod, dersom der er noget syndigt i min Handling! Kan jeg da nu trække mig tilbage, uden at forstyrre min hele Lykke, min Ære og min Ricerlighed?" — Hans Forfæet stillede Stormen i hans Bryst, og han saae Morgensolen roligere imøde, end han havde ventet.

 XV.

Nu ankom den fyrstelige Kommissair og udbad sig et lille Jagtpartie med den unge Skovrider førend den alvorlige Prøve. „Thi — sagde han — det er ganske godt, at vi iagttage den gamle Skik, men Jægerens Duelighed viser sig dog bedst ude i Skoven. Velan da, til Jagten." — Wilhelm blegnede og vilde frembringe Undskyldninger, og da det ikke frugtede hos Jægermesteren, bad han, at gjøre Prøvefuddet først. Den gamle Skovrider rystede betænkeligt paa Hovedet. „Wilhelm, Wilhelm" — sagde han med bævende dyb Stemme — „saa var dog min Ahnelse grundet igaar!" — „Fader!" raabte denne, og Fortvivlelse qualte hans Stemme. Hurtig bortfiernede han sig, og i saa Detsblikke var han færdig til Jagten og fulgte med dem i Skoven.

Den Gamle søgde at undertrykke sine Ahnelser, dog bestræbte han sig forgæves for, at give sig en glad Mine. Dgsaa Cathrine var nedslaaet, og gik som

drømmende omkring i Huset. Hun spurgte Faderen, om det ikke var mueligt at opsætte Prøven. „Seg selv ønskede det,“ sagde denne, og omfavnede hende stiltiende. — Nu kom Præsten og mindede Bruden om Krandsen. Moder Anne havde glemmt den, og i lutter Hastværk bestadigede hun Laasen. Strax sendte man et Barn til en Kone, som handlede med Krands, for at hente en anden Krands til Bruden. „Tag den smukkeste,“ raabte Anne efter Barnet, men det greb i sin Uvidenhed efter den meest glimrende, og den misforstaaende Sælgerinde gav det en Dødningskrands af Myrter, giennemflynget med Solblade og Rosmarin. Moder og Datter erkjendte det Betydningsfulde af dette Tilfælde; enhver af dem gyste, og Begge søgde, idet de omarmede hinanden, at forvandle deres Gru til et Smil over Barnets Feilgreb. Laasen blev atter forsøgt, den aabnede sig let, Krandsene bleve ombyttede og Brudekrandsen flynget om Cathrines Loffer.

XVI.

Tægerne kom tilbage. Kommissairen var udtømmelig i Vilhelms Roes. „Det forekommer mig næsten latterligt,“ sagde han, „at forlange Prøveflub efter saadan en Prøve. Men til Ære for den gamle Lov, kan vi vel gjøre noget derved unødvendigt, altsaa

fort og godt: der sidder en Due oppe paa Stangen,
 skyd De den ned!"

„For Guds Skyld!" raabte den tilfældige Cathrine,
 „skyd ikke efter den, Wilhelm! Ak, jeg drømte i Nat,
 at jeg var en hvid Due og Moder hang mig en Ring
 om Halsen, da kom Du, og Moder blev fuld af Blod."
 — Wilhelm drog Bøssen tilbage, men Jægermesterens
 loe. „Ei, Ei!" sagde han, „saa frygtsom? Det
 skikker sig ikke for en Jægerpige. Mod, Mod, lille
 Brud! eller er Duen maaskee Deres Yndling?" — „Nei,
 svarede hun, jeg er kun saa bange." — „Nu da,"
 raabte Kommissairen, „Kourage, Hr. Skovrider,
 skyd frisk væk!" — Skuddet faldt, og i samme Dieblit
 styrtede Cathrine med et giennemtrængende Skrig til
 Jorden.

„Besynderlige Pige," raabte Jægermesteren, og
 løstede Cathrine op, men en Strøm af Blod flød over
 hendes Ansigt, Panden var knust, en Bøsseskugle laa
 i Saaret. — „Hvad er det?" kreg Wilhelm, da et
 høit Skrig hævede sig bag ved ham. I det han saae
 sig tilbage, svæmmede Cathrine dødningsbleg i sit Blod.
 Ved hendes Side stod den Træbenede og skoggrede med
 Helvedes Latter: „Treds for Dig, trende for mig!"
 Wilhelm rev rasende sin Jagtkniv ud af Skeden og hug-
 gede efter den Forhadte. „Fordsømte" — kreg han
 vild — „har Du saaledes skuffet mig?" Mere kunde

han ikke fremføre, thi bevidstløs sank han ned ved sin blødende Brud.

Forgæves søgte Kommisſairen og Præſten at træffe de børneløſe Forældre. Moder Anne havde neppe lagt den profetiske Krands paa det elſkede Kiigs Bryll, førend hun udgræd ſin dybe Smerte med den ſidſte Taare. Den eenſomme Fader fulgte hende ſnart efter — og Wilhelm endte ſit Liv i Daarekiften.

S e l v ſ y n e t.

(Et Bidrag til Troen paa Aander.)

Ingen menneſkelig Fornuft har endnu kunnet forklare Aandeverdenens Sammenhæng med den ſandſelige, og Ingen har endnu kunnet afbevise Mueligheden. Et af de Særſyn, der iſær vækker indvortes Gysen, er vel uſtridigt Synet af ſit eget Jea. Rædſel maa bemærge ſig endog det meeſt uforfærdede Menneſte ved en Begivenhed, der ligesom griber ind i vor Tilværelſes Virkelighed, truer at ryste den i dens dybeſte Rodder og vækker vanvidablende Tvivl i vor Siæl. Alligevel frembyder Erfaringen os flere bekræftende Ex-mples derpaa. Selv Oldtidens Hiſtorie viſer os en af de grue-

fuldeste: det Syn som Brutus, hiin store Romerhøvding havde, da han engang sildig om Natten sad i sit Telt og paa eenseng saae „et rædsomt Noget,“ som Historiskriveren udtrykker sig, staae for sig. „Hvo er Du?“ spurgte Brutus. „Jeg er Dit eget Selv,“ lod det gyselige Svar, og en ufrivillig Gysen foer iisnende giennem Heltens Bryst. „Ved Philippi see vi os igien,“ talte Synet og forsvandt. — Og ved Philippi saae Brutus det igien, kort før sin Død, midt i Slagets Lurmel.

Et lignende Exempel fra vor egen Tidssalder, bekræftet ved troværdige Vidner, vil jeg her meddele: — En ung Mand, lige udmærket ved Aand og Hierte, studerede for nogle Aar siden ved et nordtydsk Universitet. En Aftenstund gik han engang hjem, ledsaget af en Ven. Denne talte meget varmt om en interessant Gienstand; dog en anden drog hiins hele Opmærksomhed til sig. Det var en Skikkelse, han saae nogle Skridt fra sig, der lignede ham som en Draabe Vand den anden. En vis besynderlig Frygt afholdt ham fra at giere sin Ven opmærksom derpaa, indtil de vare ved Huset hvor han boede, og hvor den Ubekjendte kort foran dem traadte ind. I det samme vendte han sig om — med Forførdelse kiendte Ynglingen sit eget Ansigt. Dgsaa hans Ven var nu bleven Synet vaer, ogsaa han folte sig gteben af Skræk derover; tause trykte de Armene fastere i hinanden, dreiede af, og gik lige

overfor, hvor Bennen boede. De ilede hurtigt op ad Trappen, og derpaa ubilkaarligen gienem det mørke Bærelse til Vinduet, hvorfra de kunde see lige ind i Stuen overfor. Der gik just Døren op, og de saae ved Dæmringen af den noget lysere aabnede Forstue, netop hiin Skikkelse at træde ind. Det ubekjendte Bæsen slog Ild og tændte Lys, ligesom den virkelige Leboer af Bærelset pleiede at gjøre, og nu saae de atter ved Lyskinnet den hele gyselige Liighed med ham, ligesom og Bæsenet i eet og alt fremstillede ham i enhver af sine Bevægelser, endeligen klædte sig af og lagde sig tilsengs. Stivnede af Skræk havde begge Benner været opmærksomme Tilskuere ved dette Optrin; seent gik de sammen til Hvile.

Næste Morgen, da de undersøgte Bærelset, hvor hiint Syn havde forfærdet dem, saae de, at Loftet var nedstyrtet lige over Sengen, og at den sønderbrudne Bielke upaatvivleligen vilde have dræbt Unglingen, om han havde ligget der.

(Louise Brachmann.)

P e a k s - H u l e n .

Denne navnkundige Hule ligger tæt udenfor Byen Castleton, i det engelske Grevskab Derbyshire. Indgangen til den er stor og imponerende. En Række for det meste lodret, stejle Klipper af underlig takket Form opløfter den med Træer kronede Tisse. I en af dem har Naturen hvælvet en grueopvækkende Portaabning, to og fyrgetyve Fod høi og et hundrede og tyve Fod bred, hvorigiennem man troer at skue ind i uigiennemtrængeligt Mulm. Langsomt fylder et sort, temmelig bredt Band frem fra Underverdenen mod Dagslyset. Foran Hvalvingen hænge ubyre, bizar formede Dryppestene, vilde Buske voxer derimellem, Epheu omsnoer dem og slagrer om dem i lette Krands; Klippestykker hænge ned, truende at knuse dens Hoved, der foroven vil trænge ind i Underverdenens Hemmeligheder.

Ind traadte vi i Hulen; den skumle Nat blev tilsidst, ved Dagen, i vore Dine til en dæmrende Morgen. Snart skielnede vort Blik derinde en Mængde Qvinder og Børn, flittigt spindende, de usleste Skikkelse, Phantasten er istand til at skabe sig. Liig Gnomer kuffelure de her i dette kolde fugtige Mørke, kummerligt fristende deres jammerlige Liv. Om Natten sove de i smaae Brødehytter, de have bygt sig i Hulen

og hvoraf vi saae et temmeligt Antal staae rundt omkring. Liggende omgave de os, og vi vare glade, at vi, efter Bertinden i Castletons Raad, havde stukket en Mængde Kobberpenge til os, at vi kunde løskibe os med. — Dette er den underjordiske Stad, Rejsende have digtet saa mange Fabler om. Hulens Vintervarme, den lille Gevinst, nysgierrige Fremmede skaffe dem, men fremfor alt Frihed for Afgifter, der ikkun fordres i Dververdenens Soellys, bevæger disse Stakaler til at vælge en saa ublid Bolig.

Da vi omsider havde affærdiget de Paatrængende, fikte vi Lys. Hver af os maatte bære et, vor Fører bar to foran og saalunde gik det da videre i den gandske mørke Baggrund af Hulens. Der Beviser aabnede omsider en smat og lav Dør og vi stode i en stor Hvelving fra hvis Loft store Klippestykker, mere truende end nogensinde, nedhang over vore Hoveder. De flagrende Lysglimt gjorde dem endnu rædsommere, de syntes, at bevæge sig. — Nu blev Hvelvingen gandske lav. Bøiede, med usikre Trin paa den slibrige ujevne Bund, maatte vi længe snoe os gienæm snævre Klippekløfter. Paa alle Sider stødte vi mod fremragende Etene; Luften var tung og trykkende.

Endelig kunde vi opløste vore Hoveder, vi befandt os i en lille Hvelving og snart derpaa ved Bredden af den underjordiske Strøm, der her, liig Etyr, kold og stum i evig Nat langsomt henvæltter sine sorte Bolger.

Vi fandt en med Straae opfyldt Baad, hvori to Perso-
ner udstrakte kunde ligge ved Siden af hinanden. Vor
Beiviser steg i Vandet, der næsten gik ham til Hof-
kærne, saaledes skød han Baaden hen for sig, medens
vi, liggende paa Straaet, neppe dovede at aande. Det
gik hen under Klippen, der kun en Haandsbred fra vo-
re Hoveder hvert Dieblik truede at styrte over os; paa
begge Sider var der neppe en Tomme Land. Aldrig
var Ideen om en levende Begravet os anstueligere end
her i den ligkistelige Baad med det sorte tunge Klip-
pelaag over os. Vor Beiviser maatte vade gandske høiet;
et Stød med en af Klipperne, og vi havde været for-
lorne paa den rædsomste Maade.

Spiselsatte med disse ophygkelige Tanker, svøm-
mede vi en Tidlang, til vi kunde lande, bestandig med
Lysen i Haanden. Endeligen steg vi af Baaden.
Svømle af Farten, varede det noget, inden vi ret kom
til os selv, og da vi nu saae os omkring, havde vi nær
svimlet paa nye. Paa en stor og aaben Plads, liig en
uhyre Domkirke, funkede en Mængde hist og her ad-
spredte Lys, som Stierner, der ikke skinne. Her er
den evige Lusheds Tempel, hvortil endnu ingen Glæ-
deslyd, ingen Straale fra den soeloplyste Dververdens
naaede.

Moisomt klattrede vi igien over afrevne raae Klip-
pestykker hen til Vandet; vi standsede, det var som om
Loner af en fiern Musik svævede over til os. Atter

gadede vor Ledfager ud i Vandet og bar os, En efter en anden et godt Stykke igiennem paa sine Skuldre. I en lille rund Hule, hvori Vandet uophørligt nedsynker draabeviis fra alle Sider, fandt vi i selve denne Dryppen Marsagen til hine Toner, der før lode for os som fiern Musik.

Vi skyndte os videre saa godt det lod sig gjøre, og i en høiere, hvælvet Afdeling af Hulen ventede os en besynderlig Overraskelse. Et Chor af Mænd modtog os med en langsom eenstonende Sang. Med Lys i Hænderne, som de svang hid og did, stode de halvhundrede God over os i et Slags Nische, Naturen havde skabt i en af Sideræggene. Deres Sang var raa, sammensat af saa Toner, vild og klagende, men dog ikke ubehagelig. — Efter denne underlige Mødtagelse gik det videre. Ungstligt høiede, listede vi os under og over Klippemasser til en lille Hvælving, endnu gyseligere end alle de andre, og en sort Afgrund, hvori vi skælvende nedstuede, gadede tæt forved os. Vor Ledfager viiste os den steile, frøgtelige Godstie, der fører ned over flibrige Dryppestene. „Dette er Dævels-kielderen,“ sagde han, greb pludseligt en af os ved Armen og sagde med en gruelig Latter: „Her er jeg Herre, her kan jeg gjøre hvad jeg vil!“ — En stille Gysen giennembevævede os Alle: at han var Herre, var kun altfor vist og vi havde forlængesiden mærket, at han holdt os for Frankmænd. Imidlertid fattede vi

os snart, talte om, hvor alvorligt vore Ledfagere vilde sege efter os, hvis vi kom noget til. Dette Argument syntes ham indlysende og gjorde ham noget høfligere. Vor Skræk over hans underlige Udseende vilde imidlertid have været langt større, hvis vi dengang havde vidst, hvad vi senere erfarede, at for afskillige Aar siden en Herre og en Dame i en Genspændt-Whisky uden andet Følge kom hid, kørte lige udenfor Hulen, gik ind og saaes aldrig mere.

Efterat have tilbragt to Timer i Stattens og den evige Tausheds Bolig, vendte vi tilbage. Som vi nu igjen traadte ud i det frydelige Soelns, da var det, som vaagnede vi af en ængstelig Drem. Alt omkring os, den hele Egn i dens vilde Pragt viste sig for os i himmelsk Glæde; da udbrode vi med Schiller:

Es freue sich, was da lebet im rosigen Licht!
 Dort unten aber ist's fürchterlich
 Und der Mensch versähe die Götter nicht!

(Johanna Schopenhauer.)

Udfødsel i det adriatiske Hav.

I Maret 1713 hørte man paa Adriaterhavet, ikke langt fra Benedig, en skrækkelig Brølen, der lignede mange hundrede Kanoners Torden. Derhos mærkede man, at Emaasene i dette Hav bevægedes stærkt. Boldsomt stormede Havet imod Skyerne; man hørte rædsomme Slag, hvorved alle Naboerne rystedes saa heftigt som ved det stærkeste Jordstælv. Endelig saae man Røg og Flamme stige op af Havet og paa samme Tid fordobledes Slagene. Med disse Flammer og dens Røg kastedes store Stene og svære Klippestykker op i Luften, og det med saadan Magt, at de fløi hen paa Der, der laae mange Mile borte.

Vulkanen vedblev at rase over en Maaned. Endelig blev Alting roligt. Dog trostede Beboerne deres omkring sig endnu ikke til at vende tilbage til deres Boliger, som de, for at redde deres Liv, havde maattet forlade. De blæve derfor hvor de vare en Maaned endnu. Da de igien vare komne hjem, og vendte Diet mod den frygtelige Egn, der havde været Scenen for et saa skrækkeligt Naturoprin, saae de noget Sort vidt omkring fremrage over Havet. Lønge varede det, for de i en Baad vovede nærmere at undersøge dette Phænomen. De opdagede da, at Klipper paa alle Sider ragede frem over Havet, og næsten indtog en halv

Miils Rum. Man tog Mod til sig, og besteg dem for at see, hvorledes det saae ud indenfor. I Midten fandt man en stor Slette, med sort Jord, der lignede Aske og efter al Sandsynlighed havde været Vulkanens Svælg. Allerede næste Foraar begyndte denne Aske at bevæges med Græs, og altsaa var der ved denne grueopvækkende Naturomvæltning opstaaet en nye De, der saa Aar efter befolkedes.

To Aar efter, 1715, gientoges hiint Skuespil: der fremstod blandt Volgerne nok en De, der to Aar efter befolkedes ligesom den Førrige.

Slaget ved Eslingen.

(fortalt af Feltapothekeren de Cassicourt.)

Hertugen af Montebello (Marssal Lannes) havde sikkert sørgelige Anelser, da han besteg sin Hest, for paa Slagets Morgen at begive sig til Den Lobau. Jeg stod ved Siden af Stabschirurgen Lannefrange, da han reed over Brøen ved Schonbrunn. Marssallen holdt meget af min Collega. Han holdt stille, greb hans Haand og sagde: „De kommer vel snart til os: vi vil nok komme til at behøve Dem. Tager jeg

ikke fejl, vil det blive en heeb Dag, mine Herrer." — Den vil foroge Deres Hæder, min Hertug! sagde Lannefranque til ham. — „Hvad Hæder!“ svarte Montebello levende. „For mig er dette Slag det sidste.“ — Hvorledes forstaaer De det, General? — „Adieu, adieu, mine Herrer!“ Og bort fløi han i susende Gallop.

Hvilke heroiske Træk saae man paa Eßlingerstrøgets blodige Dag! Keiseren exponerede sig steds som en Underlieutenant. Mundtænkning ham faldt hans Krigere for de dræbende Kugler i Hobetal; Napoleon veeg ikke. Da raabte General W a i t h e r, ude af sig selv af Frygt for den Fare, han saae true Heltens Liv: „Sire, trækker De Dem ikke tilbage, lader jeg Dem, saa sandt Gud lever, bære bort af mine Grenaderer!“

Jeg saae en Kyrassør, der havde mistet en Arm, bære en af sine Kamerater, der var truffen af en Kugle i Benet, ind i Lazarettet med den anden Arm. — En fransk Kanonerer mistede ved en Kugle begge sine Been. To Soldater løftede ham op paa to Trægrene, for at bære ham til et paa en af Donauzerne anlagt flyvende Hospital. Han leed forækkeligt, men gav ikke en Lyd fra sig. „Jeg er meget tørstig,“ sagde han flere Gange til dem som bære ham. Da de vare komne paa en af Flydebroerne, bad han dem stænde et Dieblük, lægge ham ned og hente lidt Vand til ham. De gik bort,

men neppe havde de forladt ham, før han tilraabte dem: „J behøver ikke at haste — jeg har ingen Been, og kommer dog før J. Leve Frankrige og Napoleon!“ Med disse Ord rullede han sig ud i Floden, og forsvandt.

Saarlægerne viiste denne Dag en saa priselig Omhu for de Blesserede, at Keiseren flere Gange udraabte: „Mine brave Chirurger!“ Af disse paa den blotte Jord nedlagte Ulykkelige kunde kun Een ad Gangen blive opereret; de saae Saarlægerne nærme sig dem som Belgierere: naar man syntes at forbigaae en, tilraabte denne dem: „hid til mig, mine Herrer! jeg er den Næste; staa Benet af mig først, min Nabo kan bide.“ Især maa man efter et Slag beundre den brave Lægeren, han er utrættelig i sin Tver. Efterat have opereret alle de saarede Gardister, spurgte han, om man havde Riidsuppe til de Eyge. Da man svarte nei, sagde han, man skulde slagte nogle Heste, der stode bundne til en Væl i Nærheden, og koge Suppe paa dem. Men de tilhørte en General, der ikke vilde miste dem. „Nu, saa slag mine — sagde han — og kog Suppe paa dem til mine Kamerater.“ Man gjorde hvad han sagde, og da ingen Kiebler vare ved Haanden, kogte man Suppe i Soldaternes Kysser. Af Mangel paa Salt blev den krydret med Krudt. Massen af selv spiste deraf, og fandt den fortræffelig.

I Begyndelsen af Slaget bemærkede Massen, at en af hans Stigbøiler var for lang. Han kaldte en

Soldat til sig, for at forfarte den, og lagde imidlertid sit Been paa Hestens Hals. I samme Dieblig rev en Kugle Soldat og Stigboile bort, uden at berøre Marskallen eller hans Hest.

Den tappre franske Hund.

Jeg giennemstreifede i Gaar — saa fortæller de Gas-sicourt — Leiren med en Ordonnansofficer, der, skiondt ung endnu, allerede havde gjort fem Felttog med, og kiendte næsten alle Korps'er, der havde tient i Italien og Tydskland. Vi nærmede os et Dragonregiment, da en meget hæslig og skiden Hund, venligt logrende med Halsen, sprang os imøde. „Er du der, min stakkels Korps de Garde, sagde Officieren; det glæder mig ret, at see Dig igien.“ Derpaa vendte han sig til mig og sagde: „De kiender vel ikke dette vakre Dyr endnu?“ Jeg veed i det mindste ikke at have seet det for. — „Nu, min Herre — blev han gravstættist ved — saa præsenterer jeg Dem herved den tapreste Hund i hele Keiserdommet. Ved Marengo fik den et Bajonetsstik, ved Austerlitz knuste en Kugle dens øre

Note, forresten har den lykkelig giennemgaaet hele Kri-
 gen, og staaer nu ved Dragonerne. Den har ingen
 egentlig Herre; men holder sig til et eller andet Korps,
 som den bliver troe saalænge man ernærer den, og ikke
 slaaer den. Men mishandler man den, løber den bort
 fra Regimentet og holder sig til et andet. Den har
 alt staaet ved Husarerne og Jægerne. Før Felttoget
 er til Ende, bringer maaskee et Slag eller et Spærk
 den blandt Skytsfererne eller Artilleristerne. Dens
 Forstand er beundringsværdig. I hvilken Stilling
 endogsaa det Korps befinder sig, den tjener ved, skal
 den dog aldrig uden Ansag forlade det. Paa Mars-
 schen, i Slaget, er den altid ved den Drn, den har
 valgt. Meder den i Leiren en Soldat af et af de Re-
 gimenter, den har forladt, hænger den med Dreue,
 slaaer Halsen mellem Bagbenene, og sniger sig til sine
 nye Vaabensæller. Er dens Regiment paa Marschen,
 løber den om det som en Patrouille, og melder ved sin
 Biessen, naar den støder paa noget Dverordentligt.
 Har man den med, behøver man aldrig at frygte noget
 Baghold. *)

*) Sevnfør hermed den svenske Hund Borgee, 1ste Bind
 1ste Hæfte.

Dvindetroffel.

I det preussiske Felttog vilde den franske Oberst Maierands Kone paa ingen Maade forlade sin Mand. Paa Armeens Marsch fulgte hun den i en Chaise. Forefaldt der en Fægtning, satte hun sig til Hest, og holdt sig saa nær mueligt ved Linien. I Slaget ved Friedland saae hun Obersten, truffen af en Kugle, segne til Jorden. Hun løb hen til ham, og fik ham ved en Dieners Hielp baaren ud af Geledeerne til Felthospitalet. Gaaret havde været dræbende; men ei udgisd den arme Kones Fortvivlelse sig i Gulken og Klager. Hun bød en Gaarlæge sin Bors, bedende, han vilde inbalsamere hendes Mand's Liig. Operationen forrettedes saa godt Dinstændighederne tillode det. Legemet blev, hyllet i linneede Klæder, lagt i en stor Kuffert og sat i Chaisen. Den trostesløse Enke satte sig ved Siden af, og begav sig paa Veien til Frankrige. Men hendes dulgte Smerte forvirrede snart hendes Sandser. Paa hver Station indslukkede hun sig med de dyrebare Levninger, tog Liget op af Kufferten, lagde det i Sengen, kærtegnede det paa det ommeste, talte med det, og fortsatte taus og henstunken i sig selv, sin Reise. I Begyndelsen bleve disse Optrin ubemærkede, endelig opdagedes de paa følgende Maade: Ligets Indbalsamering var ikke stærk nok til, længere at beskytte det mod For-

raadnelse. Oplosningen gik saa rask fremad, at endelig den skrækkelige Stank fra Kufferten begyndte at opvække Mistanke. Da Aftenen brød man ind i Damens Værelse, og fandt hende med sin Mand's forraadnende Liig i sine Arme! — „Stille“ — tilraabte hun den forfækkede Vært. — „vagn ham ikke, I seer jo at han sover.“ Man havde Møie med, at rive den Mandstige fra Liget, hun bevogtede, og bringe hende til Paris, hvor hun kort efter døde, uden at have været i Besiddelse af sin Fornuft et eneste Dieblik.

Grundaarsagerne til Prindsen af Pontocorvo's Oplostelse paa Sverrigs Trone.

At Sverrig kastede sit Die paa Prindsen af Pontocorvo har en tidligere Oprindelse end man i Almindelighed troer. Da Napoleon vilde bemægtige sig Spaniens Trone, brugte han, som man veed, den Forsigtighed, at sjerne Marquis de la Romanas Hær saa langt mod Norden som mueligt var. Den, som den nuværende Konge af Sverrig kommanderede, kantonerede i Holsten, ikke langt fra den spanske, for at holde Die med dens Bevægelser, og holde dens mueligen udbrydende Uvillie i Tomme. Prindsen fik at vis

de, hvad der var forefaldet i Bayonne, tilregnede ikke Marquis de la Romana hans patriotiske Forbittrelse som nogen Brøde, men beklagede ham og lukkede Dørene. Den spanske General og Engelland gjættede hans sande Følelser. Den spanske Armee indskibede sig uhindret, og fra denne Tid af betragtede alle Skarpsynede den franske Prinds som en af Napoleons bestemteste Fiender. Dette forstøffede ham de forbundne Kabineters Agtelse og Betvillie og dette var ogsaa det første Trin til hans paafølgende Ophøielse paa den svenske Trone.

Underhandlingen, som to Uar efter desangaaende fandt Sted, var ligeledes forbunden med særegne Omstændigheder, der vel ere vigtige nok for at kunne tilhøre Historien. De svenske Gesandter kom til Frankrige i Anledning af Kongevalget. Napoleon fandt sig smigret ved, at man saa langt borte fra forlangte Konger af ham, og vist er det, at han vilde have erklæret Prinds Berthier for den Bærdigste og Duelligste til at regiere Skandinavien. Men da nu Gesandterne rykkede frem med, at Hs. svenske Majestæts Valg var faldet paa Prindsen af Pontocorvo, formaaede han ikke at dølge, hvormeget dette Valg var ham imød.

Næste Morgen begav Prindsen sig til St. Cloud, for i det mindste at faa et halvt Ja af Keiseren. Han fik det i hine mærkelige Ord: „Lad Skiebnen raade!“

Anekdoter om Napoleon.

Efter det lange blodige Slag ved Alesia, (1796) gik Buonaparte, forklædt som Subaltern-Officer, omkring i Liren. Underveis traf han en Skildvagt i dyb Søvn, støttende Hovedet paa Flinteskæben. Sagte lagde han Soldaten ned paa Jorden, tog Sæveret i Haanden, og stod Post i to Timer til man afviste ham. Soldaten vaagnede, og undredes ikke lidet over at see en Officer staae Post i sit Sted. Han betragtede ham, og gienkiendte til sin store Stræk Overgeneralen. „Jeg er forloren!“ raakte han. „Nei, Kamerat,“ svarte Buonaparte, „vær Du rolig. Efter saa mange Stræbaber er det vel tilladt en brav Soldat som Dig, at blunde lidt. Kun vælg Du Tiden bedre en anden Gang.“

Naar Napoleon afbrød sine fordums venstabelige Forbindelser, saa skedte det kun, fordi hans gamle Venner altfor ofte glemte hvad de vare hans nuværende Dærlighed skyldige. Engang var Skuespilleren Dugazon hos ham i St. Cloud; Napoleon troede at bemærke, at han lagde sig dygtig ud, klappede ham paa Mænen, og sagde: „De arronderer Dem.“ — „Ikke faaraget som De, lille Papa“ svarte Dugazon, og

klappede ham ligeledes paa Maveu. Napoleon svarede intet, men Dugazon torde ei oftere lade sig see. — En andengang blev der i Malmaison leget Sautemouton, (Springbuk). Miniaturmaleren Isabey var ogsaa med, men bemærkede ikke eller vilde ikke bemærke, at de øvrige, naar de kom til Førstekonsulen, ikke sprang over, men løb forbi ham; han derimod sprang frikøbt over. Buonaparte lod ikke til at tage det ilde op, men gav ham et bngtig Smæk paa Bagen. „Det bryder jeg mig ikke om“ raadte Isabey, „han har dog maattet kysse min * * *. Naturligviis torde den ubeskedne Maler ikke komme oftere. Vel tilgav Napoleon ham siden, og valgte ham til at undervise Marie Louise i Tegning, men see ham vilde han aldrig. — Ogsaa Skuespilleren Talma tillod sig adskillige Friheder, som udelukkede ham fra Napoleons Selskaber, dog var Keiseren ellers ikke vred paa ham, og betalte ofte hans Gæld.

Napoleons Secretair havde en haard og besværlig Post. Som han selv stedse var urolig, stedse sysselsat, maatte ogsaa de være det. Baron de Menneval nød hans uindfrænkede Lillid. En Dag tog Napoleon paa Jagt; sædvanligen pleiede han at udeblive fire Timer. Det stoledes Menneval paa og besluttede, at besøge sin Fader, hvis Fødselsdag det just var. Han

havde kjøbt et lille Landgods, hvormed han vilde gjøre ham en Præsent. Han rejste altsaa, men Tiden gled saa hurtigt for ham, at allerede de fire Timer vare forbi, da han tænkte paa Heimreisen. — Smidlertid var Napoleon kommen tilbage, og spurgte strax efter Menneval. Overalt søgte man ham, og da Keiseren vedblev at spørge, maatte man tilstaae, han var rederi ud, man vidste ei hvorhen. Endelig kom han; man sagde ham hvilken Spørgen og Ledet der havde været om ham. Skielvende traadte han for Keiseren. Denne lod ham ikke komme til Orde, og sagde sluttelig: allez au diable. Sorgfuld listede Menneval sig bort; hele Natten kom der ikke Søvn i hans Dine. Dog troede han sig med, at Napoleon dog just ikke havde afskediget ham; til vanlig Tid gik han derfor næste Morgen paa sit Arbeidsværkse, og Keiseren udeblev ikke længe. Med Hænderne paa Ryggen stillede denne sig lige for ham, betragtede ham med gennemtrængende Blikke, og spurgte: „Er De syg?“ — Nei Sire! — „Jeg lider ikke, at man lyver for mig. Er De syg?“ — Sire, kummer over at have fortient Deres Majest. Unnaade, tillod mig ikke at sove. — „Hvor var De i Gaar?“ Du fortalte Menneval aabenhjertig sin Faders og sin Families Glæde. — „Og hvormed er Villa'n betalt?“ — Med hvad jeg af min Gage har sammen sparet. — „Skriv! — 80,000 Livres af min Depositskasse at udbetale til Høvedehaveren.“ — Derpaa greb

han Pennen og satte sit Navn under. „Stik det i Deres Lomme; en god Son ærer og agter jeg — men overtræd ikke tiere Deres Pligt!“ —

Napoleons Skilsmisse fra Josephine var endnu et fast besluttet, da en ubetydelig Omstændighed afgjorde samme. Da han drog tilbage fra Wien havde han ladet sin Gemalinde vide, at hun maatte møde ham i Fontainebleau. Saadanne Rendezvous var hun vant til, betragtede dem som Befalinger og var altid den Første som indfandt sig. Kun denne gang indtraf Keiseren sex Timer tidligere end hun, og ærgerlig over at maatte vente paa hende, gjorde han hende Vebreidelser, da hun kom. Den frænkede Josephine tillod sig ligeledes uogle haarde Ord; kort og godt, man sagde hinanden Ting, som aldrig meer vorde glemt og ved Intet kunne gøres godt igjen. Ordet Skilsmisse blev udtalt. Siden dette Dieblik tænkte Napoleon alvorlig gen derpaa; fire Maaneder efter fandt den virkelig Sted, og var maakee Aarsagen til hans Fald, da hans anden Formæling end høiere drev hans Uergierighed. Ei omsonst kaldte man Josephine Keiserens gode Stjerne.

Fædrelandet.

(Efter Claus Harms.)

Bed Landet I? — Paa Jord det ligger et —
 Et, til dets Palmer gaaer saa trang en vei!
 Det bange Pirte nævner tidt dets Navn,
 Dets Morger bli'er man først i Dødens Favn —
 Bed I det vel?

Lad mod dets Morgenglands
 Os, Venner, hæve Blik og Hu og Sands!

Bed Veien I? — Den trange Tornefti?
 Hør, Pillegrimen beder: „staae mig bi,
 Min Herre og min Gud! Gjør Veien kort,
 Og led mig ud af Natten vild og sort!“
 Bed I den vel?

Den gaaer, den gaaer
 Til Landet hist, hvorhen ei Rummer naaer.

Bed Bennen I? — han fødtes her paa Jord,
 Og dog som Jordson var han guddomsstor.
 Foran han gik ad trange Tornefti,
 Og staaer de arme Pillegrime bi —
 Bed I ham vel?

O, søg ham da, thi han
 Os leder sikkert til vort Fædreland!

